

Službeni glasnik

Općine Donji Vakuf

Broj 1/26	Donji Vakuf, 06.02.2026.god	Strana 1
-----------	-----------------------------	----------

OPĆINSKO VIJEĆE

1

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 1/08, 2/12 i 3/16) i člana 27. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Donji Vakuf – Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 5/17, 7/17 i 4/20), Općinsko vijeće Donji Vakuf, na 12. redovnoj sjednici održanoj 03.02.2026. godine, donosi

RJEŠENJE

o izmjeni Rješenja o obrazovanju Kolegija vijeća

I

U Rješenju o obrazovanju Kolegija vijeća ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 7/24 i 5/25), u tački I vrši se izmjena tako da se:

- u podtački 4. "Čolak Amer, Predsjednik Kluba vijećnika SDP – Socijaldemokratska partija BiH" zamjenjuje sa "Verem Mustafa, Predsjednik Kluba vijećnika SDP – Socijaldemokratska partija BiH".

II

Ovo Rješenje će biti objavljeno u "Službenom glasniku Općine Donji Vakuf".

Broj:01-04-00390/26
Donji Vakuf, 03.02.2026. godine

Predsjedavajući općinskog vijeća
Muhamed Hodžić s.r.

2

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 1/08, 2/12 i 3/16) i člana 80. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Donji Vakuf – Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 5/17 i 7/17), Općinsko vijeće Donji Vakuf na 12. redovnoj sjednici održanoj 03.02.2026. godine, donosi

ZAKLJUČAK

o prihvatanju Nacrta Urbanističkog projekta užeg urbanog područja općine Donji Vakuf
2025. – 2035. godine

I

Prihvata se NACRT URBANISTIČKOG PROJEKTA UŽEG URBANOG PODRUČJA OPĆINE DONJI VAKUF 2025. – 2035. GODINE.

II

Ovaj Zaključak će biti objavljen u "Službenom glasniku Općine Donji Vakuf".

Broj:01-19-00391/26
Donji Vakuf, 03.02.2026. godine

Predsjedavajući općinskog vijeća
Muhamed Hodžić s.r.

3

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 1/08, 2/12 i 3/16) i člana 80. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Donji Vakuf - Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 5/17, 7/17 i 4/20), Općinsko vijeće Donji Vakuf na 12. redovnoj sjednici održanoj 03.02.2026. godine donosi

ODLUKU

o izmjenama Odluke o praznicima i značajnijim datumima koji se obilježavaju u organizaciji Općine Donji Vakuf

Član 1.

U Odluci o praznicima i značajnijim datumima koji se obilježavaju u organizaciji Općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj 6/13 i 2/18) u članu 3. stav 2. riječi "Javna ustanova Centar za kulturu, informisanje i sport Donji Vakuf" zamjenjuju se riječima "Javna ustanova Dom kulture Donji Vakuf".

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku Općine Donji Vakuf".

Broj:01-19-00392/26

Donji Vakuf, 03.02.2026. godine

Predsjedavajući općinskog vijeća
Muhamed Hodžić s.r.

4

Na osnovu člana 24.Statuta Općine Donji Vakuf („Službeni glasnik Općine Donji Vakuf“, broj: 1/08, 2/12 i 3/16) i člana 80. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Donji Vakuf – Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Općine Donji Vakuf“, broj: 5/17, 7/17 i 4/20) i člana 7. Pravilnika o utvrđivanju kriterija za dodjelu stipendija studentima s područja Općine Donji Vakuf („Službeni glasnik Općine Donji Vakuf“, broj: 3/18 i 5/24, Općinsko vijeće Donji Vakuf na 12. redovnoj sjednici održanoj 03.02.2026. godine, d o n o s i

ODLUKU

o dodjeli stipendija redovnim studentima za akademsku 2025/2026. godine

Član 1.

1.Pravo na dodjelu stipendije ima državljanin Bosne i Hercegovine koji ima status redovnog ili redovnog samofinansirajućeg studenta pod sljedećim uslovima:

1. da ima prijavljeno mjesto prebivališta na području općine Donji Vakuf;
2. da je u akademskoj 2025/2026. godini prvi put upisao određenu godinu na dodiplomskom (I ciklus) i diplomskom (II ciklus) studija u statusu redovnog ili redovnog samofinansirajućeg studenta na istom fakultetu;
3. da nema navršenig 26.godina života na dan objave konkursa;
4. da ne prima stipendiju od drugog davaoca;
5. da nema status studenta apsolventa;
6. da studira na fakultetu u Bosni i Hercegovini;
7. da roditelji studenta nemaju finansijskih obaveza prema Općini Donji Vakuf.

Član 2.

Za akademsku 2025/2026. dodjeljuje se **100 (stotinu)** stipendija, visina stipendije iznosi: **200,00 KM** (slovima: dvije stotine konvertibilnih maraka) , i to:

- prva godina studija 14 stipendija
- druga godina studija 21 stipendija

- treća godina studija 21 stipendija
- četvrta godina studija (dodiplmski, I godina – II ciklus diplomski ili integrisani studijski program 21 stipendija
- peta godina (I i II godina – II ciklus i integrisani studijski program 20 stipendija
- šesta godina (samo za integrisani studijski program 3 stipendije

Član 3.

Općinski načelnik će na osnovu ove Odluke raspisati konkurs za dodjelu stipendija redovnim studentima u akademskoj 2025/2026. godini.

Dodjela stipendija izvršit će se po rang listi prioriteta koju utvrdi Komisija za provođenje konkursa za dodjelu stipendija koju je imenovao Općinski načelnik.

Komisija za provođenje konkursa je dužna razmotriti sve prispjele zahtjeve i utvrditi preliminarnu listu kandidata koja se objavljuje na oglasnoj ploči Općine Donji Vakuf i web stranici Općine.

Broj bodova za svakog studenta će se utvrditi na osnovu člana 8.Pravilnika o utvrđivanju kriterija za dodjelu stipendija studentima s područja Općine Donji Vakuf.

Član 4.

Ukupna sredstva za stipendije za akademsku 2025/2026. godinu iznose 200.000,00 KM.

Stipendije se isplaćuju u 10 jednakih mjesečnih rata.

Član 5.

Po sprovedenom konkursu i nakon davanja saglasnosti na konačnu rang listu, Općinska služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu sačinit će Ugovor o stipendiranju, kojim će se bliže urediti međusobna prava i obaveze davaoca i korisnika stipendije.

Ugovor o stipendiranju u ime davaoca stipendije potpisuje Općinski načelnik.

Isplata stipendije se vrši putem računa stipendiste otvorenog kod banke.

Član 6.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Općine Donji Vakuf“.

Broj:01-34-00393/26

Donji Vakuf, 03.02.2026. godine

Predsjedavajući općinskog vijeća
Muhamed Hodžić s.r.

5

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 1/08, 2/12 i 3/16) i člana 80. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Donji Vakuf – Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 5/17, 7/17 i 4/20), Općinsko vijeće Donji Vakuf, na 12. redovnoj sjednici održanoj 03.02.2026. godine, donosi

ODLUKU

o izmjeni i dopuni o Odluke o utvrđivanju visine naknade članovima upravnih odbora javnih ustanova čiji je osnivač Općina Donji Vakuf

Član 1.

U Odluci o utvrđivanju visine naknade članovima upravnih odbora javnih ustanova čiji je osnivač Općina Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf" broj: 2/24) u članu 1. stav 1. dodaje se tačka 4. koja glasi:

"4. Javna ustanova Dom kulture Donji Vakuf."

Član 2.

Član 2. se mijenja i glasi:

"Visina naknade za predsjednika i članove upravnih odbora javnih ustanova iz člana 1. ove odluke mjesečno iznosi:

- 150,00 KM za predsjednika
- 100,00 KM za članove."

Član 3.

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku Općine Donji Vakuf".

Broj:01-11-00394/26

Donji Vakuf, 03.02.2026. godine

Predsjedavajući općinskog vijeća
Muhamed Hodžić s.r.

6

Na osnovu člana 1. stav (5) i člana 2. stav (5) Odluke o visini naknade za rad članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini (Prečišćeni tekst) ("Službeni glasnik BiH", broj 31/24), člana 24. Statuta Općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 1/08, 2/12 i 3/16) i člana 80. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Donji Vakuf – Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 5/17, 7/17 i 4/20), Općinsko vijeće Donji Vakuf, na 12. redovnoj sjednici održanoj 03.02.2026. godine, donosi

ODLUKU

o visini naknade članovima Općinske izborne komisije Donji Vakuf za 2026. godinu

Član 1.

Ovom Odlukom se utvrđuje visina naknade za rad članovima Općinske izborne komisije Donji Vakuf za 2025. godinu.

Član 2.

Mjesečna naknada za članove Općinske izborne komisije Donji Vakuf utvrđuje se u neto iznosu kako slijedi:

- u neizbornom periodu 150,00 KM
- u izbornom periodu (period od dana raspisivanja izbora do dana potvrđivanja rezultata izbora) 500,00 KM.

Naknada utvrđena u stavu 1. ovog člana za predsjednika općinske izborne komisije se uvećava za 20% i iznosi:

- u neizbornom periodu 180,00 KM
- u izbornom periodu 600,00 KM.

Član 3.

Članovima izborne komisije za izuzetan rad i zalaganje u radu izborne komisije, općinsko vijeće može odrediti novčanu nagradu, ukoliko raspolaže potrebnim finansijskim sredstvima u budžetu za tekuću fiskalnu godinu.

Član 4.

Sredstva za naknade iz člana 2. ove Odluke obezbijedena su u Budžetu Općine Donji Vakuf za 2026. godinu, ekonomski kod 614123 Grant izborna komisija.

Član 5.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku Općine Donji Vakuf", a primjenjuje se od 01.01.2026. godine.

Broj:01-11-00395/26

Donji Vakuf, 03.02.2026. godine

Predsjedavajući općinskog vijeća
Muhamed Hodžić s.r.

7

Na osnovu člana 3. stav 3. i člana 6. Zakona o ustanovama ("Službeni list RBiH" broj:6/92, 8/93 i 13/94), člana 24. tačka 2. Statuta Općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 1/08, 2/12 i 3/16) i člana 80. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Donji Vakuf – Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 5/17, 7/17 i 4/20), Općinsko vijeće Donji Vakuf na 12. redovnoj sjednici, održanoj 03.02.2026. godine, donosi

ODLUKU

o dopuni Odluke o osnivanju Javne ustanove Dom
kulture Donji Vakuf

Član 1.

U Odluci o osnivanju Javne ustanove Dom
kulture Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji
Vakuf" broj: 3/25, 4/25 i 9/25) u članu 5. stav 1. iza riječi
"obavljati sljedeće djelatnosti:" dodaje se:

"58.10 Izdavanje knjiga, periodičnih publikacija i
ostale izdavačke djelatnosti"

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja a
objaviti će se u "Službenom glasniku Općine Donji
Vakuf".

Broj:01-04-00396/26
Donji Vakuf, 03.02.2026. godine

Predsjedavajući općinskog vijeća
Muhamed Hodžić s.r.

8

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTON SREDIŠNJA BOSNA
OPĆINA DONJI VAKUF
OPĆINSKO VIJEĆE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
СРЕДЊОБОСАНСКИ КАНТОН
ОПШТИНА ДОЊИ ВАКУФ
ОПШТИНСКО ВИЈЕЋЕ

Broj: 01-40-00397/26

Datum: 03.02.2026. godine

**PROGRAM
RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA LJUDI I
MATERIJALNIH DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF ZA PERIOD 2026. - 2030. GODINU**

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

I. UVOD

Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u općini Donji Vakuf za period od 2025. do 2030. godine predstavlja okvirni i temeljni dokument kojim će se u pravcu razvoja i izgradnje sistema zaštite i spašavanja te razvoja zaštite od požara i vatrogastva unaprijediti provođenje Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (u daljnjem tekstu: Zakona o zaštiti i spašavanju) („Službene novine Federacije BiH“ broj:39/03, 22/06 i 43/10), Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije BiH“ broj 64/09), Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu KSB (Službene novine KSB broj 15/12) te drugih akata proizašlih iz ovih zakona.

Program razvoja je integrisani i multisektorski dokument općine Donji Vakuf kojim se definišu osnovna načela, opredjeljenja i programski zadaci razvoja sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u općini Donji Vakuf, određuje politika i strategija razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća te definišu konkretni programi i projekti usaglašeni sa utvrđenom politikom i strateškim pravcima razvoja zaštite i spašavanja na području općine Donji Vakuf, naročito iz oblasti prevencije kao najvažnijeg segmenta sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća. Ovaj dokument usklađen je sa Programom razvoja Srednjobosanskog kantona zaštite ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća SBK za periodod 2024. - 2029.godine, („Službene novine SBK“ broj: 4/24.) i drugim strateškim dokumentima na razini Općine.

Program razvoja sadrži:

1. Politika razvoja zaštite i spašavanja općine Donji Vakuf;
2. Zaključke iz Procjene ugroženosti Općine;
3. Podatke o stanju organizovanosti civilne zaštite i dostignutom stepenu zaštite i spašavanja od pojedinih prirodnih i drugih nesreća;
4. Preventivne mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi;
5. Osnovne ciljeve, zadatke i način ostvarivanja zaštite i spašavanja sa smjernicama za organizovanje snaga i sredstava civilne zaštite, odnosno snaga zaštite i spašavanja
6. Osnove za izradu programa obučavanja i osposobljavanja u zaštiti i spašavanju;
7. Smjernice za istraživačku i razvojnu djelatnost od značaja za zaštitu i spašavanje;
8. Pregled očekivanih troškova sa izvorima finansiranja.

Razvoj sistema za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i provođenje mjera zaštite i spašavanja su od općeg interesa za općinu Donji Vakuf.

U slučaju pojave prirodne i druge nesreće svako je dužan pomagati u skladu sa svojim mogućnostima i sposobnostima.

Razvoj sistema za zaštitu i spašavanje života i zdravlja ljudi i njihovo spašavanje, zbrinjavanje i liječenje utvrđuje se kao prioritet i obaveza svih spašavanja u odnosu na sve druge zaštitne i spasilačke aktivnosti.

1. POLITIKA RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OPĆINE

Politika razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara općine Donji Vakuf (u daljem tekstu: Politika razvoja) polazi od činjenice da je Bosna i Hercegovina složena država u

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

kojoj je državni aparat organizovan na više nivoa (Država, Entitet Federacije BiH, Entitet Republika Srpska u BiH, Brčko distrikt, kantoni, lokalne zajednice), što je dovelo do reduciranja nadležnosti općine u pogledu korištenja, čuvanja i zaštite svih vrsta prirodnih i drugih nesreća.

Politikom razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i zaštite od požara i vatrogastva u općine Donji Vakuf utvrđuje se politika, vizija, ciljevi, osnovna načela i opredjeljenja i područje razvoja, te strateški pravci razvoja zaštite i spašavanja u općini Donji Vakuf.

1.1. VIZIJA RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Izgrađen efikasan sistem zaštite i spašavanja i zaštite od požara i vatrogastva za smanjenje rizika od prirodnih ili drugih nesreća i njihovih posljedica kroz upravljanje i uzajamno djelovanje sa nadležnim službama i drugim organima i službama za upravu općine Donji Vakuf, a s ciljem veće sigurnosti građana u općini Donji Vakuf.

Polazna osnova za izradu Programa razvoja je analiza postojeće situacije i ključnih problema sistema zaštite i spašavanja, a koja se odnosi i na zaštitu od požara i vatrogastva kao dio tog sistema. Na ovaj način bi se planirali budući ciljevi razvoja zaštite i spašavanja, zaštite od požara i vatrogastva, povezujući sadašnjost i budućnost u pravcu ostvarivanja postavljenih ciljeva.

Osloncem na postojeću razvijenost upravnih, operativno-stručnih organa, službi zaštite i spašavanja i drugih struktura zaštite i spašavanja, kao i pomoć snaga zaštite i spašavanja Srednjobosanskog kantona, Federalne uprave civilne zaštite i drugih snaga zaštite i spašavanja, potrebno je u potpunosti funkcionalno integrisati značajnije elemente sistema zaštite i spašavanja u organima uprave, naročito u zaštiti od požara i vatrogastvu, deminiranju, zaštiti od klizišta, zaštiti od poplava i spašavanju na vodi i pod vodom, higijensko-epidemioloških službi, zdravstvenih ekipa u okviru JU „Dom zdravlja“ Donji Vakuf, , Službe za vodosnabdijevanje i čistoće u okviru JKP „Gradina“ Donji Vakuf, Službe za zaštitu od požara u okviru UG Vartogasno društvo Donji Vakuf, JKP „Gradina“ Donji Vakuf, crvenog križa općine Donji Vakuf, te kapacitete Kantonalne i Federalne uprave civilne zaštite, Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, Policijskih uprava i drugih pravnih lica od značaja za zaštitu i spašavanje, kako bi se otklonila postojeća nepovezanost i ozbiljnije krenulo u pravcu zaštite i spašavanja u postizanju pripravnosti/spremnosti za uspješan odgovor na rizike (opasnosti) od prirodnih i drugih nesreća.

Uspostaviti sistem zaštite i spašavanja i zaštite od požara i vatrogastva općine Donji Vakuf koji će štititi i spašavati život i zdravlje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, sa snažno razvijenim i efikasnim područjem preventive, odnosno upravljanja i smanjenja rizika od prirodnih i drugih nesreća, kao i razvijenim kapacitetima odgovora na prirodnu i drugu nesreću, što podrazumijeva i razvijene kapacitete za efikasno rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

1.2. CILJEVI RAZVOJA

Podrazumijevaju mjere i aktivnosti na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara i smanjenju smrtnosti ljudi, broj lica zahvaćenih prirodnim i drugim nesrećama, direktnih ekonomskih gubitaka, štete na infrastrukturi, kao i dostupnosti sistemima ranog upozoravanja.

Uvažavajući naučene lekcije, vlastite i drugih, a posebno iskustva proteklog teškog razdoblja, pojave, događaje i trendove koji imaju ili mogu imati uticaj na organizaciju i

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara za budući period Programa razvoja za 2026.-2030. godinu izводе se sljedeći strateški ciljevi:

Strateški cilj 1. Izgradnja i jačanje sistema zaštite i spašavanja

- 1.1. Finansiranje hitnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na sprečavanj širenja opasnosti i otklanjanja posljedica od prirodnih i drugih nesreća
 - 1.1.1. Finansiranje hitnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara i sprečavanje širenja opasnosti od prirodnih nesreća i njihovih posljedica
 - 1.1.2. Izdaci za hitne interventne mjere na sanaciji korita bujičnih potoka
 - 1.1.3. Naknada za rad i troškovi izlaska na teren komisije za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća
 - 1.2. Opremanje struktura civilne zaštite
 - 1.2.1. Nabavka opreme i materijalno tehničkih sredstava (sitan inventar)
 - 1.2.2. Izdaci za odjeću i uniforme
 - 1.2.3. Izdaci za zajedničku nabavku (KUCZ SBK, Općina Donji Vakuf i UG VD Donji Vakuf) Sistema za obavještanje i uzbunjivanje građana na području općine Donji Vakuf
 - 1.2.4. Izdaci za tekuće održavanje i servisiranje opreme i sredstava CZ
 - 1.2.5. Oprema za CZ i investiciona rekonstrukcija
 - 1.2.6. Rekonstrukcija ili izmještanje vatrogasnog doma Donji Vakuf
 - 1.2.7. Izdaci za sufinansiranje nabavke rabljenog terenskog vozila CADY za potrebe Službe ZIS-za vodosnabdijevanje i čistoću
 - 1.2.8. Izdaci za sufinansiranje nabavke Građevinske mašine-Bager za potrebe službe ZIS- za vodosnabdijevanje i čistoću
 - 1.2.9. Izdaci za sufinansiranje nabavke rabljenog terenskog vozila za potrebe civilne zaštite Općine,
 - 1.2.10. Subvencioniranje nabavke opreme potrebne za provođenje lične i kolektivne zaštite građana
 - 1.3. Provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja
 - 1.3.1. Sufinansiranje obilježavanja i deminiranja sumljivih površina od mina na području općine Donji Vakuf
 - 1.3.2. Čišćenje vodotoka – javni radovi
 - 1.3.3. Sufinansiranje Crvenog križa općine Donji Vakuf u organizaciji takmičenja učenika OŠ iz oblasti PMD, upozoravanja na opasnost od mina i NUS-a,
 - 1.3.4. Sufinansiranje troškova deratizacije i /ili dezinfekcije i/ili dezinfekcije
 - 1.4. Obuka i vježbe struktura civilne zaštite,
 - 1.5. Izdaci za finansiranje neplaniranih troškova u provođenju mjera zaštite i spašavanja
- Strateški cilj 2. Jačanje zaštite od požara i vatrogastva i službi zaštite i spašavanja kao dijela jedinstvenog sistema zaštite i spašavanja**

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

2.1. Opremanje vatrogasnih jedinica i objekata, investiciona izgradnja i održavanje:

- 2.1.1. Nabavka minimalno tehničke opreme i sredstava za potrebe UG VD Donji Vakuf.
- 2.1.2. Nabavka rabljenog vatrogasnog vozila sa nadogradnjom-vatrogasna cisterna kapaciteta do 8.000 l vode, do 1000 l pjenila sa nadogradnjom opreme i sredstava
- 2.1.3. Izdaci za nabavku rabljenog vatrogasnog vozila za spašavanje sa visina, automatske ljestve dužine do 25m ili hidraulična zglobova platforma do 25m
- 2.1.4. Nabavka nedostajućeg kompleta tehničkog alata za tehničke intervencije
- 2.1.5. Izdaci za nabavku terenskog vozila za šumske požare 4x4 sa pumpom visokog pritiska i rezervoarem do 600 litara vode
- 2.1.6. Izdaci za ličnu i zajedničku odjeću i obuću i opremu za vatrogasce u UG VD Donji Vakuf
- 2.1.7. Izdaci za tekuće održavanje sredstava UG VD Donji Vakuf
- 2.1.8. Rekonstrukcija ili izmještanje vatrogasnog doma zbog građevinske dotrajalosti.

2.2. Uvježbavanje i obučavanje vatrogasnih jedinica

2.3. Unaprijeđenje sistema preventivne zaštite

2.4. Edukacija stanovništva

Strateški cilj 3. Unapređenje međuinstitucionalne saradnje, saradnje sa civilnim društvom i poslovnim sektorom ostvarit će se kroz slijedeće aktivnosti:

- 3.1. Unapređenje saradnje institucija na svim nivoima od lokalne zajednice, kantona, Entiteta u FBiH i RS-e i BiH u sektorima voda, deminiranje, zaštite zemljišta, zaštite okoliša, zaštite i spašavanja te prostornog planiranja s ciljem smanjenja rizika od prirodnih i drugih nesreća
- 3.2. Saradnja sa OS BiH
- 3.3. Ostvarivanje saradnje sa strukturama civilne zaštite susjednih općina i gradova, kantona, Federaciji BiH, u RS i Brčko distriktu, te institucijama BiH (ministarstvo sigurnosti i dr.)
- 3.4. Unapređenje saradnje sa civilnim društvom – NVO
- 3.5. Unapređenje saradnje sa poslovnim sektorom

Rezultati ovako postavljenih Strateških ciljeva ogleda se u znatnom smanjenju rizika od prirodnih i drugih nesreća i gubitaka života, egzistencije i zdravlja, kao i privredne, fizičke, socijalne, kulturne i ekološke imovine građana, privrednih društava, zajednica i zemlje.

Za postizanje očekivanog ishoda treba težiti ostvarenju: Spriječiti nove i smanjiti postojeće rizike od prirodnih i drugih nesreća kroz implementaciju integrisanih i sveobuhvatnih ekonomskih, strukturnih, pravnih, socijalnih, zdravstvenih, kulturnih, obrazovnih, ekoloških, tehnoloških, političkih i institucionalnih mjera koje sprečavaju i smanjuju opasnost od izloženosti i ranjivosti, te povećaju spremnost za odgovor i oporavak, a samim tim jačaju i otpornost.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu nosilac je aktivnosti oko pripremanja Programa razvoja. Službe za upravu općine Donji Vakuf i drugi organi Općine učestvuju u izradi Programa razvoja u pitanjima iz oblasti za koju su osnovani i u okviru svoje redovne djelatnosti realizuju zadatke, koji se za njihove oblasti utvrde u tom dokumentu i odgovorni su za stanje zaštite i spašavanja u svojoj oblasti.

Svi oblici zaštite i spašavanja moraju se provoditi u skladu sa važećim zakonskim propisima, preuzetim obavezama, odnosno principima međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o zaštiti ljudi, životinja, kulturnih dobara i okoliša od opasnih uticaja prirodnih i drugih nesreća.

Važećim Programom razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Federaciji BiH od 2021- 2028. godine (" Službene novine Federacije BiH", broj: 98/21) propisana su osnovna opredjeljenja u oblasti zaštite i spašavanja i zaštite od požara i vatrogastva, a to su:

- 1) Svaki građanin ima pravo na zaštitu i spašavanje i zaštitu od požara, ako je zbog toga ugrožen njegov život, zdravlje i imovina.
- 2) U slučaju prirodne i druge nesreće i požara, zaštita i spašavanje ljudskih života ima prednost pred svim drugim zaštitnim i spasilačkim djelatnostima.
- 3) Svako fizičko i pravno lice ima pravo i obavezu samostalno i skupa sa drugima provoditi zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i zaštitu od požara.
- 4) U slučaju prirodne i druge nesreće svako je dužan pomagati u okviru svojih mogućnosti i sposobnosti. Čovjeku koji je u životnoj opasnosti svako mora priteći u pomoć ukoliko na taj način ne ugrožava svoj život ili zdravlje. Ako ne može pomoći treba o tome hitno obavijestiti operativni centar civilne zaštite ili odgovarajuću upravu civilne zaštite u kantonu i službu civilne zaštite JLS, ili za pomoć se pobrinuti na drugi način.
- 5) U slučaju požara svaki punoljetni građanin dužan je pristupiti gašenju početnog požara u okviru svojih mogućnosti i sposobnosti ukoliko na taj način ne ugrožava svoj život i zdravlje, što se odnosi na pružanje pomoći drugom licu koji je u životnoj opasnosti od posljedica požara.
- 6) Svaki punoljetni građanin ukoliko ne može pomoći u spašavanju života ili gašenju početnog požara, dužan je o tome hitno obavijestiti nadležni operativni centar civilne zaštite, odnosno tražiti pomoć od nadležne profesionalne vatrogasne jedinice.
- 7) Sve aktivnosti vezane za zaštitu i spašavanje i zaštitu od požara su humanitarne i nadpolitičke prirode.
- 8) Federacija BiH, kantoni i jedinice lokalne samouprave organizuju zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i zaštitu od požara kao jedinstven sistem zaštite i spašavanja u Federaciji BiH.
- 9) Kantoni i jedinice lokalne samouprave su direktno odgovorni za provođenje zaštite i spašavanja i provođenje zaštite od požara na svom području, a jedinstveno funkcionisanje, te zaštitu na cijelom području Federacije BiH, osigurava Federacija BiH.
- 10) Preventivne mjere moraju imati prednost nad svim oblicima planirane zaštite od prirodnih i drugih nesreća i zaštite od požara.
- 11) Građanima moraju biti dostupne informacije o opasnostima, zaštiti i mogućnostima njihovog učestvovanja u odlučivanju o načinu ostvarivanja zaštite od prirodnih i drugih nesreća.
- 12) Građanima moraju biti dostupne informacije o rizicima i opasnostima od požara, preventivnim mjerama zaštite te načinima i sredstvima za gašenje početnog požara.
- 13) Od poznatih rizika, po pravilu treba se zaštititi.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- 14) Organizovane snage zaštite i spašavanja u ratu obavezne su pomoći u provođenju humanitarnih principa određenih Ženevskim konvencijama.
- 15) Podaci o rizicima i opasnostima, planovima, mjerama i aktivnostima za zaštitu i spašavanje i zaštitu od požara su javni.
- 16) Svaki punoljetni građanin mora obavijestiti najbliži operativni centar civilne zaštite, policiju, odgovarajuću službu ili upravu civilne zaštite o svakoj opasnosti ili prirodnoj i drugoj nesreći odmah kada je uoči ili za nju sazna.
- 17) U skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju svako fizičko i pravno lice odgovorno je za provođenje zaštite i spašavanja u slučaju prirodnih i drugih nesreća.
- 18) U skladu sa Zakonom o zaštiti od požara svaki vlasnik ili korisnik građevine i prostora i upravitelj stambenog objekta odgovoran je za zaštitu od požara u tim građevinama, prostorima i objektima.
- 19) Odgovorna lica za organizovanje zaštite od požara, dužni su pravovremeno izvršiti sve predviđene mjere zaštite svojih građevina/objekata i zaposlenika od eventualnog nastanka požara kroz provođenje preventivnih mjera zaštite od požara, kao i obuke u oblasti zaštite od požara, na način propisan u odredbama Zakona o zaštiti od požara.
- 20) JLS putem operativnih centara civilne zaštite i sredstava javnog informisanja dužni su obavijestiti stanovništvo o opasnostima, načinu zaštite i upoznati ih sa planovima zaštite i spašavanja, planovima zaštite od požara i pravilima ponašanja u slučaju prirodne i druge nesreće i požara.
- 21) Fizička i pravna lica dužna su pravovremeno izvršiti sve predložene mjere zaštite svojih objekata i zaposlenika od eventualnog nastanka prirodne ili druge nesreće kroz provođenje mjera zaštite i spašavanja propisanih u odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju, kao i osiguranju imovine kod nadležnih osiguravajućih kuća. Eventualnu pomoć u saniranju nastalih šteta mogu tražiti od drugih fizičkih i pravnih lica tek ako su proveli prethodne aktivnosti.
- 22) Organizacija i provođenje preventivnih mjera zaštite od požara i potrebe razvijanja mjera pripravnosti i spremnosti u odgovoru na pojave požara, zasnivaju se na procjenama ugroženosti od požara i planovima zaštite od požara u JLS i kantonima, kao i materijalnim, kadrovskim i drugim mogućnostima kojima raspolaže JLS, odnosno kanton.
- 23) Priprema sistema zaštite i spašavanja zasniva se na prilagodavanju organizacije materijalnim i ljudskim mogućnostima posebno u jedinicama lokalne samouprave i kantonima, te razvijenosti kritične infrastrukture i stepenu osjetljivosti na pojedine vrste opasnosti.
- 24) JLS u slučaju prirodne nesreće ili požara, prvo upotrebljava svoje snage i sredstva za zaštitu i spašavanje i zaštitu od požara. U slučaju kada zbog velikog obima nesreće i intenziteta požara snage i sredstva JLS nisu dovoljne, ugrožena JLS traži pomoć od susjednih JLS. Ako i njihova pomoć nije dovoljna, ugroženoj jedinici JLS pomoć dodjeljuje kanton, Federacija BiH i Bosna i Hercegovina u skladu sa mogućnostima i propisanim procedurama za traženje/pružanje pomoći u gašenju požara.
- 25) Zračne snage (helikopteri) kao i druge snage kojima raspolažu Oružane snage Bosne i Hercegovine mogu se upotrijebiti za zaštitu i spašavanje i gašenje požara otvorenih prostora na području JLS i kantona u Federaciji BiH, kada raspoloživi civilni resursi nisu dovoljni za brzo i efikasno izvođenje akcija zaštite i spašavanja i gašenje požara u skladu sa odredbama Zakona o odbrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj: 88/05) i podzakonskim propisima (Standardne operativne procedure i drugi) koji se odnose na pitanje pružanja pomoći civilnim vlastima.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- 26) Upotreba snaga i sredstava u slučaju prirodne i druge nesreće mora biti dovoljna i ekonomična u razmjeru sa ugroženošću, odnosno posljedicama prirodne i druge nesreće.
- 27) Izvođenje akcija zaštite i spašavanja zasniva se na obaveznom provođenju odluka nadležnih štabova civilne zaštite. Ako kojim slučajem bude razumno da odluka upućuje na vršenje kaznenog djela ili kršenje međunarodnog humanitarnog prava niko nije obavezan i ne smije provoditi takvu odluku.
- 28) Svaki ovlašten pripadnik civilne zaštite, komandant, šef službe, odnosno vođa grupe i spasilac mora znati ko je njegov nadređeni.
- 29) Da bi spriječili ili barem ublažili posljedice prirodnih i drugih nesreća i posljedice požara treba brzo reagovati i efikasno djelovati. Zbog toga, snage za zaštitu i spašavanje kao i osnovne i dopunske snage za vatrogastvo moraju biti organizovane, opremljene i osposobljene tako da se u slučaju prirodne i druge nesreće odnosno požara mogu odazvati u što kraćem roku.
- 30) Snage i sredstva za zaštitu i spašavanje organizuju se zavisno od procjene ugroženosti i usklađene potrebe na nivou JLS, kantonalnom, Federalnom i državnom nivou.
- 31) Službe zaštite i spašavanja organizuju se za obavljanje onih zadaća zaštite i spašavanja za koje nisu razvijeni kapaciteti u okviru redovne djelatnosti ministarstva i drugih organa uprave u službama JLS, institucijama, zavodima, ustanovama, javnim preduzećima, postojećim dobrovoljnim ili profesionalnim spasilačkim službama.
- 32) Jedinice civilne zaštite i vatrogasne jedinice organizuju se po prostornom i funkcionalnom principu, a mogu u kombinaciji oba principa.
- 33) Kod organizovanja i provođenja zaštite i spašavanja i zaštite od požara u principu se koriste postojeći konceptualni materijalni i drugi resursi, ali i prepoznati kapaciteti strukovnih organizacija, udruženja građana i organizacija civilnog društva.
- 34) Pripadnici snaga za zaštitu i spašavanje i pripadnici osnovnih i dopunskih snaga za vatrogastvo imaju pravo na zaštitu pri radu za što su odgovorni njihovi osnivači. Za provođenje propisanih mjera za zaštitu i zdravlje na radu brinu se organi koji direktno komanduju određenim jedinicama, službama i svim drugim snagama u operativnoj situaciji.
- 35) Rješenja i postupci iz planova zaštite i spašavanja i planova zaštite od požara moraju biti jednostavni, jasni i razumljivi i prethodno simulirani kroz oblike obuke radi provjere valjanosti i hitnosti, s čime moraju biti upoznati svi članovi njihove izvedbe.
- 36) Korištenje preventivnog pristupa podrazumijeva ostvarivanje priprema za provođenje mjera zaštite i spašavanja i mjera zaštite od požara koje imaju nezamjenjivu ulogu. Skupe, a efikasne mjere ne smiju biti izgovor niti razlog odlaganju njihove realizacije od nosilaca planiranja za slučajeve kada postoji opasnost od velike ili nepopravljive štete.
- 37) Za svako fizičko ili pravno lice koje je namjerno ili nepažnjom uzrokovalo ugroženost zbog koje su nastali troškovi dodatnog provođenja mjera, odnosno koja su uzrokovala naknadnu štetu, primjenjuju se odredbe Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list RBiH", broj:2/92, 13/93 i 13/94 i "Službene novine Federacije BiH", br. 29/03 i 42/11).
- 38) Od poznatih rizika, po pravilu, treba se zaštititi.
- 39) Država i svi nivoi vlasti, po pravilu, brinu za pomoć, odnosno socijalnu zaštitu samo onim pojedincima koji je sami sebi ne mogu osigurati
- 40) Pomoć u slučaju prirodne ili druge nesreće je, po pravilu, besplatna
- 41) Bosna i Hercegovina i Federacija BiH osiguravaju učestvovanje snaga za zaštitu i spašavanje u međunarodnim humanitarnim spasilačkim akcijama što zahtijeva usvajanje jedinstvenih standarda i postupaka na području organizovanosti, provođenju, opremljenosti i

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

osposobljenosti snaga, međunarodnoj razmjeni podataka, obavještanjem drugih država o opasnostima, potpisivanjem odgovarajućih ugovora i sporazuma.

2. ZAKLJUČCI IZ PROCJENE UGROŽENOSTI OPĆINE DONJI VAKUF

2.1. Vrste prirodnih i drugih nesreća i područje njihovog djelovanja

Prirodnim nesrećama podrazumijevaju se događaji koji su uzrokovani djelovanjem prirodne sile na koje ljudski faktor ne može utjecati, kao što su: poplave, potresi, visoki snijeg i snježni nanosi, odronjavanje i klizanje zemljišta, suša, prolom oblaka, olujni vjetar, led te masovne pojave ljudskih, životinjskih i biljnih bolesti.

Tehničko-tehnološke nesreće podrazumijevaju sve nesreće kojima je uzrok ljudski faktor, jer nastaju kao posljedica nepravilnog rada ili izmakle kontrole pri radu. Kod ovih nesreća ljudski faktor može utjecati na to da se spriječi njihov nastanak ili ublaži njihovo djelovanje. Sprječavanje nastanka takvih nesreća postiže se time što se u obavljanju poslova koji se odnose na proizvodnju, prerađu, upotrebu i skladištenje opasnih materija obraća posebna pažnja na pravilno rukovanje. U ovu grupu nesreća spadaju između ostalih: požari, ekspanzija i eksplozija opasnih materija i sl.

Ostale nesreće podrazumijevaju velike nesreće u cestovnom, željezničkom i zračnom prometu, nesreće na terenima koji su kontaminirani minsko-eksplozivnim i neeksplozivnim ubojnim sredstvima.

Navedene prirodne i druge nesreće mogu zahvatiti sa manjim ili većim intenzitetom područja svih mjesnih zajednica općine Donji Vakuf.

2.2. Moguće posljedice po ljude i materijalna dobra

Posljedice djelovanja prirodnih i drugih nesreća po ljude i materijalna dobra mogu biti, zavisno od vrste, intenziteta i vremena trajanja prirodne i druge nesreće, od minimalnih posljedica do posljedica koje ugrožavaju zdravlje i živote ljudi i prouzrokuju velika oštećenja ili potpuno uništavaju materijalna, kulturna i druga dobra.

Posljedice djelovanja prirodnih i drugih nesreća mogu se negativno odraziti i na stanje prirodne okoline, odnosno može doći do znatnog pogoršanja ekološkog stanja prirodne okoline.

Neke prirodne nesreće, kao što su: zemljotresi, poplave, jak olujni vjetar, klizišta, veliki požari, velike tehnološke nesreće, velike prometne nesreće, epidemije i epizootije zaraznih bolesti, mogu izazvati katastrofalne posljedice sa velikim brojem povrijeđenih i poginulih lica, te sa materijalnim štetama ogromnih razmjera.

2.3. Mjere, snage i sredstva zaštite i spašavanja koje će provoditi općinske službe za upravu i snage civilne zaštite **Faza preventivne zaštite**

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

U zavisnosti od vrste prirodne i druge nesreće neophodno je provoditi preventivne mjere, koje se trebaju realizovati na bazi određenih planova i programa i na dugoročnoj osnovi. To je posebno važno kod prevencije prirodnih i drugih nesreća koje mogu izazvati katastrofalne posljedice po zdravlje i živote ljudi kao i na materijalna dobra.

Općina Donji Vakuf treba na bazi odgovarajućih planova i programa obezbijediti u budžetu finansijska sredstva za realizaciju istih.

U ovoj fazi se provode sljedeće mjere:

- Zaštita životinja i namirnica životinjskog porijekla;
- Zaštita okoliša (plavljenje, klizišta, rušenje, zagađenje okoline);
- Zaštita bilja i biljnih proizvoda;
- Druge mjere po procjeni.

Faza spašavanja

U ovoj fazi se provode sljedeće mjere:

- Evakuacija ljudi i materijalnih dobara;
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih;
- Zaštita i spašavanje od radioloških, hemijskih i bioloških sredstava;
- Zaštita i spašavanje od rušenja;
- Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom;
- Zaštita i spašavanje od požara;
- Zaštita od neeksplozivnih ubojnih sredstava;
- Prva medicinska pomoć;
- Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla;
- Zaštita okoliša;
- Zaštita bilja i biljnih proizvoda;
- Druge mjere po procjeni.

Strukture Civilne zaštite sve navedene mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća provode u saradnji sa svim općinskim službama, privrednim društvima, javnim preduzećima i drugim subjektima čija djelatnost je od značaja za zaštitu i spašavanje.

Faza otklanjanja posljedica

U zavisnosti od prirodne i druge nesreće koja je zadesila određeno područje, u fazi otklanjanja posljedica prirodne i druge nesreće preduzimaju se sve mjere koje doprinose što bržoj normalizaciji stanja na ugroženom području, odnosno stvaranja osnovnih uslova za normalan život i rad.

U ovoj fazi zaštite i spašavanja općina Donji Vakuf ima važan zadatak da iz budžeta obezbijedi finansijska sredstva za sanaciju šteta nastalih uslijed prirodne i druge nesreće, a prije svega za sanaciju stambenih i najvažnijih infrastrukturnih objekata, od kojih zavisi uspostavljanje normalnog života na nastradalom području. S tim u vezi, odmah po proglašenju stanja prirodne ili druge nesreće neophodno je kroz vršenje rebalansa budžeta obezbijediti dostatna sredstva za plaćanje troškova nastalih provođenjem spasilačkih operacija i otklanjanja posljedica.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

Faza otklanjanja posljedica podrazumijeva angažovanje organa uprave na iniciranju i preduzimanju akcija prikupljanja finansijske i svake druge pomoći od federalnih i kantonalnih organa vlasti, domaćih i stranih organizacija i domaćih i stranih humanitarnih organizacija, radi pružanja pomoći nastradalom stanovništvu, kao i radi sanacije oštećenih i uništenih objekata.

U ovoj fazi se vrši procjena pričinjenih materijalnih šteta od strane općinske komisije za utvrđivanje i procjenu šteta, koja ove poslove obavlja u skladu sa zakonski propisanom metodologijom.

2.4. Snage civilne zaštite potrebne za realizaciju predviđenih mjera zaštite i spašavanja

Realizaciju predviđenih mjera zaštite i spašavanja obavljaju sve strukture civilne zaštite: Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Općinski štab civilne zaštite, službe zaštite i spašavanja koje su formirane u pravnim licima i udruženjima građana čija djelatnost je od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara, povjerenici civilne zaštite u mjesnim zajednicama, općinske službe organa uprave Donji Vakuf, Kantonalna uprava Civilne zaštite, privredna društva i drugi pravni subjekti s područja općine, eksterne snage.

2.5. Vrsta i količina MTS-a koja su potrebna za sprovođenje predloženih mjera zaštite i spašavanja

Vrsta i količina MTS-a, struktura civilne zaštite, koja su potrebna za sprovođenje predloženih mjera zaštite i spašavanja određeni su i utvrđeni u materijalnim formacijama za sve strukture civilne zaštite.

Za predložene mjere zaštite i spašavanja, također, zavisno od intenziteta prirodne i druge nesreće i zavisno od veličine područja koje je zahvaćeno prirodnom i drugom nesrećom, osim MTS-a civilne zaštite koriste se ili angažuju se i odgovarajuća MTS-a privrednih društava, javnih preduzeća i javnih ustanova, kantonalnih organa uprave i građana.

2.6. Potrebna finansijska sredstva i mogući izvori finansiranja

Sva preduzeća i druge organizacije i ustanove dužne su da planiraju finansijska sredstva za zaštitu i spašavanje prije svega svoje imovine. Također su dužne da se na zahtjev općinskog štaba CZ odazovu i stave na raspolaganje svoje ljudske i materijalne potencijale u svrhu zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

Što se tiče civilne zaštite, Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Sl. novine F BiH" br. 39/03; 22/06 i 43/10) u čl. 179. navedeno je da se civilna zaštita finansira iz: budžeta Federacije, kantona i općina, sredstava pravnih lica, osiguranja, dobrovoljnih priloga, međunarodne pomoći i drugih izvora utvrđenih ovim i drugim zakonom.

Prioriteti u finansiranju od navedenih sredstava bit će usmjereni na:

- Pripremanje, opremanje i obuku općinskog štaba i povjerenika civilne zaštite,

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Pripremanje, opremanje i obuku službi zaštite i spašavanja
- Opremanje pravnih lica u dijelu kada postavljeni zadaci tim licima nadilaze njihove materijalne mogućnosti,
- Nabavka i održavanje sistema za uzbunjivanje stanovništva,
- Prilagođavanje i održavanje zaštitnih objekata za sklanjanje ljudi i materijalnih dobara,
- Saniranje dijela šteta nastalim prirodnim i drugim nesrećama, kao i
- Troškove koji nastanu tokom učešća u provođenju mjera zaštite i spašavanja i to u skladu sa propisom koji reguliše ovu oblast.

Istim Zakonom prema članu 180. predviđeno je izdvajanje, odnosno plaćanje posebnog poreza za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća u visini 0,5 % od neto plata svih zaposlenika u random odnosu i svih lica angažovanih po ugovoru o vršenju privremenih i povremenih poslova i po ugovoru o djelu.

Od prikupljenih sredstava iz ovog člana Zakona 15% sredstava pripada Federaciji, 25% sredstava pripada kantonu i 60% sredstava općini u kojoj su ta sredstva ostvarena i služe isključivo za finansiranje snaga i sredstava civilne zaštite u skladu sa Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine FBiH" broj: 42/12, 80/13 i 20/20).

2.7. Rokovi za obezbjeđenje nabavke planiranih sredstava i opreme

Općina Donji Vakuf odnosno općinski štab civilne zaštite svake godine u skladu sa Planom korištenja posebnih sredstava za zaštitu i spašavanje odnosno finansijskim mogućnostima planira određena finansijska sredstva za ove namjene.

Imajući u vidu sadašnju finansijsku situaciju, rokovi za nabavku navedenih MTS-a i opreme za potrebe opremanja svih struktura Civilne zaštite, kao i za edukaciju pripadnika tih struktura, trebaju biti postavljeni u realne vremenske okvire, kada se radi o nabavci optimalnih količina MTS-a i opreme.

Međutim, treba voditi računa da se najneophodnija MTS-a i oprema trebaju nabaviti u što kraćem mogućem roku i obezbijediti sredstva za edukaciju i obuku pripadnika struktura civilne zaštite i građana za preduzimanje mjera zaštite i spašavanja.

Programom razvoja zaštite i spašavanja preciznije će se utvrditi vrste, količine i rokovi za nabavku određenih sredstava i opreme za potrebe zaštite i spašavanja

2.8. Planiranje angažovanja nevladinih organizacija i udruženja građana čija je djelatnost u funkciji zaštite i spašavanja, na pružanju pomoći u zaštiti i spašavanju

U slučaju nastanka prirodne ili druge nesreće s ciljem što efikasnije zaštite ljudi i materijalnih dobara aktivirati sve potrebne za zaštitu i spašavanje nevladine organizacije i udruženja.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Na području općine Donji Vakuf djeluju sljedeće nevladine organizacije i udruženja:

- Udruženje građana "Sokolica" Donji Vakuf
- UG Vokalno-instrumentalni sastav "Forte" Donji Vakuf
- Udruženje pčelara "Polen"
- Udruženje građana "Nikad ne stani / Never stop" Donji Vakuf
- Udruženje građana "Ajvatovački biseri" Prusac
- Udruženje građana "Paintbal klub Kula" Donji Vakuf
- Asocijacija za aktivno društvo AZAD Donji Vakuf
- Udruženje RVI-a Donji Vakuf
- Udruženje Jedinstvena organizacija boraca JOB
- KUD "Nakin Abdagić – Kiban" Donji Vakuf
- Udruženje građana veteran F.K. "Radnik – 1927" Donji Vakuf
- Udruženje građana Vatrogasno društvo Donji Vakuf
- Općinska organizacija crvenog križa Donji Vakuf,
- MDD Merhamet Donji Vakuf,
- Ekološki pokret "Eko Zelenac" Donji Vakuf,
- Planinarsko društvo "Dubrave" Donji Vakuf,
- Lovačko društvo "Semešnica", Donji Vakuf
- Udruženje sporskih ribolovaca "Vrbas".

2.9. Planiranje angažovanja sredstava i opreme privrednih društava i drugih pravnih lica i građana na pružanju pomoći u zaštiti i spašavanju

U obavljanju poslova zaštite i spašavanja privredna i druga društva provode odgovarajuće pripreme, donose i razrađuju svoje planove za djelovanje u zaštiti i spašavanju, planiraju i osiguravaju materijalno-tehnička sredstva za provođenje mjera zaštite i spašavanja i organizuju jedinice i povjerenike civilne zaštite, opremaju te jedinice i povjerenike MTS-om i osposobljavaju ih za njihovo učešće u zaštiti i spašavanju.

U slučaju postojanja prirodnih i drugih pravna lica dužna su provoditi odluke nadležnog OŠCZ koji upravlja akcijama zaštite i spašavanja na području na kojem se nalaze objekti tih pravnih lica. Sva pravna lica su dužna da odrede tijelo koje će upravljati akcijama zaštite i spašavanja u slučaju nesreća koje mogu ugroziti život i zdravlje ljudi i materijalnih dobara pravnih lica.

Odgovarajuća MTS-a i oprema privrednih društava i drugih pravnih subjekata, kao i građana koji raspolažu sa odgovarajućim sredstvima i opremom za potrebe zaštite i spašavanja, po potrebi se angažuju, zavisno od intenziteta prirodne i druge nesreće, a naročito za vrijeme proglašenja stanja prirodne i druge nesreće na području Općine.

Međutim, prisutan je problem obezbjeđenja finansijske nadoknade, u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju i drugim provedbenim aktima iz oblasti zaštite i spašavanja, za korištena MTS-a i opreme.

U cilju planske izgradnje skloništa i drugih zaštitnih objekata, u skladu sa potrebama svakog grada i drugih većih naseljenih mjesta u kojima se moraju izgrađivati ti objekti, u odredbi člana 50. Stav 6. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, utvđena je obaveza da

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

se potrebe za skloništima i drugim zaštitnim objektima planiraju u dokumentima prostornog uređenja.

Određena pitanja planiranja izgradnje skloništa regulisana su u odredbama Uredbe o mjerilima, kriterijima i načinu izgradnje skloništa i tehničkih normativa za kontrolu ispravnosti skloništa („Službene novine Federacije BiH“ br.:21/05) kojom se uređuju.

Privredna preduzeća na području općine Donji Vakuf:

- “Rudnici gipsa” z.d.d. (vadenje kamena za ugradnju, krečnjaka i gipsa),
- “Komar –tvornica gipsa” z.d.d. (Proizvodnja kreča i gipsa)
- MK “Slovenka” d.d. (Proizvodnja ostale vanjske odjeće)
- “Bašić Šeher” d.o.o.(Piljenje i blanjanje drveta)
- “Eko Nova Gradnja” d.o.o. (Gradnja stambenih zgrada)
- “Servistrans” d.o.o.(Gradski i prigradski prevoz)
- “Eme” d.o.o. (Gradski i prigradski prevoz)
- “Promo” d.o.o. (Proizvodnja građevinske stolarije)
- “Galešić” d.o.o.(Proizvodnja šećera)
- ŠPD “Srednjobosanske šume” d.o.o. (Uzgoj i upravljanje šumama)
- “Vinčević Metaltehnika” d.o.o.(Proizvodnja metalnih konstrukcija)
- “Morić i sinovi” d.o.o.(Proizvodnja hljeba)
- “Malak Janj” d.o.o.(Proizvodnja ostale stolarije)
- “A-Bex Company” d.o.o. (Cestovni prevoz robe)
- “Bektaš” d.o.o.(Trgovina na veliko voćem i povrćem)
- “Čizmo” d.o.o. (Uvođenje instalacija vodovoda)

Javna preduzeća i ustanove na području općine Donji Vakuf:

- JKP “Gradina”
- JU “Centar za kulturu, informisanje i sport”,
- JU Dom kulture Donji Vakuf,
- JU “Dječiji vrtić” Donji Vakuf,
- JU “Prva osnovna škola” Donji Vakuf,
- JU “Osnovna škola Hasan Kjačija Pruščak” Prusac,
- JU “Treća osnovna škola” Oborci,
- JU “Četvrta osnovna škola” Torlakovac,
- JU “Mješovita srednja škola” Donji Vakuf,
- JU “Dom zdravlja” Donji Vakuf,
- JU “Apoteka” Donji Vakuf,
- JU “Centar za socijalni rad” Donji Vakuf.

2.10. Potrebne snage i sredstva civilne zaštite

Na osnovu procjene ugroženosti općine Donji Vakuf od prirodnih, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća koje se mogu dogoditi na ovim prostorima, a za uspješno sprovođenje svih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara pored organizovanih snaga civilne zaštite,

**PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

privrednih i drugih subjekata i njihovih materijalno-tehničkih sredstava neophodno je preduzeti sljedeće mjere:

- Formirati općinski štab civilne zaštite,
- Imenovati povjerenike civilne zaštite u mjesnim zajednicama,
- Formirati službu civilne zaštite za zaštitu od požara
- Formirati Službu civilne zaštite zua vodosnabdijevanje i čistoću,
- Opremiti štabove, povjerenike i Službe civilne zaštite svim potrebnim materijalno - tehničkim sredstvima,
- Vršiti obuku svih pripadnika civilne zaštite,
- Vršiti obuku građana na provođenju lične i uzajamne zaštite,
- Planirati i utvrditi izvore finansiranja za izvršavanje poslova zaštite i spašavanja,
- Vršiti popunu ljudstva u svim strukturama civilne zaštite (angažovanje mladih obveznika),
- Privredna društva i ostala pravna lica koja obavljaju djelatnosti iz oblasti zdravstva, veterinarstva, komunalnih poslova, šumarstva, poljoprivrede, građevinarstva, transporta, ugostiteljstva, vatrogastva, trgovine, ekologije i drugih oblasti u kojima se obavljaju djelatnosti od značaj za zaštitu i spašavanje aktivirati na organizovanju za provođenje svih poslova zaštite i spašavanja u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i u skladu sa drugim propisima iz ove oblasti.

2.11. Saradnja sa entitetom RS

U slučaju nastanka prirodne ili druge nesreće a ukoliko se ukaže potreba za saradnjom sa entitetom Republika Srpska istu ostvariti preko Kantonalne i Federalne uprave civilne zaštite.

2.12. Međunarodna pomoć u slučaju prirodnih i drugih nesreća

U slučaju nastanka prirodne ili druge nesreće na teritoriji općine Donji Vakuf ili više općina štab civilne zaštite ima mogućnost, nakon što Vlada Srednjobosanskog kantona proglasi stanje prirodne ili druge nesreće, zatražiti međunarodnu pomoć putem Federalnog štaba civilne zaštite, ali smo pod uslovima:

- da su općine i kantoni pogođeni prirodnom nesrećom, iscrpili sve resurse i mogućnosti za zaštitu ljudi i materijalnih dobara.

Pri tom imati u vidu da se međunarodna pomoć mobilizira u slučaju prirodne nesreće takvih razmjera da se procjenjuje, u skladu sa brojem žrtava i evakuiranog stanovništva, broju uništenih objekata za stanovanje, materijalnih dobara i infrastrukture Federacija BiH i Država Bosna i Hercegovina nisu u mogućnosti postojećim kapacitetima održati situaciju po kontrolom.

2.13. Učestvovanje Oružanih snaga BiH u zaštiti i spašavanju

U uslovima kada snage i sredstva civilne zaštite općine Donji Vakuf nisu dovoljne za sprovođenje uspješne zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

općinski štab civilne zaštite općine Donji Vakuf može podnijeti zahtjev Kantonalnom štabu civilne zaštite za upotrebu Oružanih snaga BiH u skladu sa članom 39. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, ali samo pod uslovom:

- da su općine i kanton pogođene prirodnom ili drugom nesrećom, iscrpile sve civilne resurse i mogućnosti za spašavanje ljudi i materijalnih dobara.

3. PODACI O STANJU ORGANIZOVANOSTI CIVILNE ZAŠTITE I OSTIGNUTOM STEPENU ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD POJEDINIH PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

3.1. Stanje organizovanosti civilne zaštite na području Općine

Stanje trenutne organizovanosti civilne zaštite na području Općine (Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Općinski štab civilne zaštite, povjerenici civilne zaštite i službe zaštite i spašavanja koje su formirane u pravnim subjektima čija djelatnost je od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara) dato je u poglavlju 2.10. Programa razvoja: „Prijedlog snaga civilne zaštite koje su optimalne za realizaciju predviđenih mjera zaštite i spašavanja.

3.2. Stanje organizovanja i provođenja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća od strane organa vlasti, privrednih društava, građana i drugih pravnih subjekata, u skladu sa Zakonom

- Federalnim zakonom o zaštiti i spašavanju je precizirano da zaštitu i spašavanje, osim struktura civilne zaštite provode slijedeći subjekti: organi vlasti u općinama i gradovima (nadležne općinske/gradske službe i drugi pravni subjekti), organi vlasti u kantonu (nadležna kantonalna ministarstva, direkcije i uprave), privredna društva i druga pravna lica iz oblasti: zdravstva, veterinarstva, stambenih i komunalnih poslova, vodoprivrede, šumarstva, građevinarstva, transporta, opskrbe, ugostiteljstva, vatrogastva, hidrometeorologije, seizmologije, ekologije, i drugih oblasti u kojima se obavljaju djelatnosti od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (član 32. Federalnog zakona o zaštiti i spašavanju), službe zaštite i spašavanja, javna preduzeća, organizacije Crvenog križa/krsta, i druge humanitarne organizacije, udruženja (gorska služba spašavanja, planinari, speleolozi, alpinisti, radioamateri, ronjoci i drugi), pripadnici Oružanih snaga BiH i građani. Pravni subjekti iz člana 32. Federalnog zakona o zaštiti i spašavanju, mogu formirati štab civilne zaštite u svom sastavu, u skladu sa svojom procjenom, a ako štab civilne zaštite nije formiran, navedeni pravni subjekti su obavezni da, svojim općim aktom, odrede organ koji će rukovoditi akcijama zaštite i spašavanja u pravnom subjektu.
- Organizacije Crvenog križa/krsta, druge humanitarne organizacije i navedena udruženja od značaja za zaštitu i spašavanje, dužni su da sarađuju sa Službom za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu i Općinskim štabom civilne zaštite na području Općine i postupaju po nalogu nadležnog štaba civilne zaštite u slučaju nastanka prirodne i druge nesreće. Navedeni subjekti su dužni u svojim programima rada utvrditi zadatke, organizaciju djelovanja i aktivnosti kojima se osigurava učešće njihovih članova, organa i službi u zaštiti i spašavanju.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Privredna društva i drugi pravni subjekti iz člana 32. Federalnog zakona o zaštiti i spašavanju, dužni su da, u izvršavanju poslova zaštite i spašavanja, provode odgovarajuće pripreme, donose i razrađuju planove zaštite i spašavanja za svoje djelovanje u zaštiti i spašavanju, planiraju i osiguravaju MTS-a za provođenje mjera zaštite i spašavanja i organizuju, opremaju i osposobljavaju jedinice i povjerenike civilne zaštite, u svom sastavu, za provođenje mjera zaštite i spašavanja.
- Fakulteti i druge visokoškolske ustanove i pravna lica koja se bave naučnoistraživačkim radom, dužni su obavještavati strukture civilne zaštite o naučnim saznanjima od značaja za zaštitu i spašavanje i dostavljati podatke i obavještenja o svojim istraživanjima, koja su od značaja za zaštitu i spašavanje.
- Pravna lica, vlasnici i korisnici telekomunikacijskih i informacijskih sistema i veza, dužni su dati prioritet u korištenju tih sistema i veza, Općinskom i Kantonalnom operativnom centru civilne zaštite (u daljem tekstu: OOC CZ i KOC CZ) u sastavu Službe zadruštvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu i Kantonalne uprave civilne zaštite SBK, odnosno OŠCZ i KŠCZ, kada rukovode akcijama zaštite i spašavanja na određenom području. Pravna lica i građani imaju obavezu, u skladu sa Federalnim zakonom o zaštiti i spašavanju, davati MTS-a i opremu, na privremeno korištenje, za potrebe struktura civilne zaštite, u akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u slučaju kada se desi prirodna i druga nesreća.
- Imajući u vidu navedene zakonske odredbe o potrebnom načinu organizovanja pravnih subjekata izvan struktura civilne zaštite, za potrebe zaštite i spašavanja, kao i o načinu provođenja zaštite i spašavanja od strane navedenih subjekata, može se konstatovati da je dosadašnje, a i trenutno stanje u velikoj suprotnosti sa navedenim zakonskim odredbama.
- Potrebno je voditi aktivnosti u cilju uključivanja u sistem zaštite i spašavanja i nadležnih općinskih/ gradskih službi, kantonalnih ministarstava, drugih organa uprave, javnih službi, javnih preduzeća, privrednih društava i drugih pravnih subjekata čija djelatnost je od značaja za zaštitu i spašavanje, kako bi se ostvarila koncepcija Federalnog zakona o zaštiti i spašavanju, koja predviđa cjelovit i sveobuhvatan pristup poslovima zaštite i spašavanja, odnosno aktivno učešće u ovim poslovima svih navedenih subjekata.
- U subjektima, van struktura civilne zaštite, koji su, po odredbama Federalnog zakona o zaštiti i spašavanju, obavezni da obavljaju određene poslove zaštite i spašavanja, neophodno je, u narednom periodu, definisati precizne zadatke iz oblasti zaštite i spašavanja, ustrojiti organizacione oblike i formirati konkretne subjekte koji će se baviti poslovima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, u slučaju prirodne i druge nesreće.
- Da bi se obezbijedilo veće i kvalitetnije učešće građana u zaštiti i spašavanju, neophodno je mnogo veću pažnju posvetiti obučavanju i osposobljavanju građana za ove poslove, te je u vezi sa tim neophodno u općinama izraditi odgovarajuće planove obuke.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

4. PREVENTIVNE MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE ĆE SE PROVODITI

Na osnovu zaključaka iz Procjene ugroženosti i Politike razvoja prioritetno se nameću određene preventivne mjere i aktivnosti zaštite i spašavanja od ključnih opasnosti, koje definišemo kao programske prioritete kroz strateške pravce sa akcionim planovima u ovim ili budućim programima razvoja.

4.1. PRIRODNE NESREĆE

4.1.1. Potresi

Procjenom ugroženosti već su utvrđene moguće posljedice po ljude i materijalna dobra u slučaju potresa na području Općine. Na osnovu Procjene ugroženosti može se zaključiti da postojeća struktura stambenog fonda i koncentracija građevina na određenim područjima, bespravna gradnja i klizišta, ne pružaju mogućnost primjene efikasne zaštite od potresa, osim građevina građenih savremenim otpornim konstruktivnim sistemima.

Faza preventivne zaštite

U cilju preventivne zaštite ljudi i materijalnih dobara od ove prirodne i druge nesreće, potrebno je preduzeti slijedeće mjere i aktivnosti:

- Izgradnja stambenih, infrastrukturnih i drugih građevinskih objekata u skladu sa propisanim tehničkim i drugim normama za izgradnju navedenih objekata.
- Organizovanje, opremanje i osposobljavanje svih nadležnih pravnih i fizičkih subjekata za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara u slučaju događanja potresa na području Općine i SBK.
- Obučavanje i osposobljavanje građana za preduzimanje mjera samozaštite i međusobne pomoći u slučaju potresa.
- Izrada planova za evakuaciju, smještaj i zbrinjavanje lica iz područja ugroženog potresom.
- Izrada planova za medicinsko zbrinjavanje lica povrijeđenih kao posljedica djelovanja potresa.
- Obezbjedenje, u okviru državnih rezervi, odgovarajućih količina životnih namirnica, odjeće, obuće i drugih potreba stanovništva koje bi bilo u stanju potrebe za ovim sredstvima, kao posljedica djelovanja potresa.

Faza spašavanja

U cilju zaštite ljudi i materijalnih dobara od ove prirodne i druge nesreće u fazi spašavanja potrebno je preduzeti slijedeće mjere i aktivnosti:

- Mjere zaštite i spašavanje od rušenja.
- Izvlačenje povrijeđenih i poginulih ispod ruševina.
- Angažovanje svih raspoloživih ljudskih snaga i materijalno-tehničkih sredstava na izvlačenju preživjelih ispod ruševina, te evakuaciju i zbrinjavanje povrijeđenih i lica koja su ostala bez svojih domova.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Angažovanje organa uprave i drugih duštvenih subjekata na obezbjeđenju svake vrste pomoći od domaćih i međunarodnih organizacija i institucija.

U okviru faze spašavanja organizovat će se mjere:

- Organizovanje prihvata i distribucije materijalne i druge pomoći.
- Zaštita i spašavanje od požara.
- Prva medicinska pomoć,
- Evakuacija,
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih,
- Sahranjivanje poginulih i druge mjere zaštite i spašavanja.
- U slučaju nastanka potresa sa katastrofalnim posljedicama po ljude i materijalna dobra (u naseljenim mjestima), a u cilju zaštite i spašavanja provodile bi se slijedeće mjere zaštite: izvidanje ruševina i spašavanje plitko zatrpanih žrtava, od strane građana u okviru lične i uzajamne zaštite, dok ne pristignu organizovane snage. Po pristizanju organizovanih snaga zaštite i spašavanja nastavilo bi se pretraživanje i izvlačenje zatrpanih osoba, osiguranje oštećenih i pomjerenih dijelova konstrukcija objekata radi sprečavanja zarušavanja i naknadnog rušenja. Za pretraživanje i spašavanje iz teško oštećenih zgrada, pored angažovanih snaga sa područja grada, zatražit će se pomoć od nadležnih organa Kantona i Federacije sa ljudstvom i tehnikom. Prva medicinska pomoć unesrećenim pružat će se odmah (radnici zdravstvenih ustanova), a teže povrijeđeni bi se upućivali u Dom zdravlja i Opću bolnicu, ako su u funkciji. Ukoliko je došlo do težih oštećenja objekata zdravstvenih ustanova, formirale bi se privremene ambulante (u šatorima ili neoštećenim objektima), a zbrinjavanje teže povrijeđenih bi se vršilo u najbližim neoštećenim u susjednim mjestima. Zdravstvene ustanove i snage za asanaciju terena bi organizovale smještaj poginulih lica, njihovu identifikaciju i pripremu za sahranjivanje. Za izvlačenje materijalnih dobara iz ruševina, koja bi se mogla koristiti angažovale bi se sve raspoložive snage zaštite i spašavanja.
- Po izvršenom pretraživanju svih objekata, kada više ne postoji vjerovatnoća da ima živih u ruševinama, pristupilo bi se potpunom raščišćavanju ruševina, osposobljavanju komunikacija, te obilježavanju objekata po stepenu oštećenja. U slučaju izbijanja požara u objektima, mobilna će biti UG VJ Donji Vakuf. Zbog inteziteta razaranja došlo bi do oštećenja vodovodnih, elektro i PTT instalacija, za čiju sanaciju bi se angažovale ekipe iz preduzeća koja upravljaju ovim instalacijama. U obezbjeđivanju uslova za život evakuisanog stanovništva na prihvatnim mjestima angažovale bi se općinske službe, Crveni križ i druge ustanove i preduzeća. Sprečavanje kriminalnih radnji u ovim uslovima, kao i regulaciju saobraćaja za vrijeme spašavanja vršili bi pripadnici PU Donji Vakuf. Po završetku pretraživanja i izvlačenja zatrpanih provela bi se asanacija terena od strane, ekipa Doma zdravlja i Veterinarske stanice kao i građevinskih ekipa. Svim aktivnostima oko organizacije pružanja pomoći, upotrebe snaga i sredstava kao i raspoređivanje raznih oblika pomoći od državnih, Federalnih i drugih organa i humanitarnih organizacija vršit će Općinski štab civilne zaštite.

Faza otklanjanja posljedica

U cilju zaštite ljudi i materijalnih dobara od ove prirodne i druge nesreće u fazi otklanjanja posljedica potrebno je preduzeti slijedeće mjere i aktivnosti:

- Asanacija terena.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Raščišćavanje ruševina.

U skladu sa raspoloživim finansijskim i utvrđenim prioritetima obezbijedit će se raščišćavanje putnih komunikacija do svih mjesnih zajednica, vodovodnih, električnih, ptt i kanalizacionih instalacija, puteva, mostova i drugih infrastrukturnih objekata, na potresom pogođenom području, radi stvaranja osnovnih uslova za normalizaciju života na potresom pogođenom području. Izrada planova za izgradnju građevinskih i infrastrukturnih objekata na potresom ugroženom području.

Povratak privremeno evakuisanog stanovništva na područje pogođenom potresom, nakon prestanka opasnosti od ugrožavanja bezbjednosti ljudi. Procjena pričinjenih šteta od posljedica potresa. Angažovanje svih nadležnih subjekata na prikupljanju finansijske i druge pomoći šire društvene i zajednice iz zemlje i inostranstva radi sanacije posljedica potresa.

Zaključci

- Da bi se posljedice po ljude i materijalna dobra od pojave zemljotresa umanjile, potrebno je preduzimati preventivne mjere koje će se provoditi kroz prostorne i urbanističke planove kantona i općina/ gradova. Pored toga, potrebno je primijenjivati odgovarajuće zakone i provedbene propise o načinu gradnje stambenih, poslovnih, industrijskih, infrastrukturnih objekata (puteva, vodovoda i kanalizacijske mreže i sl.).
- Uzimajući u obzir konkretne seizmičke uslove područja, lokacije na kojima se grade objekti i primjenom osnovnih principa zemljotresnog inženjerstva u projektovanju u velikoj mjeri može se direktno uticati na smanjenje posljedica od zemljotresa. Na osnovu postojećeg stanja može se zaključiti da postojeća struktura stambenog fonda i koncentracija zgrada na određenim područjima ne pruža mogućnost primjene efikasne zaštite od zemljotresa, osim zgrada građenih savremenim otpornim konstruktivnim sistemima.
- U slučaju nastanka zemljotresa većih razmjera u gradu potrebno je preduzeti odgovarajuće aktivnosti koje se odnose na spašavanje ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara, a prvenstveno organizovati potragu i spašavanje zatrpanih u ruševinama i njihovo zbrinjavanje.
- U ovim aktivnostima potrebno je angažovati sve raspoložive snage i sredstva za zaštitu i spašavanje uključujući i snage zaštite i spašavanja kantona, Federacije i Oružane snage Bosne i Hercegovine, kao i odgovarajuće snage i sredstva iz Republike Srpske.
- S obzirom na to da će u akcijama potrage i spašavanja zatrpanih biti potrebno angažovati i druge snage i sredstva (pse tragače, specijalne instrumente za otkrivanje zatrpanih, specijalnih mašina za uklanjanje ruševina i sl.) potrebno je kroz planove zaštite i spašavanja planirati traženje pomoći od susjednih općina/ gradova i kantona ili šire društvene zajednice, pa i međunarodne zajednice.
- S ciljem preventivne zaštite ljudi i materijalnih dobara od ove vrste prirodne nesreće, potrebno je izraditi karte (epicentara zemljotresa, seizmičkog rizika, maksimalnih

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

intenziteta), seizmoloških, seizmo-tektonskih i drugih, potrebnih za prostorno planiranje i seizmičko projektovanje i građenje.

4.1.2. Poplave i spašavanje na vodi i pod vodom

Područje Općine izuzetno je ugroženo od poplava manjeg ili većeg intenziteta, većih ili manjih vodotoka i što je posebno izraženo pojavljivanje u kratkim vremenskim razmacima.

Uz ovu pojavu uglavnom je potreba za evakuacijom stanovništva i provođenja mjera na vodi i pod vodom, što podrazumijeva potrebu ostvarivanja neprekidne saradnje i uvezivanja redovnih djelatnosti svi nadležnih nosilaca zaštite i spašavanja.

Faza preventivne zaštite

Područje Općine izuzetno je ugroženo od poplava manjeg ili većeg intenziteta, većih ili manjih vodotoka i što je posebno izraženo pojavljivanje u kratkim vremenskim razmacima.

Preventivna zaštita od poplava prije svega podrazumjeva preduzimanje neophodnih aktivnosti na regulaciji korita ili projekti uređenja i zaštite od štetnog djelovanja svih vodotoka I kategorije (rijeka Vrbas) i II kategorije (Brezičanski potok, Volušnica, Prusačka rika, Onoračka rika, Balihodžićki potok, Semešnica, Sandžački potok, Sokolinski potok, Rasadnički potok, Hrustinski potok i dr.) na području Općine prije svega onih koji najčešće izazivaju poplave.

Takođe je neophodno preduzimati sve predviđene mjere od strane inspeksijskih i drugih nadležnih organa u cilju sprječavanja odlaganja raznog otpadnog materijala u korita vodotoka, kao mjere u cilju sprječavanja protuzakonite izgradnje raznih objekata iznad i pored korita vodotoka, koji mogu uticati na smanjenje proticajnog profila vodotoka.

Neophodno je redovno održavanje korita vodotoka, što podrazumjeva uklanjanje raznog rastinja i otpadnog materijala iz korita vodotoka.

Preventivna zaštita od poplava obuhvata uređenje vodotoka i zaštita od štetnog djelovanja vodotoka I i II kategorije na području općine Donji Vakuf, kao i izgradnju i održavanje odbrambenih nasipa pored rijeka, izgradnju i održavanje adekvatnih vodoprivrednih objekata i sistema za odvođenje i prihvata površinskih i podzemnih voda, izgradnju i održavanje propusta i kanala ispod i pored puteva i slični radovi.

U cilju što bolje pripreme za provođenje operativnih mjera zaštite od poplava potrebno je unaprijediti i sistem monitoringa, rane najave i prognoze, što podrazumijeva povećanje broja hidroloških stanica i uvođenje hidroloških modela za prognozu poplava.

Potrebno je ubrzati aktivnosti na određivanju granica vodnog dobra jer to predstavlja vrlo značaj korak u cjelokupnom postupku definisanja vodnog dobra i javnog vodnog dobra. Shodno Zakonu o vodama Federacije BiH, kao i pripadajućim podzakonskim aktima potrebno je izraditi elaborate o određivanju granica vodnog dobra i donijeti pripadajuća rješenja za vodotoke II kategorije.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Rijeka Vrbas nizvodno od mosta Alije Izetbegovića

Predlaže se Uređenja korita rijeke Vrbas u općini Donji Vakuf, dionica od mosta Alije izetbegovića do ušća Semešnice u Vrbas čime bi se dodatno smanjio rizika od poplava.

Do sada je izvršeno uređenje desne obale Rijeke Vrbas nizvodno od mosta „Alije Izetbegovića“ u dužini od ca 500 m u vrijednosti od 1.500.000,00 KM (sa PDV-om). Radove je finansirala Agencija za vodno područje rijeke Save, tako da i u narednom periodu očekujemo nastavak provođenja preventivnih mjera u zaštiti od poplava.

U dvogodišnjem razdoblju vršiti radove na čišćenju naplava iz uredenog dijeka korita rijeke Vrbas, između Visećeg mosta i mosta „Alije izetbegovića“.

Takođe se predlaže da se uradi čišćenje rijeke Vrbas od smeća i rastinja.

U prioritetima je potrebno obuhvati zaštitu urbanih dijelova nizvodnog toka rijeke Vrbas.

Za zaštitu poplavnog područja doline rijeke Vrbas nizvodno od mosta „Alije Izetbegovića“ prednost je na strani varijante sa izradom betonskih zidova, mada ni u ovom slučaju nije obezbjeđena ekonomska opravdanost. Stoga na dijelu pomenute lokacije planirati izradu vještačkih nasipa kao jeftinije varijante zaštite okolnih objekata i infrastrukture od plavljenja. Pri tome treba napomenuti značaj korektne procjene vrijednosti eksproprijacije koja značajno opterećuje investiciju varijante sa nasipima. Obzirom na zastupljene karakteristike na pojedinim potezima duž vodotoka na ovom području, neophodno je tehničko rješenje prilagođavati specifičnim uslovima, što jasno upućuje na kombinacije obje razmatrane varijante. Naime, radi se o smjenjivanju urbanih i manje naseljenih područja koja zahtijevaju različite rangove zaštite od poplava.

Oboračka rijeka

Izvršiti uređenje Ušća Oboračke rijeke u Vrbas u skladu sa uređenim građevinskim projektom u dužini od,360 m u vrijednosti od 567.000,00 KM.

U mjesnim zajednicama Šeherdžik, Oborci i Donji vakuf III sagledati mogućnost planskog razgraničenja slivnog posručja Oboračke rijeke i privatnih parcela. Nakon definicije vodnog područja pristupiti uređenju korita Oboračke rijeke kroz naseljene dijelove navedene tri mjesne zajednice.

Potok Volušnica

Izvršiti odvodnju podzemnih i površinskih voda koje se posljednjih godina sve češće vrše plavljenja dijela oko zgrade kolektivnog socijalnih stanovanja i uređenje i produbljenje korira Volušnice na potezu od instaliranih plastenika do rijeke Vrbas.

Sokolinski potok

Uraditi projekat za izradu potpornog zida u dužini od cca 40 m u naselju Torlakovac na lokalitetu prema dijelu naselja Bikani i spriječiti dalje svakodnevno potkopavanje puta prema pomenutom naselju.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Faza spašavanja

U okviru faze spašavanja provodit će se slijedeće mjere zaštite i spašavanja:

- Evakuacija ljudi i materijalnih dobara iz poplavom ugroženih područja,
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih lica,
- Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom,
- Prva medicinska pomoć
- Zaštita okoliša i dr.

Angažovanje svih raspoloživih ljudskih snaga i materijalno-tehničkih sredstava na neposrednoj odbrani od poplava u cilju zaštite ljudi i materijalnih dobara.

Evakuacija ljudi i materijalnih dobara iz poplavom ugroženih područja koja podrazumijeva plansko, organizirano i privremeno premještanje stanovništva i materijalnih dobara iz područja za koja se procjenjuje da mogu biti zahvaćena prirodnim i drugom nesrećom, odnosno iz područja zahvaćenih prirodnim i drugim nesrećama, na neugrožena područja ili manje ugrožena područja iste, susjedne ili druge općine, pod uslovom da drugim mjerama zaštite i spašavanja nije moguće zaštititi ljude i materijalna dobra. Evakuacija se provodi sa ciljem da se izbjegne ili umanju masovno stradanje stanovništva i uništenje materijalnih dobara.

Kategorije stanovništva koje podliježu djelimičnoj evakuaciji su: bolesni, invalidi preko 60 %, stari i iznemogli građani, trudnice, majke sa djecom do sedam, odnosno dvoje i više djece do deset godina, djeca i učenici osnovnih škola i druga lica za koje se ocijeni da nemaju za život efikasnu zaštitu na ugroženom području.

Evakuaciju naređuje štab civilne zaštite koji planira evakuaciju ako se radi o evakuaciji sa jednog na drugo područje općine i štab civilne zaštite općine koji vrši prihvata evakuiranog stanovništva.

Pored štabova civilne zaštite u evakuiranju učestvuju građani u okviru lične i uzajamne zaštite, Službe za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Služba za privredu, finansije i inspeksijski nadzor, Službe civilne zaštite, Povjerenici civilne zaštite, Stručna služba općinskog vijeća i dr.

Pri provođenju evakuacije ostvaruje se saradnja sa policijom, humanitarnim organizacijama i privrednim društvima koja mogu pomoći u efikasnom izvršavanju evakuacije.

Evakuaciju materijalnih dobara planiraju i provode nosioci zaštite i spašavanja koji raspolazu tim dobrima.

Štabovi i povjerenici civilne zaštite neposredno upravljaju postupcima zbrinjavanja, privremeno, dok se ne stvore uslovi u kojima će dalju brigu o zbrinjavanju moći preuzeti nadležne službe za upravu u općini ili dok se odlukom vlade kantona za to ne formiraju posebne službe.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

U skladu sa procjenom ugroženosti pripremu i provođenje zbrinjavanja ugroženih i stradalih vrše štabovi civilne zaštite koji planiraju prihvati i smještaj evakuiranog stanovništva i štabovi civilne zaštite koji planiraju evakuaciju ili izmještanje stanovništva.

U ostvarivanju zadataka zbrinjavanja ugroženih i stradalih građana, pomoć i saradnju pružaju humanitarne organizacije i građani. Troškovi zbrinjavanja ugroženih, stradalih, prognanih i izbjeglih lica podmiruju se iz budžeta općine i kantona, na čijem je području organizovano zbrinjavanje, iz budžeta Federacije iz sredstava solidarne i humanitarne pomoći i inostranih donacija.

Vlasnici i korisnici objekata i prostorija u javnoj upotrebi (domovi, škole, hoteli i dr.) koji su pogodni za smještaj, dužni su primiti na privremeni smještaj građane i materijalna dobra s ugroženih područja , ako to naredi nadležni štab civilne zaštite, koji upravlja akcijama zaštite i spašavanja na određenom području.

Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom je mjera koja sadrži provedbu zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u područjima oko rijeka, koja mogu biti ugrožena poplavama.

Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom obuhvata: izgradnju, održavanje i saniranje oštećenih objekata za zaštitu od poplava, osmatranje i izviđanje stanja vodotoka, objekata i terena, planiranje i provođenje evakuacije stanovništva i materijalnih dobara, snabdijevanje poplavom ugroženog stanovništva potrebnim namirnicama i drugim sredstvima radi preživljavanja i učešće na saniranju posljedica izazvanih poplavama.

Vlasnici kupališta, plaža i sličnih objekata u pružanju usluga dužni su, o svom trošku osigurati i odgovarajuće spasilačke službe za spašavanje kupaca- utopljenika.

Organi uprave kantona nadležni za vodoprivredu i privredna društva u oblasti vodoprivrede odgovorni su za otkrivanje i utvrđivanje opasnosti i organizovanje provođenja zaštite i spašavanja od poplava izazvanih oštećenjem ili rušenjem brana, nasipa ili drugih vodozaštitnih objekata, te opasnosti od bujičnih i podzemnih voda koje uzrokuju poplave.

U planovima odbrane od poplava, koji se donose po posebnom zakonu, utvrđuju se mjere i postupci predviđeni u naprijed navedenom tekstu.

Zaštitu i spašavanje na vodi i pod vodom provode: građani u okviru lične i uzajamne zaštite, pravna lica čija je to osnovna djelatnost ili je ta djelatnost vezana uz rijeke, kao i sportska i druga udruženja koja se bave sportom na vodi ili pod vodom i službe zaštite i spašavanja, koje su opremljene i osposobljene za ovu vrstu zaštite i spašavanja, te organi uprave i službe za upravu nadležne za vodoprivredu.

Faza otklanjanja posljedica, odnosno faza nakon prestanka prirodne ili druge nesreće

U cilju zaštite ljudi i materijalnih dobara od ove prirodne i druge nesreće u fazi otklanjanja posljedica potrebno je preduzeti slijedeće mjere i aktivnosti:

- Asanacija terena.
- Zaštita okoliša.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

U skladu sa raspoloživim finansijskim sredstvima i utvrđenim prioritetima vršit će se: sanacija stambenih, poslovnih, privrednih i vodoprivrednih i vodoopskrbnih objekata, puteva, vodovodnih, elektro i ptt instalacija i ostalih infrastrukturnih i drugih oštećenih objekata, u cilju stvaranja uslova za normalizaciju stanja i povratak privremeno evakuisanih lica.

Organizovanje i realizacija povratka privremeno evakuisanih lica u svoje stambene objekte. Procjena pričinjenih šteta usled poplava.

U fazi nakon prestanka prirodne ili druge nesreće, Služba sastavlja izvještaj o broju poginulih, povrijeđenih i oboljelih i dostavlja ga Općinskom štabu civilne zaštite.

Pored toga Služba u fazi otklanjanja posljedica vrši i slijedeće poslove i zadatke iz svoje nadležnosti, a odnose se na:

- preduzimanje mjere na angažiranju stručnih timova zdravstvene zaštite na otklanjanju posljedica;
- vršenju zbrinjavanja povrijeđenih do najbližih zdravstvenih ustanova i identifikaciju umrlih i poginulih ljudi;
- vršenje dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije na pogodnom području;
- vršenje neprekidne kontrole zdravstvenog stanja ljudi na pogodnom području zbog sprečavanja pojave zaraznih bolesti.

Zaključci:

- Administrativnim mjerama osigurati poštivanje propisanog upravljanja i korištenja objekata i prostora u cjelini, a koji imaju uticaja na nastanak poplava. Pri tome posebno voditi računa o stanju u širem slivnom području za vodotoke I i II kategorije (kontrolisana sječa šuma i pošumljavanje, način korištenja zemljišta i način obrade, uspostavljanje odgovarajućih uslova vezano za vodni režim kod izgradnje bilo kojih objekata, dosljedna primjena svih predviđenih mjera, radova, postupaka kod izgradnje objekata i sl.).
- Kod izgradnje novih ili rekonstrukcije ranije izgrađenih objekata za zaštitu od poplava treba nastojati poboljšati stepen zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.
- Izgradnja regulacije korita rijeke Vrbas nizvodno od mosta „Alije Izetbegovića“ i urediti korita njegovih pritoka.
- Redovno dvogodišnje čišćenje i odvoz naplava iz korita rijeke Vrbas u urbanog dijela grada.
- Kontinuirano planirati regulaciju ili čišćenje vodotoka na cjelokupnom području plavljenja (Vrbasa, Oboračke rijeke, Sandžačkog potoka, Sokolinske rijeke, potoka Volušnica).
- Nadležne institucije će preduzeti aktivnosti na donošenju preventivnih i operativnih planova odbrane od poplava, u skladu sa odgovarajućim propisima kojima se uređuje ova oblast i obezbijediti finansijska sredstva za provedbu aktivnosti.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Takođe će se preduzimati slijedeće mjere:

- Spriječavanje devastacije biljnog pokrivača, a naročito intenzivne i nekontrolisane sječe šuma na slivnim područjima.
- Spriječavanje nekontrolisane i protuzakonite izgradnje građevinskih i drugih objekata van urbanih područja.
- Spriječavanje nekontrolisanog otvaranja površinskih kopova i deponija kamenoloma i drugih aktivnosti koje utiču na devastaciju zemljišta i koje slivna područja pretvaraju u bujične terene.
- Izrada pravovremene prognoze za pojavu velikih voda u nasljenim područjima, duž velikih vodotoka.
- U okviru planova zaštite od poplava predvidjeti redovne i vanredne mjere odbrane od poplava.
- Izvršiti korekciju i dopunu zakonske regulative u okviru koje je neophodno propisati organizacione i tehničke aspekte zaštite od poplava u cilju regulisanja primjene savremenih tehničkih kriterija i koncepata odbrane od poplava.
- Izrada hidrološko-hidrauličkih modela za definisanje poplavnih linija, karakterističnih rangova vjerovatnosti pojave poplava u slivnim područjima svih vodotoka.
- Određivanje zona prema stepenu ugroženosti od poplava.
- Određivanje područja na kojima će se primjenjivati preventivne i druge mjere u okviru strategije „Život sa poplavama“, kao što su zone zabrane građenja, područja za evakuaciju ugroženog stanovništva i materijalnih dobara, kao i izgradnja sistema za uzbunjivanje stanovništva na terenu.
- Izrada planova evakuacije stanovništva i važnijih materijalno-tehničkih sredstava u slučaju velikih poplava.
- Upoznavanje stanovništva ugroženog područja sa stepenom ugroženosti, kritičnim zonama, kao i o načinu ponašanja za vrijeme kritičnih situacija.
- Izgradnja objekata za zaštitu od poplava (nasipi, vodene akumulacije, retenzije i slično).

4.1.3. Zaštita okoliša

Procjenom ugroženosti iz oblasti zaštite okoliša obrađene su moguće posljedice po ljude i materijalna dobra usled zagađenosti vode, zraka i zemljišta na području općine Donji Vakuf.

Zaštita okoliša je mjera koja se sastoji u sprečavanju nastanka štetnih posljedica od uništavanja i zagađivanja okoliša i otklanjanja posljedica nastalih uslijed: tehničko tehnoloških havarija u industriji, ispuštanja toksičnih i štetnih hemijskih i drugih materija u okoliš iz industrijskih i termoelektričnih postrojenja, motornih vozila i individualnih ložišta u domaćinstvima, u količinama koje uzrokuju emisije koncentracije u vodi, zraku i tlu iznad maksimalno dopuštenih vrijednosti, odlaganja komunalnog, industrijsko-tehnološkog i drugog čvrstog i tečnog otpada, djelovanja prirodnih nesreća na okolicu (sniježne padavine, poplave, suše, klizišta), kao i drugih prirodnih nepogoda.

Organizovanje i vršenje poslova se vrši u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša, odnosno: pravna lica iz oblasti proizvodnje i prometa i prevoza opasnih materija obavezna su: planirati, organizovati, pripremati, provoditi aktivnosti i mjere na sprečavanju nastajanja štetnih posljedica po okoliš, poduzimanju brzih aktivnosti i mjera u zaštiti i spašavanju u slučaju nesreća i

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

otklanjanja posljedica od tehnoloških i ekoloških nesreća u zaštiti okoliša i usklađivanje sa međunarodnim konvencijama i propisima Evropske unije.

Pravna lica su obavezna organizovati i osposobiti stručne ekipe i osigurati potrebnu opremu i sredstva za brze intervencije u ZiS, kao i osigurati pravovremeno sklanjanje i dislokaciju opasnih tvari u sigurne objekte i na za to pogodne lokacije, odnosno na područja kojima ne prijete takva opasnost.

Vlada Federacije na prijedlog Federalnog ministarstva zdravstva donosi poseban plan zaštite i spašavanja od jonizirajućeg zračenja na teritoriji Federacije u skladu sa Zakonom o zaštiti od jonizirajućih zračenja i radijacijskoj sigurnosti.

4.1.4. Visoki snijeg i sniježni nanosi

Procjenom ugroženosti od visokog snijega i sniježnih nanosa nametnuta je potreba preduzimanja organizovanih i efikasnih mjera zaštite i spašavanja.

Faza preventivne zaštite

U cilju preventivne zaštite ljudi i materijalnih dobara od ove prirodne nesreće, na području Općine potrebno je preduzeti slijedeće mjere i aktivnosti:

- organizovanje zimske službe, održavanja, edukacija i upoznavanje građana i pravnih lica sa obavezom uklanjanja snijega i leda ispred svojih objekata putem sredstava informisanja,
- iz popisa građana evidentirati pravne subjekte koji se mogu angažovati u slučaju potrebe.
- Izrada općinskih planova i programa za zimsko održavanje lokalnih puteva i gradskih saobraćajnica, kao i planova za zimsko održavanje regionalnih i magistralnih puteva.
- Opremanje i osposobljavanje gradskih službi i komunalnih preduzeća za zimsko održavanje puteva.
- Nabavka i održavanje neophodne mehanizacije i opreme za uklanjanje snijega sa puteva, te obezbjeđenje dovoljnih količina posipnog materijala za puteve.
- Obavješćavanje, na najprikladniji način, stanovništva i vlasnika poslovnih i drugih objekata o potrebi izvršavanja zakonske obaveze uklanjanja snijega sa prilaza navedenim objektima.
- U slučaju potrebe primijeniti Proceduru zahtjeva "Procedura za traženje pomoći i angažovanja OS BiH u pružanju pomoći civilnim vlastima na potrazi i spašavanju i druge vrste pomoći"
- U slučaju potrebe zatražiti pomoć Službi zaštite i spašavanja na višim nivoima vlasti,
- Planirati osiguranje pomoći za ugroženo stanovništvo koje je odsječeno od ostalog dijela Općine.

Faza spašavanja

Općina i vijeća MZ-a će po planu zimskog održavanja potpisati ugovore sa pravnim, fizičkim ili drugim licima koji su osposobljeni za održavanje svih lokalnih puteva na području općine u zimskom periodu, dok će Direkcija za puteve SBK organizovati održavanje regionalnih puteva, a Federalna direkcija za puteve dio magistralnih puteva (M-106 i M-109). Po potrebi će

**PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

se angažovati dodatne snage i sredstva iz preduzeća. Gradani će biti angažovani na raščišćavanju snijega i leda oko svojih objekata i prilaza putem sredstava javnog informisanja, a u slučaju potrebe preko vijeća MZ-a i povjerenika CZ.

Informisanje o stanju na terenu, aktivnostima koje su provedene i potrebama za normalizaciju stanja vršit će Općinska služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu preko sredstava javnog informisanja i Operativnog centra civilne zaštite. Informisanje nadležnih tijela (FUCZ, KUCZ, Općinskog načelnika i dr.) vršit će Služba u čijem je sastavu civilna zaštita, odnosno Općinski štab civilne zaštite ako je proglašeno stanje prirodne nesreće. U fazi spašavanja provodit će se slijedeće mjere zaštite i spašavanja:

- Evakuacija
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih
- Prva medicinska pomoć

Uklanjanje snijega i sniježnih nanosa sa lokalnih, regionalnih i magistralnih cesta, gradskih i prigradskih saobraćajnica i lokalnih cesta, te sa prilaza stambenim, poslovnim, javnim, zdravstvenim, školskim, industrijskim i drugim objektima od šireg značaja. Na ovim poslovima treba angažovati građane u okviru lične i uzajamne zaštite, pravna lica pored nadležnih subjekata, i pripadnike struktura civilne zaštite i građane.

Dopremanje najneophodnijih životnih namirnica i drugih sredstava za normalan život, građana koji se nalaze na područjima koja su, uslijed visokog snijega i sniježnih nanosa, odsječeni od gradskih središta i drugih naselja.

Faza otklanjanja posljedica

Po završetku faze spašavanja vrši se vraćanje privremeno evakuisanog stanovništva na područje koje je bilo ugroženo visokim snijegom i sniježnim nanosima. Sanacija oštećenih građevinskih objekata, puteva, električnih i ptt instalacija i drugih infrastrukturnih objekata. Procjena pričinjenih šteta, nastalih uslijed visokog snijega i sniježnih nanosa.

Zaključci:

- Posebnu pažnju treba obratiti da nadležni organi općine, kantona i Federacije Bosne i Hercegovine blagovremeno preduzmu sve aktivnosti oko angažovanja privrednih i drugih pravnih lica na uklanjanju snijega i sniježnih nanosa sa saobraćajnica i drugih infrastrukturnih objekata.
- U slučajevima kada redovne snage i sredstva civilnih struktura nisu dovoljne u izvršavanju zadataka zaštite i spašavanja, po naredbi štaba civilne zaštite angažuju se dodatne raspoložive snage na ugroženim područjima, a po potrebi se traži i angažovanje OS BiH u skladu sa Zakonom o odbrani Bosne i Hercegovine (" Službeni glasnik BiH", broj: 88/05) i važećim zakonskim procedurama za angažovanje OS BiH.
- S ciljem preduzimanja organizovanih i efikasnih mjera zaštite važne aktivnosti u ovoj oblasti su nadgledanje i proučavanje rizika od sniježnih nanosa i lavina, što podrazumijeva obilazak i opserviranje, a potom obavještanje javnosti.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

4.1.5. Odronjavanje, slijeganje i klizanje zemljišta

Područje općine Donji Vakuf ima složenu geološku i morfološku strukturu terena koju karakterišu slaba fizičko-mehanička svojstva tla, što se u nepovoljnim hidrološkim uvjetima i periodima sa dugotrajnim padavinama, manifestuje u vidu nestabilnosti tla.

Do klizanja i odronjavanja zemljišta može doći na području svih 13 mjesnih zajednica, a najugroženije su : Torlakovac, Šehrdžik, Prusac.

Karakteristično je da su znatno ugrožene veće mjesnih zajednica, što predstavlja ozbiljan problem kod izrade prostornih planova Općine, posebno imajući u vidu da se problematici klizišta ne poklanja dovoljna pažnja i da zakonska regulativa nije precizirala način djelovanja u općinama, (kada se radi o privatnoj imovini koja nema odgovarajuća odobrenja za građenje niti osiguranja po bilo kom osnovu), kao i na nivou SBK, a ta činjenica može imati nesagledive posljedice, zbog činjenice da rušilačko djelovanje klizišta može imati katastrofalne posljedice za bezbjednost ljudi i materijalna dobra svih vrsta.

Faza preventivne zaštite

- Izrada katastarsa klizišta, na cjelokupnom prostoru općine, na osnovu jedinstvene metodologije.
- Stalni monitoring katastarsa klizišta i uvezivanje katastarsa klizišta u jedinstven informacijski sistem na nivou općine.
- Izrada inženjersko-geološke karte (1:25.000) za područje općine, na kojoj su registrovana područja sa nestabilnom strukturom zemljišta.
- Obezbjedenje finansijskih sredstava, u budžetima općine, za sanaciju najprioritetnijih klizišta, posebno onih koja ugrožavaju najviše stambenih i infrastrukturnih objekata.
- Izgradnja stambenih i svih drugih građevinskih objekata, kao i svih vrsta infrastrukturnih objekata u skladu sa zakonskim propisima o pridržavanju propisanih tehničkih i drugih normi kod građenja.
- Zabrana izgradnje stambenih, infrastrukturnih i drugih građevinskih objekata na područjima koja su evidentirana kao nestabilni tereni.
- Izgradnja odgovarajućih instalacija za dreniranje, prihvati i odvođenje površinskih, podzemnih i otpadnih voda, naročito u naseljenim mjestima.
- Inspeksijska kontrola radi zabrane nekontrolisane sječe šuma.
- Edukacija stanovništva i uposlenika nadležnih gradskih službi o načinu prepoznavanja osnovnih znakova pojave klizišta i najosnovnijim preventivnim mjerama koje treba preduzeti radi sprječavanja daljeg širenja klizišta.
- Poboľjšati postojeću zakonsku regulativu, donijeti nužne nove zakonske okvire koji će spriječiti stepen i dinamiku uzroka koji dovode do procesa klizanja i odrona.

Faza spašavanja

U slučaju većeg odronjavanja, slijeganja ili klizanja zemljišta kada dolazi do oštećenja objekata, zatrpavanja ljudi i materijalnih dobara treba predvidjeti snage i sredstva za spašavanje i evakuaciju ljudi i materijalnih dobara. U MZ-a u kojima bi došlo do navedene situacije treba angažovati građane u okviru samozaštite, gdje bi glavnu ulogu odigrali članovi vijeća MZ-e sa

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

povjerenicima CZ. Treba obezbijediti mjesto za izmještanje i zbrinjavanje ljudi i materijalnih dobara na području MZ-e i angažovati sredstva sa kojima raspolažu građani sa tog područja. U slučaju nesreće većih razmjera kada se proglasi prirodna nesreća aktivirao bi se OŠCZ koji bi rukovodio akcijama zaštite i spašavanja i tom prilikom angažovale bi se dodatne snage i sredstva sa područja općine kao što su: službe civilne zaštite, povjerenici civilne zaštite i dr. Za potrebe izmještanja i zbrinjavanja ugroženih ljudi, Općinska služba za katastar i imovinsko – pravne poslove bi odredila objekte i izdala rješenje o upotrebi istih. U fazi spašavanja provodile bi se slijedeće mjere zaštite i spašavanja:

- Zaštita i spašavanje od rušenja,
- Zaštita okolice,
- Evakuacija,
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih,
- Prva medicinska pomoć.

Pridržavati se principa da se sanacija klizišta, posebno onih većih i složenijih, vrši isključivo na osnovu odgovarajuće projektne dokumentacije, koja uključuje: geološka, inženjersko-geološka i geomehanička ispitivanja terena.

Angažovanje svih raspoloživih stručnih i ljudskih potencijala i materijalno-tehničkih sredstava na preduzimanju interventnih sanacionih mjera, kada treba, u hitnim slučajevima, kada to situacija na terenu zahtijeva, bez odgovarajuće projektne dokumentacije, intervenirati na klizištu radi spriječavanja daljeg širenja klizišta.

Faza otklanjanja posljedica

Po završetku faze spašavanja formirale bi se stručne ekipe koje bi izvršile pregled ugroženog područja i predložile mjere za privremenu i trajnu sanaciju klizišta. U skladu sa mogućnostima i pristiglim sredstvima solidarnosti uradili bi se projekti za trajnu sanaciju (u odgovarajućoj instituciji) i izvršila sanacija istih po prioritetima. Do izrade trajne sanacije na prijedlog stručnih lica iz oblasti geologije u skladu sa finansijskim mogućnostima i prioritetima radila bi se privremena sanacija sa sredstvima vlasnika ili korisnika imovine.

U skladu sa raspoloživim finansijskim sredstvima i utvrđenim prioritetima bi se prvenstveno vršila sanacija putnih komunikacija do svih MZ, vodovodnih, kanalizacionih, elektro i ptt instalacija.

Procjena pričinjenih šteta, kao posljedica djelovanja klizišta.

Zaključci:

- Broj klizišta posebno je povećan tokom i nakon rata usljed nekontrolisane sječe šume, eksploatacije mineralnih sirovina što je uticalo na promjenu vodnog režima i režima zemljišta.
- Važno mjesto među uzrocima nestabilnosti zemljišta imaju i dugotrajne i obilne kišne padavine, poplave, dugotrajne eksploatacije minerala iz unutrašnjosti zemlje i sl.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Aktiviranje klizišta uzrokovano je i usled intenziviranja nezakonite i neplanske gradnje na područjima koja nisu ispitana geološki.
- Nužno je kontinuirano praćenje i dokumentovanje nezakonite i neplanske gradnje stambenih i drugih objekata, posebno u zahvatu saobraćajnica te dosljedno provođenje propisa koji regulišu uslove gradnje.
- Zadatak inženjerske geologije je praćenje, proučavanje i prognoziranje razvoja savremenih geoloških procesa, klizišta, odrona i drugih.
- Potrebno je da nadležni organi izrade katastar klizišta i potencijalnih klizišta i odrona kako bi se pratilo stanje i blagovremeno reagiralo u slučaju potrebe za sanacijom istih.

Takode će se primjenjivati i slijedeće mjere:

- Primjena propisa o građenju (urbanističko-prostorna i tehnička dokumentacija).
- Tehničke mjere za izgradnju objekata na trusnim područjima.
- Primjena propisa o zabrani izgradnje objekata u plavnim područjima i na područjima koja su registrovana kao potencijalno nestabilne padine.
- Izgradnja objekata za zaštitu od klizišta i preduzimanje neophodnih mjera u cilju sprječavanja aktiviranja klizišta.
- Eliminisanje uticaja negativnog ljudskog faktora na aktiviranje klizišta (nekontrolisana sječa šuma, izgradnja kanalizacionih i vodovodnih instalacija u skladu sa propisima, izgradnja sistema za dreniranje i odvođenje površinskih, podzemnih i otpadnih voda, izvođenje zemljišno-građevinskih radova u skladu sa tehničkim normama, nekontrolisana eksploatacija ruda i mineralnih sirovina i drugo).
- Edukacija građana u vezi problematike nastanka i djelovanja klizišta.
- Primjena propisa o tehničkim normama kod izgradnje vodovodnih, kanalizacionih i drugih infrastrukturnih objekata.

4.1.6. Suša

Procjenom ugroženosti od suše koje nisu česte, ali u manjem ili većem intenzitetu nanose štete na materijalnim dobrima i ugrožavaju bezbjednost ljudi, pa se nametnula potreba za primjenom preventivnih mjera zaštite i spašavanja.

Faza preventivne zaštite

U cilju preventivne zaštite ljudi i materijalnih dobara od ove prirodne nesreće, potrebno je preduzeti slijedeće mjere i aktivnosti:

- Preduzimanje svih neophodnih preventivnih mjera, prije perioda u kome je moguća suša, u cilju lakšeg prevazilaženja ove prirodne nesreće, posebno u poljoprivredi, snabdijevanju stanovništva vodom za piće i snabdijevanju industrije vodom za tehnološke potrebe.
- Izrada planova i obezbjeđenje finansijskih sredstava za uvođenje sistema za navodnjavanje poljoprivrednih kultura u općinama sa razvijenom poljoprivredom
- Edukacija stanovništva u cilju osposobljavanja za samozaštitu u slučaju pojave suše,
- Naučnim istraživanjem prioritarno uspostaviti jedinstven katastar postojećih i novih

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

-
- izvorišta i objekata za vodosnabdijevanje općine Donji Vakuf,
 - Dodatno opremiti i osposobiti laboratorije za ispitivanje higijenske ispravnosti vode,
 - Zahvaćanjem dodatnih količina vode iz raspoloživih ili pripremljenih izvorišta poboljšati snabdjevenost stanovništva kroz već obuhvaćene javne vodovode i i njihovo proširivanje na veći broj naselja u kojima je došlo do smanjenja dotoka u rezervoar,
 - Planirati i osigurati cisterne i druga sredstva za transport vode radi snabdijevanja najugroženijih kategorija stanovništva.

Sa JU „Dom zdravlja“ i sanitarnim inspektorom SBK uraditi upute i obavještenja građanima o postupcima za vrijeme visokih temperatura i racionalnom korištenju vode za piće.

Od JKP "Gradina" i vijeća MZ-a tražiti da za sušni period urade plan ravnomjerne i racionalne redukcije vode za piće. Putem sredstava javnog informisanja i plakata upozoravati građane o mogućnostima izbijanja požara i postupcima za vrijeme sušnog perioda (vezano za požare).

Faza spašavanja

Za vrijeme sušnog perioda od JKP "Gradina" i Vijeća MZ koja upravljaju vodovodima da obezbijede ispravnost hidranata i lokacije za obezbjeđenje vode za gašenje požara, koje će koristiti građani, pravna lica i organizovane snage (UG VD Donji Vakuf i dr.) zaštite i spašavanja. Za potrebe gašenja požara i obezbjeđenja pitke vode za ugroženo stanovništvo po potrebi tražit će se angažman i pomoć od: JP "Gradina" Donji Vakuf, KUCZ i FUCZ.

Faza otklanjanja posljedica

U fazi otklanjanja posljedica provodit će se slijedeće mjere zaštite i spašavanja:

- Asanacija terena,
- U skladu sa mogućnostima i prioritetima vršiti aktivnosti na ublažavanju i saniranju šteta koje su nastale kao posljedica suše, posebno u poljoprivredi, stočarstvu, voćarstvu, vodoprivredi i vodosnabdijevanju stanovništva i industrije,
- Općinska komisija za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća na području općine Donji Vakuf organizovat će aktivnosti na evidentiranju i izradi Procjene pričinjenih šteta od suše u poljoprivredi, stočarstvu, voćarstvu, vodoprivredi i industriji.

Zaključci:

- Kako bi se prevenirale opasnosti od nastanka štete od suše velikih razmjera koje mogu ugroziti ljude i materijalna dobra, potrebno je osigurati smanjenje gubitaka u vodovodnim sistemima, rekonstrukcijom i bržim protokom kroz sistem,
- Uvođenjem novih tehnologija u proizvodnim procesima, smanjiti potrebu za dodatnim količinama vode uz istovremeno poboljšanje kvaliteta korištene i ispuštane vode (veliki industrijski potrošači, navodnjavanje).

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Osiguranjem dodatnih količina vode iz raspoloživih ili pripremljenih novih izvorišta poboljšati opskrbljenost stanovništva kroz već obuhvaćene javne vodovode i proširivanjem istih na veći broj naselja u kojima je došlo do smanjenja priliva u rezervoare.
- Štititi i razvijati postojeća izvorišta i pronalaziti nova, radi dodatnih količina vode u ugroženim područjima.
- Planirati i osigurati transport vode u cisternama za saniranje potreba najugroženijih potrošača, za što je potrebno sistemski nabavljati i čuvati dovoljan broj transportnih sredstava.
- Potrebno je osigurati rezervne količine vode, izgradnjom ili postavljanjem spremnika za vodu i dr. Za efikasnu zaštitu od požara (posebno na otvorenom prostoru).
- Poljoprivrednim proizvođačima i drugim organima predložiti da u okviru zakonskih mogućnosti preispitaju važeće zakonske propise osiguravajućih kuća u cilju izmjena i dopuna tih propisa, kako bi se omogućilo bolje provođenje osiguranja imovine i lica od prirodnih i drugih nesreća, a samim tim i omogućila naknada štete uzrokovana prirodnim i drugim nesrećama.

4.1.7. Oluja

Iako je vrlo važan klimatski element sa jedne strane, sa druge strane vjetar može da predstavlja izuzetnu opasnost. Olujnom vjetru treba posvetiti posebnu pažnju zbog mogućih velikih razaranja u toku kratkog vremenskog razdoblja i neposredne opasnosti po ljudske živote.

Za razliku od ostalih vremenskih nepogoda, olujni vjetrovi su specifični iz razloga što je na neki način jedina zaštita od njih blagovremena evakuacija stanovništva i naravno sistem ranog upozorenja. Iz tog razloga potrebno je da sistem zaštite i evakuacije stanovništva bude funkcionalan te da se u najkraćem vremenskom periodu spasi što više ljudskih života.

Faza preventivne zaštite

Preduzimanje svih neophodnih preventivnih mjera koje mogu uticati na zaštitu od olujnog vjetra.

Opremanje i osposobljavanje meteoroloških stanica, u općinama, za prognozu vremena.

Faza spašavanja

- Zaštita i spašavanje od rušenja,
- Prva medicinska pomoć,
- Asanacija terena,
- Zaštita okoliša,
- Zaštita i spašavanje u poljoprivredi i voćarstvu.

Ukoliko dode do izazivanja određenih materijalnih šteta i ljudskih stradanja, preduzimat će se mjere na njihovom uklanjanju i u skladu sa mogućnostima pružanju pomoći nastradalim. Angažovali bi se pripadnici Službe za zaštitu i spašavanje od požara, JKP "Gradina", Službe za

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

vodosnabdijevanje i čistoću, radnici "Elektrodistribucije" na uklanjanju eventualno porušenih stabala drveća i električnih stubova, kao i na čišćenju zapuštenih kanalizacionih šahtova u općini Donji Vakuf (ne mogu primiti velike količine vode), te uklanjanju donesenih komada krupnog otpada iz korita rijeka i potoka u cilju sprečavanja izlivanja i plavljenja objekata. Na stambenim i drugim objektima koji su ostali bez krova, u skladu sa mogućnostima obezbijediti privremeno pokrivanje, da bi se smanjile štete na ostalim dijelovima objekata.

Faza otklanjanja posljedica

Otklanjanje svih posljedica djelovanja olujnog vjetrova u poljoprivredi, voćarstvu, šumarstvu, zatim na električnim i ptt instalacijama, stambenim, poslovnim, industrijskim, pomoćnim i drugim građevinskim objektima.

Procjena pričinjenih šteta, u poljoprivredi, voćarstvu, šumarstvu, na električnim i ptt instalacijama, stambenim, poslovnim, industrijskim, pomoćnim i drugim građevinskim objektima, od posljedica djelovanja olujnog vjetrova.

4.1.8. Grad

Najveći broj procjena potvrđuje da adekvatna protivgradna zaštita može ublažiti posljedice dejstva gradonosnih oblaka od 60-80 %. Pravovremena reakcija zasijavanjem oblaka jezgrama kondenzacije u mnogome može ublažiti razorne posljedice padanja grada.

Zbog toga je neophodno jačati tehničku opremljenost sistema protivgradne odbrane, povećavati broj lansirnih stanica, obučenosnost osoblja, razviti radarsko praćenje olujnih oblaka, te unaprijediti prognostičke modele, koji će na vrijeme prognozirati nestabilnost atmosfere i prostor na kome će se ona javiti. Također razni vidovi protivgradnih mreža i zastiranja koje proizvođači sami postavljaju na svojim zasadima mogu smanjiti štete, a kao način borbe protiv grada možemo pomenuti i osiguranje proizvodnje kod osiguravajućih kuća.

Faza preventivne zaštite

- Izrada planova za izgradnju sistema za protivgradnu odbranu, izgradnja i redovno održavanje sistema za protivgradnu odbranu, posebno u područjima sa razvijenom poljoprivredom i voćarstvom.
- Preduzimanje svih neophodnih mjera zaštite u poljoprivredi i voćarstvu, u cilju zaštite od grada.
- Opremanje i osposobljavanje meteoroloških stanica, u općinama, za prognozu vremena.
- Na području općine Donji Vakuf izgraditi i izvršiti opremanje 1 stanica za protivgradnu zaštitu.

Faza spašavanja

- Zaštita okoliša.
- Prva medicinska pomoć.
- Zaštita u poljoprivredi i voćarstvu.
- Zaštita ljudi, stambenih, poslovnih, industrijskih, pomoćnih i drugih građevinskih objekata i saobraćajnih motornih vozila.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Faza otklanjanja posljedica

Otklanjanje posljedica djelovanja grada u poljoprivredi, voćarstvu, na stambenim, poslovnim, industrijskim, pomoćnim i drugim građevinskim objektima i saobraćajnim motornim vozilima.

Procjena pričinjenih šteta u poljoprivredi, voćarstvu, na stambenim, poslovnim, industrijskim, pomoćnim i drugim građevinskim objektima i saobraćajnim motornim vozilima, od posljedica djelovanja grada.

Zaključci:

- Poljoprivrednim proizvođačima i drugim organima predložiti da u okviru zakonskih mogućnosti preispitaju važeće zakonske propise osiguravajućih kuća u cilju izmjena i dopuna tih propisa, kako bi se omogućilo bolje provođenje osiguranja imovine i lica od prirodnih i drugih nesreća, a samim tim i omogućila naknada štete uzrokovana prirodnim i drugim nesrećama.

4.1.9. Mraz

Od preventivnih mjera koje mogu donekle doprinjeti zaštiti od djelovanja mraza i hladnoće, treba pomenuti prognostičke modele, koji će na vrijeme ukazati na pojavu mraza što bi omogućilo preduzimanje svih neophodnih mjera radi zaštite i spašavanja poljoprivrednih kultura i voćnjaka.

Faza preventivne zaštite

Preduzimanje svih neophodnih preventivnih mjera koje mogu doprinjeti zaštiti od djelovanja mraza i hladnoće, posebno u poljoprivredi i voćarstvu, kao i u vodosnabdijevanju, vodoprivredi i industriji.

Od preventivnih mjera koje mogu donekle doprinjeti zaštiti od djelovanja mraza i hladnoće, treba pomenuti prognostičke modele, koji će na vrijeme ukazati na pojavu mraza što bi omogućilo preduzimanje svih neophodnih mjera radi zaštite i spašavanja poljoprivrednih kultura i voćnjaka.

Jedna od tih mjera je i korištenje specijalnih pokrova za zaštitu kultura koji propuštaju vlagu i svjetlost, a štite biljke od niskih temperatura.

Također podizanjem voćnjaka pažljivo odabranom sortom, na pravilno izabranom položaju i ekspoziciji za određeno područje, rizik od mraza i niskih temperatura može se svesti na minimum. Mnogi proizvođači to nisu u mogućnosti provesti pa su stoga prisiljeni boriti se s niskim temperaturama i mrazom drugim raspoloživim rješenjima (orošavanje, dimljenje, prekrivanje voćke, antistresni preparati).

Štete u suprotnom mogu biti izrazito velike.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

Faza spašavanja

Preduzimanje svih neophodnih mjera radi zaštite i spašavanja poljoprivrednih proizvoda, voćnjaka, vodoopskrbnih objekata i industrijskih postrojenja, kao i zaštite i spašavanja na vodotocima.

Zaštita i spašavanje ribljeg fonda.

Faza otklanjanja posljedica

Otklanjanje posljedica djelovanja mraza i hladnoće u poljoprivredi, voćarstvu, na vodoopskrbnim objektima i vodotocima, vodoprivredi i industriji.

Procjena pričinjenih šteta, od posljedica djelovanja mraza i hladnoće, u poljoprivredi, voćarstvu, vodosnabdijevanju, vodoprivredi, industriji i na vodotocima.

Zaključci:

- Poljoprivrednim proizvođačima i drugim organima predložiti da u okviru zakonskih mogućnosti preispitaju važeće zakonske propise osiguravajućih kuća u cilju izmjena i dopuna tih propisa, kako bi se omogućilo bolje provođenje osiguranja imovine i lica od prirodnih i drugih nesreća, a samim tim i omogućila naknada štete uzrokovana prirodnim i drugim nesrećama.

4.1.10. Epidemije i epizootije zaraznih bolesti

Da bi se zaštitilo stanovništvo od pojava epidemija i epizootija zaraznih bolesti koje mogu ugroziti život i zdravlje ljudi na području općine, protivepidemijske mjere usmjeravaju se u tri pravca: uništavanje, otklanjanje ili onemogućavanje izvora zaraze, prekidanje puteva i mehanizma prenošenja zaraze u bilo kojoj fazi i stvaranje ili povećanje otpornosti stanovništva. U cilju pružanja kvalitetnog odgovora prilikom pojave epidemija i epizootija zaraznih bolesti potrebno je jačanje i održavanje kapaciteta za rano otkrivanje, procjenu, prijavljivanje i izvještavanje, brz javno-zdravstveni odgovor i koordinacija svih relevantnih zdravstvenih ustanova te poduzimanje preventivnih mjera kako bi se spriječilo širenje i smanjio teret bolesti (higijensko-sanitarne mjere, vakcinacija, terapija).

Faze preventivne zaštite:

- jačati i održavati osnovne kapacitete za hitan i djelotvoran odgovor na javno zdravstvene rizike,
- vršiti edukaciju zdravstvenih radnika i stanovništva za krizne situacije,
- unaprijediti komunikaciju sa javno-zdravstvenim sektorom, medijima i stanovništvom,
- izraditi Plan za krizne situacije u slučaju pojave javno-zdravstvenog problema,
- obezbjeđenje higijenski ispravne vode za piće kao i sanitarna zaštita izvorišta i objekata za javno snabdijevanje vodom za piće,

**PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

- uklanjanje otpadnih voda i dr. otpadnih materija na način i pod uvjetima kojima se obezbjeđuje zaštita od zagađivanja voda i zemljišta, kao i zaštita od razmnožavanja insekata i glodara;
- održavanje sanitarno-tehničkih i higijenskih uvjeta u javnim objektima, sredstvima javnog saobraćaja i na javnim mjestima;
- obezbijedenje zdravstvene ispravnosti životnih namirnica i sanitarno-tehničkih i higijenskih uvjeta za njihovu proizvodnju i promet;
- vršenje preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u naseljenim mjestima, na javnim površinama, u sredstvima javnog saobraćaja, objektima za proizvodnju i promet životnih namirnica i drugim javnim objektima;
- rano otkrivanje izvora zaraze i puteva prenošenja zaraze;
- prijavljivanje oboljenja;
- izolacija, prevoz i liječenje oboljelih lica;
- dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija;
- zdravstveno prosvjeđivanje stanovništva;
- zdravstveni nadzor nad zaposlenim i drugim licima i nad kliconošama;
- imunizacija, seroprofilaksa i hemoprofilaksa;
- karantin;
- otvaranje privremenih bolnica u slučaju epidemija većih razmjera;
- mobilizacija zdravstvenih i drugih ustanova i građana, poslovnih i dr. objekata, transportnih sredstava;
- zabrana prodaje i uništavanja određenih namirnica;
- zabrana okupljanja u školama, bioskopima, pozorištima, sportskim dvoranama;
- zabrana kretanja u zaraženom ili ugroženom području;
- zabrana prometa pojedinih roba;
- zabrana putovanja u zemlji

Faza spašavanja

Epidemije i epizootije svojom pojavom uzrokuju nesagledive posljedice po zdravlje ljudi i stočnog fonda, pa je neophodno spriječiti njihovo širenje. Nosilac zaštite i spašavanja kod pojave ovih epidemija zaraznih bolesti su organi i službe redovne djelatnosti: JU „Domovi zdravlja“, Opće bolnice, Klinički centri, Zavod zdravstvenog osiguranja SBK i FBiH, Ministarstvo zdravstva SBK i Federacije BiH, Veterinarski zavodi i stanice, organizacije Crvenog križa i drugi.

Za sprečavanje epizootija zaraznih bolesti potrebna je efikasna identifikacija, liječenje stoke i sprječavanje prenošenja tih bolesti na ljude.

Nosilac zaštite i spašavanja su organi i službe redovne djelatnosti, odnosno veterinarska služba koja preduzima: zdravstvenu zaštitu životinja, zaštitu zdravlja ljudi od zaraznih bolesti koje se sa životinja ili namirnica životinjskog porijekla mogu prenijeti na ljude, otkriva i dijagnosticira zarazne bolesti, provodi RHB zaštitu životinja i namirnica životinjskog porijekla, liječi povrijeđenu i oboljelu stoku, provodi asanaciju terena, učestvuje u sklanjanju i evakuaciji stoke i drugo.

**PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

Kod pojave zaraznih bolesti kod ljudi angažovat će se JU „Dom zdravlja“ na pregledu, utvrđivanju bolesti i upućivanju na liječenje. U saradnji sanitarnim, veterinarskim i komunalnim inspektorima sačinice se plan mjera na sprečavanju širenja zaraznih bolesti, izvršiti izolaciju terena na kome se pojavila zaraza, izvršiti pregled i vakcinaciju stanovništva na tom području, zabraniti promet roba sa navedenim područjem (uz pomoć policije) izvršiti potpunu dezinfekciju terena na kome se pojavila bolest, u slučaju da ima umrlih osoba od zarazne bolesti treba izvršiti pravilno sahranjivanje i asanaciju terena.

U slučaju pojave zaraznih bolesti kod životinja angažovat će se Veterinarska stanica sa svojim snagama i sredstvima na pregledu i utvrđivanju bolesti, veterinarski, sanitarni i komunalni inspektori radi zakonitog sprovođenja svih postupaka, policija radi obezbjeđenja i provođenja mjera ZIS i drugo po potrebi. Izvršit će se izolacija terena, dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija terena, uklanjanje, pravilno ukopavanje ili spaljivanje uginulih životinja i pregled i vakcinacija preostalih životinja. Donijeti odluku o zabrani prometa životinja i proizvoda životinjskog porijekla i vršiti nadzor da li se odluka pravilno sprovodi.

Faza otklanjanja posljedica

U fazi otklanjanja posljedica preduzimaju se sve one mjere koje trebaju da doprinesu potpunom otklanjanju uzroka koji su doveli do epidemije. Ovdje se posebno misli na dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju, obezbjeđenje ispravne vode za piće i hrane, čišćenje i dezinfekcija bunara i drugih vodoopskrbnih objekata, higijensko otklanjanje otpada, asanacije vodnih objekata i drugo.

Zaključci:

U slučaju većih epidemija, kao i u slučaju prirodnih i drugih nesreća (poplave, zemljotres, požar) koje mogu dovesti do epidemije, ovlašteni organi moraju mobilisati zdravstvene radnike, ali i druge građane, osigurati odgovarajuće količine potrebnih lijekova, vakcina i antiviralnih lijekova, sanitetskog materijala, sredstava za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju, kao i krvnih pripravaka plazme. Pored toga potrebno je:

- Jačanje i održavanje kapaciteta za rano otkrivanje, procjenu, prijavljivanje i izvještavanje događaja, brz javno-zdravstveni odgovor i koordinacija svih relevantnih zdravstvenih ustanova i poduzimanje preventivnih mjera kako bi se spriječilo širenje i smanjio teret bolesti (higijensko- sanitarne mjere, vakcinacija, terapija),
- Edukacija zdravstvenih radnika za krizne situacije (planiranje, alokacija resursa) i edukacija stanovništva o prevenciji zaraznih bolesti,
- Unaprijediti i ubrzati procedure nabavke vakcina i antiviralnih lijekova,
- Unaprijediti komunikaciju sa medijima i stanovništvom,
- Jačati i održavati osnovne kapacitete za odgovor na javno zdravstvene rizike (jačanje bolničkih kapaciteta, edukacija zdravstvenih radnika, jačanje laboratorijske dijagnostike)

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Neophodan je Plan za zaštitu od zaraznih bolesti (planiranje resursa), zatim organizacija medicinske službe (osoblje, oprema, prostorije) transport oboljelih, obučeno i odgovorno osoblje
- S obzirom na način prenošenja i puteve širenja bolesti, planovi za suzbijanje zaraznih bolesti bi trebali biti prilagođeni i grupama zaraznih bolesti
- Komunikacija i koordinacija javno-zdravstvenog sektora, civilne zaštite, policije i vojske (uključujući i medije)
- Plan za krizne situacije u slučaju pojave javno-zdravstvenog problema procjena i zbrinjavanje oboljelih, (npr. izolacija, liječenje, ostale vrste podrške) dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija i dekontaminacija.

Nevladine strukture, koje se u ovim slučajevima uključuju su: Crveni križ i druge humanitarne organizacije u saradnji sa Općinskim štabom civilne zaštite.

Zarazne bolesti ostaju i dalje značajan zdravstveni i socioekonomski problem, naročito u okolnostima socijalne tranzicije i niza determinanti koje doprinose njihovoj pojavi i širenju.

Kapaciteti za odgovor i oporavak su ograničeni. Bitno je uspostavljanje saradnje sa veterinarskim institucijama u cilju blagovremene razmjene relevantnih informacija vezano za zoonoze, bolesti koje se sa životinja prenose na ljude. Cilj ove saradnje je da se na najbrži i najefikasniji način preveniraju prirodne i druge nesreće, smanji mogućnost širenja epidemija ili umanje njene posljedice.

U cilju poboljšanja mjera za rano otkrivanje i prevenciju od epizootija potrebno je:

- 1) Pojava zaraznih bolesti ima ozbiljne i dalekosežne posljedice po javno i veterinarsko zdravstvo, kao i socio-ekonomske posljedice budući da iste utiču na proizvodnju i trgovinu živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla, tako da je za ostvarivanje kontrole bolesti neophodno osigurati pravni osnov i program za kontrolu bolesti, obezbjeđenje resursa za kontinuiranu implementaciju mjera, kao i osiguranje finansijskih sredstava
- 2) U cilju poboljšanja mjera za rano otkrivanje i prevenciju, neophodno je osigurati:
 - Kontinuirano podizanje svijesti građana o mogućim rizicima i mjerama prevencije, kao i postupcima za brzo reagovanje i izvještavanje, kao i vršenje stalnih obuka i edukacija,
 - Izraditi planove za rješavanje hitnih i prirodnih i drugih nesreća i uspostavljanje fondova za njihovo provođenje, a u skladu sa odredbama legistrative na snazi,
 - Jačanje kapaciteta ovlaštenih veterinarskih laboratorija,
 - Uspostavljene bolje međusektorske komunikacije i saradnje,
 - Osigurati izvore finansiranja za oporavak od prirodnih i drugih nesreća
- 3) Neophodno je osigurati nastavak aktivnosti praćenja rezidua u živim životinjama i proizvodima životinjskog porijekla u skladu sa legislativom na snazi i

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

4) Kontrola i sigurnost hrane

4.1.11. Kalamiteti biljnih bolesti i štetočine

Faza preventivne zaštite

Ova mjera zaštite od biljnih bolesti, insekata, korova i drugih štetočina realizuje se redovnom primjenom odgovarajućih fungicida, insekticida i herbicida u određenim stadijima razvoja bilja.

U saradnji sa nadležnim organima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede potrebno je preduzimati mjere na unaprjeđenju zaštite zdravlja bilja na području općine Donji Vakuf.

Te mjere se ogledaju u:

- jačanju službi koje vrše pregled bilja namjenjenog sjetvi i sadnji te poslove osmatranja, prognoziranja, signaliziranja i izvještavanja.
- uspostavljanju fitosanitarnih registara, kvalitetnijem prikupljanju informacija i vođenja potrebnih evidencija kako bi se imali pouzdani podaci o pojavi, brojnosti i proširenosti štetnih organizama u područjima i mjestima proizvodnje pojedinih biljnih vrsta.
- provođenju propisa za sprječavanje unošenja i širenja štetnih organizama,
- vršenju procjene rizika od štetnih organizama,
- izgrađivanju svijesti proizvođača o neophodnosti provođenja agrotehničkih preventivnih mjera i obavezi poduzimanja propisanih ili naredenih mjera.

Stalnim praćenjem meteoroloških uslova (temperatura, vlažnost zraka, količina padavina) i drugi pokazatelji bitni za pojavu biljnih bolesti i štetočina.

Uzimanjem uzoraka zemljišta, sprovođenje higijenskog tretmana skladišta, prostorija za preradu i čuvanje biljaka putem nadležnih službi i preduzeća u oblasti poljoprivrede. Stalna kontrola uređaja za preradu bilja i kontrolisanje upotrebe sredstava za zaštitu bilja.

Zaštita bilja od bolesti i štetočina se provodi individualno, na privatnim posjedima i preduzećima koja se bave uzgojem različitih biljnih vrsta za ishranu ljudi i stoke kao i šuma.

Primjena zaštitnih sredstava je uglavnom nestručna i prekomjerna, naročito u privatnom sektoru zbog čega dolazi do prekomjernog zagađivanja tla i vodotokova. Zbog toga, u zaštitu bilja od bolesti i štetočina treba uključiti stručne ljude iz preduzeća, zadruga i sl. koji će putem raznih edukativnih metoda (seminari, radio i TV emisije, propagadni letci i sl.) uticati na pravilnu primjenu sredstava za zaštitu kako bi se povećao efekat zaštite, a smanjio njen negativni uticaj na eko-sisteme koji okružuju čovjeka. Pravovremenom i stručnom upotrebom zaštitnih sredstava u pojedinim fazama razvoja biljaka mogu se eliminisati bolesti koje mogu smanjiti prinos, a i prenijeti se na druge biljke. Na takav način se može preventivno djelovati i protiv raznih vrsta štetočina koje napadaju biljke. Prenos bolesti se može onemogućiti i kontrolom biljnih proizvoda koji se nalaze na tržištu.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Faza spašavanja

U slučaju pojave neke od biljnih bolesti i štetočina na području općine Donji Vakuf, realizovala bi se preventivna mjera spašavanja bilja i biljnih proizvoda uz pomoć nadležnih stručnih službi.

Po pojavi biljnih zaraznih bolesti, individualni poljoprivredni proizvođači, preduzeća iz oblasti poljoprivrede i nadležni inspektori iz oblasti poljoprivrede pristupit će:

- uništavanju i spaljivanju zaraženog bilja,
- higijensko-sanitarnom tretmanu skladišta i dezinfekciji, dezinsekciji i deratizaciji u cilju uništavanja štetočina,
- vršiti adekvatnu provjeru zaštitnih sredstava uz mobilizaciju i racionalnu upotrebu kadrovskog i materijalnog tehničkog potencijala za sprovođenje mjera zaštite bilja i biljnih proizvoda,
- zabrana gajenja pojedinih vrsta bilja, za određeno vrijeme i na određenom mjestu, kao i stavljanje van prometa i upotrebe kontaminiranog bilja i biljnih proizvoda.
- Najveći broj biljnih bolesti se ne može naknadno liječiti, te se akcenat u zaštiti stavlja na preventivne mjere zaštite. U preduzimanju tih mjera će se uključivati poljoprivredni inženjeri i tehničari AT Zadruga Donji Vakuf, Udruženja poljoprivrednih inženjera i tehničara kao i vlasnici privatnih poljoprivrednih apoteka, koji nabavljaju i prodaju zaštitna sredstva. Zaštita od drugih biljnih štetočina i napasnika može se provoditi i u fazi kada se oni pojave u većem broju na usjevima, voću i šumama (glodari, skakavci, gubari, razni insekti), ali će se i ovaj vid zaštite provoditi pod kontrolom poljoprivrednih inženjera i tehničara, šumarskih inženjera i drugih sličnih zanimanja. Saniranje posljedica će se vršiti po proceduri kao i kod svih drugih prirodnih nesreća (formiranje stručnih komisija od strane nadležnih organa-Općine, Kanton, Federacija za utvrđivanje obima šteta, te njihovo saniranje, po planu koji donesu stručna lica iz oblasti u kojima je nastala šteta). Sredstva za sanaciju će se obezbijediti iz sredstava vlasnika - individualni poljoprivredni proizvođači, kao i eventualne pomoći nadležnih organa Srednjobosanskog kantona i Federacije BiH.

Faza otklanjanja posljedica

U ovoj fazi otklanjanja posljedica biljnih bolesti i štetočina angažovat će se sve stručne službe, snage i sredstva koja imamo na području općine Donji Vakuf i Srednjobosanskog kantona, u cilju otklanjanja posljedica.

Zaključak:

- Prema procjeni ugroženosti Federacije BiH, aktuelno zdravstveno stanje šuma u Bosni i Hercegovini se ocjenjuje loše, što je rezultat mnogih negativnih uticaja, objektivne i subjektivne prirode. Objektivni uzroci su direktno ili indirektno u vezi sa ratom (oštećivanje stabala projektilima i minsko-eksplozivnim sredstvima, požari) što je u procesu ulančavanja štetnih faktora dovelo do prenamnoženja nekih insekata i masovne pojave bolesti. Subjektivni uzroci su posljedica neorganizovanosti države, odsustva jedinstvenog koncepta gospodarenja šumama, nekontrolisana sječa (krađa) drveta i dr. Radi očuvanja šuma, najvažnijeg prirodnog resursa u Bosni i Hercegovini, potrebno je utvrditi strategijske osnove razvoja šumarstva, donijeti krovni zakon o šumama koji će

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

uvažavati međunarodne konvencije koje se tiču šuma, ali više od toga, nužno je mijenjati shvatanje o šumama i jače afirmirati njihove opće korisne funkcije.

- U šumskim požarima svake godine izgori velika površina pod šumama različitih kategorija, a što je posebno izraženo u ljetnim mjesecima i sušnim periodima, što izaziva velike ekonomske štete kao i smanjenje drvnog fonda.
- Štete koje šumama neposredno nanosi čovjek rezultat su neprovođenja zakonskih i podzakonskih propisa iz ove oblasti, što ima za posljedicu neuspostavljanje odgovarajućeg šumskog reda, mehaničkih oštećenja stabala uslijed nepažljive upotrebe mehanizacije, nekontrolisanog deponovanja otpadnih materija i dr.
- Kao posljedica nezakonite sječe šuma evidentirani su erozivni procesi (klizišta, odroni), a posebno su izraženi na svim terenima sa jako strmim nagibima na cijelom području Federacije Bosne i Hercegovine.
- Pojava sušenja šuma uzrokovana je i velikom onečišćenošću zraka i tzv. „kiselim kišama“

Nosioci poslova za zaštitu šuma su Federalno i kantonalna ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, odnosno Federalna/ kantonalna uprava za šumarstvo i kantonalno šumsko privredno društvo/gazdinstvo, kao i specijalizirane naučne ustanove i naučno obrazovne institucije iz oblasti šumarstva.

4.2. TEHNIČKO -TEHNOLOŠKE NESREĆE

4.2.1. Veliki požari

Zaštitu od požara dužni su da organizuju i provode : gradske službe za upravu i druge institucije, pravna i fizička lica, te građani u svim građevinama i prostorima u kojima borave i rade, uključujući i šume, šumska i poljoprivredna zemljišta, kao i ostale prirodne resurse na području grada.

Vlasnici ili korisnici građevina i prostora, upravitelji stambenih objekata, kao i vlasnici i korisnici šuma, šumskog i poljoprivrednog zemljišta iz naprijed navedenog stava, odgovorni su za zaštitu od požara u tim građevinama i prostorima.

Veliki šumski požari

Šumski požari većih razmjera predstavljaju veliku opasnost za materijalna dobra, a u ekstremnim situacijama i za ljude. U slučaju šumskih požara većih razmjera, naročito su ugroženi tereni koji su kontaminirani NUS-om i MES-om. Na području SBK je formirano ŠPD „Srednjobosanske šume“ d.d. Donji Vakuf koje gazduje šumama na području SBK, (ukupna površina pod šumama je 18.365,00 ha).

Planom zaštite šuma od požara za 2025. godinu ŠPD „Srednjobosanske šume“ dioničko društvo Donji Vakuf utvrđena je organizacija zaštite od požara, preventivne i druge mjere koje će se preduzimati na zaštiti šuma, osmatranja i dojava požara, tehnička oprema i punktovi za gašenje požara, putevi unutar šumskih gazdinstava, izvorišta vode i kaptaže, angažovanje vatrogasnih

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

jedinica, angažovanje interventnih jedinica, sadejstvo na terenu, operativno-tehnički plan gašenja požara, otkrivanje i dojava požara. Prema stručnoj procjeni ŠPD "Srednjobosanske šume" dioničko društvo Donji Vakuf, koja je urađena metodom procjene uticaja najbitnijih parametara na izbijanje šumskih požara, može se zaključiti da je u svih pet šumskog gazdinstava ugroženost od šumskih požara velika. Kao osnovni uzroci izbijanja šumskih požara mogu se označiti: čovjek, otvoreni plamen, varnica, prirodne pojave (munja, sunčeva toplota), hemijske reakcije i drugo. Najviše utiče vegetacija odnosno zastupljenost vrste drveća i antropogeni faktor.

Faza preventivne zaštite

Zbog postojanja niza požarnih opasnosti potrebno je stalno i sistematski poduzimati mjere da se mnogobrojni izvori opasnosti za izbijanje šumskih požara potpuno uklone ili eventualno svedu na minimum.

Samo dobro organizirana zaštita od požara, te dobro razrađen plan rada po pitanju preventivnog djelovanja, u mnogome će smanjiti mogućnost prerastanja eventualno nastalog požara u one većeg intenziteta.

Sagledavajući požarnu opterećenost šumskog blaga na području Srednjobosanskog kantona u fazi preventivne zaštite potrebno je:

- organizirati službu zaštite od požara,
- u svim šumskim gazdinstvima oformiti štabove i jedinice za zaštitu od požara,
- formirati dežurne službe od zaposlenika u šumskim gazdinstvima koji se aktiviraju tokom ljetnog sušnog perioda,
- formirati mobilne ekipe čiji je zadatak obilazak terena, izviđanje eventualno nastalog požara, utvrđivanje opožarene površine i programa angažiranja ljudstva za gašenje,
- posebnu pažnju obratiti na redovno obučavanje radnika za početno gašenje požara,
- sva izletišta na našem kantonu proglasiti područjima koja su znatno ugrožena od požara, te da se shodno tome propišu mjere za zaštitu od požara šuma i usjeva,
- zabraniti odlaganje i paljenje smeća u blizini šumskih blaga,
- lugarsko osoblje posebno upoznati sa objektima posebno ugroženim od požara,
- efikasno organizirati čuvanje šuma od požara putem čuvara šuma i osmatrača požara na osmatračkim mjestima,
- nabaviti sredstva veze s ciljem što bržih dojava,
- redovno čistiti i održavati prohodnim šumske puteve za prilaz,
- područja sa šumskim blagom označiti sa upozoravajućim znacima o zabrani loženja vatre, odlaganja smeća i slično,
- posebno koristiti medije za upozoravanje na opasnost od požara,

Faza spašavanja

Brzo reagiranje na dojavljene požar i njegovo ograničavanje na što užu prostor je jedan od osnovnih preduvjeta za njegovu brzu neutralizaciju. Znači brzo otkrivanje mjesta nastanka požara znatno pojednostavljuje proces gašenja i zahtjeva angažman znatno manjeg broja ljudstva i opreme kao i sredstava za gašenje. Posebno treba obratiti pažnju na:

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- tip, brzinu širenja i površinu koja je zahvaćena požarom,
- mogućnost izgradnje prepreka i postojanje istih kao prirodnih,
- mogućnost jačanja i slabljenja požara zbog konfiguracije terena,
- mogućnost prilasaka do rubova požara i upotrebe mehanizacije,
- vodosnabdjevenost i mogućnost korištenja vode,
- postojanje mina i minsko-eksplozivnih sredstava na požarom zahvaćenom terenu.

Po utvrđenom činjeničnom stanju odnosno, da li je požar manjih ili većih razmjera, aktiviraće se dežurne ekipe u Šumarijama, ako se radi o društvenim šumama, a ako je u pitanju privatno vlasništvo odmah se angažuju vlasnici šuma

Takođe na osnovu procjena potreba nadležna lica Šuma SBK pozivaju vatrogasne jedinice koje su, uglavnom, obučene i osposobljene da ugase manje i srednje šumske požare.

“Srednjobosanske šume” d.d. imaju formiranui vatrogasnu jedinicu koja će prva reagovati u slučaju požara većih razmjera koji ne mogu ugasiť radnici firme. Ako se radi o većim šumskim požarima tada se proglašava Stanje prirodne nesreće i angažiraju VJ sa područja SBK.

Faza otklanjanja posljedica

- higijena ogorjelih površina,
- pošumljavanje izgorjelih površina,
- procjena pričinjenih šteta.

Požari na stambenim, industrijskim, poslovnim i drugim objektima

Zaštita i spašavanje od požara obuhvata:

- pripremu i provođenje preventivnih mjera u svim sredinama, objektima, mjestima i prostorima gdje postoji mogućnost nastanka požara,
- organiziranje i pripremanje snaga za gašenje požara,
- organiziranje osmatranja i uzbunjivanja o pojavama požara,
- gašenje i lokalizovanje požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara iz objekata i područja ugroženih požarom.

Zaštita i spašavanje od požara iz naprijed navedenog stava organizira se i provodi kao lična i uzajamna zaštita.

Zaštita i spašavanje od požara organizira se i provodi u okviru stambenih i poslovnih objekata i predstavlja veoma važan i nužan vid organizovanja, a naročito je važno da se organizira i provodi preventivna zaštita koja može uticati na sprečavanje nastanka požara, a profesionalne i dobrovoljne vatrogasne jedinice kao i drugi oblici vatrogasnog organiziranja poslove iz svoje nadležnosti vrše u skladu sa propisima o zaštiti od požara i vatrogastvu.

Faza preventivne zaštite

Iz razloga postojanja niza požarnih opasnosti potrebno je stalno i sistematski poduzimati mjere da se mnogobrojni izvori opasnosti za izbijanje požara na objektima stanovanja, privrednim, poslovnim i drugim potpuno uklone ili eventualno svedu na minimum. Samo dobro organizirana služba zaštite od požara, te dobro razrađen plan rada po pitanju preventivnog

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

djelovanja, u mnogome će smanjiti mogućnost prerastanja eventualno nastalog požara u požar većeg intenziteta.

Sagledavajući požarnu opterećenost urbanih zona, te industrijskih, poslovnih i drugih objekata, na području općine Donji Vakuf, u fazi preventivne zaštite potrebno je:

- da svi subjekti društva i pojedinci imaju minimum znanja iz ove oblasti i da je to znanje primjenljivo u slučaju potrebe. Praktično, to znači da bi svaki građanin i zaposlenik u firmi trebao da zna koje su to opasnosti od mogućnosti izbijanja požara, način upotrebe priručnih sredstava i aparata, način obavještanja i druge dužnosti u ovakvim okolnostima,
- pravilno prostorno planiranje građenja i opremanja objekata, što podrazumijeva predviđanje takvih rješenja koja će osiguravati dovoljan međusobni razmak između objekata, široke saobraćajnice, slobodne prolaze oko cijelog objekta i sve druge neophodne pretpostavke koje omogućavaju da se, u slučaju izbijanja požara, može brzo i efikasno djelovati,
- poštivanje građevinskih normi, kao što su pravilna konstrukcija objekata, otporan građevinski materijal i oprema, ugradnja sredstava protivpožarne zaštite i slično, načinu loženja i vrsti ložišta, kao i načinu skladištenja goriva.

U preventivnim mjerama zaštite od požara kao osnovni vid preventivne zaštite spadaju poštivanje propisa zaštite od požara prilikom planiranja i izgradnje objekata i naselja, a to su: odgovarajući odabir građevinskog materijala, izgradnja putnih komunikacija, izgradnja i pravilan raspored hidrantske mreže, obezbjeđenje vode za gašenje požara (vodovodna mreža, bunari, bazeni i dr.), obavezna nabavka i servisiranje PP aparata, redovna obuka uposlenika i građana za gašenje početnih požara i pravilno skladištenje i upotreba zapaljivih materijala, nabavka priručnog alata za početno gašenje požara i osposobljavanje i opremanje vatrogasnih jedinica za brzu intervenciju. U preventivne mjere zaštite od požara na otvorenom prostoru spadaju izgradnja osmatračnica, rasjecanje i uređenje šumskih kompleksa, izrada i održavanje puteva, razrada i osposobljavanje sistema dojavljivanja, postavljanje oznaka sa zabranom upotrebe vatre na rizičnim prostorima i redovno obavještanje i upozoravanje građana o opasnostima od požara i njihovim obavezama u takvim situacijama, putem sredstava javnog informisanja i plakata.

Naprijed navedene preventivne mjere provodit će: Općinske službe za upravu, UG VD Donji Vakuf, Služba civilne zaštite za zaštitu od požara, JKP „Gradina“, preduzeća i dr. pravna lica, benzinske pumpe i druga preduzeća koja u procesu proizvodnje koriste opasne materije, općina Donji Vakuf. Preventivne mjere zaštite od požara na otvorenom prostoru provodit će: ŠPD “Srednjobosanske šume” sa uposlenicima i strukturama zaštite i spašavanja u preduzeću, vlasnici šuma, šumarski inspektori, Policijska uprava, Gradske službe i građani.

Faza spašavanja

Brza i efikasna neutralizacija požara je suština provođenja protivpožarne zaštite, kada se desio požar na nekom objektu.

Svaki građanin koji primijeti požar u okviru lične i uzajamne zaštite dužan je da ga ugasi ako to može učiniti bez opasnosti za sebe i druge.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

Ukoliko građanin nije u mogućnosti da ugasi požar, dužan je da o požaru obavijesti najbližu vatrogasnu jedinicu ili operativni centar civilne zaštite ili policijsku stanicu.

Svaka blagovremena dojava mjesta nastanka požara znatno pojednostavljuje proces gašenja i zahtjeva angažman znatno manjeg broja ljudstva i opreme kao i sredstava za gašenje.

U ovoj fazi posebno treba poduzimati slijedeće mjere:

Evakuacija ugroženog stanovništva.

Ovo je jedna od osnovnih mjera kojom se ugroženo stanovništvo organizirano odvodi iz ugroženog područja ili objekta. U svakom požaru je za očekivati pojavu manje ili veće koncentracije otrovnih i zagušljivih plinova i para, djelimičnog rušenja objekta, zarušavanja prolaza, nestanka električne energije i slično te je evakuacija stanovništva prva i osnovna mjera spašavanja.

Da bi akcija spašavanje i evakuacije bila uspješna potrebno je prije svega spriječiti stvaranje panike, koristiti najkaraći i najsigurniji put izlaska iz objekta, osvijetliti puteve evakuacije, te stanovništvo izvesti na slobodan i siguran prostor, u što kraćem vremenu. U višespratnim stambenim, poslovnim, industrijskim i drugim objektima, izlazni putevi, za evakuaciju su od posebnog značaja.

U poslovnim i javnim objektima kao što su pozorišta, bioskopi, bolnice, od posebnog značaja, pored izlaznih puteva, su i izlazna vrata, koja moraju uvijek biti lako prepoznatljiva i osvijetljena. U slučaju većih požara u stambenim, poslovnim i industrijskim objektima, gdje se evakuacija-spašavanje ljudi ne može provesti kroz navedene postojeće izlaze, koristeće se odgovarajuća vatrogasna oprema kao što su vatrogasne ljestve, hidraulične platforme, spusnice i dr.

Gašenje požara

Mjere koje se poduzimaju pri gašenju požara predstavljaju vrlo složen i odgovoran posao. Poduzimanje svih mjera sigurnosti i opreza na mjestu nastanka požara je jedan od preduvjeta za uspješno i efikasno neutralisanje nastalog požara.

Požari u zatvorenim prostorijama razvijaju visoku temperaturu i veliku količinu dima pa osobe koje gase požar, u ovakvim prostorijama, moraju koristiti zaštitna sredstva kao zaštitu za disajne organe, te zaštitnu odjeću.

Posebnu pažnju treba obratiti kada postoji mogućnost nailaska na plinske i električne instalacije.

Na području općine Donji Vakuf u fazi spašavanja mogu se angažovati: građani u okviru lične i uzajamne zaštite, snage i sredstva pravnih lica, UG VD Donji Vakuf, Službe zaštite i spašavanja i druge snage zaštite i spašavanja.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

U slučajevima požara manjih razmjera angažuje se UG VD Donji Vakuf uz pomoć građana, tako da u dosadašnjim iskustvima u većini slučajeva je uspješno djelovala. U požarima većih razmjera kada redovne snage nisu u mogućnosti lokalizovati i ugasiti požar angažuju se dodatne snage i sredstva. Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu u svojoj redovnoj djelatnosti prati stanje na području općine i u slučaju saznanja o požaru veće razmjere animira komandanta OŠCZ da sazove hitni sastanak štaba i na osnovu činjenica koje je prikupila služba predloži Načelniku da proglasi stanje prirodne i druge nesreće. Po proglašenju nesreće od požara većih razmjera OŠCZ rukovodi akcijama zaštite i spašavanja. U preduzećima u slučaju izbijanja požara na gašenju prvo se angažuju radnici sa svojim sredstvima (koja su po zakonu o zaštiti od požara obavezni imati), VJ Donji Vakuf, a po potrebi i dodatne snage i sredstva. Požare u zgradama i naseljenim mjestima prema dosadašnjim iskustvima uspješno je gasila VJ Donji Vakuf uz pomoć građana. Tako da i dalje treba računati na navedene snage, u situacijama koje prevazilaze njihove mogućnosti angažovat će se dodatne snage i sredstva (profesionalne vatrogasne jedinice susjednih općina i kantona).

Na osnovu podataka iz prethodnog perioda na području općine Donji Vakuf najčešći i najveći požari su se događali na otvorenom prostoru (šumski i požari na niskom rastinju). U fazi spašavanja od požara na otvorenom prostoru angažovati vlasnike sa sopstvenim snagama i sredstvima (Šumariju i vlasnike privatnih šuma), zatim VJ Donji Vakuf. Cijelo vrijeme dok traje opasnost od požara treba pozivati građane, davati im upute i upozorenja, putem sredstava javnog informisanja i plakata, tražiti od vijeća MZ-a da preko svojih članova i povjerenika uključe se u angažovanje i organizovanje građana u gašenju požara. U slučajevima kada su požari većih razmjera i spomenute snage nisu u mogućnosti da lokalizuju i ugase požar OŠCZ će angažovati, Službe zaštite i spašavanja i druge raspoložive snage zaštite i spašavanja, a po potrebi će tražiti pomoć od susjednih općina, Kantona, Entiteta, Federacije i RS-e i OS BiH. Za vrijeme dok traju požari će biti angažovane snage PS Donji Vakuf i hitna pomoć Doma zdravlja.

Faza otklanjanja posljedica

- Uklanjanje ruševina,
- Sanacija oštećenih i uništenih objekata u skladu sa mogućnostima,
- Procjena pričinjenih šteta.

4.2.2. Rušenje ili prelijevanje brane na hidroakumulaciji

Brane na hidroakumulacijama potrebno je redovno i kvalitetno održavati, a u vrijeme opasnosti od poplava i u toku trajanja poplava sa njima upravljati na odgovarajući način.

Sistem osmatranja i uzbunjivanja, za slučajeve opasnosti od nailaska velikog plavnog vala, treba u najkraćem roku dovesti u funkcionalno stanje. Na smanjenje materijalnih šteta u velikoj mjeri se može uticati odgovarajućim prostornim planiranjem.

Faza preventivne zaštite

- Redovna kontrola statičkih karakteristika brana na hidroakumulacijama Prusac i Sokolina, od strane nadležnih stručnih institucija.
- Redovno saniranje svih oštećenja na branama.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Upravljanje objektom brane, na HA, vršiti u skladu sa Vodoprivrednom saglasnošću koju izdaje nadležno ministarstvo kao i u skladu sa Planom upravljanja objektom brane.
- Uspostavljanje sistema redovnog obezbjeđenja objekata brana. U slučaju pojave velikih voda, odnosno dotoka velikih količina voda u HA, za vrijeme obilnih i dugotrajnih kišnih padavina, neophodno je aktiviranje Plana upravljanja HA, za slučaj pojave velikih voda, kako bi se spriječile neželjene posljedice po objekat brane na HA.
- Uspostavljanje odgovarajućeg sistema dojavljivanja i uzbunjivanja koji bi se aktivirao u slučaju opasnosti, zbog formiranja velikog plavnog vala, za područja nizvodno od HA.

Da bi se mogle uspješno provesti planirane mjere zaštite i spašavanja stanovništva na području općine Donji Vakuf u slučaju rušenja brane, na hidroakumulaciji „Šipin Most“ ili „Sokolina“ neophodno je da se obezbijedi 24-satna komunikacija na relaciji Operativni centar civilne zaštite i službe održavanja na brani, kao i sa Operativnim centrom civilne zaštite općine Donji Vakuf, PS Donji Vakuf i Službom za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu.

Ova komunikacija mora bezprijeckorno funkcionisati naročito u periodu padavina ili topljenja snijega kada je veliki priliv vode u akumulaciji. Za uzbunjivanje stanovništva u naseljenim mjestima koja bi bila ugrožena poplavnim talasom (Prusac-Rika, Torlakovac), potrebno je da pravna lica u skladu sa članom 32., stav 5. Zakona o zaštiti i spašavanju uspostave i održavaju sistem obavješćavanja i uzbunjivanja na području koje može biti ugroženo tom djelatnošću radi blagovremene evakuacije stanovništva sa tog područja.

Faza spašavanja

- Evakuacija ugroženog stanovništva i najnužnijih materijalnih dobara.
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih.
- Zaštita i spašavanje od rušenja.
- Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom.
- Prva medicinska pomoć
- Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla.
- Aktiviranje sistema za dojavljivanje i uzbunjivanje za sva područja nizvodno od brane.

Hitno sprovođenje evakuacije ljudi i materijalnih dobara, u skladu sa odgovarajućim planovima evakuacije, iz područja koja su ugrožena plavnim valom, u slučaju rušenja objekta brane na HA.

Aktiviranje svih raspoloživih ljudskih snaga i materijalno-tehničkih sredstava za evakuaciju ljudi i materijalnih dobara.

U slučaju preljevanja velikih količina vode, preko preljeva na brani i formiranja velikog plavnog vala nizvodno od brane, angažovati sve raspoložive ljudske snage i materijalno-tehnička sredstva radi neposredne odbrane od poplava i zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

U MZ-ama koje bi bile zahvaćene plavnim valom aktivirat će se građani u okviru lične i uzajamne zaštite, Vijeća, štabovi, jedinice i povjerenici CZ, te građani sa područja koja nisu zahvaćena poplavom. U objektima gdje bude izmješteno stanovništvo organizovat će se ishrana, kao i ljekarski nadzor nad evakuisanim. U slučajevima potrebe angažovat će se Boravak

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

evakuisanih u prihvatnim objektima omogućiti do proglašenja prestanka opasnosti od strane nadležnih organa.

Faza otklanjanja posljedica

- Asanacija terena.
- Raščišćavanje nanosa i ruševina nakon prolaska rušilačkog plavnog vala.
- Sanacija puteva, manje oštećenih stambenih, javnih, privrednih i drugih građevinskih objekata, električnih, ptt, vodovodnih i kanalizacionih instalacija i drugih infrastrukturnih objekata.
- Izrada planova za izgradnju stambenih i drugih građevinskih objekata, puteva i najvažnijih infrastrukturnih objekata
- Preduzimanje svih neophodnih mjera u cilju normalizacije ukupnog života i rada na nastradalom području.
- Angažovanje svih nadležnih subjekata na prikupljanju finansijske i materijalne pomoći za sanaciju posljedica na nastradalom području.
- Procjena pričinjenih šteta na nastradalom području.

4.2.3. Radioaktivno i drugo zagađivanje vazduha, vode, zemljišta i namirnica

Procjenom ugroženosti utvrđene su moguće posljedice po ljude i materijalna dobra od RHB agenasa.

Faza preventivne zaštite

- Preduzimanje svih mjera inspeksijskog nadzora i kontrole kvaliteta vode, zraka, zemljišta i namirnica biljnog i životinjskog porijekla.
- Instaliranje sistema kontrolnih stanica za monitoring kvaliteta zraka i vode u vodotocima.
- Preduzimanje svih, zakonom predviđenih, preventivnih i zaštitnih mjera kod rada sa radioaktivnim izotopima, u institucijama iz oblasti zdravstva, naučno-istraživačkog rada i školstva.
- Realizacija, zakonom propisanih kontrolnih, mjerenja radioaktivnog zračenja u atmosferi, vodi i namirnicama biljnog i životinjskog porijekla.
- Redovna kontrola higijenske ispravnosti vode za piće u gradskim i lokalnim vodovodima, te javnim česmama, bunarima, izvorištima i drugim individualnim vodnim objektima.
- Redovni inspeksijski nadzor i kontrola kvaliteta namirnica biljnog i životinjskog porijekla.
- Poštovanje ekoloških normi, kod izdavanja okolinske saglasnosti, za rad industrijskih, termoenergetskih i drugih privrednih preduzeća, ugostiteljskih objekata, benzinskih pumpi, hemijskih čistiona i drugih zanatskih radnji, sa aspekta zaštite od zagađivanja zraka, vodotoka i zemljišta.
- Inspeksijski nadzor i preduzimanje zakonom predviđenih sankcija kod odlaganja otpadnog materijala na "divljim" deponijama otpadnog materijala.
- Edukacija stanovništva o potrebi očuvanja ekološki čiste životne okoline.

**PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

Faza spašavanja

- Zaštita i spašavanje od radiološkog, hemijskog i biološkog zagađenja.
- Angažovanje nadležnih službi za RHB zaštitu.
- Zaštita okolice.
- Zaštita životinja i namirnica životinjskog porijekla.
- Zaštita bilja i biljnih proizvoda.
- Angažovanje inspeksijskih organa u slučaju registrovanja slučajeva RHB kontaminacije zraka, vode, zemljišta, te namirnica biljnog i životinjskog porijekla, radi stavljanja van upotrebe kontaminiranih namirnica biljnog i životinjskog porijekla, te preduzimanja zakonom predviđenih mjera radi zaštite zdravlja stanovništva i zaštite životne okoline.
- Angažovanje specijalizovanih jedinica RHB zaštite u cilju identifikacije vrste i stepena RHB kontaminacije vode, zraka, zemljišta, te namirnica biljnog i životinjskog porijekla.

Faza otklanjanja posljedica

- Asanacija terena.
- Prva medicinska pomoć.
- Obnavljanje ribljeg fonda u vodotocima nakon uništavanja istog, kao posljedica zagađenja vodotoka otrovnim materijama.
- Obnavljanje biljnog svijeta i šumskog fonda. Procjena pričinjenih šteta od posljedica radioaktivnog i drugog zagađivanja zraka, vode, zemljišta i namirnica biljnog i životinjskog porijekla.

4.3. OSTALE NESREĆE**4.3.1. Velike nesreće u cestovnom prometu****Faza preventivne zaštite**

U cilju smanjenja broja saobraćajnih nezgoda na putevima na području općine Donji vakuf treba obezbjediti:

- provođenje zakonskih i podzakonskih akta, normativa, te strateških, programskih i planskih dokumenata,
- informaciono-tehničku bazu podataka u cilju stvaranja svrsishodnog, adekvatnog i odgovornog sistema upravljanja rizicima u saobraćaju.
- orijentaciju na preventivne mjere, uspostavljanjem procedura, u skladu sa stvarnim potrebama i zahtjevima, upravljanje opasnim mjestima – adekvatna procjena i planiranje kontrolnih pregleda kritičnih mjesta i dionica puteva/putnih objekata.

Uključivanjem svih zainteresiranih strana u proces poboljšanja sigurnosti, u prometu potrebno je ostvariti:

- sistemsko nadziranje i provedbu zakonom propisanih mjera, uključujući i represivne mjere,
- medijske kampanje kojima se promovišu mjere zaštite posebno ugroženih kategorija,
- formiranje i obuka hitnih službi za adekvatno reagovanje,
- uvođenjem saobraćajnog odgoja u sve odgojno-obrazovne ustanove.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Mjere preventivne zaštite su:

- nastavak izgradnje zaobilazne saobraćajnice,
- izgradnja trotoara kroz naseljena mjesta,
- uređenje saobraćajnica,
- postavljanje znakova i signalizacije,
- povećanje kontrole na putevima od strane policije,
- proširivanje saobraćajne kulture kod vozača, građana a pogotovo učenika kroz nastavu u školi, bolje održavanje saobraćajnica i kvalitetniji tehnički pregledi vozila,
- redovno zimsko održavanje puteva (što je obrađeno u zaštiti od sniježnih nanosa) i
- upotreba zimske opreme na vozilima (što je regulisano Zakonom o saobraćaju).

Veliku ulogu u preventivnoj zaštiti imaju sredstva javnog informisanja svojim redovnim informacijama o uslovima na putevima i vremenskim uslovima koji utiču na sigurnost u saobraćaju.

Faza spašavanja

Pošto na saobraćajnicama na području našeg grada dolazi do udesa u kojima učestvuje manji broj vozila u fazi spašavanja učestvuju učesnici u saobraćaju koji se nadu na licu mjesta, saobraćajna policija, VJ i radnici službe hitne pomoći koji unesrećene prevoze u Dom zdravlja ili u Opću bolnicu u Travnik i po potrebi u Univerzitetski klinički centar u Sarajevu.

Faza otklanjanja posljedica

U fazi otklanjanja posljedica, u slučaju da dođe do zastoja u prometu radi saobraćajnog udesa, na raščišćavanju saobraćajnice, učestvuju učesnici u saobraćaju, radnici PS, građani koji se zateknu na mjestu događaja i prometne službe.

4.3.2. Nesreće od NUS-a i MES-a

Zaštita od neeksplozivnih ubojnih sredstava (u daljem tekstu: NUS-a) je mjera koja se sastoji pronalaženju, otkrivanju, označavanju, iskopavanju, prenošenju, utovaru, prevoženju, istovaru, privremenom skladištenju, dezaktiviranju i uništavanju NUS-a, na svim područjima na kojima se nalaze ta sredstva.

Faza preventivne zaštite

Gradani, pravna lica, državni organi i druge institucije su dužni o otkrivenim NUS-a odmah obavijestiti najbliži operativni centar civilne zaštite ili najbližu policijsku upravu ili službu u čijem je sastavu civilna zaštita općine, a nekim vidljivim znakom obilježiti mjesto gdje se nalazi NUS-a i po mogućnosti, to mjesto osigurati dok ne dođu ovlaštena lica.

Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu na posebnom obrascu upućuje zadatak KUCZ, koja angažuje jedinicu civilne zaštite za uklanjanje mina i NUS-a Federalne uprave civilne zaštite na način regulisan Zakonom o deminiranju u Bosni i Hercegovini i Standardnim operativnim procedurama uklanjanja i uništavanja NUS-a, koje donosi direktor Federalne uprave civilne zaštite.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

Kako je velika površina općine Donji Vakuf zagađena velikim brojem mina i NUS-a, Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu putem radio emisija i drugim edukativnim metodama vrši upoznavanje građana o opasnostima od NUS-a i MES-a, te postupcima kod njihovog pronalaženja. Ovaj vid edukacije se provodi i u osnovnim školama u saradnji sa Crvenim križom općine Donji Vakuf. Čest oblik edukacije stanovništva je i štampanim brošurama i lecima koje štampaju razne nevladine i druge organizacije.

Pošto proces deminiranja ide sporo (nedovoljno finansijskih sredstava), vrši se preventivno i trajno obilježavanje rizičnih površina, kako bi se spriječilo stradanje ljudi. Sve aktivnosti na deminiranju, obilježavanju u skladu sa Zakonom o deminiranju provodi Centar za uklanjanje mina BiH (BH MAC-a) i Timovi za deminiranje Federalne uprave civilne zaštite koji poslove deminiranja izvršavaju na način utvrđen u zakonu o deminiranju u BiH, standardima SOP-a BiH.

Faza spašavanja

Spašavanje nastradalih u minskim poljima, ili od pojedinačnih NUS-a i MES-a vrše jedinice za uklanjanje mina i NUS-a Federalne uprave civilne zaštite, koji se angažiraju putem Kantonalne uprave CZ Travnik, na poziv Službe za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, po proceduri koja zahtijeva uključivanje nadležnih policijskih službi, kao i Kantonalnog tužilaštva, koje nalaže izvlačenje stradalih iz rizičnih površina, njihovu identifikaciju, upućivanje u zdravstvene ustanove i sahranjivanje smrtno stradalih.

Faza otklanjanja posljedica

Pošto se najveći broj stradanja od mina i drugih NUS-a dešava na otvorenom prostoru, faza otklanjanja posljedica uglavnom se svodi na materijalno i socijalno zbrinjavanje porodica smrtno stradalih, te obezbjeđivanje adekvatnog liječenja povrijeđenih. U ovaj vid pomoći uključuje se Centar za socijalni rad, Općinske službe i Općinski načelnik, te zdravstvene i humanitarne i nevladine organizacije.

5. Osnovni ciljevi, zadaci i način ostvarivanja zaštite i spašavanja, sa smjernicama za organiziranje snaga i sredstava civilne zaštite, odnosno snaga zaštite i spašavanja.

Program razvoja zaštite i spašavanja na području općine Donji Vakuf, u planiranim ciljevima i zadacima usko je vezan za Procjenu ugroženosti od prirodnih i drugih nesreće općine Donji Vakuf.

Uvažavajući naučene lekcije, vlastite i drugih, a posebno iskustva proteklog teškog razdoblja, pojave, događaje i trendove koji imaju ili mogu imati uticaj na organizaciju i funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara za budući period.

Programa razvoja za 2026.-2030. godinu izvode se sljedeći strateški ciljevi:

Strateški cilj 1. Izgradnja i jačanje sistema zaštite i spašavanja

1.1. Finansiranje hitnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na sprečavanju širenja opasnosti i otklanjanja posljedica od prirodnih i drugih nesreća

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- 1.1.1. Finansiranje hitnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara i sprečavanje širenja opasnosti od prirodnih nesreća i njihovih posljedica
- 1.1.2. Izdaci za hitne interventne mjere na sanaciji klizišta
- 1.1.3. Naknada za rad i troškovi izlaska na teren komisije za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća.

1.2. Opremanje struktura civilne zaštite

- 1.2.1. Nabavka opreme i materijalno tehničkih sredstava (sitan inventar)
- 1.2.2. Izdaci za odjeću i uniforme
- 1.2.3. Izdaci za zajedničku nabavku (KUCZ SBK, Općina Donji Vakuf i UG VD Donji Vakuf) Sistema za obavještanje i uzbunjivanje građana na području općine Donji Vakuf
- 1.2.4. Izdaci za tekuće održavanje i servisiranje opreme i sredstava CZ
- 1.2.5. Oprema za CZ i investiciona rekonstrukcija
- 1.2.6. Rekonstrukcija ili izmještanje vatrogasnog doma Donji Vakuf
- 1.2.7. Izdaci za sufinansiranje nabavke rabljenog terenskog vozila CADY za potrebe Službe ZIS-za vodosnabdijevanje i čistoću
- 1.2.8. Izdaci za sufinansiranje nabavke Građevinske mašine-Bager za potrebe službe ZIS- za vodosnabdijevanje i čistoću
- 1.2.9. Izdaci za sufinansiranje nabavke rabljenog terenskog vozila za potrebe Civilne zaštite Općine,
- 1.2.10. Subvencioniranje nabavke opreme potrebne za provođenje lične i kolektivne zaštite građana

1.3. Provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja

- 1.3.1. Sufinansiranje obilježavanja i deminiranja sumljivih površina od mina na području općine Donji Vakuf
 - 1.3.2. Čišćenje vodotoka – javni radovi
 - 1.3.3. Sufinansiranje Crvenog križa općine Donji Vakuf u organizaciji takmičenja učenika OŠ iz oblasti PMD, upozoravanja na opasnost od mina i NUS-a,
 - 1.3.4. Sufinansiranje troškova deratizacije i /ili dezinfekcije i/ili dezinsekcije
- 1.4. Obuka i vježbe struktura civilne zaštite,

1.5. Izdaci za finansiranje neplaniranih troškova u provođenju mjera zaštite i spašavanja

Strateški cilj 2. Jačanje zaštite od požara i vatrogastva i službi zaštite i spašavanja kao dijela jedinstvenog sistema zaštite i spašavanja

2.1. Opremanje vatrogasnih jedinica i objekata, investiciona izgradnja i održavanje

- 2.1.1. Nabavka minimalno tehničke opreme i sredstava za potrebe UG VD Donji Vakuf
- 2.1.2. Nabavka rabljenog vatrogasnog vozila sa nadogradnjom-vatrogasna cisterna kapaciteta do 8.000 l vode, do 1000 l pjenila sa nadogradnjom opreme i sredstava
- 2.1.3. Izdaci za nabavku rabljenog vatrogasnog vozila za spašavanje sa visina,automatske

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

-
- ljestve dužine do 25m ili hidraulična zglobova platforma do 25m
 - 2.1.4. Nabavka nedostajućeg kompleta tehničkog alata za tehničke intervencije
 - 2.1.5. Izdaci za nabavku terenskog vozila za šumske požare 4x4 sa pumpom visokog pritiska i rezervoarem do 600 litara vode
 - 2.1.6. Izdaci za ličnu i zajedničku odjeću i obuću i opremu za vatrogasce u UG VD Donji Vakuf
 - 2.1.7. Izdaci za tekuće održavanje sredstava UG VD Donji Vakuf

2.2. Uvježbavanje i obučavanje vatrogasnih jedinica

2.3. Unaprijeđenje sistema preventivne zaštite

2.4. Edukacija stanovništva

Strateški cilj 3. Unaprijeđenje međuinstitucionalne saradnje, saradnje sa civilnim društvom i poslovnim sektorom ostvarit će se kroz sledeće aktivnosti:

- 3.1. Unapređenje saradnje institucija na svim nivoima od lokalne zajednice, kantona, Entiteta u FBiH i RS-e i BiH u sektorima voda, deminiranje, zaštite zemljišta, zaštite okoliša, zaštite i spašavanja te prostornog planiranja s ciljem smanjenja rizika od prirodnih i drugih nesreća
- 3.2. Saradnja sa OS BiH
- 3.3. Ostvarivanje saradnje sa strukturama civilne zaštite susjednih općina i gradova, kantona, Federaciji BiH, u RS i Brčko distriktu, te institucijama BiH (ministarstvo sigurnosti i dr.)
- 3.4. Unapređenje saradnje sa civilnim društvom – NVO
- 3.5. Unapređenje saradnje sa poslovnim sektorom

6. Osnove za izradu programa obučavanja i osposobljavanja u zaštiti i spašavanju

Ovim dokumentom uređuju se: ciljevi i namjena, planiranje, organizovanje, izvođenje i provjeravanje stepena obučenosti i osposobljenosti za zaštitu i spašavanje i zaštitu od požara i vatrogastvu, kao i materijalno-tehničko i finansijsko osiguravanje procesa izvođenja obuke i osposobljavanja struktura zaštite i spašavanja. Obučavanje i osposobljavanje pripadnika civilne zaštite i stanovništva se izvodi u skladu sa nastavnim planom i programom koji donosi direktor Federalne uprave civilne zaštite.

a) Obučavanje i osposobljavanje jedinica civilne zaštite

Obuku Služni i povjerenika civilne zaštite planirati i izvoditi uz primjenu praktičnog metoda rada s naglaskom na uvježbavanju postupaka i ponašanja u uslovima neposredne opasnosti, prirodnih i drugih nesreća i vježbama.

Teorijski dio nastave svesti na najneophodnija objašnjenja i davanja podataka o temi ili predmetu sa kojim se pripadnici jedinice upoznaju. Pripremi rukovodilaca službi zaštite i spašavanja i drugih lica koja izvode nastavu posvetiti posebnu pažnju kroz organizovanje

**PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

specijalističkih kurseva najmanje jednom u dvije godine. Potpuno materijalno obezbjeđenje (očigledna nastava, stručnost predavača i dobro odabran metod rada, finansijska sredstva) je osnovna pretpostavka za uspjeh obuke, pa se u pripremi za obuku i u njenom izvođenju moraju obezbijediti ti bitni uslovi i pretpostavke.

b) Obuka štabova civilne zaštite

Obuku štabova civilne zaštite izvoditi nakon njihovog formiranja i kadrovske i materijalne popune. Sadržaj obuke i vježbi štabova postaviti tako da se obrade pitanja mobilizacije i sprovođenja mjera na angažovanju službi za zaštitu i spašavanje. Pored uvježbavanja i obuke štabova, kao stručno-operativnih tijela, planirati da obuci službi civilne zaštite prisustvuju pojedini članovi Općinskog štaba civilne zaštite. Pored poznatih formi rada koje se primjenjuju na obuci službi civilne zaštite štabova (predavanja, vježbe i sl.) predvidjeti i učešće u zajedničkim vježbama koje se organizuju na općinskom, kantonalnom nivou ili Federalnom nivou, kao i međunarodne vježbe.

c) Obuka stanovništva

Obučavanje građana za ličnu i uzajamnu zaštitu, u načelu, treba vršiti putem sredstava masovnog informisanja (lokalni radio) uz primjenu najpogodnijeg oblika prenošenja obrazovnog sadržaja (radio klipovi, saopćenja, otvorene emisije i sl.). Po potrebi treba primijeniti i druge oblike masovnog informisanja kroz: štampanje letaka, uputstava, brošura i sl, kao i obučavanje prema nastavnim planovima koje je donio direktor Federalne uprave civilne zaštite.

7. Smjernice za istraživačku i razvojnu djelatnost od značaja za zaštitu i spašavanje

Istraživačku i razvojnu komponentu u oblasti zaštite i spašavanja, kao specifičnog područja naučnog rada, radi interdisciplinarnosti ove oblasti, izučavanja i objašnjavanja stanja i pojava, sveobuhvatnog sintetičkog pristupa istraživačkoj djelatnosti bi trebalo provesti kroz sljedeće aktivnosti:

- redovno praćenje, proučavanje i analiza razvoja fundamentalnih i aplikacionih naučnih oblasti, te stepena razvoja naučnih saznanja u pojedinim granama nauke (rudarstvo, geologija, arhitektura, građevinarstvo, mašinstvo, elektrotehnika, informatika i sl) koje na bilo koji način, više ili manje tretiraju, primarno ili sekundarno, zaštitu i spašavanje. Takvo praćenje bi trebalo usmjeriti na najbitnije naučne oblasti koje omogućavaju sveobuhvatni tretman zaštite i spašavanja angažovanjem i animiranjem naučnih kadrova iz tih naučnih oblasti u institucijama gdje rade.
- timski, kolektivan, rad takvih stručnih naučnih radnika i ugradnja njihovih aktuelnih naučnih saznanja u preventivnu zaštitu, rezultirat će većom sigurnošću ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera.
- institucije kojima je redovna djelatnost zaštita i spašavanje, u dijelu datih ovlaštenja nadležnih organa, koje već raspolažu određenim kadrovskim i stručnim potencijalima, bi trebale da preuzmu dio svoje obaveze na planu intenziviranja teoretskih istraživanja i stalnog sistematizovanja iskustava i dostignuća u svojim oblastima, te praktične primjene tih saznanja u oblasti zaštite i spašavanja. One svoju djelatnost treba da prvenstveno usmjere u pravcu istraživanja i unapređenja preventivne zaštite od prirodnih i drugih

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

nesreća većih razmjera, kao i integracije istraživačkog rada u cjelini i razvijanju svih aktivnosti kojim se doprinosi unapređenju zaštite i spašavanja.

- stručno - naučni pristup metodologiji istraživanja i utvrđivanja uslova i uzroka nastanka prirodnih i drugih nesreća većih razmjera je jedini ispravan put koji, s velikom dozom sigurnosti, može dati meritorne podatke i zaključke na osnovu kojih se može izvući tačan sud o uzrocima i uslovima nastanka neželjenih pojava, kao i uticaju objektivnih i subjektivnih faktora na njihov nastanak. Pošto su posljedice prirodnih i drugih nesreća većih razmjera veoma teške, neophodno je znati i moći iskoristiti sve poznate podatke u cilju egzaktnog utvrđivanja stvarnih uzroka nastanka prirodne i druge nesreće većih razmjera. Krajnji cilj takvog istraživanja, osim što treba nadležnim organima pružiti materijalne, stručne dokaze o stvarnim uzrocima nastanka prirodne ili druge nesreće većih razmjera, treba da bude stvaranje podloge za izvlačenje zaključaka na osnovu kojih bi se temeljile aktivnosti na onemogućavanju ponavljanja sličnih situacija, preventivnom djelovanju.
- u cilju što efikasnijeg i funkcionalnijeg povezivanja svih snaga koje su, sa bilo kojeg aspekta, uključene u problematiku zaštite i spašavanja, neophodno je putem potrebnog broja stručnih savjetovanja i seminara, upoznavati se sa dostignućima u ovoj oblasti, upoznavati se sa globalnom politikom i problematikom zaštite i spašavanja te razmjenjivati iskustva unutar specifičnih djelatnosti i tematskih oblasti. Nastojati da što veći broj pripadnika pojedinih struktura civilne zaštite prođe dovoljan broj edukativnih seminara, savjetovanja, sajмова i praktičnih vježbi.

Međuinstitucionalna saradnja

Općinska služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu u svom radu, u organizovanju i provođenju zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća saraduje sa mnogim institucijama i ustanovama, vladinog i nevladinog sektora, domaćim i inostranim institucijama, sve sa ciljem očuvanja života i zdravlja ljudi i bezbjednosti ljudi i zaštite materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, što je i primarni cilj svih mjera i postupaka koji se preduzimaju u ovoj oblasti. Od institucija i ustanova izdvojiti ćemo saradnju sa:

Federalna i Kantonalna uprava civilne zaštite:

Saradnja sa Federalnom upravom civilne zaštite Sarajevo i Kantonalnom upravom civilne zaštite Travnik se odvija redovno i ogleda se u koordinaciji po svim pitanjima iz nadležnosti, a posebno kroz traženja pomoći za otklanjanje posljedica prirodne nesreće, kao i kandidovanje projekata deminiranja, tehničkog izviđanja i trajnog obilježavanja, te u zahtjevima za angažovanjem timova za preuzimanja i uništavanja NUS-a i MES-a i deminiranja, koji su u nadležnosti Federalne i Kantonalne uprave civilne zaštite, kroz učešće u različitim sastancima, radionicama i seminarima koje organizuje Kantonalna uprava, te realizaciji projekata oporavka.

Saradnja sa "A" TUN timom Federalne uprave civilne zaštite odvija se na preuzimanju i uništavanju NUS-a i MES-a, i ova saradnja se može ocijeniti najvišom ocjenom. Saradnja sa Federalnom i Kantonalnom upravom civilne zaštite Travnik se odvija svakodnevno i ogleda se u komunikaciji i koordinaciji po svim pitanjima iz nadležnosti, kao i u kandidovanju projekata deminiranja, tehničkog izviđanja i trajnog obilježavanja, koji iste prosleđuju BH MAC-u, te u

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

zahtjevima za angažovanjem timova za preuzimanja i uništavanja NUS-a i MES-a i deminiranja, koji su u nadležnosti Federalne i Kantonalne uprave civilne zaštite.

Saradnja sa oba tima kao i sa Federalnom i Kantonalnom upravom civilne zaštite je na visokom profesionalnom nivou i mišljenja smo da je proizvela rezultate kojima građani na području općine Donji Vakuf mogu biti zadovoljni.

Saradnja sa Republikom Srpskom provodi se u skladu sa odredbama Sporazuma o saradnji u ostvarivanju zadataka civilne zaštite ("Službene novine Federacije BiH", broj: 36/01) koji je zaključen između Federalne uprave civilne zaštite i Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske.

Sporazum je nastao na osnovu potrebe za koordinaciju aktivnosti i pružanju međusobne pomoći u ostvarivanju zadataka civilne zaštite.

U skladu sa Sporazumom o saradnji u ostvarivanju zadataka civilne zaštite utvrđena je međusobna saradnja u pružanju pomoći i zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih, kulturnih i drugih dobara od opasnosti i posljedica prirodnih nepogoda, tehnoloških, ekoloških i drugih nesreća i opasnosti velikih razmjera koje ne poznaju međuentitetske linije razgraničenja, a naročito u:

- planiranju i provođenju preventivnih mjera zaštite od poplava, zemljotresa, požara, radiološke opasnosti, zaraznih bolesti, tehnoloških i drugih nesreća i opasnosti,
- međusobnom obavješćavanju o opasnostima, nastanku i posljedicama prirodnih i drugih nesreća,
- međusobnoj pomoći u zaštiti, spašavanju i uklanjanju posljedica prirodnih i drugih nesreća,
- obrazovanju i osposobljavanju pripadnika, štabova, službi i jedinica civilne zaštite i drugih nosilaca zaštite i spašavanja kroz informativne sastanke, kurseve, seminare i druge vidove obuke, te organizovanju i izvođenju zajedničkih vježbi za zaštitu i spašavanje.

Međunarodnu saradnju u oblast civilne zaštite sa nosiocima civilne zaštite drugih država strane će ostvarivati uz pomoć i podršku nadležnih ministarstava i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, a o pitanjima te saradnje prethodno se međusobno obavješćivati i usaglašavati stavove konsenzusom.

U realizaciji Memoranduma o razumijevanju za stvaranje održivog dijela za uklanjanje neeksplozivnih ubojitih sredstava u Federaciji Bosne i Hercegovine i Memoranduma o razumijevanju za stvaranje održivog dijela za uklanjanje neeksplozivnih ubojitih sredstava u Republici Srpskoj Bosne i Hercegovine strane će ostvarivati međusobnu saradnju i dogovarati se o pomoći jedna drugoj, a naročito međusobne pomoći u operacijama spasavanja unesrećenih iz minskih polja (Operacija "Brzi odgovor").

Centar za uklanjanje mina u BiH (BH MAC), Ured u Travniku:

BH MAC je nezaobilazna institucija u svim aktivnostima po pitanju svih oblika protuminskih akcija u Bosni i Hercegovini i jedina je nadležna i ovlaštena: za akreditiranje

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

deminerskih organizacija (ljudstva i opreme), vođenje operacija upoznavanja sa minama, obilježavanja mina, izviđanja i uklanjanja mina, osiguranja centralne baze podataka o minama, koordiniranje aktivnosti na deminiranju s drugim operativnim agencijama, pripremanje prijedloga prioriteta za operacije deminiranja i izdavanje radnih zadataka u toku operacija deminiranja, vršenje inspekcije, vršenje kontrole kvaliteta i predlaganje izdavanja certifikata o izvršenoj kontroli kvaliteta očišćenih površina, predlaganje liste prioriteta zadataka vladi entiteta, pripremanje planova rada, proračuna, izvještaja i obračuna za prezentiranje vladi entiteta, BH MAC-u, Komisiji za deminiranje u BiH i Odboru donatora.

EUFOR- LOT kuća Travnik

Područje općine Donji Vakuf je u zoni komande EUFOR-a, LOT kuće smještene u Travniku, a prilikom posjeta predstavnika ove kuće Službi za civilnu zaštitu, razgovara se o svim aspektima rada ove službe i saradnje sa vladinim i nevladinim sektorom, kao i sa međunarodnim organizacijama.

Ministarstvo unutrašnjih poslova- Policijska uprava jajce, Policijska stanica Donji Vakuf

Ministarstvo unutrašnjih poslova

Strateškim planom operativnih aktivnosti Uprave policije MUP-a SBK-a na poboljšanju stepena sigurnosti građana SBK-a, naznačeno je da je osnovni strateški cilj u oblasti sigurnosti saobraćaja, da se kroz preduzimanje širokog spektra preventivnih i zakonom propisanih represivnih mjera i aktivnosti zaustave prisutni negativni trendovi tragičnih posljedica po učesnike u saobraćaju na putevima Srednjobosanskog kantona.

Upravo iz tog razloga, Uprava policije MUP SBK, prema saobraćajnoj problematici kao jednoj od segmenata opće sigurnosti ljudi i imovine, zbog svoje složenosti i težine samih posljedica pridaje posebnu pažnju, u smislu planskog i kontinuiranog preduzimanja preventivnih i zakonom predviđenih represivnih mjera.

Povećanje stepena sigurnosti učesnika u saobraćaju planirano je da se postigne kroz pojačane preventivne, ali i represivne aktivnosti policije usmjerene na eliminaciju onih uzroka u saobraćaju koji u sklopu i sadejstvu sa drugim faktorima i uzrocima najčešće utiču na nastajanje saobraćajnih nezgoda, pri čemu su kroz realizaciju akcija na kantonalnom i lokalnom nivou, kao i u saradnji sa drugim institucijama, redovnu kontrolu saobraćaja, provođenje kampanja i dr., s ciljem:

- smanjenja ukupnog broja saobraćajnih nezgoda,
- smanjenja broja saobraćajnih nezgoda sa smrtnim posljedicama,
- smanjenja učešća u saobraćaju vozača pod dejstvom alkohola,
- smanjenja učešća u saobraćaju tehnički neispravnih vozila,
- smanjenja učešća u saobraćaju neregistrovanih vozila,
- smanjenja učešća u saobraćaju vozača bez položenog vozačkog ispita,
- uticanja na poštivanje saobraćajnih propisa i postavljene saobraćajne signalizacije, a posebno kad se radi o poštivanju dozvoljene brzine kretanja,
- uticanja na poštivanje saobraćajnih propisa od strane pješaka.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

U okviru redovnih aktivnosti koje Uprava policije provodi svake godine, ovdje bi spomenuli i preduzimanje mjera i radnji koje se odnose na planske aktivnosti vezane za prisustvo policijskih službenika u neposrednoj blizini školskih i predškolskih objekata, raskrsnica i pješačkih prelaza, kao i putnim pravcima kretanja učenika od kuće do škole i nazad, a koje se, između ostalog, poduzimaju u cilju bezbjednog kretanja djece školskog i predškolskog uzrasta u saobraćaju.

Pored naprijed navedenih poslova značajna je saradnja sa PS Donji Vakuf, koja se odvija u sljedećim aktivnostima:

- regulisanje saobraćaja,
- kordinacija i uspostavljanje reda u uslovima prirodnih i drugih nesreća,
- kordinacija prilikom požara i obezbjeđenje mjesta požara,
- koordinacija kod preuzimanje NUS-a i MES-a od građana .
- obezbjeđenje mjesta uočenog ili pronađenog NUS-a do dolaska stručnih lica za uništavanje-dezaktiviranje NUS-a,
- drugim aktivnostima vezanim za bezbjednost građana.

Ova saradnja se odvija skoro svakodnevno i daje dobre rezultate po pitanju opšte sigurnosti i bezbjednosti građana.

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva

Zakonom o vodama (u daljem tekstu: Federalni Zakon o vodama) utvrđena je raspodjela prihoda od prikupljene opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada, kao i prihoda prikupljenih na osnovu zakupa javnog vodnog dobra na površinskim vodama I kategorije na području kantona, u sljedećem omjeru:

- nadležnoj agenciji za vode	40%
- u korist budžeta kantona	45%
- u korist Fonda za zaštitu okoliša Federacije	15%

Istim Zakonom utvrđena je u cijelosti pripadnost prihoda od zakupa javnog vodnog dobra na površinskim vodama II kategorije budžetu kantona.

Prema članu 178. Federalnog Zakona o vodama, prihodi od opće i posebnih vodnih naknada koji pripadaju Kantonu, koriste se za sufinansiranje izgradnje i održavanja vodnih objekata iz člana 14. navedenog Zakona: zaštitne objekte, objekte za odvodnjavanje, objekte za iskorištavanje voda, te objekte za zaštitu voda od zagađivanja, kao i ostale aktivnosti vezane za poslove upravljanja vodama - izrada tehničke dokumentacije i dr., u skladu sa godišnjim planom i programom kantonalnog ministarstva nadležnog za vode.

Program ulaganja sredstava vodnih naknada u oblast vodoprivrede donosi se na godišnjem nivou. Ulaganja sredstava opće i posebnih vodnih naknada vrše su u skladu sa Odlukom o kriterijima za utvrđivanje prioritetnih projekata iz oblasti upravljanja vodama od gradskog i općinskog značaja.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Svake godine raspodjela raspoloživih sredstava za projekte od gradskog, odnosno općinskog značaja vrši se na osnovu kandidovanih projekata od strane gradova, odnosno općina sa područja Srednjobosanskog kantona, dostavljenih na zahtjev Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Ne postoje dugoročne projekcije utroška ovih sredstava.

Agencija za vodno područje rijeke Save

Saradnja sa Agencijom za vodno područje rijeke Save je vrlo uspješna tako da su provedene aktivnosti na zaštiti i smanjenju plavljenja stambenih, privrednih i infrastrukturnih objekata na području općine Donji Vakuf od posljedica izlivanja rijeke Vrbas i to:

- Do sada je izvršeno uređenje desne obale Rijeke Vrbas nizvodno od mosta „Alije Izetbegovića“ u dužini od ca 500 m u vrijednosti od 1.500.000,00 KM (sa PDV-om). Radove je finansirala Agencija za vodno područje rijeke Save, tako da i u narednom periodu očekujemo nastavak provođenja preventivnih mjera u zaštiti od poplava.

8. Pregled očekivanih troškova sa izvorima finansiranja

U skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, Procjenom ugroženosti općine Donji Vakuf i ovim Programom u Budžetu Općine će se planirati sredstva koja će se koristiti namjenski za finansiranje zaštite i spašavanja, sa akcentom na finansiranje opremanja struktura civilne zaštite, provođenju preventivnih mjera, kao i realizaciju strateških pravaca razvoja zaštite i spašavanja.

Sredstva za zaštitu i spašavanje mogu se prikupljati iz više izvora i to su namjenska sredstva koja se mogu koristiti isključivo za namjene utvrđene u Zakonu o zaštiti i spašavanju i ovom Programu razvoja, što se detaljnije razrađuje godišnjim planovima. Sredstva za realizaciju obaveza općine Donji Vakuf definisanih Zakonom o zaštiti i spašavanju, Programa razvoja i godišnjim planovima za prikupljanja i korištenja sredstava zaštite i spašavanja, osigurat će se iz:

- budžeta općine Donji Vakuf;
- sredstava pravnih lica;
- osiguranja;
- dobrovoljnih priloga;
- međunarodnih pomoći
- donacija;
- drugih izvora utvrđenih zakonom, kao i pomoći nadležnih Kantonalnih i Federalnih organa.

Sredstva za zaštitu i spašavanje, koja će se obezbijediti kroz budžete Općine, će se implementirati na području općine Donji Vakuf u planiranom petogodišnjem periodu.

Sredstva posebne naknade za zaštitu i spašavanje koja se planiraju u budžetu Općine se vode na posebnom transakcijskom računu Općine.

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Sredstva namijenjena za realizaciju posebnih projekata, planova i akcija od značaja za zaštitu i spašavanje, a koje redovnim budžetskim sredstvima finansiraju ili sufinansiraju organi i preduzeća Općine, Srednjobosanskog kantona i Federacije BiH nisu iskazani u tabeli (projekcija prihoda) jer se ona pozicioniraju u tim budžetima i koriste po posebnim procedurama.

Korištenje sredstava posebne naknade vrši se na osnovu godišnjeg plana korištenja sredstava posebne naknade Općine koji se donosi za svaku budžetsku godinu i sadrži:

- zadatke iz programa razvoja zaštite i spašavanja i plana zaštite i spašavanja koji se tokom godine planiraju finansirati iz ovih sredstava;
- sredstva i opremu koja se planira nabaviti za opremanje struktura zaštite i spašavanja iz ovih finansijskih sredstava;
- projekte preventivnih mjera zaštite i spašavanja koji su odobreni od Općinskog načelnika, koji se sufinansiraju iz ovih sredstava, a za koje je glavnina sredstava osigurana u budžetu općine;
- iznos sredstava koji se planira upotrijebiti u slučaju nastanka prirodne ili druge nesreće za provođenje hitnih mjera na spašavanju ljudi i materijalnih dobara u toku djelovanja prirodne ili druge nesreće i saniranje posljedica i nadoknadu dijela šteta nakon prirodne ili druge nesreće;
- potrebna finansijska sredstva za troškove učešća provedbi mjera zaštite i spašavanja po naredbi štaba civilne zaštite;
- aktivnosti koje su planirane u tekućoj budžetskoj godini u cilju pripremanja, obuke i vježbi struktura civilne zaštite i iznos finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju tih aktivnosti;
- sve druge aktivnosti koje se namjeravaju tokom godine finansirati iz sredstava posebne naknade u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju, Odlukom o organizovanju i funkcionisanju zaštite i spašavanju ljudi i materijalnih dobara za područje općine Donji Vakuf i ovim Programom.

Godišnji plan prihoda i rashoda za sredstva posebne naknade donosi Služba za civilnu zaštitu uz pribavljeno mišljenje Općinskog štaba civilne zaštite za sredstva koja pripadaju Općini.

O prikupljanju, raspodjeli i korištenju sredstava posebne naknade podnosi se godišnji izvještaj Općinskom načelniku, Kantonalnoj i Federalnoj upravi civilne zaštite najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Neurošena sredstva posebne naknade iz prethodnih godina krajem budžetske godine se ne gase, nego se prenose u narednu budžetsku godinu i njima se raspolaže u skladu sa važećom Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća.

Način korištenja ovih sredstava detaljnije se razrađuje godišnjim planovima prikupljanja i korištenja sredstava zaštite i spašavanja, a petogodišnja projekcija prikazana je u slijedećoj tabeli:

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

PRIHODI ZA PERIOD 2026. - 2030.

	Prihodi	Planirani prihodi (KM)					UKUPNO
		2026	2027	2028	2029	2030	
	Poseban porez za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća po osnovu ugovora o djelu privremenih i povremenih poslova	0	0	0	0	0	0
	Posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća gdje je osnovica zbirni iznos neto plaća	105.000,00	105.000,00	105.000,00	105.000,00	105.000,00	525.000,00
	Posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća gdje je osnovica zbirni iznos neto primitaka	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	50.000,00
	Sredstva CZ iz prethodnih godina	484.066,78					484.066,78
	UKUPNO:	599.066,78	115.000,00	115.000,00	115.000,00	115.000,00	1.059.066,78

NAPOMENA: Neutrošena sredstva posebne naknade iz prethodnih godina krajem budžetske godine se ne gase, nego se prenose u narednu budžetsku godinu i njima se raspolaže u skladu sa važećom Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i Godišnjim planom korištenja sredstava posebne naknade Općine koji se donosi za svaku budžetsku godinu.

PROJEKCIJA RASHODA POSEBNE NAKNADE ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE ZA PERIOD 2026. - 2030.

Redni broj	Planirane aktivnosti	Planirani prihodi (KM)					UKUPNO (KM)
		2026	2027	2028	2029	2030	
1.	Finansiranje hitnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i	61.000,00	61.000,00	61.000,00	61.000,00	61.000,00	305.000,00

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

	materijalnih dobara i sprečavanje širenja opasnosti od prirodnih i drugih nesreća i njihovih posljedica, , izdaci za sanaciju klizišta, saniranje dijela šteta nastalih prirodnom i drugom nesrećom i druge potrebe zaštite i spašavanja, u skladu sa Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade i Godišnjim planom korištenja sredstava posebne naknade općine)						
2.	Opremanje struktura civilne zaštite u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara (izdaci za uniforme civilne zaštite, oprema za civilnu zaštitu i dr.), plaćanje poreza, carine i drugih dadžbina prilikom uvoza doniranih sredstava i opreme za potrebe opremanja struktura civilne zaštite Općinskog operativnog centra civilne zaštite i nabavka i održavanje sistema za uzbunjivanje	14.000,00	59.000,00	29.000,00	49.000,00	9.000,00	160.000,00

**PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

	stanovništva; subvencioniranje nabavke opreme potrebne za provođenje lične i kolektivne zaštite građana i dr. u skladu sa Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade i Godišnjim planom korištenja sredstava posebne naknade općine,						
3.	Učešće finansijskih sredstava u provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja koje su u funkciji sprečavanja nastanka prirodnih ili drugih nesreća ili ublažavanja djelovanja tih nesreća, a koje su izvršene u programskim i planskim dokumentima zaštite i spašavanja (i sufinansiranje deminiranja sumnjivih površina od mina, čišćenje vodotoka- javni radovi, sufinansiranje OOČK u organizaciji takmičenja učenika OŠ iz oblasti PMP i upozoravanja na opasnost od mina, preventivna zaštita životinja,	119,000,00	35,000,00	35,000,00	35,000,00	35,000,00	295,000,00

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

	dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija i dr. u skladu sa Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i Godišnjim planom korištenja sredstava posebne naknade općine						
4.	Sredstva posebne naknade koja se koriste i za pripremanje, obuku i vježbe struktura civilne zaštite u zemlji i inostranstvu.	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	25.000,00
5.	Finansiranje neplaniranih troškova u provođenju mjera zaštite i spašavanja u skladu sa Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i Godišnjim planom korištenja sredstava posebne naknade općine	5.000,00	35.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	25.000,00
6.	Opremanje vatrogasnih jedinica i objekata, investiciona izgradnja i održavanje	24.000,00	37.000,00	65.000,00	32.000,00	42.000,00	200.000,00
	UKUPNO:	228.000,00	232.000,00	200.000,00	187.000,00	157.000,00	1.004.000,00

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Neutrošena sredstva posebne naknade iz prethodnih godina za namjene iz Godišnjeg plana krajem budžetske godine se ne gase, nego se prenose u narednu budžetsku godinu i njima se raspolaze u skladu sa Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine FBiH", broj: 4/ 12, 80/13 i 20/20) i Godišnjim planom korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća za područje općine Donji Vakuf za tekuću godinu. Neutrošena sredstva za ovu namjenu na dan 31.12. tekuće godine prenose se u narednu godinu za finansiranje propisanih aktivnosti iz oblasti civilne zaštite i uvrstit će se u Projekciju prihoda i rashoda posebne naknade za zaštitu i spašavanje za period 2026. - 2030. (uravnotežen plan ostvarenja sredstava po tom osnovu i utrošak istih i to analitički po budžetskim stavkama).

**PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

Tabela: 01. općina Donji Vakuf - Strateški cilj 1. Izgradnja i jačanje sistema zaštite i spašavanja													
PROGRAM	PROJEKTI	MJERE I AKTIVNOSTI	PLANIRANJE OČEKIVANI REZULTATI	INDIKATOR IZVRŠENJA	NOSILAC AKTIVNOSTI	ROKOV ZA REALIZACIJU					OČEKIVAN I TROŠAK	IZVOR FINANSIRA NJA	NAPOMENA
						2026	2027	2028	2029	2030			
1.1. Finansiranje hitnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na sprečavanju u širenja opasnosti i otklanjanja posljedica od prirodnih i drugih nesreća	1.1.1 Finansiranje hitnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na sprečavanju u širenja opasnosti i otklanjanja posljedica od prirodnih i drugih nesreća	Finansiranje hitnih mjera zaštite i spašavanja u toku neposredne opasnosti i toku djelovanja prirodne ili druge nesreće	Prubna pomoćprilikom provođenja hitnih mjera zaštite i spašavanja	Imas sredstava za hitne intervencije	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu	X	X	X	X	X	180.000,00	Budžet općine Donji Vakuf Sredstva posebne namjene i donacije viših nivoa vlasti i drugih donatora	Navedena sredstva su isključivo procijenjena sredstva posebne namjene za ZIS
	1.1.2 Izdaci za hitne intervencije mjere na sanaciji klizišta	Pružanje pomoći za ublažavanje i otklanjanje direktnih posljedica prirodnih i drugih nesreća od klizišta	Normalizacija života i rada na pogodnom području i brže otklanjanje posljedica prirodnih i drugih nesreće	Imas sredstava za otklanjanje posljedica prirodnih i drugih nesreća od klizišta i odnosa	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu	X	X	X	X	X	100.000,00	Budžet općine Donji Vakuf Sredstva posebne namjene i donacije viših nivoa vlasti i drugih donatora	Navedena sredstva su isključivo procijenjena sredstva posebne namjene za ZIS
	1.1.3 Naknada za rad i uslova izdaci na teren komisije za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća	Izrada izvještaja o procjeni šteta na pogodnom području u skladu sa važećim propisima	Izdaci na teren komisije za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća	Usvajen konačni izvještaj o procijenjenoj šteti od strane nadležnog organa	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu	X	X	X	X	X	25.000,00	Budžet općine Donji Vakuf Sredstva posebne namjene i donacije viših nivoa vlasti i drugih donatora	Navedena sredstva su isključivo procijenjena sredstva posebne namjene za ZIS
1.2. Opremanje struktura civilne zaštite	1.2.1 Nabavka opreme i sredstava materijalno tehničkih sredstava (sitan inventar)	Nabavka opreme i sredstava-sitnog inventara za potrebe struktura CZ-a	Nabavljena oprema i materijalno tehnička sredstva (sitan inventar)	Broj nabavljenih materijalno tehničkih sredstava	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu	X	X	X	X	X	10.000,00	Budžet općine Donji Vakuf Sredstva posebne namjene i donacije viših nivoa vlasti i drugih donatora	Navedena sredstva su isključivo procijenjena sredstva posebne namjene za ZIS

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

[illegible]

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

[illegible]

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

[illegible]

**PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

2.1.4 Izdaci za nabavku najblijeg vatrogasnog vozila za spašavanje sa visinu automatske ljestve dužine do 25m ili hidraulična zglobova platforma do 25m	Nabavka vatrogasnog vozila za poticbe vatrogasne jedinice	Bolja opremljenost vatrogasnih jedinica	Nabavljena hidraulična platforma	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu UG VJ Donji Vakuf							20.000,00					Budžet općine Donji Vakuf Sredstva posebne namjene i Donacije viših nivoa vlasti i drugih donator
2.1.5 Nabavka nedostajućeg kompleta tehničkog alata za tehničke intervencije	Nabavka vatrogasne opreme, tehničkih i drugih sredstava za vatrogasne jedinice	Bolja opremljenost vatrogasnih jedinica	Nabavljena tehnička alat	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu UG VJ Donji Vakuf							3.000,00					Budžet općine Donji Vakuf Sredstva posebne namjene i Donacije viših nivoa vlasti i drugih donator
2.1.6 Izdaci za licnu i zajedničku odjeću i obuću i opremu za vatrogasce u UG VJ Donji Vakuf	Nabavka vatrogasne opreme, tehničkih i drugih sredstava za vatrogasne jedinice	Bolja opremljenost vatrogasnih jedinica	Nabavljena licna i zajednička oprema	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu UG VJ Donji Vakuf							12.000,00					Budžet općine Donji Vakuf Sredstva posebne namjene i Donacije viših nivoa vlasti i drugih donator
2.1.7 Izdaci za tekuće održavanje sredstava (PVJ)	Redovno održavanje sredstava (PVJ)	Sredstva i oprema u ispravnom stanju	Istoj sredstava koji se održava	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu UG VJ Donji Vakuf							10.000,00					Budžet općine Donji Vakuf Sredstva posebne namjene i Donacije viših nivoa vlasti i drugih donator
2.1.8 Rekonstrukcija sprata vatrogasnog doma i obaveštavanje energetske efikasnosti (utopljavanje i zamjena stolarije)	Poboljšanje stanja za vatrogasce i materijalna dobita	Poboljšani uslovi i stanje	Obezbeđenje boljih uslova za rad i ulazna električne energije i potrova za zagrijavanje	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu UG VJ Donji Vakuf							50.000,00					Budžet općine Donji Vakuf Sredstva posebne namjene i Donacije viših nivoa vlasti i drugih donator
2.2. Unaprijeđenje sistema preventivne zaštite	Preventivne mjere zaštite od požara	Provedenim navedenih mjera smanjiti će preventivnu zaštitu od požara odnosno sprejiti će njihov	Bolja organizacija i zaštita stanovništva i materijalnih dobita od požara. Smanjen broj požara i šteta na	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu UG VJ Donji Vakuf							50.000,00					Budžet općine Donji Vakuf Sredstva posebne namjene i Donacije viših nivoa vlasti i drugih donator
																U provedenju navedenih mjera smanjiti će se i općinska organ. (OSK 7, vatrogasne

**PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

provode pri projektovanju i gradnji građevina 2.3. Održavanje instalacija 2.4. Instalisanje sistema aktivne zaštite od požara 2.5. Izgradnja izvora i instalacija za opskrbu vodom za gašenje požara 2.6. Otkrivanje požara na otvorenom prostorima 2.7. Mjere u vezi s loženjem vatre i spaljivanjem kotlova	raslanak	objekti, šumarna i otvoreni prostori	Gradjevinski inspektor, Kamionalni urbanističko građevinski inspektor, inspektor za zaštitu i spašavanje KUCZ, inspektor za zaštitu od požara MUP-a SBK, Kamionalni šumarski inspektor								Financijska sredstva iz premijske osiguravajućeg imovine od požara i prirodnih sila i sredstva od naplata funkcionalne premijske osiguravajućeg koja se odnosi na osiguranje imovine vredila	Financijska sredstva iz premijske osiguravajućeg imovine od požara i prirodnih sila i sredstva od naplata funkcionalne premijske osiguravajućeg
2.3. Edukacija stanovništva	Preventivne mjere zaštite od požara	Broj podzastu- slušača obuke	Služba CZ za gašenje požara	X	X	X	X	X	X	5.000.00		
2.4. Uvježbavanje i obučavanje vatrogasnih jedinica	Vrlo niska spornosti vatrogasnih jedinica za uvježbavanje postavljenih zadataka	Broj vatrogasaca koji su prošli razne vidove obuke i vježbu	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu UG VU Donji Vakuf	X	X	X	X	X	X	5000.00		

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Tabela: 03. OPĆINA DONJI VAKUF - Strateški cilj 3. Unaprijeđenje međuinstitucionalne saradnje, saradnje sa civilnim društvom i poslovnim sektorom

PROGRAM	PROJEKTI	MJERE I AKTIVNOSTI	PLANIRANJE OČEKIVANI REZULTATI	INDIKATOR IZVRŠENJA	NOSILAC AKTIVNOSTI	ROKOVICI ZA REALIZACIJU					OČEKIVAN I TROŠAK	IZVOR FINANSIRANJA	NAPOMENA
						2026	2027	2028	2029	2030			
1	2	3	4	5	6	7					8	9	10
3.1 Unaprijeđenje saradnje institucija na svim nivoima od lokalne zajednice, kantona, Federacije BiH i RS-e i BiH u sektorima voda, okruženja, zaštite zemljišta, zaštite okoliša	3.1.1 Provođenje popisanih obaveza svih subjekata iz njihove nadležnosti, a koje su u funkciji zaštite i spašavanja	Integrirano upravljanje rizicima i prilagođavanje klimatskim promjenama kao dobra praksa obuhvatajući relevantne subjekte u prevenciji i pripravnosti za prirodne i druge nesreće, na svim nivoima organizacije	Provođenje popisanih obaveza svih subjekata iz njihove nadležnosti, a koje su u funkciji zaštite i spašavanja	Broj provedenih zakonskih obaveza, razmjenskih informacija, baza podataka i sl.	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu	x	x	x	x	x	-	Budžet općine Donji Vakuf Sredstva općine Donacije svih nivoa vlasti i drugih donator	
3.2 Saradnja sa OS BiH	3.2.1 Saradnja sa OS BiH	Uspješnost Službe zaštite od požara za zajedničko djelovanje	Objavljeno angažovanje OS BiH i zajedničko djelovanje u slučaju prirodne i druge nesreće	Broj organizovanih zajedničkih sastanaka, edukacija i dr.	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu	x	x	x	x	x	-	Budžet općine Donji Vakuf Sredstva općine Donacije svih nivoa vlasti i drugih donator	
3.3 Ostvarivanje saradnje sa strukturama civilne zaštite susjednih općina, kantona, RS-e Federacije BiH i Brčko BiH	3.3.1 Ostvarivanje saradnje sa strukturama civilne zaštite susjednih općina i gradova, kantona, Federacije BiH, u Republici Srpskoj i Brčkom distriktu Bosne i Hercegovine	Jakanje prevencije i pripravnosti za zajedničko djelovanje u odgovoru na prirodne i druge nesreće	Veći nivo spremnosti za zajedničko djelovanje	Broj provedenih zajedničkih aktivnosti	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu	x	x	x	x	x	-	Budžet općine Donji Vakuf Sredstva općine Donacije svih nivoa vlasti i drugih donator	

ostvariti će se kroz sledeće aktivnosti:

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 6

III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
POŽAR I EKSPLOZIJA	Veliki požari na objektima i otvorenom prostoru mogu ozbiljno ugroziti ljude, životinje i materijalna dobra i izazvati:	• Resorna ministarstva, institucije, privredna društava i druga pravna lica iz različitih oblasti u saradnji sa građanima i u koordinaciji sa kantonalnim i općinskim strukturama civilne zaštite organizuju i preduzimaju sljedeće mjere: - Privredna društava i druga pravna lica koja obavljaju djelatnosti iz oblasti snabdijevanja namjernicama, robama široke potrošnje vrše snabdijevanje stanovništva potrebnim namjernicama i drugim sredstvima radi preživljavanja i pružanje pomoći u saniranju posljedica; - Javne ustanove, pravna lica, domovi zdravlja i druge institucije, koje obavljaju djelatnosti iz oblasti zdravstva i opskrbe lijekovima organizirano vrši pružanje zdravstvene njege povrijeđenim i oboljelim ljudima; - Nadležni organi i pravna lica koje obavljaju djelatnosti iz oblasti stambenih i komunalnih poslova, građevinarstva i sl. organiziraju aktivnosti na stvaranju smještajnih, stambenih i drugih uslova za život ljudi na pogođenom području i utvrđuju potrebne kapacitete za zbrinjavanje povrijeđenih ljudi; - Resorna ministarstva iz oblasti šumarstva izrađuju planove za posumijavanje opožarenih površina i dr. aktivnosti shodno stanju na ugroženom području; - Nadležni organi, privredna društva i pravna lica iz oblasti elektroprivrede, vodoprivrede i sl. obavljaju pregled i utvrđivanje stanja svojih instalacija, kao i opravke i otklanjanje kvarova u cilju uspostavljanja normalnog snabdijevanja stanovništva vodom, električnom energijom i sl.;	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu. Služba za privredu, finansije i inspekcijски nadzor. Služba civilne zaštite za zaštitu od požara Povjerenici civilne zaštite, Općinska komisija za procjenu štete	Općinski štab CZ Nadležna kantonalna tijela uprave iz predmetnih oblasti Kantonalna uprava za civilnu zaštitu Kantonalna uprava za šumarstvo Nadležne kantonalne inspekcije
	a. Gubitak ljudskih života,			
	b. Povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi (opekotine, trovanje dimom i drugim otrovnim materijama, prelomi i druge vrste lakših i težih povreda),			
	c. Velike štete na materijalnim dobrima uslijed razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja, transportnih sredstava,			
	d. Oštećenje prirodnih resursa i okoliša, a posebno uništavanje bio – mase kaja se nakon toga duži niz godina ne može obnoviti i dostići dimenzije pogodne za dalju uporabu u preradi,			
	e. Devastaciju velikih šumskih površina odnosno uništavanje šumskog bogatstva,			
	f. Uništavanje, ili oštećivanje zaštićenih prirodnih područja, nacionalnih parkova, spomenika prirode, zaštićenih pejzaža,			
	g. Uništavanje ili oštećivanje prebivališta ili staništa divljih životinja i biljaka,			
	h. Velike materijalne štete i dr.			

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Tabela: 04. OPĆINA DONJI VAKUF - Strateški cilj 4. Jačanje sistema zaštite od poplava na vodotocima I kategorije													
PROGRAM	PROJEKTI	MJERE I AKTIVNOSTI	PLANIRANJE OČEKIVANI REZULTATI	INDIKATOR IZVRŠENJA	NOSILAC AKTIVNOSTI	ROKOV I ZA REALIZACIJU					OČEKIVAN I TROŠAK	IZVOR FINANSIRANJA	NAPOMENA
						2026	2027	2028	2029	2030			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10				
Unapređenje preventivne zaštite od poplava i vodotoka I kategorije i ušća vodotoka II kategorije rij	Uređenja kornata rijeke Vrbas nivo do od mosta „Alije Isakbegovića“		Regulacijom vodotoka rijeke Vrbas od mosta „Alije Isakbegovića“ do ušća Semešnice u rijeku Vrbas postuženo efikasnu zaštitu od poplava i time štittimo stanovništvo, stambene, privredne i infrastrukturne objekte	Završeni radovi na uređenju desne obale u dužini od ca 500 m	Agencija za vodno područje rijeke Save Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu	x	x	x	x	1.700.000,00	Planirano kroz projekat – Povećanje ulaganja u smanjenje rizika od poplava u bliz „GFC“ i „UNEP“ Agencija za vodno područje rijeke Save i Javna ustanova Vode RS-e		
	Nastavak radova na regulaciji ušća Oboracke rijeke u Vrbas	Uređenja kornata rijeke Oboracke u dužini od 360 m	Uređenjem kornata rijeke Oboracke pod ušća u Vrbas, kao preventivnu mjeru postuženo efikasnu zaštitu od poplava i time štittimo stanovništvo, stambene, privredne i infrastrukturne objekte	U toku radovi u dužini od 20m	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu	x	x	x		567.000,00	Agencija za vodno područje rijeke Save i Drugi donatori		
	Čišćenje naplava iz kornata rijeke Vrbas u gradskoj zoni u dužini od 400m	Uređenja kornata rijeke Vrbas	Uređenjem kornata rijeke Vrbas u gradskoj zoni i čišćenje istog povećava profil kornata rijeke i smanjuje mogućnost plavljenja	Čišćenje svake dvije godine	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu				x	50.000,00	Agencija za vodno područje rijeke Save i Drugi donatori		

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

9. ZAVRŠNI DIO

Načelnik općine Donji Vakuf, putem nadležnih Službi za upravu općine Donji Vakuf će pratiti realizaciju zadataka utvrđenih u Programu razvoja i u okviru ovlaštenja iz svoje nadležnosti raditi na realizaciji ovog programa razvoja.

Službe za upravu i drugi organi i pravna lica dužni su, svako u pitanjima iz svoje nadležnosti i oblasti za koju su osnovani u skladu sa važećim zakonima i propisima, u svojim godišnjim planovima rada planirati i izvršavati svezadatke iz Programa razvoja koji su utvrđeni za oblast za koju su nadležni na način kako je to utvrđeno u Programu razvoja, uvažavajući da sredstva izplaniranih i utvrđenih izvora osiguravaju realizaciju svih strateških pravaca.

Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, kao osnovni stručni organ za oblast zaštite i spašavanja i kao osnovni stručni organ za oblast zaštite od požara i vatrogastva na nivou općine Donji Vakuf, ima obavezu da prati realizaciju Programa razvoja i u okviru svojih ovlaštenja, utvrđenim Zakonom o zaštiti i spašavanju, Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu, Odlukom o organizovanju i funkcionisanju zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća za područje općine Donji Vakuf podstiče i koordinira aktivnosti službi za upravu općine Donji Vakuf, javnih preduzeća, pravnih lica i drugih organa od interesa za zaštitu i spašavanje na angažovanju u realizaciji zadataka utvrđenih u Programu razvoja za njihove oblasti i redovno informiše nadležne organe o stanju realizacije Programa razvoja i problemima koji usporavaju i onemogućavaju realizaciju zadataka.

Ovaj Program razvoja stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku općine Donji Vakuf“.

PREDSJEDAVAJUĆI OPĆINSKOG VIJEĆA

Muhamed Hodžić

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

S A D R Ž A J

1.	UVOD	1
1.	Politika razvoja zaštite i spašavanja općine	1
1.1.	Vizija razvoja zaštite i spašavanja	2
1.2.	Ciljevi razvoja zaštite	2
2.	Zaključci iz procjene ugroženosti općine donji vakuf	8
2.1.	Vrste prirodnih i drugih nesreća i područje njihovog djelovanja	8
2.2.	Moguće posljedice po ljude i materijalna dobra	8
2.3.	Mjere, snage i sredstva zaštite i spašavanja koje će provoditi općinske službe za upravu i snage civilne zaštite	8
2.4.	Snage civilne zaštite potrebne za realizaciju predviđenih mjera zaštite i spašavanja	10
2.5.	Vrsta i količina MTS-a koja su potrebna za sprovođenje predloženih mjera zaštite i spašavanja	10
2.6.	Potrebna finansijska sredstva i mogući izvori finansiranja	10
2.7.	Rokovi za obezbjeđenje nabavke planiranih sredstava i opreme	11
2.8.	Planiranje angažovanja nevladinih organizacija i udruženja građana čija je djelatnost u funkciji zaštite i spašavanja, na pružanju pomoći u zaštiti i spašavanju	11
2.9.	Planiranje angažovanja sredstava i opreme privrednih društava i drugih pravnih lica i građana na pružanju pomoći u zaštiti i spašavanju	12
2.10.	Potrebne snage i sredstva civilne zaštite	13
2.11.	Saradnja sa entitetom RS	14
2.12.	Međunarodna pomoć u slučaju prirodnih i drugih nesreća	14
2.13.	Učestvovanje Oružanih snaga BiH u zaštiti i spašavanju	14
3.	Podaci o stanju organizovanosti civilne zaštite i ostignutom stepenu zaštite i spašavanja od pojedinih prirodnih i drugih nesreća	15
3.1.	Stanje organizovanosti civilne zaštite na području Općine	15
3.2.	Stanje organizovanja i provođenja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća od strane organa vlasti, privrednih društava, građana i drugih pravnih subjekata, u skladu sa Zakonom	15
4.	Preventivne mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	17
4.1.	Prirodne nesreće	17
4.1.1.	Potresi	17
4.1.2.	Poplave i spašavanje na vodi i pod vodom	20
4.1.3.	Zaštita okoliša	25
4.1.4.	Visok snijeg i sniježni nanosi	26
4.1.5.	Odronjavanje, slijeganje i klizanje zemljišta	28
4.1.6.	Suša	30
4.1.7.	Oluja	32
4.1.8.	Grad	33
4.1.9.	Mraz	34
4.1.10.	Epidemije i epizootije zaraznih bolesti	35
4.1.11.	Kalamiteti biljnih bolesti i štetočina	39
4.2.	Tehničko -tehnološke nesreće	41

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

4.2.1..	Veliki požari	41
4.2.2.	Rušenje ili prelijevanje brane na hidroakumulaciji	46
4.2.3.	Radioaktivno i drugo zagađivanje vazduha, vode, zemljišta i namirnica	48
4.3.	Ostale nesreće	49
4.3.1.	Velike nesreće u cestovnom prometu	49
4.3.2.	Nesreće od NUS-a i MES-a	50
5.	Osnovni ciljevi, zadaci i način ostvarivanja zaštite i spašavanja, sa smjericama za organiziranje snaga i sredstava civilne zaštite, odnosno snaga zaštite i spašavanja.	51
6.	Osnove za izradu programa obučavanja i osposobljavanja u zaštiti i spašavanju	53
7.	Smjernice za istraživačku i razvojnu djelatnost od značaja za zaštitu i spašavanje	54
8.	Pregled očekivanih troškova sa izvorima finansiranja	59

9

Na osnovu člana 24. tačka 18. Statuta Općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf ", broj: 1/08, 2/12 i 3/16) i člana 30. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Donji Vakuf – Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 5/17, 7/17 i 4/20), Općinsko vijeće Donji Vakuf, na 12. redovnoj sjednici održanoj 03.02.2026. godine, donosi

RJEŠENJE

o izmjeni Rješenja o imenovanju Komisije za ekonomsko-finansijske poslove

I

U Rješenju o imenovanju Komisije za ekonomsko-finansijske poslove broj:01-04-02415/24 od 6.12.2024.godine ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf ", broj: 7/24), vrši se izmjena tako da se:

- umjesto Bungurač Enesa za člana Komisije imenuje Elvedina Đulović-Zahirović.

II

Rješenje stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku Općine Donji Vakuf".

Broj:01-04-00398/26
Donji Vakuf, 03.02.2026. godine

Predsjedavajući općinskog vijeća
Muhamed Hodžić s.r.

10

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 1/08, 2/12 i 3/16) i člana 80. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Donji Vakuf – Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 5/17, 7/17 i 4/20), Općinsko vijeće Donji Vakuf, na 12. redovnoj sjednici održanoj 03.02.2026. godine, donosi

ZAKLJUČAK

o prihvatanju Informacije o realizaciji Programa rada Općinskog vijeća

I

Prihvata se INFORMACIJA O REALIZACIJI PROGRAMA RADA OPĆINSKOG VIJEĆA DONJI VAKUF ZA 2025. GODINU.

II

Ovaj Zaključak će biti objavljen u "Službenom glasniku Općine Donji Vakuf".

Broj:01-04-00399/26
Donji Vakuf, 03.02.2026. godine

Predsjedavajući općinskog vijeća
Muhamed Hodžić s.r.

11

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 1/08, 2/12 i 3/16) i člana 80. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Donji Vakuf – Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 5/17, 7/17 i 4/20), Općinsko vijeće Donji Vakuf na 12. redovnoj sjednici održanoj 03.02.2026. godine, donosi

ZAKLJUČAK

o davanju saglasnosti na akte Javne ustanove Dom kulture Donji Vakuf

I

Daje se saglasnost na akte Javne ustanove Dom kulture Donji Vakuf, i to:

- Odluka o izmjeni i dopuni Pravila Javne ustanove Dom kulture Donji Vakuf, broj: 19/26 od 16.01.2025.godine;
- Odluka o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i opisu poslova i radnih zadataka u JU Dom kulture Donji Vakuf broj: 20/26 od 16.01.2026. godine.

II

Ovaj Zaključak će biti objavljen u "Službenom glasniku Općine Donji Vakuf".

Broj:01-04-00400/26
Donji Vakuf, 03.02.2026. godine

Predsjedavajući općinskog vijeća
Muhamed Hodžić s.r.

12

Broj: 01-19-00401/26

Donji Vakuf, 03.02.2026.godine

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 1/08, 2/12 i 3/16) i člana 80. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Donji Vakuf - Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf" broj: 5/17, 7/17 i 4/20) Općinsko vijeće Donji Vakuf, na 12. redovnoj sjednici održanoj 03.02.2026. godine, donosi

PROGRAM

izgradnje objekata komunalne infrastrukture za 2026. godinu.

I.

Program izgradnje objekata komunalne infrastrukture za 2026. godinu realizirat će se kako slijedi:

Redni broj	Naziv projekta (Budžetska stavka prihoda iz kojih se finansira projekat)	Mjesna zajednica	Ukupno KM
1.	Uređenje rampe za 100% invalide na pijaci (722321 - Općinske komunalne takse)	MZ Donji Vakuf I	5.000,00
2.	Uređenje ograde/silaza na pijacu i sanacija zgrade Udruženja RVI (722321 - Općinske komunalne takse)		5.000,00
		UKUPNO MZ Donji Vakuf I	10.000,00
3.	Rekonstrukcija dijela ulice 15 april L= 750 m (722530 - Povrat sredstava za puteve)	MZ Donji Vakuf II	27.000,00
4.	Izgradnja kanalizacione mreže u naselju Kutanja (722520 - Vodne naknade)		26.000,00
5.	Izgradnja kanalizacione mreže u naselju Kutanja (72232 - Općinske komunalne takse)		30.000,00
6.	Vanjsko uređenje oko „žutih zgrada“ (72232 - Općinske komunalne takse)		70.000,00
7.	Uređenje pješačke (šetnica) staze uz lijevu obalu rijeke Vrbas od mosta dr. Eniza Rujanca do pješačkog mosta (722530 - Povrat sredstava za puteve)		45.000,00
		UKUPNO MZ Donji Vakuf II	198.000,00
8.	Asfaltiranje pristupnog od MSŠ prema tzv „biberovim kućama“ i uređenje odmarališta „gaz“ (722530 - Povrat sredstava za puteve)		40.000,00
9.	Asfaltiranje ogranka ulice Vrbaska I (722530 - Povrat sredstava za puteve)		20.000,00
	Izgradnja trotoara prema Kamenjači		

10.	L = 1 000 m (722530 - Povrat sredstava za puteve)		90.000,00
11.	Asfaltiranje ulice dijela ulice 717. Slbr (pored škole Kurić kula) (722454 - Naknada za korištenje državnih šuma)		15.000,00
12.	Nastavak izgradnje kanalizacione mreže u ul. Vrbaska I (Kamenjača) (722454 - Naknada za korištenje državnih šuma)		50.000,00
13.	Vanjsko uređenje oko sportske dvorane (722454 - Naknada za korištenje državnih šuma)		15.000,00
		UKUPNO MZ Donji Vakuf III	230.000,00
14.	Izgradnja bazena i cjevovoda za naselje Klade (722520 - Vodne naknade)	MZ Donji Vakuf IV	23.000,00
15.	Asfaltiranje ogranka puta Stara pruga (722530 - Povrat sredstava za puteve)		70.000,00
		UKUPNO MZ Donji Vakuf IV	93.000,00
16.	Izgradnja kanalizacione mreže Oborci pored magistralnog puta (72232 - Općinske komunalne takse)		35.000,00
17.	Sanacija dijela puta prema Galešićima (722454 - Naknada za korištenje državnih šuma)		20.000,00
18.	Sanacija mosta prema Hemićima (722454 - Naknada za korištenje državnih šuma)		17.500,00
		UKUPNO MZ Oborci i Šeherdžik	72.500,00
19.	Sanacija dijela puta prema Sokolini (722530 - Povrat sredstava za puteve)	MZ Torlakovac	60.000,00
20.	Izgradnja dijela potpornog zida od mosta do skretanja prema džamiji (722530 - Povrat sredstava za puteve)		40.000,00
21.	Asfaltiranje dionice puta kraj plohe Doganovci (722530 - Povrat sredstava za puteve)		30.000,00
22.	Izgradnja bazena i sanacija vodovodne mreže na desnoj obali rijeke Vrbas (722530 - Povrat sredstava za puteve)		60.000,00
		UKUPNO MZ Torlakovac	190.000,00
23.	Asfaltiranje ogranka puta u naselju Guvna (721112 - Prihodi od ekspl. prirodnih resursa - koncesije)	UKUPNO MZ Guvna	50.000,00
	Projekti od općeg interesa i značaja		
24.	Izgradnja 10 nadstrešnica na autobuskim stajalištima (722454 - Naknada za korištenje državnih šuma)		20.000,00
25.	Uređenje ušća Semešnice (721112 - Prihodi od ekspl. prirodnih resursa - koncesije)		15.000,00
26.	Premještanje šehidskog spomenika blizini blizini J.U.O.Š.		

	"HASAN KJAFIJA-PRUŠČAK" PRUSAC (72232 - Općinske komunalne takse)		10.000,00
27.	Sanacija krova i zamjena stolarije na objektu "Stare škole" u ul.14.septembar (722321 - Općinske komunalne takse)		125.000,00
28.	Nasipanje puteva i krpljenje udarnih rupa (721112 - Prihodi od ekspl. prirodnih resursa - koncesije)		30.000,00
29.	Projekti koji se finansiraju sa građanima i MZ (722321 - Općinske komunalne takse)		50.000,00
		UKUPNO	250.000,00

Za realizaciju navedenih projekata planirana su sredstva u ukupnom iznosu od **1.093.500,00 KM**

Prioritet u realizaciji projekata imaju projekti sa riješenim imovinsko-pravnim odnosima.

Program izgradnje objekata komunalne infrastrukture obuhvata i projekte koji će biti realizovani ukoliko se obezbijede novčana sredstva sa viših nivoa vlasti.

Redni broj	Naziv projekta	Ukupna vrijednost projekta
1.	Sanacija fiskulturne sale uz Aneks Prve osnovne škole Donji Vakuf	455.000,00
2.	Asfaltiranje puta od Đulovića kuća do Čemalovića i Karića i do glavnog puta	285.000,00
3.	Asfaltiranje puta do deponije Ornice	332.000,00
4.	Izgradnja kanalizacione mreže u naselju gornja Kutanja i asfaltiranje iste ulice nakon prekopavanja	170.000,00
5.	Izgradnja „Srednjeg puta“ Vrbaska IV	150.000,00
6.	Izgradnja Filbarovog mosta	25.000,00
7.	Rekonstrukcija ulice 77 Vrbaske divizije	170.000,00
8.	Projekat nadogradnje dijela zgrade općine Donji Vakuf	70.000,00
9.	Asfaltiranje puta Barice - Krivače	220.000,00
10.	Nastavak izgradnje Pozorišne sale - II faza	550.000,00

Program izgradnje objekata komunalne infrastrukture obuhvata i projekte koji će biti realizovani u 2026. godni jer za iste je potpisan ugovor sa donatorima sa viših nivoa vlasti.

Redni broj	Naziv projekta	Ukupna vrijednost projekta
1.	Uređenje javnih površina užeg urbanog područja	1.000.000,00
2.	Uređenje korita Oboračke rijeke od mosta u Jazu do ušća u Vrbas	450.000,00
	Projekat zamjene postojećeg sistema radijatorskog grijanja toplotnim pumpama za zgradu općine Donji Vakuf	150.000,00
4.	Rekonstrukcija lokalnog puta Oborci- Šeherdžik	100.000,00
6.	Izgradnja sportske sale uz školu Hasan Kjafige Pruščaka u Pruscu	300.000,00

	Uređenje parking prostora oko dječijeg igrališta i planirane pozorišne sale	100.000,00
7.	Rekonstrukcija i adaptacija sportskog centra	1.700.000,00
8.	Postavljanje ograde igralište „Solana“	10.000,00
9.	Izgradnja I faze pozorišne sale	300.000,00
10.	Zasad drvoreda uz postojeću pješačku stazu - trotoara ul. Vrbaska I	30.000,00
11.	Izgradnja kanalizacije Oborci	10.000,00

- Učešće Općine Donji Vakuf (Kapitalni grantovi po Programu komunalne infrastrukture OV - 821620)1.093.500,00 KM
- Sredstva iz drugih izvora (Vlada FBiH, Ministarstva, Fondovi).....4.130.000,00 KM
- Sredstva iz drugih izvora (Grad Sarajevo).....10.000,00 KM
- Sredstva iz drugih izvora (Vlada SBK).....10.000,00 KM

SVE UKUPNO = 5.243.500,00 KM

Za realizaciju navedenih projekata planirano je učešće Općine Donji Vakuf u ukupnom iznosu od 2.100.000,00 KM u skladu sa budžetskom stavkom 615212 - Sufinansiranje u projektima finansiranim od kantona, Federacije i stranih donatora.

Projekti za koje su potpisani ugovori o izvođenju radova u toku 2025.godine, a čija realizacija slijedi u 2026.godini se finansiraju iz stavke 821629 - Ostalo investicijsko održavanje - projekti iz ranijih godina i tekući projekti.

II.

U skladu sa raspoloživim sredstvima planirane aktivnosti će se realizovati u periodu april - decembar 2026.godine. Projekti koji ne budu realizovani u 2026. godini prenose se u narednu godinu.

III.

Ovaj Program će biti objavljen u Službenom glasniku općine Donji Vakuf.

Predsjedavajući općinskog vijeća
Muhamed Hodžić s.r

13

Na osnovu člana 9. Zakona o zaštiti prirode (Službene novine FBiH " broj: 66/13), člana 24. Statuta Općine Donji Vakuf ("Službene glasnik Općine Donji Vakuf", br. 1/08, 2/12 i 3/16), i člana 80. Poslovnika o radu Općinskog vijeća ("Službene glasnik Općine Donji Vakuf", br. 5/17, 7/17 i 4/20) Općinsko vijeće Donji Vakuf, na 12. redovnoj sjednici održanoj dana 03.02.2026. god. donijelo je sljedeći:

ZAKLJUČAK**Član 1.**

Daje se saglasnost općini Donji Vakuf da provede sve neophodne procedure i aktivnosti u vezi sa izradom studija, stručnog obrazloženja i drugih akata koje se odnose na proglašenje područja "Semešnica - Plazenica" zaštićenim područjem, te da je Općinsko vijeće saglasno sa tim da se područje "Semešnica - Plazenica" proglasi zaštićenim krajolikom ili parkom prirode sve u skladu sa Prostorno - planskom dokumentacijom.

Član 2.

Zaključak stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Općine Donji Vakuf“.

Broj:01-19-00402/26
Donji Vakuf, 03.02.2026. godine

Predsjedavajući općinskog vijeća
Muhamed Hodžić s.r.

14

Broj: 01-19-00403/26
Donji Vakuf, 03.02.2026 godine

Na osnovu člana 24. Statuta Općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 1/08, 2/12 i 3/16), člana 5. stav 2. Odluke o komunalnoj naknadi ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 7/14, 4/17 i 4/18) i člana 80. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Donji Vakuf – Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 5/17, 7/17 i 4/20), Općinsko vijeće Donji Vakuf na 12. redovnoj sjednici održanoj 03.02.2026. godine, donosi

PROGRAM **zajedničke komunalne potrošnje za 2026. godinu**

1. UVODNE NAPOMENE

Zajednička komunalna potrošnja je djelatnost od posebnog javnog interesa, koja je zakonom stavljena u nadležnost organa lokalne samouprave. Da bi se pravilnije planirale i sprovodile aktivnosti u oblasti zajedničke komunalne potrošnje, Odlukom o komunalnim djelatnostima i Odlukom o komunalnoj naknadi je regulisao da se svake godine donosi Program zajedničke komunalne potrošnje.

Komunalne djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje regulisane su Zakonom o komunalnim djelatnostima ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj 13/13) i Odlukom o komunalnim djelatnostima ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj 4/09) i iste u skladu sa Odlukom obuhvataju:

1. čišćenje javnih površina u naselju koje obuhvata: prikupljanje, odvoženje, deponovanje i uništavanje otpadaka i padavina (snijega) sa javnih površina,
2. održavanje i uređivanje javnih zelenih površina kao što su: parkovi, drvoređi, skverovi, travnjaci, zelenilo uz saobraćajnice i zelene površine uz stambene zgrade, koje obuhvata reproduktivnu sadnju drveća, trave i drugog rastinja,
3. održavanje javnih saobraćajnih površina u naselju koje obuhvata popravke i modernizaciju ulica, pločnika, trgova, objekata za javnu rasvjetu i vertikalne i horizontalne signalizacije,
4. odvođenje atmosferskih voda iz naselja,
5. Održavanje javne rasvjete u naselju kojom se osvijetljavaju saobraćajne i druge javne površine u gradu i gradskim naseljima,
6. održavanje javnih parkirališta, javnih površina za rekreaciju i javnih dječijih igrališta,
7. djelatnosti zimske službe u naselju i na lokalnim putevima i pravcima,
8. vršenje dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije (preventivno i u slučaju potrebe),
9. zbrinjavanje pasa lualica,
10. dekoracija grada,
11. čišćenje i održavanje regulisanih i neregulisanih vodotokova,
12. održavanje spomen obilježja, javnih česmi, satova, fontana i panoa za javno oglašavanje, plakatiranje,
13. održavanje javnih klozeta,
14. učešće u izgradnji objekata zajedničke komunalne potrošnje,
15. učešće u otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda,
16. održavanje gradske deponije.

Sredstva za obavljanje komunalnih djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje obezbjeđuju se iz:

- cijena komunalnih usluga,
- komunalne naknade,
- općinskog budžeta,
- iz ostalih izvora, prema posebnim propisima.

Utvrđivanje visine sredstava iz prethodnog stava, koja se obezbjeđuju u budžetu Općine, vrši se na osnovu Programa zajedničke komunalne potrošnje.

Program sadrži: obim održavanja pojedinih komunalnih objekata i uređaja i komunalnih usluga zajedničke komunalne potrošnje, visinu potrebnih sredstava za realizaciju Programa i raspored sredstava za svaku djelatnost posebno i po namjenama.

Ovim Programom su predviđene sljedeće aktivnosti – usluge:

1. javna gradska higijena,
2. odražavanje javnih zelenih površina,
3. dekoracija grada u dane praznika,
4. čišćenje regulisanog toka rijeka,
5. održavanje deponije, stočnog groblja i komunalnih objekata,
6. higijeničarska služba,
7. održavanje grada u zimskom periodu
8. upravljanje objektima i uređajima javne rasvjete,
9. zbrinjavanje pasa lualica,
10. upravljanje javnim parkinzima

2. JAVNA GRADSKA HIGIJENA

Čišćenje javnih površina (ljetni period) u pravilu traje od 15.03. do 15.11. tekuće godine i podrazumijeva ručno i mašinsko čišćenje javnih površina, a to su: gradski trotoari, trgovi, javna stepeništa i ulice 1 – 2 m od ivičnjaka.

Površine iz ovog Programa čiste se mašinski ili ručno, a čišćenje se sastoji od sakupljanja:

- uobičajenog uličnog smeća (kutije od cigareta, opušci, tiketi i uobičajeni predmeti),
- kontejnerska mjesta (rasuti materijal kod utovara i istovara smeća),
- atmosferska zagađenja (pepeo, čađ, prašina iz industrijskih dimnjaka, domaćinstava i motornih vozila),
- trenja kolovoza i vozila (sitni materijal od oštećenog gornjeg sloja kolovoza),
- sezonsko smeće (lišće, pijesak, prašina, grančice, sitni kamen i agregati, jer se ovi otpaci javljaju u jesenskom i zimskom periodu).

Površine su razdvojene u četiri prioriteta, iz čega proizilazi i intenzitet čišćenja. Prilikom podjele vodilo se računa o gustini naseljenosti grada, rasporedu poslovnih i stambenih zgrada, saobraćajnoj opterećenosti (pješački i motorni) i o intenzitetu zagađivanja.

Prvi prioritet - broj čišćenja, šest puta sedmično (površine u centru grada sa jakim intenzitetom saobraćaja i pješačkog kretanja),

Drugi prioritet - broj čišćenja, jedanput sedmično (površine koje gravitiraju užem centru grada sa srednje razvijenim saobraćajem),

Treći prioritet - broj čišćenja, dva puta mjesečno,

Četvrti prioritet - broj čišćenja, jedanput godišnje.

2.1. Čišćenje gradskih ulica

Prvi prioritet

R/B	Naziv ulice	Jedinica	Broj radnji	Površina	Jedinična	Iznos u KM
1.	14 Septembar do Titove ulice	m ²	210	1550	0,09	29.295
2.	Prostor trga Malkoč Alajbega	m ²	210	450	0,09	8.505
3.	Prostor oko spomenika	m ²	210	135	0,09	2551,5
4.	Od raskrsnice u centru do ulaza u autobusku stanicu	m ²	210	2130	0,09	40.257
	UKUPNO:	m²	210	4.265	0.015	80.608,50

Drugi prioritet

R/B	Naziv ulice	Jedinica mjere	Broj radnji u godini	Površina za čišćenje u m ²	Jedinična cijena	Iznos u KM
1.	Ulica 14 septembar, taksi stajalište i prostor oko osnovne škole	m ²	70	2300	0,083	13.363,00
2.	Ulica omladinska do ulice Potok	m ²	70	1960	0,083	11.387,60
3.	Ulica Nova travnička i dio ulice 14 septembar	m ²	70	3070	0,083	17.836,70
4	Ulica 770 Sl. brdske brigade od autobuske stanice do INE	m ²	70	2370	0,083	13.769,70
	Ukupno	m²	70	9700	0,083	56.357,00

Treći prioritet

R/B	Naziv ulice	Jedinica mjere	Broj radnji u godini	Površina za čišćenje u m ²	Jedinična cijena	Iznos u KM
1.	Ulica Džemala Zečevića, Omladinska, 705 Slavne brdske brigade, Borovik, Kovači, Žrtava genocida u Srebrenici	m ²	35	6290	0,055	12.108,20
2.	Ulica Radnička	m ²	35	1020	0,055	1.963,50
	Ukupno	m²	35	7310	0,056	14.071,70

Četvrti prioritet

R/B	Naziv ulica, naselja	Jedinica mjere	Broj radnji u godini	Količina m ²	Jedinična cijena	Iznos u KM
1	Musala, Čaršija i Brdo u Pruscu	m ²	1	1.200	paušal	2.700
2	Ulica oko šehidskog spomen obilježja u Šeherdžiku i Torlakovcu	m ²	1	300	paušal	1.800
	Ukupno	m²	-	1.320	-	4.500

Mašinsko čišćenje se obavlja sa specijaliziranim vozilom „autočistilicom“ (2xmjesečno) ili češće po potrebi i nalogu Komunalnog inspektora.

2.1.1. Rekapitulacija toškova održavanja gradskih ulica

Ručno čišćenje..... – 167.935,90 KM

Mašinsko čišćenje.....-516,61KM x24=12.398,70 KM

2.2. Površine oko poslovno - stambenih zgrada

Čišćenje površina oko poslovno – stambenih objekata obavljat će se po nalogu Komunalnog inspektora, a najmanje dva puta mjesečno ispred slijedećih objekata:

R/B	Objekti - zgrade	Jedinica mjere	Broj radnji u godini	Količina	Jedinična cijena	Iznos u KM
1	Park i Dom kulture	m ²	16	700	0,056	627,20
2	Zgrada oko partizanskog groblja	m ²	16	360	0,056	322,56
3	Zgrada ispod i više autobuske stanice	m ²	16	1230	0,056	1.102,08
4	Prostora preko puta Pošte	m ²	16	120	0,056	107,52
6	Prostora oko osnovne i srednje škole	m ²	16	750	0,056	672,00
7	Prostora oko šehidskog spomenika	m ²	16	120	0,056	107,52
8	Prostora šehidskog spomenika Prusac, Torlakovac, Oborci	m ²	16	550	0,056	492,80
	Ukupno	m²	16	3820	0,056	3.431,68

2.3. Odvoz i deponovanje prikupljenog materijala sa javnih površina

Sakupljeno smeće, lišće i ostali otpadni materijal sa trotoara, trgova, ulica, parkirališta, zelenih površina, parkova i drugih javnih površina odvozi se na gradsku deponiju "Ornice".

Prikupljeno smeće sa trotoara, trgova, saobraćajnica, parkirališta odvozi se po potrebi.

$$96 \text{ ture} \times 120,00 \text{ KM} = 11.520 \text{ KM}$$

Troškovi odvoza i deponovanja prikupljenog materijala sa javnih površina iznose ukupno

2.4. Rekapitulacija troškova javne gradske higijene

1	Javna gradska higijena – Donji Vakuf	180.334,60
2	Površine oko poslovno-stambenih zgrada	3.431,68
3	Odvoz i deponovanje prikupljenog materijala sa javnih površina	11.520
	UKUPNO	195.286,28
	PDV	33.198,67
	SVEUKUPNO	228.484,95

Mjesečno za čišćenje ulica 19.040,41 KM po gore utvrđenom rasporedu

Troškovi rada bagera te kamiona za odvoz materijala utvđuje se po satu rada, a kontrolu sati rada vršit će Komunalni inspektor preko radnog naloga koji se ovjerava od istog na kraju mjeseca i bit će sastavni dio fakture za taj mjesec.

3. ODRŽAVANJE JAVNIH ZELENIH POVRŠINA

Zelene površine u gradu su: gradski park, zelena ostrva na saobraćajnicama, drvoređi, travnjaci, cvjetne površine, travnjaci uz saobraćajnice, površine oko spomenika, površine ispred stambenih i privrednih objekata koje su predane na održavanje komunalnom preduzeću, a to su:

Popis radova redovnog održavanja zelenih površina

R/ B	Naziv usluge	Jedinica mjere	Broj radnji u godini	Količina	Jedinična cijena	Iznos KM
1	Košenje desne i lijeve obale Vrbasa, uz grabljenje i odvoz trave (maj - august)	m ²	4	5500	0,75	16.500,00
2	Košenje zelenih površina ispred zgrada Pošta, atobuska stanica zgrada D1 D2, lijeva obala do mosta	m ²	4	3000	0,75	9.000,00

Ukupno	paušal	KM – po uredno ispostavljenoj fakturi
---------------	---------------	--

Kontrolu i nalog za ovu stavku izdaje Komunalni inspektor, a zastave te ostali materijal za dekoraciju nabavljat će Općina Donji Vakuf putem Službe za privredu, finansije i inspeksijski nadzor.

5. ODRŽAVANJE DEPONIJE, STOČNOG GROBLJA I KOMUNALNIH OBJEKATA

U ove poslove spada:

- Održavanje gradske deponije
- Uklanjanje divljih deponija na čitavom prostoru Općine Donji Vakuf
- Uklanjanje dotrajalih objekata, ruševina koji ugrožavaju sigurnost građana
- Uklanjanje bespravno izgrađenih objekata po rješenjima općinskih inspektora
- Čišćenje i održavanje nekategorisanih puteva, odrona, klizišta, čišćenje uređenje slivnika za vodu, kanala za odvodnju površinskih voda.
- Održavanje stočnih groblja (poslovi održavanja stočnog groblja tretiraju poslove koji su posljedica pojave različitih zaraznih bolesti životinja, te obaveze Općine da pored redovnog odlaganja komunalnog otpada moraju definirati i održavati lokaciju za ukopavanje uginulih i eutaniziranih životinja usljed zaraznih bolesti).
- Iskopavanje rupa za proširenje javne rasvjete
- Održavanje spomen obilježja – stratišta
- Održavanje i zaštita kulturno historijskih objekata i objekata pod zaštitom grada

PAUŠALNO (sa uključenim PDV-om) :..... 48.000,00 KM

Gore navedeni radovi utvrđivat će se na osnovu troškova rada bagera i kamiona za odvoz materijala po satu rada, a kontrolu sati rada vršit će Komunalni inspektor i Viši referent za komunalnu oblast preko radnog naloga koji se ovjerava od istih na kraju mjeseca i bit će sastavni dio fakture za taj mjesec.

6. HIGIJENIČARSKA SLUŽBA

Pod obavljanjem higijeničarske službe podrazumijevaju se poslovi stalnog i sigurnog uklanjanja životinja, pasa lualica, lešina životinja, određenih nejestivih nusproizvoda klanja, konfiskata i valioničkog otpada sa javnih površina u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima.

Zbrinjavanje pasa lualica vršiće se putem ugovora sa ovlaštenom organizacijom registrovanom za te namjene.

PAUŠALNO (sa uključenim PDV-om):..... 35.000,00 KM

Ovi poslovi će se obavljati u saradnji sa Komunalnim inspektorom i po njegovom nalogu.

7. ODRŽAVANJE GRADA U ZIMSKOM PERIODU

Održavanje grada u zimskom periodu vrši se prema "Planu čišćenja snijega na teritoriji općine Donji Vakuf za 2026 godinu" donesenu od strane Općinskog načelnika broj:02-40-00019/26.

Održavanje grada u zimskom periodu podrazumijeva aktivnosti koje se vrše tokom cijelog zimskog perioda, na način da su ulice, trgov, trotoari, prilazi javnim ustanovama, stepeništa i druge javne površine koje se koriste za saobraćaj u svakom momentu prohodni, bez bilo kakve opasnosti za bezbjedno odvijanje motornog i pješačkog saobraćaja.

Programom utvrđeni radovi na čišćenju snijega i leda počinju teći od 15.11. tekuće godine i traju do 15.03. naredne godine, te se nastavljaju istim kontinuitetom u slučaju produženja zimske sezone, a sve u sklopu ugovorene cijene.

U ovom periodu će se obavljati sljedeći poslovi:

1. kombinovano (mašinsko i ručno) čišćenje snijega sa ulica, trotoara, prilaza javnim ustanovama, stepeništa i drugih javnih površina neophodnih za saobraćaj, kontinuirano dok traju padavine,
2. posipanje svih površina koje se koriste za komunikaciju mješavinom pijeska frakcije (4 -8 mm) i industrijske soli,
3. po prestanku padavina vršiti skupljanje i odvoz snijega po prioritetima,
4. čišćenje slivnika, šahtova i rešetki,
5. skidanje snijega i uklanjanje polomljenih grana sa nasada i drveća na dijelovima putnog zemljišta, trotoarima i parkovima,
6. raskopavanje leda i uklanjanje istog,
7. skupljanje abrazivnog materijala sa utovarom i odvozom sa svih javnih površina po prestanku zimske službe, kao i u toku zimske službe, kad se za istim ukaže potreba,
8. metenje, skupljanje otpadaka, isresanje korpi sa odvozom i deponovanjem,
9. ostali poslovi vezani za zimsko održavanje.

Ovaj Program ne predviđa čišćenje površina ispred stambeno-poslovnih objekata i poslovnih prostora. Ove prostore na osnovu odredbi Odluke o komunalnom redu dužni su čistiti vlasnici odnosno neposredni korisnici objekata i prostora.

Površine koje se koriste za odvijanje pješačkog saobraćaja – trotoari u neposrednoj blizini poslovno-stambenih zgrada, trebaju biti očišćene, posute, te osigurane od ledenica i snijega sa krovova i obilježene sa odgovarajućom signalizacijom.

7.1. Rekapitulacija troškova održavanja grada i mjesnih zajednica prigradskih u zimskom periodu

Rad bagera 100 KM/h (bez PDV-a)
 Rad kamiona(grtalice)100 KM/h (bez PDV-a)
 Rad traktora.....70KM/h

Za naseljenje dijelove općine za koje je zadužena za čišćenje snijega Mjesna zajednica posredstvom predsjednika mjesne zajednice angažovati lokalnu mehanizaciju, uz mogućnost nabavke priključka za poljoprivrednu mašinu za snijeg posredstvom općine Donji Vakuf.

Za sve aktivnosti angažovane lokalne mehanizacije bit će izvršena naknada posredstvom JKP "Gradina" Donji Vakuf.

Za odobravanje korištenja lokalne mehanizacije (izlaska na teren) i evidentiranje rada iste u saradnji sa predsjednicima mjesnih zajednica, zadužuje se Stručni savjetnik za civilnu zaštitu.

Planirani budžet za zimsko održavanje80.092,55 KM

8. UPRAVLJANJE OBJEKTIMA I UREĐAJIMA JAVNE RASVJETE

Upravljanje objektima i uređajima javne rasvjete podrazumijeva poslove na održavanju sistema javne rasvjete, proširenje javne rasvjete, plaćanje potrošnje u gradskom području i prigradskim područjima te po mjesnim zajednicama koje nisu u sastavu grada.

Materijal za održavanje javne rasvjete kao i za proširenje iste, njegova ugradnja i održavanje u nadležnosti je **JKP Gradina** Donji Vakuf.

Kontrolu ugradnje, broj sati i ugrađeni materijal će, uz obavezni radni nalog, kontrolisati Viši referent za komunalnu oblast Općine Donji Vakuf

Radni nalog će biti sastavni dio fakture za taj mjesec.

- Potrošnja električne energije na godišnjem nivou	130.000,00 KM
- Rekonstrukcija (proširenje) i održavanje javne rasvjete	200.000,00 KM
UKUPNO sa PDV-om	330.000,00 KM

9. REKAPITULACIJA

1. JAVNA GRADSKA HIGIJENA	228.484,95 KM
2. ODRŽAVANJE JAVNIH ZELENIH POVRŠINA	69.322,50 KM
3. ODRŽAVANJE DEPONIJE STOČNOG GROBLJA I KOM. OBJEK.	48.000,00 KM
4. HIGIJENIČARSKA SLUŽBA.....	34.100,00 KM
5. ODRŽAVANJE GRADA U ZIMSKOM PERIODU.....	80.092,55 KM
6. UPRAVLJANJE OBJEKTIMA I UREĐAJIMA JAVNE RASVJETE	200.000,00 KM
7. POTROŠNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE	130.000,00 KM

SVEUKUPNO: 790.000,00 KM

Na gore navedeni iznos dodaju se sredstva za mašinsko čišćenje, nabavku: cvijeća, ukrasnih grmova, zemlje za cvijeće i ostalog materijala potrebnog za održavanje cvijetnih površina, troškovi za dekoraciju grada i obavljanje aktivnosti koje nisu predviđene ovim Programom a koje bitno utiču na njegovu realizaciju i po prirodi spadaju u ovu oblast.

10. REALIZACIJA PROGRAMA

Program zajedničke komunalne potrošnje na području Općine Donji Vakuf organizuje i izvršava JKP "Gradina" d.o.o. Donji Vakuf i firma koja na tenderu dobije poslove izgradnje objekata infrastrukture za tu godinu. Za izvršenje Programa zajedničke komunalne potrošnje dužno se za svaki dan rada i svaku od Programom utvrđenih aktivnosti, voditi građevinski dnevnik i radne naloge sa efektivnim radom i provedenim aktivnostima. Građevinski dnevnik i situacije izvršenih radova ovjeravat će Komunalni inspektor.

Nadzor nad provođenjem ovog Programa i ovjeru građevinskog dnevnika, radnih naloga i ostalih dokumenata vršit će Komunalni inspektor i Viši referent za komunalnu oblast Općine Donji Vakuf.

11. FINANSIRANJE PROGRAMA

Sredstva za finansiranje provođenja Programa zajedničke komunalne potrošnje obezbjeđuju se u Budžetu Općine Donji Vakuf iz Zakonom utvrđenih izvora finansiranja.

Plaćanje izvršenih radova iz Programa zajedničke komunalne potrošnje vršit će se mjesečno na osnovu ovjerene dokumentacije a obračun se dostavlja jednom mjesečno za protekli mjesec.

12. RADOVI VAN PROGRAMA

Za sve aktivnosti van Programa zajedničke komunalne potrošnje kao i aktivnosti koje nisu obuhvaćene Programom a koje bitno utiču na realizaciju Programa provođenja komunalnih aktivnosti,

po potrebi za istim, izdavat će se mimo Programa posebni radni nalozi, te će se voditi poseban građevinski dnevnik za takve radove.

Plaćanje ovakvih radova vršit će se sistemom ponude i potrošnje.

13. TRAJANJE PROGRAMA

Program se odnosi na budžetsku 2026. godinu.

O ispunjavanju obaveza i dužnosti iz ovog Programa brinut će se direktor JKP "Gradina" d.o.o. Donji Vakuf i Načelnik Općine Donji Vakuf.

Predsjedavajući općinskog vijeća
Muhamed Hodžić s-r-

15

Na osnovu člana 13. stav 1. tačka h i stava 4. istog člana Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 22/06, 43/08; 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22), člana 8. stav 3. i člana 13. stav 2. alineja 4. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 46/09 i 51/09) i člana 24. Statuta Općine Donji Vakuf („Službeni glasnik Općine Donji Vakuf“, broj: 1/08; 2/12 i 3/16), Općinsko vijeće Donji Vakuf, na 12. redovnoj sjednici održanoj 03.02.2026.godine, donosi:

ODLUKU

o izmjenama i dopunama
Odluke o komunalnim taksama

Član 1.

U Odluci o komunalnim taksama („Službeni glasnik Općine Donji Vakuf“, broj:9/25) u članu 8. mijenja se stav (3). i glasi:

(3) Za taksu iz člana 3. stav 1) tačka f) alineja 2 nadležna služba će rješenjem akontativno utvrditi visinu takse za tekuću godinu koju je obveznik dužan uplatiti na račun Općine Donji Vakuf, a na osnovu podataka o odobrenim prijevozima trupaca, šumskih sortimenata i sl. za proteklu godinu koje će služba pribaviti od ŠPD "Srednjobosanske šume" d.o.o. Donji Vakuf.

Dodaje se novi stav (4) koji glasi:

"(4) Ukoliko se u toku godine utvrdi da obveznik nije u obavezi plaćanja takse iz stava (3) ovog člana ili da je stvarna obaveza veća ili manja od akontativno plaćene takse, konačan obračun takse izvršiti će se po isteku kalendarske godine, u skladu sa stvarno ostvarenim podacima, uz izvršenje povrata više uplaćenog iznosa ili naplate razlike do punog iznosa obaveze."

Dosadašnji stav (4) postaje stav (5).

Član 2.

Ova Odluka stupa na snagu osam dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku općine Donji Vakuf“.

Broj:01-11-00404/26
Donji Vakuf, 03.02.2026. godine

Predsjedavajući općinskog vijeća
Muhamed Hodžić s.r.

16

Na osnovu člana 64. stav 8. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj: 46/10 i 75/13) i člana 24. Statuta Općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 1/08, 2/12 i 3/16), Općinsko vijeće Donji Vakuf na 12. redovnoj sjednici održanoj 03.02.2026.godine, donosi

RJEŠENJE

o imenovanju člana Upravnog odbora
Javne ustanove Dom zdravlja Donji Vakuf

I

Umjesto Kurić Samile za člana Upravnog odbora Javne ustanove Dom zdravlja Donji Vakuf, kao predstavnik stručnih radnika Doma zdravlja, imenuje se Čavak Selma.

Imenovana će vršiti dužnost člana Upravnog odbora do okončanja zakonom predviđene procedure u skladu sa Zakonom o ministarskim vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 12/03, 34/03 i 65/13).

II

Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a bit će objavljeno u "Službenom glasniku Općine Donji Vakuf".

Broj:01-04-00408/26
Donji Vakuf, 03.02.2026. godine

Predsjedavajući općinskog vijeća
Muhamed Hodžić s.r.

17

Na osnovu člana 13. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH (Službene novine Federacije BiH“, broj 49/06 i 51/09) i člana 24. Statuta Općine Donji Vakuf („Službeni glasnik Općine Donji Vakuf“, broj: 1/08, 2/12 i 3/16) , Poslovnika o radu Općinskog vijeća Donji Vakuf – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Općine Donji Vakuf“, broj: 5/17, 7/17 i 4/20) , Budžeta Općine Donji Vakuf i Odluke o izvršenju Budžeta Općine Donji Vakuf za 2026. godinu („Službeni glasnik Općine Donji Vakuf“, broj 9/25), Općinsko vijeće Donji Vakuf na 12. redovnoj sjednici održanoj 03.02.2026. godine, donosi

ODLUKU

o jednokratnoj novčanoj pomoći roditeljima za sanaciju
troškova prevoza učenika

Član 1.

Ovom Odlukom o jednokratnoj novčanoj

pomoći roditeljima za sanaciju troškova prevoza učenika osnovnih škola sa područja općine Donji Vakuf (u daljnjem tekstu: Odluka) propisuju se uslovi, iznos i način ostvarivanja navedenog prava .

Član 2.

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć imaju redovni učenici osnovnih škola od 1. do 5. razreda sa područja općine Donji Vakuf koji ne ostvaruju pravo na prevoz finansiran od strane Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta SBK i iz razloga što im je mjesto stanovanja udaljeno više od 2 km od škole, gdje je sigurnost djece ugrožena zbog nepostojanja adekvatne saobraćajne infrastrukture (nema trotoara, radi se o putni pravcima kojima je prilično frekventan saobraćaj putničkim vozilima), a odnosi se na već utvrđene relacije: Ina –Aneks, naselje Blagaj, dio naselja Jemanlići (od kuće rahmetli Hodžić Jusufa).

Član 3.

Za učenike iz člana 1. Općina Donji Vakuf će isplaćivati novčanu pomoć u visini koja se utvrdi po kilometraži i u skladu sa cijenama – cjenovnikom mjesečnih karata prevoza učenika sa područja općine Donji Vakuf za određenu relaciju, osim za posljednji mjesec školske godine kada u skladu sa nastavnim kalendarom, učenici ne pohađaju nastavu cijeli mjesec, iznos subvencije od strane Općine Donji Vakuf utvrdit će se srazmjerno broju dana u kojima su učenici pohađali nastavu.

Član 4.

Sredstva za isplatu jednokratne novčane pomoći za sanaciju troškova prevoza učenika osigurat će Općina Donji Vakuf u skladu sa članom 29. Odluke o izvršenju Budžeta Općine Donji Vakuf za 2026. godinu (Službeni glasnik Općine Donji Vakuf, broj 9/25).

Član 5.

Kako bi ostvarili pravo na jednokratnu novčanu pomoć za sanaciju troškova prevoza, osnovne škole i roditelji djece korisnika dužni su Službi za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu Općine Donji Vakuf dostaviti neophodne podatke za ostvarivanje navedenog prava i to: Ime i prezime roditelja, JMB roditelja i broj transakcijskog računa roditelja.

Član 6.

Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu Općine Donji Vakuf će na temelju dostavljenih podataka iz članka 5. ove Odluke sačiniti spisak korisnika koji ostvaruju pravo na jednokratnu novčanu pomoć za sanaciju troškova prevoza učenika

Član 7.

Jednokratna novčana pomoć za sanaciju

troškova prevoza učenika uplaćuje se na račun roditelja korisnika prevoza za učenike iz član 2. ove Odluke, u skladu sa cijenama – cjenovnikom mjesečnih karata prevoza učenika sa područja općine Donji Vakuf .

Član 8.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Općine Donji Vakuf“.

Broj:01-11-00406/26

Donji Vakuf, 03.02.2026. godine

Predsjedavajući općinskog vijeća
Muhamed Hodžić s.r.

OPĆINSKI NAČELNIK

18

Na osnovu člana 38. Statuta općine Donji Vakuf („Službeni glasnik općine Donji Vakuf“, broj: 01/08, 2/12 i 3/16), člana 106. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine FBiH“ broj: 39/03, 22/06 i 43/10) i člana 7. Odluke o osnivanju Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf („Službeni glasnik općine Donji Vakuf“ broj 02/04), općinski načelnik d o n o s i:

R J E Š E N J E

o imenovanju komandanta, načelnika i članova
Općinskog štaba civilne zaštite općine
Donji Vakuf

I

1. Općinski načelnik **Selimović (Ramiz) Senad** imenuje se za komandanta Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf.
2. Pomoćnik načelnika za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu **Verem (Edib) Sanita** imenuje se za načelnika Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf.
3. Pomoćnik načelnika za privredu, finansije i inspekcijski nadzor **Sijamija (Fehim) Muhamed** imenuje se za člana Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf i zadužuje za mjere spašavanja od rušenja i mjere zaštite i spašavanja klizanja i erozije tla.
4. Sekretar općinskog vijeća **Habib (Nijaz) Adis** imenuje se za člana Općinskog štaba civilne zaštite i zadužuje se za mjere sklanjanja ljudi i materijalnih dobara i mjere zamaćivanja.

5. Pomoćnik načelnika za prostorno uređenje, katastar i imovinsko-pravne poslove **Behrem (Dženad) Adis** imenuje se za člana Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf i zadužuje se za mjere zaštite bilja i biljnih proizvoda, za mjere zaštite životinja i namirnica životinjskog porijekla
6. Stručni savjetnik za oblast civilne zaštite **Kosovac (Ramo) Mirsad** imenuje se za člana Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf i zadužuje za mjere zaštite spašavanja na vodi i pod vodom i mjere zaštite i spašavanja od RHB sredstava i asanaciju terena.
7. Sekretar OO Crvenog križa Donji Vakuf **Kico (Alija) Senada** imenuje se za člana Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf i zadužuje se za mjere zbrinjavanja ugroženih i nastradalih i mjere prve medicinske pomoći.
8. Direktor JU Centar za kulturu, informisanje i sport općine Donji Vakuf **Đulović Rujanac (Sinan) Adisa** imenuje se za člana Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf i zadužuje se za mjere zaštite okoliša i informisanja.
9. Komandir vatrogasne jedinice Donji Vakuf **Vrco (Bakir) Sado** imenuje se za člana Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf i zadužuje se za mjere zaštite i spašavanja od požara.
10. Viši referent za civilnu zaštitu **Purivatra (Salih) Saudin** imenuje se za člana Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf na poslove kurira, vozača, operatera i mjere zaštite od NUS-a.

II

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u Službenom glasniku općine Donji Vakuf

III

Stupanjem na snagu ovog Rješenja prestaje da važi Rješenje broj: 02-40-02238/24 od 26.11.2024. godine.

Broj:02-40-03413/25
Donji Vakuf, 01.12.2025. godine

Općinski načelnik
Senad Selimović s.r.

19

Na osnovu člana 174. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/03, 22/06 i 43/10), i člana 38. Statuta Općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 1/08, 2/12 i 3/16), Općinski načelnik donosi

ODLUKU

o izradi procjene ugroženosti općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća

Član 1.

Ovom Odlukom pristupa se izradi procjene ugroženosti općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća (u daljem tekstu: Odluka).

Procjena ugroženosti predstavlja strateški dokument za izradu Plana zaštite i spašavanja Općine.

Član 2.

Procjena ugroženosti ima za cilj analiziranje i procjenu svih pitanja vezanih za izradu planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i to:

- rizici, odnosno uzroci koji mogu dovesti do nastanka prirodne i druge nesreće na području Općine;
- posljedice koje mogu nastati po ljude i materijalna dobra;
- procjena potreba i mogućnosti u osiguravanju ljudskih i materijalnih potencijala potrebnih za ostvarivanje procjenjene organizacije zaštite i spašavanja.

Član 3.

Procjena ugroženosti izrađuje se na temelju svih raspoloživih podataka o prirodnim i drugim nesrećama koje su se u prethodnom periodu dešavale ili se mogu desiti na određenom području, posljedicama koje su nastale ili koje mogu nastati, znanstvenim, tehničkim ili drugim saznanjima i dostignućima i drugim stručnim podlogama koje su korištene ili se mogu koristiti za procjenjivanje pojedinih prirodnih i drugih nesreća.

Član 4.

Nosilac izrade procjene ugroženosti općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća je Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu općine Donji Vakuf.

Općinski načelnik će posebnim Rješenjem imenovati komisiju za izradu Procjene ugroženosti općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća.

Učesnici u izradi Procjene ugroženosti općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća su sve općinske službe, Općinsko vijeće Donji Vakuf, privredni subjekti, javne ustanove, javna preduzeća i drugi subjekti

čija je djelatnost direktno ili indirektno vezana sa oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Procjenu ugroženosti općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća usvaja Općinski načelnik na prijedlog Općinske službe za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu.

Izrađeni nacrt procjene ugroženosti općine Donji Vakuf prije usvajanja od strane Općinskog načelnika, razmatra općinski štab civilne zaštite i daje svoje mišljenje i sugestije na predloženi tekst procjene.

Član 5.

Rok za izradu Procjene ugroženosti općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća je 31.12.2025. godine.

Član 6.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i biće objavljena u "Službenom glasniku općine Donji Vakuf".

Broj:02-40-03416/25
Donji Vakuf, 01.12.2025. godine

Općinski načelnik
Senad Selimović s.r.

20

Na osnovu člana 174. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/03, 22/06 i 43/10), i člana 38. Statuta Općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 1/08, 2/12 i 3/16), Općinski načelnik donosi

ODLUKU

O usklađivanju ili izradi Plana zaštite i spašavanja općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća

Član 1.

Ovom Odlukom pristupa se usklađivanju ili izradi Plana zaštite i spašavanja općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća (u daljem tekstu: Plan).

Član 2.

Planovima zaštite i spašavanja osigurava se organizovano i usklađeno djelovanje za sprječavanje nesreća, odnosno smanjenje njihovih posljedica i što brže osiguranje osnovnih uvjeta za život u slučaju prirodne ili druge nesreće.

Član 3.

Plan zaštite i spašavanja općine treba da sadrži

osnovna dokumenta:

- Dokument o općinskom operativnom centru općine,
- Dokument o aktiviranju, mobilizaciji i angažovanju snaga i sredstava
- Dokument o zadacioma općinskih organa na provođenju aktivnosti na zaštiti i spašavanju,
- Dokument o mjerama zaštite i spašavanja,
- Dokument o informisanju građana i javnosti
- Dokument o načinu saradnje sa odgovarajućim općinskim organima civilne zaštite RS

Član 4.

Nosilac izrade procjene ugroženosti općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća je Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu općine Donji Vakuf.

Općinski načelnik će posebnim Rješenjem imenovati komisiju za izradu plana zaštite i spašavanja općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća.

Učesnici u izradi Plana zaštite i spašavanja općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća su sve općinske službe, Općinsko vijeće Donji Vakuf, privredni subjekti, javne ustanove, javna preduzeća i drugi subjekti čija je djelatnost direktno ili indirektno vezana sa oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Plan zaštite i spašavanja općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća usvaja Općinski načelnik na prijedlog Općinske službe za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu.

Izrađeni nacrt plana zaštite i spašavanja općine Donji Vakuf prije usvajanja od strane Općinskog načelnika, razmatra općinski štab civilne zaštite i daje svoje mišljenje i sugestije na predloženi tekst plana

Član 5.

Rok za izradu plana zaštite i spašavanja općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća je 31.12.2025. godine.

Član 6.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i biće objavljena u "Službenom glasniku općine Donji Vakuf".

Broj:02-40-03591/25
Donji Vakuf, 01.12.2025. godine

Općinski načelnik
Senad Selimović s.r.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTON SREDIŠNJA BOSNA
OPĆINA DONJI VAKUF
Služba za društvene djelatnosti,
opću upravu i civilnu zaštitu

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ ХЕРЦЕГОВИНЕ
СРЕДЊОБОСАНСКИ КАНТОН
КАНТОН СРЕДИШЊА БОСНА
ОПЋИНА ДОЊИ ВАКУФ
Служба за друштвене дјелатности,
опћу управу и цивилну заштиту

**PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I
DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF**

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

I UVOD

1.1. Opće odredbe

Procjena ugroženosti teritorije općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća (u daljem tekstu: Procjena ugroženosti) je osnovni dokument za izradu plana zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u općini.

Metodologijom za izradu Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH”, broj 35/04), a u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH”, br. 39/03, 22/06 i 43/10) propisan je sadržaj i način izrade procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća za područje općine, kao i postupak usklađivanja, ažuriranja i čuvanja procjene ugroženosti.

Procjena ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća, predstavlja temeljni dokument za izradu Plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća općine Donji Vakuf. Procjena ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća općine Donji Vakuf ima za cilj da se analiziraju i procjene sva pitanja vezana za izradu plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i to:

- Rizici, odnosno uzroci koji mogu dovesti do nastanka prirodne i druge nesreće na području općine Donji Vakuf,
- Posljedice koje mogu nastati po ljudstvo i materijalna dobra,
- Utvrđivanje odgovarajuće zaštite od prirodnih i drugih nesreća u cilju smanjenja posljedica njihovog djelovanja, ili koliko je moguće sprečavanja nastanka pojedinih nesreća,
- Procjena potreba i mogućnosti u osiguranju ljudskih i materijalnih, potencijala neophodnih za ostvarivanje procjene organizovanoti zaštite i spašavanja, i
- Druga pitanja kojim se smanjuju rizici i uzroci nastajanja prirodnih i drugih nesreća

Procjena ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća izrađena je na temelju svih raspoloživih podataka o prirodnim i drugim nesrećama koje su se u prethodnom periodu dešavale ili se mogu desiti na području općine Donji Vakuf, sa posljedicama koje su nastajale ili koje mogu nastati, naučnim, tehničkim i drugim saznanjima i dostignućima, te drugim stručnim podlogama koje su korištene za izradu Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća.

1.2. Mjere, način izrade, usklađivanje, ažuriranje i čuvanje procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

1.2.1. Način izrade procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća

Izrada procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća, vršena je na osnovu Metodologije za izradu Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj 35/04), a u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, br. 39/03, 22/06 i 43/10).

1.2.2. Usklađivanje procjene ugroženosti

Usklađivanje Procjene ugroženosti vrši se u slučajevima ako su u procjeni ugroženosti višeg nivoa utvrđene određene obaveze za niži nivo vlasti i vrši se na način što se procjena ugroženosti općine usklađuje sa procjenom ugroženosti kantona u cjelini.

1.2.3. Ažuriranje procjene ugroženosti

Usvojena Procjena ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća podliježe obaveznoj analizi najmanje jednom godišnje, pri čemu se ocjenjuje potreba njenog ažuriranja i dogradnje, a ako su na području općine Donji Vakuf nastupile određene promjene koje bitno utiču na promjenu procijenjenog stanja, ažuriranje procjene ugroženosti vrši se odmah, nakon saznanja za nastupanje tih promjena.

1.2.4. Čuvanje procjene ugroženosti

Procjena ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća čuva se kao poseban dokument uz Plan zaštite i spašavanja i to u Službi za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu općine Donji Vakuf.

SADRŽAJ PROCJENE UGROŽENOSTI OPĆINE DONJI VAKUF

Procjena ugroženosti područja Općine sastoji se od opšteg i posebnog djela, zaključaka i priloga.

II OPŠTI DIO PROCJENE UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

2.1. Prirodno – geografske karakteristike područja općine Donji Vakuf

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

2.1.1. Površina teritorije i administrativno teritorijalno ustrojstvo

Općina Donji Vakuf smještena je u gornjem toku rijeke Vrbas, centralnom dijelu Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine, a pripada Srednjobosanskom kantonu. Nalazi se na raskrsnici magistralnih puteva Travnik - Donji Vakuf - Jajce i Travnik - Donji Vakuf - Bugojno (magistralni putevi M-5 i M-16).

Dužina granice je 93 kilometra.

Općina Donji Vakuf se nalazi u centralnom dijelu Bosne i Hercegovine i administrativno pripada Federaciji BiH odnosno Srednjobosanskom kantonu. Obuhvata površinu od 323,7 km². Sastavljena je od 13 mjesnih zajednica sa 64 naseljena mjesta. Zauzima 0,63 % teritorije Bosne i Hercegovine, 1,24 % Federacije BiH, 10,151 % Srednjobosanskog kantona.

Prema popisu stanovništva iz 1991.godine Donji Vakuf je imao 24.544 stanovnika, od čega 13.509 (55%) Bošnjaka, 9.533 (39%) Srba, 593 (2,7%) Hrvata i 820 (3,3%) Ostalih.

U poslijeratnom periodu struktura stanovništva općine se znatno promijenila. Prema nezvaničnim podacima sada na općini Donji Vakuf živi ukupno 12.639 stanovnika, od toga 12.555 Bošnjaka, 46 Hrvata, 34 Srba i 4 ostalih.

2.1.2. Geografski položaj

Područje općine Donji Vakuf smješteno je u srednjem dijelu Bosne i Hercegovine odnosno Federacije BiH. Sastavni je dio Srednjobosanskog kantona u okviru kojeg se nalaze i općine: Jajce, Bugojno, Gornji Vakuf – Uskoplje, Travnik, Novi Travnik, Vitez, Busovača, Fojnica, Kiseljak, Kreševo i Dobretići. U Federaciji BiH općina Donji Vakuf graniči sa općinama Bugojno, Jajce, Šipovo, Kupres, Novi Travnik i Travnik.

Teritorija općine Donji Vakuf zahvata 323,7 km² površine. Relativna gustina naseljenosti iznosi oko 39 stanovnika na 1 km² (BiH 45,18; FBiH 88,72; SBK 79,86 stanovnika/km²).

Iz navedenog se vidi da općina Donji Vakuf spada u red slabo naseljenih općina.

2.1.3. Hidrografija

Općinu Donji Vakuf obuhvata sliv rijeke Vrbasa koja teritoriju općine djeli na dva skoro jednaka djela, a okomito na tok ulijevaju se: Čehajička rijeka, potok Volušnica, Prusačka rijeka, Oboračka rijeka, rijeka Semešnica, Sandžački potok, Babin potok, Sokolinski potok, Rasadnički potok i Hrustinski potok sa svim njihovim pritokama. Sve rijeke i potoci na teritoriji općine koje se ulijevaju u Vrbas teku uskim i strmim dolinama, sve ih karakteriše slaba propustnost površinskog sloja terena, a korita su im plitka i neuredžena tako da u periodu obilnih kišnih padavina i naglog topljenja snijega, dolazi do izlivanja vode iz njenih korita i plavljenja veoma vrijednih poljoprivrednih površina

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

uz vodotok ili stvaraju bujice koje prave štetu područjima prije samog ušća u rijeku Vrbas.

Gledajući u cjelini, dosadašnji radovi na zaštiti od poplava izvođeni su samo na Vrbasu u središnjem djelu grada. Izvršenom regulacijom toka rijeke Vrbas postignuti su relativno dobri rezultati, izvršeno je uređenje dijeka korita Balihodžićkog potoka, dok u ostalim naseljima nije rađeno ništa pa je rizik od poplava veoma velik i u vezi tim se mogu očekivati velike materijalne štete. Ljudskih žrtava ne bi trebalo biti, a mogući su pojedinačni nesretni slučajevi.

2.1.4. Geomorfološke karakteristike

Područja općine Donji Vakuf je izrazito brdsko-planinsko. Ravničarsko područje (od 450 do 550 m.n.v.) obuhvata oko 7% teritorije, a brdsko-planinsko (od 550 do 1 000 m.n. v.) obuhvata oko 65% teritorije. Na teritorij i općine i bližoj okolini nalazi se nekoliko planina čiji vrhovi prelaze preko 1000 metara nadmorske visine (m.n.v.), a to su: Komar, Radalj, Kalin, Radovan, Vranica, Crni Vrh, Velika Šuljaga, Velika Plazenica, Čučkovine, Dekale, Stolovaš, Kriva Jelika i Ravna Gora.

2.1.5. Klimatske i meterološke karakteristike

Klima na području općine Donji Vakuf je kontinentalno – planinska. Tokom godine temperatura se kreće od -15°C do $+35^{\circ}\text{C}$, sa izraženim godišnjim dobima. Najobilnije kišne padavine su u proljetnim i jesenjim mjesecima i prema zvaničnim podacima kreću se od 900 do 950 l/m². Obilnije sniježne padavine javljaju se u zimskim mjesecima i obrazuju sniježni pokrivač od 30 do 50 centimetara, a u predjelima iznad 1000 metara nadmorske visine sniježni nanosi dostižu visinu i do 100 centimetara i zadržavaju se i do tri mjeseca.

2.1.6. Biogeografske karakteristike

Šume:

Na području općine Donji Vakuf pod šumama je:

- visoke šume	10.495,5 hektara
- mlade šume.....	482,5 hektara
- niske šume.....	2.752,0 hektara
- šikare	1.564,0 hektara
- goleti i paljike.....	540,5 hektara
- Uzurpacije.....	43,0 hektara

U K U P N O : 15.877,5 hektara

**PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

Podatci o šumama na području općine Donji Vakuf su uzeti iz Plana zaštite od požara Vatrogasne jedinice Donji Vakuf.

2.1.7. Seizmički uslovi

Zemljotresi kao pojava ne mogu se posmatrati lokalno, jer su uglavnom podstaknuti prostorno širim uticajima. Područje Bosne i Hercegovine je uključeno u središnje dijelove Dinarskog planinskog sistema koji je smješten sjeveroistočno od kompresionog geotektonskog kontakta Jadranske mase i Dinarida čija energija, primarno tektonska, je distribuirana kao seizmička energija preko seizmički aktivnih rasjeda. Na teritoriji općine Donji Vakuf dosad se nije desio potres razornog djelovanja, ali se ni to ne može isključiti kao mogućnost.

2.2. Osnovni pokazatelji o razmještaju privrednih, infrastrukturnih i stambenih objekata

2.2.1. Privreda

Donji Vakuf zbog višegodišnjeg jednostrukog karaktera svoje privrede, oslonjene na drvoprerađivačku industriju, a zatim globalnih promjena na tržištu, tehnološkog zastarenja, nerješene komunalne i urbane infrastrukture, demografskih i drugih promjena, u tranzicijskom periodu se nije uspio reorganizovati što je dovelo do značajnog uništenja privrednih kapaciteta koji je rezultat i usporenog razvoja općine Donji Vakuf.

Vrsta privrednog subjekta	Ukupan broj registrovanih subjekata
Preduzeće (d.o.o. i d.d.)	77
Trgovinska radnja (TR)	37
Obrti i srodne djelatnosti	119
Poljoprivredni obrt	46
Ugostiteljska radnja (UR)	39
Ukupno privrednih subjekata	318

Tabela1. Vrsta i broj privrednih subjekata u općini Donji Vakuf

Nosilac privrednog razvoja na području općine Donji Vakuf su privredni subjekti koji su nastali privatizacijom i raspadom bivšeg DiP "Janj" Donji Vakuf, kao što su Promo, Malak grup, Nirbo i još nekoliko manjih privrednih subjekata kojima je baza proizvodnje drvo i drveni sortimenti.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Sa sjedištem i direkcijom na području općine Donji Vakuf se nalazi i ŠPD "Srednjobosanske šume" koje gazduje šumskim područjem na cjelokupnom Srednjobosanskom kantonu i upošljava cca 850 radnika (Na području općine Donji Vakuf 171 radnik).

Stagnacija privrednog subjekta "Rudnici gipsa" i poteškoće u poslovanju se polako prevazilaze promjenom strukture vlasništva. Navedeno preduzeće jedino na području Srednjobosanskog kantona posjeduje vlastitu asvaltnu bazu i angažirano je na građevinskim radovima sa posebnim osvrtom na putne komunikacije na širem području kantona. Pored pomenutog subjekta značajnu ulogu na području općine predstavlja i "Struktura" Jajce koja je odnedavno i većinski vlasnik "Rudnika gipsa" i "Tvornice gipsa" Donji Vakuf.

Metaltehnika "Vinčević" je kompanija koja se nalazi u krugu bivšeg "Janj" Donji Vakuf i ista se bavi proizvodnjom metalnih konstrukcija i ista je 100% orjentisani na izvozno tržište.

Od prevoznih kompanija pored nekoliko manjih izdvajamo Servistrans prevoz putnika Donji Vakuf koji posjeduje desetak autobusa i pored saobraćaja lokalnog karaktera održava nekoliko međudržavnih linija koje Donji Vakuf povezuju sa zemljama Evropske unije.

2.2.1.1. Poljoprivreda

Poljoprivredna proizvodnja na području općine Donji Vakuf bilježi blagi porast u odnosu na prijeratno stanje. Ranije se poljoprivredna proizvodnja bazirala samo za vlastite potrebe. Danas se prepoznaje značaj poljoprivrednog razvoja kroz povećanje zaposlenih stanovnika u poljoprivredi i podizanju kvaliteta ishrane korištenjem zdravih proizvoda. Veoma je bitna i interakcija sa drugim privrednim granama: prerada, trgovina, turizam, prijevoz i dr.

Najintenzivnija je proizvodnja krmnog bilja, kukuruza, pšenice i drugih žita: ječam, zob i raž. Od žitarica najveće površine zasađene su pšenicom i kukuruzom. Prosječna godišnja proizvodnja pšenice je 162 t (ozima i jara), 124 t kukuruza u zrnu, silažni kukuruz 450 t i 10 t raži. U zadnje tri godine prinos pšenice se smanjio zbog nepovoljnih vremenskih uslova, a kukuruz i raž su zadržali određenu konstantu u prinosu. Od ukupne površine općine, na poljoprivredno zemljište otpada 27.721 ha, koje se nalazi u tri definirane zone koje su po svojim ekološkim karakteristikama dosta različite. Obradivo zemljište čini 41,20 %, pašnjaci 42,40 %, a neplodno tlo 16,40 % od ukupno kategoriziranog zemljišta. U pogledu vlasničke strukture privatna svojina je dominantna sa 90%.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Oranice, bašte i vrtovi					
Općina Donji Vakuf	Ukupno obrađivo u ha	Obrađeno u ha	Ostalo na oranicama u ha	Neobrađene oranice i bašte u ha	Neobrađenog
	11.600	7.200	4.000	3.200	4.400

Tabela 2. Oranice, bašte i vrtovi na području općine Donji Vakuf

Stočarstvo

Stočni fond na području općine Donji Vakuf, u zadnjih nekoliko godina, doživljava lagani pad. Razlozi su visoke cijene hrane za ishranu stoke i nelojalna konkurencija uvoznih stočnih proizvoda koja sve više ugrožava domaću proizvodnju. Također, niske premije i izostanak državnih poticaja dodatno otežavaju bavljenje stočarstvom u većem obimu, izuzev za svoje vlastite potrebe. Općina Donji Vakuf ima potencijale za razvoj stočarstva, te proizvodnju mlijeka i mesa ali veliki dio brdskog zemljišta, pašnjaka značajan za stočarstvo ostaje neiskorišten.

Pčelarstvo

Pčelarstvo je grana poljoprivrede koja je prisutna u općini Donji Vakuf. Bavljenje pčelarstvom, zbog kvalitetnog domaćeg meda i povoljnih klimatskih uslova Donji Vakuf svrstava u jednu od najzdravijih i najkvalitetnijih sredina u BiH kada su u pitanju prirodni ambijent, klima, čist zrak i voda. Kroz udruženje pčelara "Polen" Donji Vakuf djeluje 55 pčelara. Prosječan broj društava iznosi 1.350. Godišnje se proizvede, u godini koja je povoljna za medare, 25.000 kg meda i određena količina voska koja se koristi za potrebe uzgajivača. Proizvodi se i polen, propolis, matična mliječ, matice i drugi proizvodi. Prodaja meda je na lokalnom tržištu.

Ratarstvo

Najviše obradivog zemljišta otpada na oranice i vrtove, a nešto manje na voćnjake. U privatnom vlasništvu je gotovo svo poljoprivredno zemljište, uglavnom slabijeg boniteta. Posjedi su usitnjeni i često nemaju riješeno pitanje vlasništva. Takvi uslovi su prepreka ozbiljnijoj proizvodnji za veće tržište.

Na području općine Donji Vakuf trenutno djeluju 1 poljoprivredna zadruga i 10 udruženja poljoprivrednih proizvođača. Općina Donji Vakuf je veoma povoljno područje za uzgoj svih kontinentalnih sorti voća kao i za uzgoj onih sorti koje su ekonomski interesantne. Sadašnji nivo proizvodnje je daleko ispod realnih mogućnosti.

Povećanje broja i površina intenzivnih voćnjaka je prvenstveno jabuke, zatim kruške te voćnjaci šljive. Prosječno se proizvede 56 t jabuke, 18 t kruške, 7 t šljive. 6 t oraha.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Oranice i vrtovi značajno se koriste i za proizvodnju povrća. Najviše se uzgajaju: krompir, paprika, mrkva, crni i bijeli luk. Godišnja proizvodnja krompira iznosi 130 t, paprike 225 t, kupusa 720 t i 276 t luka. Prinos po hektaru svih povrtlarskih kultura je, skoro četverostruko veći od prinosa po hektaru žitarica. Posljednjih godina značajno raste interes za proizvodnju povrća u zaštićenom prostoru (plastenici).

Broj plastenika 2000. godine bio je oko 25 komada površine cca 1.000 m², da bi u 2024. godini taj broj iznosio oko 120 komada, površine 52.000m². Broj podignutih plastenika svake godine bilježi porast s obzirom na osigurano tržište i pad cijena plastenika. Trend je podizanje savremenih plastenika iz kvalitetnih materijala opremljenih sistemom za navodnjavanje "kap po kap". Najviše se proizvodi paprika, paradajz, krastavac, špinat, luk, sadni materijal, salata, a posljednje vrijeme pojavljuju se i cvjećarska proizvodnja.

Kulture	Godine		
	2023	2024	2025
Krompir (ha)	71	75	88
Luk crveni (ha)	38	40	46
Grah (ha)	5	6	8
Kupus (ha)	30	32	36
Paradajz (ha)	2	2,5	3
Paprika (ha)	10	12	15

Tabela 3. Struktura proizvodnje povrća

2.2.2. Infrastruktura

2.2.2.1. Vodosnabdijevanje i komunalna infrastruktura

Na području općine Donji Vakuf upravljanje vodnom i kanalizacionom mrežom vrši JKP "Gradina" Donji Vakuf.

Pored snabdijevanja pitkom vodom, kanalizacijom, prikupljanjem i odvozom komunalnog otpada, JKP "Gradina" se bavi i održavanjem i uređenjem parkova, javnih površina, čišćenjem snijega, te održavanjem lokalnih puteva.

Snabdijevanje stanovništva vodom u gradu je riješeno gradskim vodovodom. Za vodosnabdijevanje grada koriste se izvorišta Buget Prusac i Slatinska Vrela..

Ostale mjesne zajednice i manja naseljena mjesta snabdijevaju se vodom iz mjesnih vodovoda, odnosno iz prirodnih izvorišta. Kvalitet vode u sistemu ispunjava osnovne zahtjeve i svojstva pitke vode.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Kanalizacionom mrežom obuhvaćeno je gradsko područje, u većini mjesnih zajednica urađene su kanalizacione mreže a u pojedinim manjim naseljima se stanovništvo koristi sopstvene kanalizacije i septičke jame. Grad trenutno nema postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda

Prikupljanje otpada vrši se na 98 % teritorije Općine. Organizovanim prikupljanjem otpada obuhvaćeno je 5.500 korisnika. Ovaj broj se odnosi na stanove i kuće u svojstvu fizičkih lica. Za pravna lica taj broj iznosi 140. Postoje domaćinstva koja nisu uključena u sistem, a koja vlastiti otpad odlažu na divlje deponije na njima sopstven način.

Otpad na području općine Donji Vakuf se odlaže na odlagalištu komunalnog otpada Ornice.. Najbliže naselje odlagalištu je Jermalnicii, i to na udaljenosti od nekih 1,5 km. Površina na kojoj je smješteno odlagalište je 6.000 m², a procjena slobodnog prostora za odlaganje je 10.500 m². Odlagalište posjeduje mehanizaciju za rad sa odloženim otpadom (1 buldožer).

2.2.2.2. Saobraćajne veze

Općina Donji Vakuf ima veoma povoljan saobraćajni položaj i važno je bosanskohercegovačko raskršće. Kroz grad idu dvije magistrale (Zenica - Bihać i BanjaLuka - Jablanica). S obzirom da kroz teritorij općine prolazi magistralni putevi M-5 i M-16 preko kojeg se odvija najveći dio saobraćaja i povezuje Hercegovinu - Srednju Bosnu – Unsko-sanski kanton i Republiku Srpsku.

Općina Donji Vakuf također ima razvijenu mrežu regionalnih, lokalnih i nekategorisanih putnih pravaca. Regionalni put koji povezuje Donji Vakuf i Bugojno preko Prusca predstavlja važan segment koji posebno dolazi do izražaja u dane vjersko – kulturne manifestacije "dani Ajvatovice".

Glavni problem sa kojim se općina suočava dugi niz godina je velika prohodnost saobraćaja kroz centar grada i isti je u fazi rješavanja jer je u promet pušten prvi od tri dijela zaobilaznice oko najurbanijeg dijela Donjeg Vakufa..

Općina Donji Vakuf	Površina u km ²	Saobraćajna infrastruktura u kilometrima			
		Magistralni putevi	Regionalni putevi	Ukupno magistralni i regionalni	Lokalni putevi
	323	37	7	44	129

Tabela 4. Saobraćajna infrastruktura općine Donji Vakuf 2024. Godina.

2.2.2.3. Stanje elektro – energetske mreže

Opskrba električnom energijom na području općine Donji Vakuf odvija se putem preduzeća: JP „Elektroprivreda Bosne i Hercegovine“ d.d. Sarajevo, poslovna jedinica Donji Vakuf. U periodu poslije rata izvršena je sanacija elektroenergetske infrastrukture.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Snabdijevanje električnom energijom na području općine je uredno. Problemi koji se protežu od okončanja agresije na BiH do danas sa snadbjevanjem električnom energijom, MZ Torlakovac i okolnih naseljenih mjesta, koji se manifestuju čestim nestancima električne energije iz razloga snabdijevanja sa područja općine Jajce dotrajanim dalekovodom sa drvenim stubovima. U 2024. godini urađena je dalekovodna mreža koja navedenu MZ povezuje sa Donjim Vakufom i početkom 2026. godine očekuje se priključak iste i nastavak radova na povezivanju okolnih naseljenih mjesta

2.2.2.4. Telekomunikacijski sistemi

U oblasti telekomunikacijskih tehnologija, na području općine Donji Vakuf, zastupljen je: BH Telekom. Što se tiče mobilne telefonije, zastupljena su sva tri vodeća operatera u državi i to: BH Telekom, HT Eronet i M-tel, s tim što je BH Telekom dominantan.

2.2.2.5. Poštanski promet

Na području općine Donji Vakuf djeluje JP za promet poštanskih usluga JP BH Pošta. Pošta Donji Vakuf je opremljena najsavremenijom automatizacijom i opremom.

2.2.2.6. Telegrafsko – telefonski promet

Glavnu ulogu u oblasti telekomunikacija obavlja dioničko društvo BH Telecom, kao najveći operater svih vidova telefonije na području BiH a koja stanovništvu općine omogućava pristup fiksnoj i mobilnoj mreži (BH Line i BH Mobile). BH Telecom kao najveći operater mobilne telefonije na teritoriji Bosne i Hercegovine, na području općine pruža ove usluge sa pokrivenošću općine signalom od 95 %. Na području općine su takođe prisutni i mobilni operateri M:tel i HT Eronet, za koje nisu prikupljeni podaci o broju korisnika, ali koji sigurno sa svojom infrastrukturom i korisničkom podrškom daju dodatni kvalitet ponude ovih usluga. Tu su i usluge pristupa Internetu, kao medij komuniciranja i razmjena informacija, danas, dio naše stvarnosti i postojanja, gdje je brza i pouzdana informacija najbitniji segment početka svake aktivnosti – kreiranje modernog koncepta društva – društva znanja, zabave, stila života i poslovanja.

U općini Donji Vakuf emitovanje radijskog programa vrši JU Centar za kulturu, informisanje i sport

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

2.2.3. Stanovništvo

2.2.3.1. Ukupan broj stanovnika

Na osnovu odluka Općinskog vijeća Donji Vakuf o osnivanju mjesnih zajednica), stoji da općina Donji Vakuf ima 13 mjesnih zajednica sa ukupno 91 ulicom i 64 naseljenih mjesta.

Po popisu stanovništva iz 1991. godine općina je brojala 24.544 stanovnika. Na popisu u 2013. godine općina je brojala 13.985 stanovnika. Usporedbom ova dva broja, uočava se značajno smanjenje ukupnog broja stanovnika koje je nastalo kao posljedica agresije na BiH i iseljavanja nebošnjačkog stanovništva sa prostora općine Donji Vakuf.

	1991. godina	2013. godina
Stanovništvo - ukupno	24.544	13.985
Stanovništvo grad	8.771	6.711
Površina – ukupno (km ²)	323,7	323,7

Tabela 5. Broj stanovnika i ukupna površina općine Donji Vakuf

Gustoća naseljenosti prema popisu iz 2013. godine iznosi 43,2 stanovnika/km². Ova općina spada u rijede naseljene općine u FBiH. Općinu Donji Vakuf možemo opisati kao pretežno ruralno područje. Na području općine je 64 ruralnih naselja i jedno urbano naselje

2.2.3.2. Struktura stanovništva

Udio stanovništva od 15 do 64 godina starosti, odnosno 65,1 % stanovništva općine Donji Vakuf. Taj broj istovremeno predstavlja i ukupno radno sposobno stanovništvo.

Udio stanovnika starije dobi (65+) godina relativno je visok i iznosi 2.800 od ukupne populacije stanovništva općine Donji Vakuf. Udio mladih (0-14) iznosi 1.660, što pokazuje da općina Donji Vakuf ima regresivni tip starosne strukture. Stanovništvo općine dakle pripada starosnoj populaciji što će kasnije proizvesti opterećenje radnoaktivne dobne grupe, jer se broj izdržavanog stanovništva stalno povećava

Etničku strukturu stanovništva prema podacima iz 2013. godine čine: Bošnjaci 95,65%, Hrvati 0,41%, Srbi 0,76%, Romi 1,08% i Ostali 1,10%.

2.2.3.3. Prostorni razmještaj stanovništva

Općina Donji Vakuf je administrativno podijeljena na 13 mjesnih zajednica u okviru kojih postoje 64 naseljena mjesta. Najveći broj stanovnika ima naseljeno mjesto

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Donji Vakuf sa 6.711 stanovnika, zatim Prusac sa 1.941 stanovnikom, Torlakovac sa 1.052 stanovnika, Oborci sa 957 stanovnika i Šeherdžik sa 811 stanovnika, dok je najmanje stanovnika zabilježeno MZ Guvna 245 stanovnika

U nastavku je data tabela mjesnih zajednica i njihovih naseljenih mjesta u općini Donji Vakuf.

Redni broj	Mjesna zajednica	Naseljeno mjesto i ulica
1	Donji Vakuf I	Ulice: 14. Septembar, Titova, Jaz, Čolaci, Ispod Strane, Ediba Bene Rejhana, Kovači, Džemala Zečevića, Borovik, Omladinska, 705 Sbb, Buka, Šljivici, Vajzovića Sokak, Potok, Romana Petrovića, 770 Sbb (do kraja mosta "Alije Izetbegovića") i 16. Septembar. Naseljeno mjesto: Novo Selo.
2	Donji Vakuf II	Ulice: 770 Sbb, 707 Sbb, Vučinac, Generala Mehmeda Alagića, 7. Korpusa, 11. Juli, Radnička, Bosanska, Poginulih Boraca 77 Vd, Švage Fajima – Fajkaša, Elvedina Šehe, i 15. April. Naseljena mjesta: Daljan i Kutanja.
3	Donji Vakuf III	Ulice: Žrtava genocida u Srebrenici, 717 Sbb, Kaldma, Veremov sokak, Dugi sokak, Saračev sokak, Klimenta, Sejfidina Verema, Staro Igralište, Vrbaska I, Vrbaska II, Vrbaska III, Vrbaska IV, Vrbaska V, Malovina, Alekse Šantića, Duge Njive, Biljeg, Envera Huseljića, Samira Mustafice i Kurića Kula.
4	Donji Vakuf IV	Ulice: Nova Travnička, Zlatnih ljljana, Gornja mahala, Mačić, Katkić Fahrije Kate, Zarfin bostan, Hadžijusufova, Vladimira Nazora, Gavranova, Mesuda Ramljaka Čese, Hadžića Hise II, Mustafice Akifa, Hadžića hise III, Hadžića hise IV, Fadila ef. Hadžića, Rujanci, Stara Travnička, Studena česma, Sulejmana Kapića, i 6. april. Naseljena mjesta: Blagaj, Rudina i Rastićevo.
5	Prusac	Naseljeno mjesto Prusac i Pribrača kojima pripadaju ulice: Branilaca grada Prusca, Gečat, Tepedžik I, Reisa Naima Hadžiabdića, Tepedžik II, 21. Maj, Srt, 17. August, Hasana Kjačije Pruščaka, Brdo, Ajvaz dedina, Čaršija, Muharema hadži Begana, Šehida, musala, Ajvatovački put, Varoš I, Varoš II, Novo naselje, Besima Učambarlića, Pašalića i Rika. Naseljena mjesta: Urija i Koščani.
6	Guvna	Naseljena mjesta: Guvna, Fakići i Potkraj.
7	Torlakovac	Naseljena mjesta: Torlakovac, Doganovci, Dobro Brdo, Staro Selo, Sokolina, Ljuša (dio koji pripada FBiH) i Jevadžike.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

8	Babin Potok	Naseljena mjesta: Babin Potok, Babino Selo, Brda, Sandžak, Barice i Orahovljani.
9	Vrbas	Naseljena mjesta: Slatina, Ruska Pilana, Vrbas, Donji Rasavci, Rasavci, Jablan, Semin i Krivače.
10	Oborci	Naseljena mjesta: Oborci, Makitani, Suhodol, Komar, Gredine, Kovačevići, Šatare i Vrljaj.
11	Šeherdžik	Naseljena mjesta: Šeherdžik, Galešići, Grabantići, Grič, Hemići, Piljužići, Prisika i Silajdževina.
12	Čehajići	Naseljena mjesta: Brežićani, Čehajići, Čemalovići, Karići, Sultanovići, Đulovići, Keže, Šahmani, Petkovići, Pobrđani, Fonjge, Brdo i Dolovi.
13	Jemalnići	Naseljena mjesta: Vlačdevići, Jemalnići, Nežići, Korenić, Ponjevići i Šutkovići.
Ukupno naseljenih mjesta		64

Tabela 6: Mjesne zajednice i naseljena mjesta u općini Donji Vakuf

2.2.3.4. Prirodni priraštaj stanovništva

Prema podacima matičnog ureda općine Donji Vakuf u period od tri godine (2022/2024) godine, zabilježen je pozitivan prirodni priraštaj. Broj živorođenih za navedeni period od tri godine iznosio je 516, a umrlih za isti period bio je 481. Obzirom da su u navedenim podacima broja rođenih i djeca rođena u drugim zemljama realna je procjena da Donji Vakuf ima negativan prirodni priraštaj, te da je broj umrlih veći od broja rođenih trenutno nastanjenih na teritoriji općine Donji Vakuf.

2.2.3.5. Migracije stanovništva

Odnos gradskog i seoskog stanovništva u 1991. godine iznosio je 36 : 64, a u 2013. godine 48 : 52. Danas te podatke možemo procijeniti 45 : 55.

I dalje su evidentne migracije stanovništva iz ruralnih prema urbanoj sredini uglavnom zbog ekonomskih razloga.

Za demografsku sliku svakako treba imati u vidu dijasporu koja se procjenjuje na 1.200 stanovnika različite opredjeljenosti po pitanju povratka u Donji Vakuf. Međutim neosporan je potencijal te sveukupne populacije, kao i njihova veća ili manja povezanost sa Donjim Vakufom, te se u planiranju strateškog razvoja mora svakako računati na mogućnosti istih.

Treba napomenuti da se iseljavaju mahom radno sposobni muškarci i žene, što se u konačnici ogleda i u smanjenju sposobne radne snage na teritoriji Općine. U prilog ovim podacima ide i činjenica da većina radno sposobne populacije zbog otvorenosti tržišta rada Europske unije i loše ekonomske situacije odlazi u zemlje članice EU na privremeni rad ili za stalno.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

2.2.4. Razmještaj stambenih i drugih zgrada i objekata

Unutar gradske zone dominiraju stambenih objekata kolektivnog stanovanja dok u prigradskim naseljima i dalje dominiraju individualni stambeni objekti, koji formiraju strukturu manjih ili većih stambenih naselja.

Stanje u oblasti stanovanja je duži niz godina nepromjenjeno. Na području Općine Donji Vakuf intezitet nove stambene izgradnje je nezadovoljavajući. U poslijeratnom periodu ukupno je izgrađeno pet zgrada, a šesta je u toku gradnje. Od navedenih dvije su donacija viših institucija vlasti i predstavljaju objekte socijalnog stanovanja.

2.2.5. Socioekonomske karakteristike

2.2.5.1. Ljudski resursi i tržište rada

Općina Donji Vakuf	Radnosposobno stanovništvo (procjena krajen 2024.)	Broj zaposlenih	Stopa zaposlenosti	Nezaposlenih	Evidentiranih na BIRO-u	Stopa nezaposlenosti
	8.340	2.340	28 %	6.000	1992	72 %

Tabela 7. Stepen zaposlenosti i nezaposlenosti u općini Donji Vakuf za 2024. god.

Radno aktivno stanovništvo (između 15 i 64 godine), predstavlja populaciju koja je radno sposobna bez obzira na trenutni angažman, da li je osoba trenutno u radnom odnosu ili ne.

2.2.5.2. Turizam

Općina Donji Vakuf obiluje prirodnim ljepotama, bogatim kulturno-historijskim nasljeđem i resursima čiji se potencijali mogu iskoristiti za razvoj turizma. Turistička ponuda općine ima dobre preduslove za razvoj ekoturizma, kulturnog turizma, ribolovnog i lovnog turizma, vjerskog pa i sportsko rekreativnog turizma.

Donji Vakuf sa svojom kulturno historijskom baštinom ima izvanredne potencijale za razvoj kulturnog turizma. U tom pravcu neophodno je izvršiti ozbiljniju promociju i animiranje kulturno historijskih znamenitosti ovog kraja.

Među najznačajnijim kulturno-historijskim spomenicima na ovom području izdvajaju se: turbe Mejtaš Mehmed-paše Miralema, koje potiče iz 18. stoljeća; Ranohrišćanska bazilika Oborci; Nekropola stećaka u Starom Selu; Stećak Radojici Biliću iz 14.stoljeća.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Religijska posebnost ovog grada svoje uporište nalazi u gradu Pruscu, koji već 500 godina i više čuva uspomenu na Ajvazdedu, kroz tradicionalno dovište muslimana, Ajvatovicu. Ovaj drevni grad se nalazi u Skopaljskoj dolini i predstavlja najstariju naseobinu u ovoj dolini. Godinama, ovaj grad je bio simbol vojne moći i jačine vjere.

U organizaciji Općine održavaju se i tradicionalne kulturne i turističke manifestacije:

- Dani Ajvatovice i centralna manifestacija,
- Veće Folkloru u organizaciji KUD-a "Nakub Abdagić Kiban,
- Planinarski i biciklistički pohod "Stazama oslobođilaca" u organizaciji PD "Dubrave"
- Promocija proizvođača organske hrane,
- Ljeto u Donjem Vakufu.

Na području općine djeluju i lovačko društvo „Semešnica“ i sportsko-ribolovno društvo „Donji Vakuf“ u okviru kojeg se organizuju i razne sportske manifestacije u sportskom ribolovu na rijeci Vrbas. Grad Donji Vakuf posjeduje i bogato kulturno nasljeđe, kao što je: Sahat – kula, Stari grad Prusac.

Poseban značaj ima Rijeka Semešnica sa svojim ponorom, slapovima, ušćem i bogatom gastro ponudom.

Činjenica da kroz Općinu prolaze magistralni putevi M-5 i M-16, kojima u ljetnim mjesecima prolazi veliki broj turista prema Jadranskom moru, kao i drugih prolaznika omogućava nastajanje punktova, mjesta za odmor, na kojima bi se nudili domaći autohtoni proizvodi počev od proizvoda poljoprivrede, voćarstva, meda, prerađevina iz kućne radinosti i dr.

2.2.5.3. Kultura i sport

U općini Donji Vakuf djeluje dvadesetak udruženja građana, različitih sfera djelovanja i 10 sportskih klubova i udruga. Neka od udruženja su: KUD "Nakib Abdagić Kiban", VIS "Forte" Donji Vakuf.

Na području općine Donji Vakuf egzistira veliki broj sportskih klubova, kako u muškoj tako i u ženskoj konkurenciji. Najznačajniji objekat za sportske djelatnosti je gradska sportska dvorana koja egzistira u okviru JU Centar za kulturu, informisanje i sport.

Sportska dvorana Donji Vakuf svečano je otvorena na Dan državnosti Bosne i Hercegovine, 25. novembra 2016. godine. Po prvi put žitelji ovog grada na Vrbasu dobili su na korištenje savremeni sportski objekat koji zadovoljava sve tehničke i kvalitativne standarde za održavanje sportskih takmičenja, treninga i kulturnih manifestacija..

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Evidentan je nedostatak nekih sportsko rekreacionih sadržaja kao što bazeni za kupanje što bi se trebalo riješiti u narednom period, Male sportske dvorane u sklopu četiri osnovne škole.

Rad u sportskim klubovima bazira se na angažovanosti bivših i sadašnjih sportista i sportskih radnika.

III POSEBAN DIO PROCJENE UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

3.1. Prirodne nesreće

3.1.1. Zemljotres

Zemljotres nastaje kao posljedica geološke građe (litološkog sastava i tektonskih karakteristika) određenog prostora. U osnovi zemljotresi se javljaju kao posljedica građe zemlje kao planete, posebno njenog kontaktnog dijela između plašta i zemljine kore.

Astenosfera se nalazi ispod litosfere kao manje kruta, gotovo plastična sastava. Zbog svojih elastičnih svojstava astenosfera dozvoljava gibanje litosferskih ploča, koje se na svom putu po površini Zemlje gibaju ne brže od rasta ljudskih noktiju (nekoliko cm na godinu). Smatra se da kao posljedica gibanja litosferskih ploča nastaju potresi - zemljotresi.

Seizmičke karakteristike zemljotresa

Zemljotres je kratkotrajna vibracija prouzrokovana poremećajima i pokretima u Zemljinoj kori. Zemljotresi mogu biti izazvani prirodnim ili vještačkim putem. Prirodni zemljotresi su: tektonski, vulkanski, zemljotresi urušavanja i dubinski. Vještački nastaju uslijed eksplozija, obrušavanja ili slijeganja tla zbog kopanja (gorskiudari).

Na području Bosne i Hercegovine, postoji više značajnih tektonskih rasjeda u kojima se generiraju hipocentri zemljotresa

Potres je prirodna pojava prouzročena iznenadnim oslobađanjem energije u zemljinoj kori i dijelu gornjeg plašta koja se očituje kao potresanje tla. Zemljotresi se u klasifikaciji prirodnih katastrofa s obzirom na ljudske i materijalne gubitke nalaze pri samom vrhu.

Hipocentar je žarište potresa, a epicentar njegova okomita projekcija na površini. Snaga zemljotresa (količina oslobođene energije) zove se magnituda. Za mjerenje oslobođene energije koristi se Richterova skala. Uređaji koji mjere zemljotres su

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

seizmografi. Za mjerenje intenziteta zemljotresa na površini postoje razne skale od kojih je najpoznatija Merkalijeva skala.

Stepen	Naziv	Učinak
I	Mikroseizmički	Bilježe ga jedino seizmografi.
II	Veoma slabi	U višim spratovima stambenih zgrada osjeti ga pokoji stanar.
III	Slabi	Podrhtavanje tla kao pri prolazu automobila. U unutrašnjosti zgrade osjeti ga više ljudi.
IV	Umjereni	U zgradama ga osjeti više ljudi, a na otvorenom samo pojedinci. Trese vrata i pokućanstvo. Prozori, staklenina i posude zveče kao pri prolazu kamiona.
V	Osjetni	Osjeti ga više ljudi na otvorenom prostoru. Budi ljude iz sna, pojedinci bježe iz kuća. Njišu se predmeti koji slobodno vise.
VI	Jaki	Ljudi bježe iz zgrada. Sa zidova padaju slike, ruše se predmeti, razbija se posuđe, pomiče ili prevrće pokućstvo. Zvone manja crkvena zvona. Lagano se oštećuju pojedine dobro građene kuće.
VII	Veoma jaki	Crijepovi se lome i kliču sa krova, ruše se dimnjaci. Oštećuje se pokućstvo u zgradama. Ruše se slabije građene zgrade, a na jačima nastaju oštećenja.
VIII	Razorni potres	Zntano oštećuje do 25% zgrada. Pojedine kuće se ruše do temelja, a veliki ih je broj neprikladan za stanovanje. U tlu nastaju pukotine, a na padinama klizišta.
IX	Pustošni potres	Oštećuje se 50% zgrada. Mnoge se zgrade ruše, a većina ih je neupotrebljiva. U tlu se javljaju velike pukotine, a na padinama klizišta i odroni.
X	Uništavajući potres	Teško oštećuje 75% zgrada. Veliki broj dobro građanih kuća ruši se do temelja. Ruše se mostovi, pucaju brane, savijaju željezničke tračnice, oštećuju putevi. Pukotine u tlu široke su nekoliko decimetara. Urušavaju se špilje, pojavljuje se podzemna voda.
XI	Katastrofalan potres	Gotovo sve zgrade ruše se do temelja. Iz širokih pukotina u tlu izbija podzemna voda noseći mulj i pijesak. Tlo se odronjava, stijene se otkidaju i ruše.
XII	Veliki katastrofalan potres	Sve što je izgrađeno ljudskom rukom ruši se do temelja. Reljef mijenja izgled, zatrpavaju se jezera, rijeke mijenjaju korito.

Tabela 8.: Merkalijeva skala potresa

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

3.1.1.1. Učestalost pojavljivanja

Prema podacima, na području općine Donji Vakuf dogodi se veliki broj potresa slabijeg intenziteta (do 3 stepena Merkalijeve skale), radi se o potresima koje bilježe uređaji, dok ih ljudi ne osjete. U prosjeku na ovim područjima dogodi se 5 do 8 potresa koji su nešto snažniji i takve potrese ljudi osjećaju svojim čulima

Područje općine Donji Vakuf nalazi se u VI zoni ugroženosti od potresa, a prema zvaničnim podacima dosada nisu zabilježeni potresi jači od VI stepeni Merkalijeve skale.

3.1.1.2. Intenzitet djelovanja

Prema skali Medvedev-Sponheuer-Karnik (MSK) koja se koristi za procjenu težine mogućeg zemljotresa na osnovu uočenih efekata na određenom području, stepen intenziteta za općinu Donji Vakuf je "jaki" (VI / XII).

Ovaj intenzitet zemljotresa se ogleda u sljedećem, dolazi do pomjeranja i mogućeg prevrtanja namještaja, predmeti padaju s polica, nastaju ozbiljna oštećenja na starijim objektima, zidani dimnjaci se urušavaju, mogu nastati manja klizišta. Isto tako može doći do oštećenja objekata infrastrukture.

Od infrastrukture, znatne štete bile bi na:

- Dalekovodnoj visokonaponskoj elektroenergetskoj mreži,
- Vodovodnoj mreži i objektima vodoopskrbe i kanalizacije,
- Objektima naftne industrije (benzinske pumpe isl.) Na telekomunikacijskoj mreži
- Objektima veze koja bi pretrpjela oštećenja,
- Na slabije građenim privrednim objektima u stočarstvu, gdje bi gubici stočnog fonda bili znatni,
- Na industrijskim objektima bila bi znatna oštećenja, a posebno bi bila paralizovana proizvodnja koja ovisi od električne energije i sistema vodoopskrbe.

Richterove magnitude	Opis potresa	Učinci djelovanja	Učestalost pojave (globalno)
Ispod 2,0	Mikro	Mikropotresi, ne osjećaju se	Oko 8.000 po danu.
2,0 – 2,9	Manji	Općenito se ne osjete, ali bilježe ih seizmografi.	Oko 1.000 po danu.
3,0 – 3,9		Često se osjete, no rijetko uzrokuju štetu.	49.000 godišnje (procjena).
4,0 – 4,9	Lagani	Osjetna drmanja pokućstva, značajnija oštećenja rijetka.	6.200 godišnje (procjena).
5,0 – 5,9	Umjereni	Uzrokuje štetu na slabijim	8.000 godišnje.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

		građevinama. Moguća manja šteta na modernim građevinama.	
6,0 – 6,9	Jaki	Može izazvati štete u naseljenim područjima 160 km od epicentra.	120 godišnje.
7,0 – 7,9	Veliki	Uzrokuje ozbiljnu štetu na velikom području.	18 godišnje.
8,0 – 8,9	Razarajući	Može prouzrokovati golemu štetu i po hiljadu kilometara od epicentra.	1 godišnje.
9,0 – 9,9		Katastrofalan potres koji uništava većinu objekata u krugu od nekoliko hiljada kilometara.	1 u 20 godina.
10	Epski	Nikad nisu zabilježeni.	Ekstremno rijetki (nepoznati).

Tabela 9.: Richterova skala zemljotresa

3.1.1.3. Vrijeme trajanja

Ako uzmemo u obzir učestalost i intenzitet pojavljivanja zemljotresa na području općine Donji Vakuf onda jednostavno možemo zaključiti da su to manji zemljotresi koji ne traju dugo, svega nekoliko sekundi. Vrijeme trajanja potresa nije krucijalno u ispitivanju mogućeg razornog utjecaja niti je moguće predvidjeti koliko će potres trajati vremenski. Potresi obično traju svega nekoliko sekundi, dok rijetko traju i minutu pa čak i više.

3.1.1.4. Područje koje može biti ugroženo

Područje koje može biti ugroženo neupitno je cijeli prostor općine Donji Vakuf. Potresi su pojava koja zahvata velika prostranstva i osjeti se kilometrima od epicentra. Prema tome, od ove prirodne pojave ugrožena je cijela općina.

3.1.1.5. Podaci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra na području djelovanja prirodne ili druge nesreće

Pažnju treba obratiti naročito na kritičnu infrastrukturu u koju primarno spadaju infrastrukturni objekti od nacionalnog značaja.

Moguće posljedice uzrokovane zemljotresima se mogu klasifikovati na:

- Zanemarljive – nema posljedica po ljude, materijalna dobra i okolinu.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Značajne – nastaju posljedice koje u svom finansijskom, sociološkom i ekološkom obimu ugrožavaju objekte. Ovu kategoriju karakterišu i posljedice po ljude pogođene ovom nesrećom (najčešće prouzrokuju smrtnost, trajnu invalidnost uslijed teških povreda, opekotine, oštećenja respiratornih organa isl.)
- Katastrofalne – Ovu kategoriju karakterišu trajne posljedice po ljude pogođene ovom nesrećom (najčešće prouzrokuju masovnu smrtnost, trajni rizik za lokalno stanovništvo, kontaminiranost okoliša isl.).

3.1.1.6. Zaključak

1. Na osnovu procjene ugroženosti od zemljotresa na području općine Donji Vakuf može se očekivati potres čiji intenzitet može iznositi IV ili maksimalno V stepeni Merkalijeve skale.
2. Potres je prirodna pojava koja se ne može predvidjeti niti spriječiti, ali je moguće ublažiti posljedice tako što će se na području općine graditi seizmički stabilnije objekte, upotrebnom savremene tehnologije i trenutno važećih propisa koji obuhvataju i u skladu su sa propisima EU. Eurocode 8 opisuje seizmički aspekt projektovanja konstrukcija.
3. U slučaju potresa, slobodne površine u okviru stambenih zona su neophodne za izmještanje i zbrinjavanje stanovništva, potrebe privremenih zdravstvenih ustanova, šatore i izgradnju montažnih objekata za privremeni smještaj ugroženog stanovništva. Voditi računa da se veći dio stanovništva okupi na mjestu koje je osigurano od obrušavanja i kolapsa obližnjih konstrukcija.
4. U cilju pravilne ocjene seizmičnosti na teritoriji općine Donji Vakuf potrebno je utvrditi stepen seizmičkog intenziteta, veličinu mikroseizmičkog polja i frekvenciju potresa sa seizmičkom aktivnošću. Ovakvu ocjenu treba povjeriti određenoj naučnoj instituciji iz oblasti seizmologije.

Preduzeća na teritoriji općine iz oblasti građevinske, komunalne i drugih vidova djelatnosti koja raspolažu sredstvima i snagama koje se mogu angažovati u saniranju posljedica nastalih potresom treba planirati u prioritetu na poslovima spašavanja od potresa.

3.1.2. Odranjavanje i klizanje tla

Bosna i Hercegovina se odlikuje izrazitom raznovrsnošću litostratigrafskog sastava zemljišta, visokim stepenom tektonske i seizmičke aktivnosti, složenim

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

geološkim osobinama, različitim reljefnim obilježjima, različitim klimatskim obilježjima, vodenim tokovima različitog nagiba i značajnim utjecajem čovjekovog rada na terenu.

Aktiviranje klizišta u Bosni i Hercegovini najčešće se dešava uslijed povećane količine podzemnih voda u proljetnim periodima, ali nerijetko je uzrokovano nezakonitom i neplanskom gradnjom. U najvećem dijelu Bosne i Hercegovine klizišta nisu istražena. Sanacioni radovi na klizištima su zanemarivi u odnosu na broj klizišta ili odrona. Preventivni radovi ili radovi ublažavanju potencijalnih nesreća vrlo rijetko se provode. Zbog nedostatka katastra klizišta i odrona, građani se odlučuju bez saglasnosti nadležnih organa općina da grade porodične ili privredne objekte na takvim područjima.

Događaji iz 2010. godine, prvenstveno poplave i klizišta, bez sumnje ukazuju na potrebu razvoja regulative, ali i same prakse u upravljanju rizicima od katastrofa. Zbog toga je neophodna pomoć države, kako bi se mogle ublažiti posljedice od prirodnih nesreća, jer se općine ne mogu same izboriti protiv istih. Klizišta u općini Donji Vakuf su uglavnom posljedica nemara ljudi prema svojoj prirodnoj okolini a nastaju uglavnom kao posljedica nekontrolisane sječe šuma te nestručnog zasjecanja zemljišta prilikom izgradnje objekata ili saobraćajnica.

Pod klizištem podrazumijevamo stjenovitu ili rastresitu masu koja odvojena od podloge, pod uticajem gravitacije klizi po kliznoj površini. Klizišta predstavljaju jedan od vidova erozije. Bitno je razlikovati klizišta odnosno klizanje tla po kliznoj plohi i odron odnosno odronjavanje stijenskih masa. Iako imaju iste endogene i egzogene procese kao uzrok, odroni se javljaju češće na izrazito stjenovitim strmim podlogama.

Ukoliko se radi o podlozi koja je glinovita ili od nekog drugog mekšeg materijala, intenzitet klizanja tla je jači samim tim što su korijenja biljaka i temelji potencijalnih objekata ukopani u rastresitu masu čija se statika lako mijenja.

Također, prirodni uslov za nastanak odrona i klizišta je svakako i zemljotres većih magnituda. Na području općine Donji Vakuf nije dolazilo do dugotrajnih zemljotresa jačih magnituda, ali se ipak za ovu teritoriju može reći da spada u trusno područje.

3.1.2.1. Učestalost pojavljivanja

Postoji potreba da se hitno pristupi planskom uređenju ove oblasti i da se ovi problemi stave pod kontrolu nadležnih organa i institucija. Najugroženija naselja od djelovanja klizišta su: Prusac, Šeherdžik, Sokolina i dr.

U sklopu dugoročnih mjera prevencije vezanih za aktiviranje i djelovanje klizišta potrebno je poduzeti sljedeće:

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- normativno pravno i operativno definirati način uređenja trusnih područja i način uređenja i održavanja izvorišta i vodotoka, naročito u trusnim brdskoplaninskim područjima Općine,
- definirati mjere zabrane sječe stabala ili preoravanja površina u zonama poznatih aktivnih klizišta i u zonama u kojima bi potencijalno moglo doći do aktiviranja klizišta,
- prostorno-planskom dokumentacijom definirati zone privremene ili stalne zabrane gradnje objekata u zonama aktivnih ili potencijalno aktivnih klizišta,

Red broj	Mjesna zajednica	Naseljeno mjesto	Aktivnost klizišta	Površću na klizišta (m ²)	Broj ugroženih porodica	Koordinate
1.	Oborci	Makitani	miruje	1.000	3	
2.	Šeherdžik	Hemići	miruje	300		
3.	Šeherdžik	Hemići	miruje	50		
4.	Šeherdžik	Hemići	miruje	450	3	
5.	Šeherdži	Avdići	miruje	200	3	
6.	Torlakovac	Sokolina	miruje	1.500	1	
7.	Torlakovac	Sokolina	miruje	200		
8.	Torlakovac	Sokolina	miruje	500		
9.	Torlakovac	Doganovci	miruje	500		
10.	Donji Vakuf I	Pruga	saniorano	400		
11.	Torlakovac	Staro Selo	miruje	80		
12.	Vrbas	Donj Rasavci	miruje	500	1	
13.	Prusac	Ratković Mahala	aktivno	400	4	

Tabela 10.: Popis evidentiranih klizišta na području općine Donji Vakuf po mjesnim zajednicama

3.1.2.2. Intenzitet djelovanja

Tri faktora koja direktno utiču na intenzitet djelovanja klizišta i odronjavanja stijena su intenzitet padavina, visina snježnog pokrivača i rastresitost odnosno sastav i čvrstoća tla, preciznije klizne plohe.

Intenzitet djelovanja jednog klizišta u direktnoj je vezi sa intenzitetom padavina. Ukoliko su kišne padavine velike i traju danima, nekad čak i sedmicama intenzitet djelovanja klizišta i odrona je veći. Enormno velike količine padavina gotovo instantno djeluju na nastanak klizanja i odronjavanja tla. Ukoliko je visina snježnog pokrivača veća, logično i količina vode prinjegovom otapanju je veća i tako postaje razorna sila koja se gotovo sigurno uzrokovati odron srednjeg do jakog intenziteta

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

3.1.2.3. Vrijeme trajanja

Vrijeme trajanja klizišta je kontinuirano i prati se godišnje pomjeranje klizišta. Kretanje mase može biti polagano i jedva zamjetno u vremenu, ali može biti i vrlo brzo i razarajuće. Karakteristični primjer je klizanje koherentne stijenske mase ili tla, uslijed djelovanja aktivnih sila na padini (zbog porasta pornog pritiska ili naknadnog opterećenja na padini), koje uzrokuju stvaranje nestabilnosti i kretanje mase niz padinu.

3.1.2.4. Područje koje može biti ugroženo

Rizik od odronjavanja i klizanja tla je svakako veći ukoliko se radi o kritičnoj infrastrukturi. Bitno za naglasiti je da odron u geološkom smislu ne mora biti velikih razmjera da bi prouzrokovao velike materijalne štete.

Rizik po životinje i biljke je manji, ipak biljne vrste mogu biti ugrožene ukoliko zbog klizišta dođe do čupanja korijenja i lomljenja stabala. Rizik po životinje je ipak najmanji, jer odroni i klizišta ne djeluju tom brzinom koja bi mogla ugroziti životinje ovog područja.

Vrlo slaba erozija prisutna je na ravnim ili gotovo ravnim područjima općine u rječnim dolinama (Vrbasa i njenih pritoka). Lagana erozija se javlja na blagim padinama sa nagibom do 5° i gotovo ravnomjerno je raspoređena na cijelom prostoru općine.

Umjerena erozija javlja se na obodnim dolinskim stranama, na terenima sa nagibom od 5 - 12°. Jaka erozija zastupljena je na terenima sa nagibom od 12 - 30°. Vrlo jaka erozija zastupljena je na terenima sa nagibom od 30 - 51°, u kanjonima rijeke Vrbasa i njenih pritoka. Poseban vid degradacije zemljišta predstavljaju klizišta. Vezana su uglavnom za terene sa glinovitim i laporovitim matičnim supstratom, a izazvana su najčešće neplanskom individualnom gradnjom i neplanskom sječom šuma.

Postoji rizik od odronjavanja i klizanja tla na području općine Donji Vakuf uzrokovanih atmosferskim prilikama i podvodnim vodama.

3.1.2.5. Podaci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra na području djelovanja prirodne ili druge nesreće

Djelovanjem klizišta, 1998. godine, u općini Donji Vakuf u Naselju Donji Rasavci unuiteno jedno seosko imanje i dvoje ljudi je smrtno stradalo.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

3.1.2.6. Zaključak

1. Klizišta na području općine Donji Vakuf su rijetka pojava, u najvećem broju slučajeva su izazvana prirodnim pojavama, a nerijetko prekomjernom sječom šume i i bespravnom gradnjom.
2. Vrijeme trajanja klizišta je kontinuirano i prati se godišnje pomjeranje klizišta. Kretanje mase može biti polagano i jedva zamjetno u vremenu, ali može biti vrlo brzo i razarajuće.
3. Nadležne vlasti su dužne obavljati inspekcijske poslovne nadzore gradnje, ali i detaljno razmotrit lokaciju za koju se izdaje urbanistička i građevinska dozvola.
4. Najveći broj klizišta se pojavljuje u periodima velikih kišnih padavina i otapanja snijega uz putne komunikacije.
5. Neophodno je poduzimanje mjere zaštite od klizanja i odronjavanja tla, kao i mjere za sanaciju tla. Te mjere bi podrazumijevale zabranu gradnje na terenima, koji su prepoznati po eroziji tla, što je uglavnom posljedica nekontrolisane sječe šuma i nestručnog zasijecanja zemljišta za potrebe gradnje stambenih jedinica i saobraćajnica.

3.1.3. Poplave

Poplave predstavljaju ekstremne hidrološke (prirodne) pojave koje utječu na stanovništvo, društvene i ekološke sisteme i čije se pojave ne mogu izbjeći, ali se poduzimanjem različitih preventivnih građevinskih i negrađevinskih mjera rizici od plavljenja mogu smanjiti na prihvatljivi nivo.

Hazard je opasno stanje ili opasan događaj koji predstavlja potencijalnu prijetnju i može da nanese štetu ljudima, njihovoj imovini, životnoj sredini, kulturnoj baštini i privredi.

Poplava podrazumijeva privremeno, djelimično ili kompletno plavljenje suhe površine zemlje uslijed :

- preliivanja rijeka, potoka, kanala i jezera;
- obilnih atmosferskih padavina;
- riječnih talasa;
- potoka blata;
- probijanja objekata koji zaustavljaju vodu (brane i ustavi);
- nadolaženje podzemnih voda.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Poplavni rizik je kombinacija vjerojatnoće poplavnog događaja i potencijalnih štetnih posljedica poplavnog događaja na zdravlje ljudi, životnu sredinu, kulturnu baštinu i privredne aktivnosti.

Najčešći uzrok nastanka poplava su hidrološke pojave, to jeste veća količina padavina i/ili topljenje snijega. Uzrok poplava su obilne kišne padavine u dužem vremenskom periodu. Rijeke Vrbas, Oboračka Rijeka, Sandžački potok, Sokolinski potok, Prusačka Rijeka i potočić Volušnica, zajedno sa svojim pritokama stalna su opasnost po stanovništvo nastanjeno uz vodotoke.

Najveći rizik ovih pojava je u proljeće kada dođe do veće količine padavina i topljenja snijega što povećava vodostaj rijeke Vrbas. Osnovna karakteristika uzroka nedavnih poplava leži u činjenici da je velika količina padavina padala kontinuirano u dužem vremenskom periodu, izazivajući velike bujice koje su se za nekoliko sati slile u korita potoka i rijeka, što je uzrokovalo plavljenje većinom nizinskih naselja. Najviši zabilježeni vodostaj rijeke Vrbas iz 2010 godine je dostigao nivo pojave stogodišnjih voda.

Prema zvaničnim podacima, prosječna količina padavina za područje srednje Bosne za maj mjesec iznosi između 70 i 80 l/m².

Za 48 sati, neposredno prije nastanka poplave iz 2010 godine, u općinama gornjevrbaske regije palo je više od 100 litara/m², pa negdje čak i 150 litara /m² kiše.

Dugotrajne kiše koje padaju danima natapaju tlo. Kao rezultat toga velika količina kiše padne u rijeku, a pritoke donose velike količine vode u riječno korito koje ubrzo postaje premalo za dodatne količine iste. Nasipi sa obje strane rijeke obezbjeđuju njen nesmetan tok. Međutim, ako dodatne količine vode premašuju kapacitet riječnog korita ili ako zaštita od poplave zataji na neki način, rezultat je dugotrajna poplava velikih razmjera.

Posljedica velike količine padavina uzrokuje plavljenje poljoprivrednog zemljišta i putnih komunikacija, stambenih i poslovnih objekata kao i aktiviranje klizišta.

3.1.3.1. Učestalost pojavljivanja

Najveće poplave zabilježene u općini dogodile su se 2010. godine. Najugroženiji su objekti koji se nalaze odmah uz rijeku Vrbas. Nastradao je veliki broj objekata, ugroženi su bili ljudski životi, stočni fond i materijalni resursi.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

3.1.3.2. Intenzitet djelovanja

Većina dijelova uz rijeku Vrbas su bila ugrožena poplavama, a u selima su bujice prijetile velikom broju objekata. Jedan od razloga nastanka bujica u ovim dijelovima osim velikih padavina je krečenje šuma i izgradnja stambenih objekata. Nestanak šuma u višim predjelima i planinama dovodi do pojave bujica i bržeg otjecanja vode.

3.1.3.3. Vrijeme trajanja

Klimatske promjene će na poplave utjecati u kratkoročnom i dugoročnom razdoblju, stoga treba obratiti pažnju na njih i provoditi mjere prilagođavanja uzimajući u obzir predviđene promjene.

S obzirom na vrijeme formiranja vodnog vala poplave se mogu razvrstati na:

- mirne poplave - poplave na velikim rijekama kod kojih je potrebno deset i više sati za formiranje velikog vodnog vala;
- bujične poplave - poplave na brdskim vodotocima kod kojih se formira veliki vodni val za manje od deset sati;
- akcidentne poplave - poplave kod kojih se trenutno formira veliki vodni val rušenjem vodoprivrednih ili hidroenergetskih objekata.

3.1.3.4. Područje koje može biti ugroženo

Poplave rezultiraju velikim materijalnim štetama (neposredne ili posredne) i iskazuju se trenutačno, tokom trajanja poplave ili neposredno nakon prestanka padavina ili sa vremenski odloženim djelovanjem (naknadna slijeganja tla, gubljenje konstruktivnih odlika pojedinih elemenata u objektu uslijed dugotrajnog djelovanja površinskih vodostaja, površinskih ili podzemnih voda, povišenja i opadanja visine podzemnih voda, pojave zaraznih bolesti kod ljudi i životinja uslijed promjena hidroloških uvjeta u slivu ili lokalitetu i sl.).

Klima općine Donji Vakuf je umjerena kontinentalna i izrazito je bogata padavinama. Izohijetni režim je u skladu sa kontinentalnim uticajima pa prosječna godišnja izohijeta iznosi 955 mm. Raspored padavina je neujednačen.

U sljedećoj tabeli dati su podaci o poplavnim površinama i objektima kojima prijetiti ili plave tokom godine, usljed oborinski voda ili porasta vodostaja na općini Donji Vakuf:

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Vodotok	Kategorija vodotoka	Učestalost pojavljivanja	Godina posljednje poplave	Stambeni i pomoćni objekti	Broj ugroženih ljudi	Društveni objekti	Privredni objekti	Saobraćaj	Poljoprivredno zemljište
Vrbas	I	Povremeno	2010	350	980	1	5	Magistralni put M - 5	Oranice, livade, bašte
Sanddžački potok	II	Povremeno	2014	15	40	-	-	-	Bašte
Sokolinski potok	II	Povremeno	2014	10	30	-	1	Lokalni put	Bašte
Prusačka rika	II	Povremeno	2014	30	85	-	-	Regionalni put	Bašte
Oboračka rijeka	II	Povremeno	2019	57	180	-	1	-	Oranice, livade, bašte
Potok Volušnica	II	Često	2019	5	15	-	-	Lokalni put	Oranice, livade, bašte
Balihodžićki potok	II	Povremeno	2022	20	60	-	-	Magistralni put M - 5	Oranice, livade, bašte
Brežičanski potok	II	Povremeno	2023	5	20	-	-	Lokalni put	Oranice, livade, bašte
Potok Volušnica	II	Često	2024	5	15	-	-	Lokalni put	Oranice, livade, bašte
Potok Volušnica	II	Povremeno	2025	5	15	-	-	Lokalni put	Oranice, livade, bašte

Tabela 11.: Popis evidentiranih klizišta na području općine Donji Vakuf

Gore navede lokacije predstavljaju plavne površine koje plave tokom plavnih dana povremeno, zavisno o inteziteta padavina i visine vodostaja potoka i rijeka, broj objekata je promjenjiv u kom slučaju jedne objekte plavi, a drugi se nalaze u vodi ili prijeti im plavljenje. Oštećenja zemljišta ima u manjem obimu većinom to prčinjavaju oborinske (bujične) vode potoka, dok plavne površine oko Vrbasa ne stvaraju veće štete iz razloga sporijeg povlačenja sa površina. Kad su u pitanju potoci, korita potoka su onečišćena, nedovoljne dubine, tako da nemaju kapacitet da prime padavine i oborinske vode.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

U najkraćem, može se konstatirati da su poplave na većim vodotocima dosad uglavnom bile posljedica kombinacije dužih kiša sa ili bez topljenja snijega. Manji vodotoci su bujične naravi, koji nerijetko naglo povećavaju svoje protjecanje.

3.1.3.5. Podaci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra na području djelovanja prirodne ili druge nesreće

Objekti za zaštitu od poplava su uglavnom planirani i izvedeni u najugroženijim i istovremeno najizgrađenijim područjima uz vodotoke. U dijelu gdje su izvedeni u funkciji zaštite urbanog područja, u centralnom dijelu grada, koncipirani su tako da povećaju kapacitivne karakteristike postojećeg korita i na taj način spriječe izlivanje voda. Da bi se omogućilo nesmetano tečenje ovim vodotocima i smanjio rizik od poplava potrebno je redovno vršiti čišćenje korita ovih vodotoka uklanjanjem prepreka koje se stvaraju nekontroliranim odlaganjem građevinskog i drugog krutog otpada, krčenjem šiblja i drveća na mjestima gdje ovo rastinje značajno utječe na propusnu moć korita.

Pri tome se treba nastojati da se u maksimalnoj mogućoj mjeri zadrži prirodno stanje korita, a eventualne korekcije toka da se prosjecanjem svedu na minimum tamo gdje je to neophodno.

3.1.3.6. Zaključak

1. Štete od poplava nastaju na privrednim objektima, prometnoj infrastrukturi, objektima niskogradnje, a djelovanjem erozije zemljišta i bujica nastaju višestruke štete, (uništavanje tla ili gubitak njegove plodnosti). Poplave su isključivo posljedica neusklađenosti kapaciteta riječnih korita i ukupne količine vode koju treba propustiti na određenom prostoru.
2. Kako bi se smanjili rizici i štete od poplava neophodno je da se krene sa uređenjem obalnih područja i produbljivanjem korita rijeka tamo gdje su nastale naslage pijeska i šljunka, za što je nepohodno da se dobiju saglasnosti od nadležnih institucija koje se dugo čekaju.

3.1.4. Visoki snježni nanosi

Snijeg nastaje kada se vazduh zasiti vodenom parom pri temperaturi nižoj od 0°C, odnosno kada se vodena para kristališe u sitnije ili krupnije pahuljice. Pri nižoj temperaturi pahuljice su manje.

Snježni nanosi nastaju gomilanjem snijega, što je direktna posljedica vjetera, ali može biti i posljedica određenih vještačkih i prirodnih procesa. Snježni nanosi koji nastaju tako što vjetar svojom snagom premješta snijeg se zovu smetovi i vrlo su česta pojava na području općine Donji Vakuf. Posljedice snijega i snježnih nanosa mogu biti

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

itekako velike i opasne. Snijeg može da parališe funkcionisanje čitavih naselja, kako u smislu komunikacije, tako i u smislu snabdijevanja stanovništva električnom energijom, hranom, vodom itd.

3.1.4.1. Učestalost pojavljivanja

Minimalni broj dana sa snijegom godišnje u planinskom području srednje Bosne, uključujući Donji Vakuf, iznosi 30 dana. Maksimalna količina snijega u planinskom dijelu općine je 100 cm, a u nizinama 60 cm.

Snijeg (i led) u tim periodima uzrokuje probleme u prometu, povrede i blokirane ceste.

Najugroženije lokalne ceste su:

- Regionalni put Donji Vakuf – Prusac – Poriće,
- Lokalni put Donji Vakuf – Brežićani,
- Cesta Donji Vakuf - Ornice,
- Lokalni put Oborci – Šeherdžik,
- Lokalni put Torlakovac – Sokolina,
- Lokalni put Torlakovac – Doganovci,
- Lokalni put Guvanjsko raskršće – Guvna,
- Ulice u gradu Donjem Vakufu i prigradska naselja,
- Ulice u mjestu Prusac.

Privatna i javna komunalna preduzeća koja se angažuju na uspostavljanju prohodnosti cesta u općini Donji Vakuf u slučaju jakog snijega ili leda:

- JKP "Gradina" Donji Vakuf (lokalne i nekategorizirane ceste),
- JATA Srebrenik (M-5 i M-16)),
- Struktura d.o.o. Jajce (regionalna cesta Donji Vakuf – Prusac – Bugojno),
- Mešan d.o.o. Donji Vakuf,
- ŠPD "Srednobosanske šume" Donji Vakuf
- Jugo kop d.o.o. Donji Vakuf.
- Mjesne zajednice posredstvom povjerenika civilne zaštite.

3.1.4.2. Intenzitet djelovanja

Intenzitet djelovanja nepogode odnosi se na snježne lavine koje prouzrokuju štete. U većini slučajeva snaga udara prouzrokuje štetu dok fatalne posljedice na ljude ima zatrpavanje velikim količinama snijega. Svrha klasifikacije djelovanja nepogode jeste da se uvidi intenzitet negativnog djelovanja na ljude, objekte, infrastrukturu, rad, životnu sredinu i dr.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Stepen	Parametri lavine	Procjenjeni uticaj na		
		Objekte	Infrastrukturu	ljude
1 Veoma mali	Površina 0,2 ha Debljina sloja 20 cm Procjena zapremine 100 m ³ Snaga udara 2 kP	Generalno nema štete Manja strukturalna šteta (oštećenja stolarije)	Nema oštećenja Cesta lokalno i privremeno klizava i blokirana, ali vozila sa pogonom 4x4 mogu proći	Lakše ozljede Stanje šoka Ekstremno male šanse za smrtno stradavanje
2 Mali	Površina 1,0 ha Debljina sloja 40 cm Procjena zapremine 1.000 m ³ Snaga udara 10 kPa	Mala strukturalna šteta Stolarija oštećena Balkoni oštećeni Krov djelomično pokidan Oštećeni dimnjaci	Manja oštećenja Auta i autobusi mogu biti djelomično zatrpani Cesta može biti privremeno zatvorena Neophodno čišćenje	Često ljudi zapadnu u stanje šoka Manje ozljede Značajnije ozljede koje zahtijevaju hospitalizaciju Moguće smrtno stradavanje
3 Srednj	Površina 5,0 ha Debljina sloja 80 cm Procjena zapremine 10.000 m ³ Snaga udara 5 kPa	Umjerena strukturalna oštećenja Stolarija uništena Zidovi oštećeni i deformisani, moguće urušavanje Krov značajno oštećen	Umjerena oštećenja Teretni kamioni zaglavljani, djelomično zatrpani Neprohodna cesta, gubitak podloge Neophodno značajno čišćenje	Sistematsko stanje šoka Nervni slom Ozbilje ozljede Često smrtno stradavanje
4 Visok	Površina 20,0 ha Debljina sloja 150 cm Procjena zapremine 80.000 m ³ Snaga udara 200 kP	Značajna strukturalna oštećenja Zidovi porušeni Višestruka urušavanja Krov uništen Gotovo totalno uništenje	Značajna šteta Totalno zatrpavanje i oštećenje značajne dužine ceste Neophodan inženjerski zahvat na cest	Teške ozljede Trenutna smrt
5	Površina 50,0 ha	Totalna strukturalna	Veoma značajna šteta	Fatalne ozljede Trenutna smrt

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Veoma visok	Debljina sloja 250 cm Procjena zapremine 400.000 m ³ Snaga udara 500 kP	šteta Zidovi porušeni Armirano- betonski objekti značajno uništeni	Obimni inženjerski radovi na cest	
-------------	--	---	---	--

Tabela 12.: Intenzitet djelovanja nepogode

3.1.4.3. Područje koje može biti ugroženo

Područje općine Donji Vakuf generalno ugroženo je visokim snježnim padavinama i rijeđe lavinama. Ipak područja udaljenija od urbanog centra, te područja gdje preovladavaju prometnice pod velikim nagibima znatno su ugroženija u odnosu na ostatak općine, naročito njegov urbani dio.

3.1.4.4. Podaci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra na području djelovanja prirodne ili druge nesreće

Obilne snježne padavine, visok snježni pokrivač i visoki snježni nanosi mogu predstavljati ozbiljne poteškoće za normalno odvijanje svakodnevnih aktivnosti. Snježni pokrivač na zemlji interesuje mnoge privredne grane. Poljoprivrednicima snježni pokrivač služi kao zaštitnik ozimnih usjeva od zimskih mrazeva, a osim toga, od njega se dobiva i zaliha voda u zemljištu koja osigurava biljke sa vodom, naročito u suhim proljetnim mjesecima. Visina, gustina i trajanje snježnog pokrivača interesuje i hidrotehničare, zbog porasta rijeka pri proljetnom topljenju snijega, kao i pri izradi akumulacionih bazena, bilo da se koriste za navodnjavanje, bilo za proizvodnju energije.

Snježni pokrivač ima veliki značaj za promet (lokalni, regionalni i magistralni putevi) jer ne samo da ga otežava, nego ga u potpunosti i onemogućava. Visoki snježni pokrivač stvara ozbiljne probleme u odvijanju prometa u gradu, prigradskim i seoskim naseljima, te ugrožava normalno odvijanje života i rada u navedenim područjima što se ogleda u otežanom snabdijevanju stanovništva životnim namirnicama, otežanom pristupu školama, zdravstvenim, poslovnim, privrednim i raznim javnim objektima.

U takvim situacijama često dolazi do kvarova na električnim, PTT, vodovodnim i drugim infrastrukturnim objektima, što dovodi do čestih prekida u snabdijevanju stanovništva električnom energijom, vodom, kao i prekida PTT veza uključujući i mobilni PTT saobraćaj iz razloga nestanka električne energije na relajnim stanicama operatera..

Za promet je značajno da službe za održavanje nekategorisanih cesta i zimska služba, koje u svojoj redovnoj djelatnosti vode računa o spremnosti i prohodnosti

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

prometne infrastrukture, na temelju odgovarajuće vremenske prognoze provedu i osiguraju najveći mogući stepen pripravnosti operativnih snaga i materijalnih resursa.

Pod radovima održavanja u zimskim uvjetima podrazumijevaju se:

- Pripremni radovi prije nastupanja zimskih uvjeta;
- Organizovanje mjesta pripravnosti i njihovo označavanje;
- Zaštitne mjere protiv stvaranja poledice, snježnih nanosa i lavina;
- Čišćenje snijega s puteva i prometne signalizacije;
- Obilježavanje rubova puteva;
- Osiguravanje odvodnje s putnih pravca;
- Uklanjanje vozila sa ceste;
- Postavljanje posebne prometne signalizacije u slučajevima posebnog režima prometa ili zatvaranja ceste;
- Obavješćavanje javnosti o stanju i prohodnosti ceste.

3.1.4.5. Zaključak

Imajući u vidu procjenu ugroženosti općine Donji Vakuf od snježnih nanosa, realno je očekivati da ovom vrstom prirodne nesreće može biti obuhvaćeno cijelo područje općine, naročito periferni dijelovi sa slabijom infrastrukturom. Objektivno ne postoji mogućnost da se ova vrsta prirodne nesreće eliminiše, ali se djelimično može ublažiti blagovremenim uklanjanjem snježnog pokrivača sa kolovoza.

3.1.5. Suša

Nedostatak vode za podmirenje normalnih potreba u pravilu podrazumijeva nastanak suše. Nasuprot drugih prirodnih katastrofa, suša se pojavljuje polagano, traje dugo i zahvata velika područja, iako njenu prostornu raspodjelu nije moguće tačno unaprijed locirati.

Nedostatak vode izaziva usporavanje faza razvoja i rasta biljaka, što izaziva smanjenje prinosa, što opet za posljedicu ima povećanje tržišnih cijena. Poljoprivredno zemljište obuhvata 35 % ukupne površine općine Donji Vakuf.

S obzirom na klimatske promjene i pojavu ekstrema, za očekivati je da će se javljati sve češće. Jedini način preovladavanja ovog problema je navodnjavanje poljoprivrednih površina.

Prema navedenom, možemo objasniti tri vrste suše:

- Meteorološka suša – kada na velikoj površini za određeno područje i godišnje doba padne znatno manja količina padavina u odnosu na normalnu vrijednost;

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Hidrološka suša – podrazumijeva pad nivoa vode u vodenim akumulacijama, rijekama, jezerima, kao i pad nivoa podzemnih voda, što pogađa ne samo industriju nego i poljoprivredu;
- Poljoprivredna suša – pojavljuje se kada su u vegetativnom periodu vlažnost zemljišta i padavine nedovoljne da zdrave biljke dođu u fazu zrenja, uzrokujući oštećenje biljaka i uvelost. Ova suša može postojati čak i u slučaju da nema meteorološke suše i obratno.

Duži period bez dovoljnih količina padavina za normalan razvoj i sazrijevanje poljoprivrednih kultura, čija posljedica negativno utječe na visinu prinosa i kvalitet proizvoda s bitnim odstupanjem od trogodišnjeg prosjeka, smatra se sušom. Svaki deficit vode izvan konvencijom utvrđenih normi ili odstupanja označava se kao element koji prizvodi nesreću.

Deficit vode kao uzrok prirodne nesreće

1. Može nastati kada se u uslovima nepovoljnog hidrološkog režima na izvorima vode pojavi ekstremno mala voda rjeđeg ranga pojave male vode od predviđenog za datu namjenu, odnosno, kada se izdašnost izvorišta smanji tako da se u dužem periodu ne može osigurati ni minimalna reducirana specifična potrošnja (vrijedi za organizovane zahvate javnih vodovoda, kao i za individualna i grupna rješenja).
2. Može nastati kada se dogodi havarija u sustavu, pa nema alternativnog rješenja u dužem periodu.
3. Može nastati kada se dogodi incidentno zagađenje izvorišta ili vodotoka koji ga prehranjuje preko propisane mjere i u dužem trajanju što uslovljava isključenje izvorišta iz sustava vodosnabdijevanja.

Suša, kao specifična prirodna nesreća, svoj negativan utjecaj ispoljava na zdravlje ljudi i životinja te poljoprivredne usjeve.

Suša za posljedicu ima:

- Pogoršanje zdravstvenog stanja hroničnih bolesnika;
- Nedostatak vode za piće na najvećem dijelu općine;
- Nedostatak vode za piće za domaće životinje;
- Povećanje broja požara;
- Pucanje temelja na objektima stanovanja, posebno na onim sa slabijim vezivnim tkivom.

Intezitet suše se najčešće procjenjuje prema smanjenju prinosa, pod uslovom da na to nisu utjecali drugi štetni faktori. Ako je prinos smanjen do 20 % riječ je o slaboj

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

suši, od 20- 50 % o srednjoj suši, a preko 50 % o jakoj suši. Kako je već ranije navedeno, suša je prirodna nesreća koja najsporije dolazi i najduže se zadržava.

Ukoliko neki prostor ima veliki broj obradivih ili potencijalno obradivih površina, a općina Donji Vakuf ima, onda je potrebno osigurati dovoljne količine vode za navodnjavanje, čime bi se stvorili uslovi za intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju. Neophodno je da se konstantno štite postojeća izvorišta, ali da se pronalaze i nova izvorišta kako bi se osigurala dovoljna količina vode u ugroženim područjima.

3.1.6. Oluja i grad (tuča, led)

Grad predstavlja atmosfersku padavinu u čvrstom stanju promjera 5 mm ili više koji svojim udarom može izazvati velika oštećenja ili uništenja poljoprivrednih i šumskih kultura, a može prouzrokovati i štete na drugim objektima ili vozilima. Posebnu opasnost grad predstavlja na područjima čiji su geografski položaj i klimatski faktori takvi da omogućavaju njegovu učestalost, naročito u zonama intenzivne poljoprivredne aktivnosti, kao i gusto naseljenim mjestima.

Na području općine Donji Vakuf grad se uglavnom javlja od aprila do oktobra, kada je i najopasnije za poljoprivredne kulture, period kad se one nalaze u punoj vegetaciji i veoma su osjetljive na dejstvo te pojave. Najveća vjerovatnoća pojave grada je u mjesecima maj, juni, juli i avgust, svake druge do treće godine. Kao mjere zaštite potrebno je izvršiti nabavku meteoroloških radara kako bi se pratila hidrometeorološka situacija na nivou cijele Bosne i Hercegovine, zatim potrebno je unaprijediti tehničku opremljenost, sprovesti neprestanu edukaciju, vršiti reanalizu i mapiranje područja gdje se grad najčešće pojavljuje.

Brzina vjetra određuje se anemometrima i anemografima, a izražava se u m/s ili km/sat. Ako se ne raspolaže pomenutim instrumentima, brzina vjetra se može dobiti na osnovu procjene njegove jačine kojom on djeluje na vjetrokaz ili razne predmete na zemljinoj površini.

Olujom se smatra vjetar brzine 17,2 m/sec, odnosno 82 km/sat (jačine 8° po Boforovoj skali ili više), koji lomi grane i stabla, valja i lomi usjeve, otresa plodove voća i nanosi štetu dobro održavanim građevinskim objektima. Ovakve oluje se najčešće javljaju u periodu od aprila do oktobra, a rjeđe u zimskim mjesecima.

Jačina u step.	Karakteristike	Djelovanje koje vjetar proizvodi	m/sec	km/sat
0	Tišina	Potpuno tiho, dim se diže uspravno.	0,0	0
1	Vjetrić lahori	Pravac vjetra se primjećuje samo po kretanju dima, ali ne i po vjetrokazu.	0,9	3

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

2	Povjetarac, vrlo slab vjetar	Osjeća se na licu, lišće šušti, pokreće laku zastavu, pomjera vjetrokaz, zatalasa površinu stajaće vode.	2,4	9
3	Slab vjetar	Lišće i grančice su u neprekidnom kretanju, razvija se zastava, stvara manje talase na stajaćoj vodi.	4,4	16
4	Umjeren vjetar	Podiže prašinu i komadiće papira sa zemlje, pokreće grane i grančice, stvara izrazite talase na stajaćoj vodi.	6,7	24
5	Umjereno jak vjetar	Grane na drvećima počinju da se klata, pokreće zastave, stvara vidne talase na stajaćim vodama.	9,2	34
6	Jak vjetar	Pokreće velike grane, otvoreni kišobrani se teško drže, čuju se šumovi iznad i pored kuća	12,3	44
7	Olujni vjetar	Ljujaju se cijela stabla, kretanje u suprotnom pravcu je otežano, na stajaćim vodama baca velike zapjenušane talase.	15,5	55
8	Oluja	Lome se grane na drveću, znatno otežava hod.	18,9	68
9	Jaka oluja	Prouzrokuje manje štete na kućama, ruše se dimnjaci i padaju crjepovi sa krova	22,4	82
10	Žestoka oluja	Lomi drveće ili ih čupa korijenom, pričinjava znatne štete na zgradama	24,2	96
11	Orkan	Prouzrokuje velika oštećenja, rušenje krovova sa zgrada	30,5	110
12	Vihor	Ima uništavajuće djelovanje	34,8	125

Tabela 13.: Boforova skala jačine vjetr

Jedino adekvatno rješenje za prirodne nepogode je svakako prevencija, a kvalitetne prevencije nema bez stalnog monitoringa i analize podataka, pa je tako nužno uspostaviti i unaprijediti hidrometeorološki informacijski sustav i razviti sustav rane najave i prognoze atmosferskih nepogoda i pojave klimatskih ekstrema u cilju zaštite od prirodnih i drugih tehnoloških katastrofa. Ono što svaka općina, pa i pojedinac treba da urade je istražiti osjetljivost pojedinih poljoprivrednih kultura na klimatske promjene.

3.1.7. Mraz, inje i slana

Mraz, inje i slana nastaju pri temperaturama zraka nižim od 0°C. Tada se stvaraju ledeni kristali koji se u različitim vidovima hvataju i slažu na vodoravnim i uspravnim površinama. Na stranama okrenutim sjeveru led može stvoriti vrlo debele naslage. Mraz, slana i inje mogu prouzrokovati znatne štete na poljoprivrednim kulturama i građevinskim objektima.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Slana i mraz nastaju kada je temperatura rosne tačke ispod 0°C. Na toj temperaturi vodena para sublimira u obliku ljušpica, tankih ledenih kristala, iglica i slično.

Slana može nastati i iz rose pri snižavanju noćnih temperatura kada rosa ledi. Ovako nastala slana nema kristalnu strukturu, jer se obrazuje smrzavanjem rose i sublimacijom vodene pare.

Inje nastaje pri hladnom i najčešće maglovitom vremenu kada sićušne prehladene kapljice magle, čija je temperatura ispod 0°C, slabim horizontalnim strujanjem vazduha se razbijaju o prehladene predmete.

3.1.8. Masovne pojave ljudskih, životinjskih i biljnih bolesti

Od postanka svijeta čovječanstvo je bilo izloženo teškim zaraznim bolestima. Najznačajnija dostignuća u suzbijanju, eliminaciji i eradikaciji zaraznih bolesti postignuta su u XX stoljeću. Međutim, zarazne bolesti ostaju i dalje značajan socioekonomski problem, naročito u okolnostima akutelnih promjena u zemlji, socijalne tranzicije i niza drugih determinanti koji doprinose njihovoj pojavi i širenju.

Zarazne bolesti uključuju niz bolesti s vrlo različitim simptomima, često specifičnih, koji ovise o uzročniku. Simptomi bolesti mogu se javiti ubrzo nakon infekcije u nekoliko dana ili se bolest sporo razvija, po nekoliko mjeseci ili godina (kao što su hepatitis i AIDS). Tok nekih bolesti prolazi gotovo nezamijećeno, a kod nekih ima smrtni ishod.

3.1.8.1. Epidemije – zarazne bolesti ljudi

Epidemija zarazne bolesti je pojava bolesti koja po vremenu, nastanku i broju pogođenih osoba premašuje uobičajeno stanje te zahtijeva hitnu akciju. Zarazne bolesti uključuju niz bolesti s vrlo različitim simptomima, često specifičnim, koje zavise o uzročniku.

Gripa ili influenza je virusna bolest respiratornog sistema koja se lahko prenosi, a prouzrokovana je virusima influence. Gripa koja se neizostavno pojavljuje svake godine u zimskim mjesecima u obliku manjih ili većih epidemija pa se zato naziva sezonskom gripom. Klinički je obilježena, najprije, općim simptomima, povišenom temperaturom i glavoboljom, te bolovima u mišićima i umorom. Respiratorni simptomi obično nisu izraženi na početku bolesti, a nakon 1 do 2 dana pojavljuju se suhi kašalj i grlobolja. Gripu mogu pratiti određene komplikacije, među kojima je često i upala pluća, što se očituje većim brojem hospitalizacija i smrtnosti. Starije osobe i osobe sa hroničnim

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

bolestima najsklonije su razvoju komplikacija gripe kao i dojenčad. Pacijent tokom bolesti u većem broju slučajeva nije u mogućnosti da radi.

„Inkubacija traje od 1 do 4 dana, s prosjekom od oko 48 h. U blagim slučajevima simptomi su slični običnoj prehladi (npr. grlobolja, rinoreja); također se može pojaviti blagi konjunktivitis.

Tipična influenza kodraslih je obilježena naglom pojavom temperature, prostracijom, kašljem i generaliziranom boli (osobito u križima i nogama). Glavobolja je jaka, često uz fotofobiju i retrobulbarnu bol.

Dišni simptomi isprva mogu biti blagi, s grebanjem u grlu, substernalnim pečenjem, suhim kašljem. Kasnije, prevladava zahvaćanje donjeg dišnog sustava; kašalj može biti uporan, promukao i produktivan. Djeca mogu imati upadljivu mučninu, povraćanje ili bol u trbuhu a dojenčad može pokazivati sindrom nalik na sepsu. Nakon 2 do 3 dana, akutni se simptomi naglo povlače, mada temperatura može trajati i do 5 dana. Kašalj, slabost, preznojavanje i zamor mogu trajati nekoliko dana ili ponekad i sedmicama. Upalu pluća ukazuje sve jači kašalj, gnojni ili krvavi iskašljaj, dispneja.

3.1.8.2. Učestalost pojavljivanja i intenzitet djelovanja

U posljednjih nekoliko godina na području općine Donji Vakuf nije bilo registrovanih epidemija.

Zarazne bolesti najčešće se pojavljuju u uvjetima prirodnih i drugih nesreća, kada njihov utjecaj dolazi više do izražaja. Nivo higijensko-zdravstvene kulture stanovništva cijeni se da je na zadovoljavajućem nivou, mada je i dalje neophodno kontinuirano provoditi higijenskozdravstveno prosvjećivanje posebno u predškolskim i školskim organizacijama i preduzećima, kao i onim koji se bave proizvodnjom, preradom i prometom životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe i u objektima vodosnabdijevanja.

3.1.8.2.1. Područje koje može biti ugroženo

Epidemijom zarazne bolesti smatra se porast oboljenja od zarazne bolesti neuobičajen po broju slučajeva, vremenu, mjestu i zahvaćenom pučanstvu te neuobičajeno povećanje broja oboljenja s komplikacijama ili smrtnim ishodom, kao i pojava dvaju ili više međusobno povezanih oboljenja od zarazne bolesti, koja se nikada ili više godina nisu pojavljivala na jednom području te pojava većeg broja oboljenja čiji je uzročnik nepoznat, a prati ih febrilno stanje.

Najrizičnije područje pojave epidemija na području općine Donji Vakuf, je njena uža gradska jezgra, zbog velike koncentracije stanovništva i gustoće naseljenosti,

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

jer su u tom dijelu općine Donji Vakuf smješteni svi servisi (školstvo, zdravstvo, javna uprava, uslužne djelatnosti...), neophodni za zadovoljavanje osnovnih potreba stanovništva. Zbog toga je neophodna redovan vakcinacija stanovništva, kako bi se spriječilo širenje virusnih infekcija

3.1.8.2.2. Podaci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra na području njenog djelovanja po vrsti, količini i vrijednosti

Inkubacija gripe je kratka - iznosi do 3 dana, a početak bolesti je vrlo nagao. Gripa počinje izraženim općim simptomima infektivne bolesti, kao što su povišena tjelesna temperatura (i do 40°C), jaka glavobolja te bolovi u mišićima, zglobovima i kostima.

Povišena temperatura je često praćena ubrzanim radom srca, kao i zimicama i/ili tresavicama praćenim preznojavanjem.

Osobe koje obole od gripe osjećaju se onespособljenima za svakodnevne aktivnosti: klonuli su i nemoćni, nemaju apetit, ponekad osjećaju mučninu, često praćenu povraćanjem i proljevom.

3.1.9. Epizootije – zarazne bolesti životinja

Epizootija je pojava zaraznih bolesti kod životinja koja s obzirom na učestalost, vrijeme, mjesto i ugrožene vrste životinja nadilazi očekivani broj slučajeva. Pojava zaraznih bolesti kod životinja osim ekonomskih šteta može uzrokovati i opasnost po zdravlje ljudi u slučaju pojave bruceloze, tuberkuloze, antraxa i dr. Na području općine ima relativno velik broj farmi i klaonica sa prerađivačkim kapacitetom. Pojava zaraznih bolesti zahvata šire područje pa je potrebno organizovano poduzimanje mjera zaštite i suzbijanja nastale pojave. Moguće zarazne bolesti na području općine Donji Vakuf su: antraks, crveni vjetar, metiljavost, kuga, slinavka, svinjska kuga, bruceloza, bedrenica, šap, trihineloz, kuga pčelinjeg legla i dr.

Osnovni tipovi opasnosti su:

- a. Pojava zaraznih bolesti s liste A prema kodeksu O.I.E. (Ured za zarazne bolesti u Parizu);
- b. Pojava zaraznih bolesti s liste B i C prema kodeksu O.I.E.;
- c. Unos štetnih agensa s namirnicama životinjskog porijekla koji mogu dovesti do masovnog obolijevanja ljudi:
 - živi agensi: mikroorganizmi, paraziti, plijesni;
 - teški metali (živa, olovo, kadmij i dr.);
 - ugljeno-hlorni pesticidi i druge hemikalije;
 - rezidue antibiotika, hormona, anabolika i sl.;
 - rezidue radionuklida.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

d. Ishrana životinja hranjivima koja sadrže štetne agense.

Najčešći uzroci i pojave zaraznih bolesti su:

- Oslabljena kontrola prilikom uvoza životinja, njihovih proizvoda kao i stočne hrane;
- Slabo materijalno stanje i nepoštovanje osnovnih zoosanitarnih mjera prilikom uzgoja životinja, transporta životinja, proizvoda životinjskog porijekla i stočne hrane;
- Nedovoljan broj zaposlenih u inspekcijskim službama, što uzrokuje slabiju kontrolu u unutrašnjem prometu, čega posljedica može biti širenje zaraznih oboljenja;
- Pojava zaraznih oboljenja može biti posljedica namjernog unošenja uzročnika oboljenja;
- Svijest ljudi, posebno u ruralnim područjima gdje ljudi nemaju znanje o posljedicama zaraznih bolesti

3.1.9.1. Učestalost pojavljivanja i intenzitet djelovanja

Preda dostavljenim podacima iz općine Donji Vakuf u prošlosti pojavljivala se je bruceloza kod ovaca i IAK-infektivna anemija kopitara, ali te pojave nisu bile masovnih razmjera. Izvršena je eutanazija zaraženih životinja te njihovo neškodljivo zakopavanje. Na području općine Donji Vakuf djeluje jedna Veterinarska stanica i to:

- Privatni Veterinarski centar Vrbas d.o.o, Donji Vakuf

Zarazne bolesti ostaju i dalje značajan zdravstveni i socioekonomski problem, u cijeloj Bosni i Hercegovini, pa tako i na prostoru općine Donji Vakuf. U općini postoji mogućnost nastanka većeg broja oboljelih životinja od zaraznih bolesti, naročito u uvjetima prirodnih ili drugih nesreća.

3.1.9.2. Područje koje može biti ugroženo

Uslijed pojave različitih epizootija ugrožena područja su prvenstveno farme koje se nalaze na području općine Donji Vakuf. S obzirom da se neke zarazne bolesti životinja mogu prenijeti na ljude, mogu se u tom slučaju očekivati i epidemije kod lokalnog stanovništva. Prema podacima iz 2024 godine, strukturu stočnog fonda čine: 2.150 goveda, 3.100 ovci, 25 koza, 7 konja, 10.000 peradi i 1.350 košnica pčela.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

3.1.9.3. Podaci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra na području njenog djelovanja po vrsti, količini i vrijednosti

Zarazne i parazitne bolesti životinja pored ogromnih ekonomskih šteta ugrožavaju i zdravlje ljudi. Uvođenjem sistema identifikacije životinja olakšat će se i omogućiti potpunije provođenje zakonom propisanih mjera, kontrolu i nadzor nad zarazama i kretanjem životinja, te vršenje zdravstvene zaštite životinja od strane veterinarske službe.

Epizootije najčešće imaju za posljedicu gubitak materijalnih i finansijskih sredstava, a često se dešava da zarazne bolesti od kojih obolijevaju životinje zahvate i određen broj ljudske populacije. Pojava zaraznih bolesti životinja ima ozbiljne i dalekosežne posljedice po javno i veterinarsko zdravstvo, kao i socio - ekonomske posljedice budući da iste utiču na proizvodnju i trgovinu živih životinja i proizvoda životinjskog porijekla.

3.2. Tehničko – tehnološke nesreće

3.2.1. Požar

Prema Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Federaciji BiH u članu 3, požar spada u segment "drugih nesreća". S ciljem zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od opasnosti i posljedica prirodnih i drugih nesreća provode se aktivnosti i mjere zaštite i spašavanja kao što su osmatranje, obavješćavanje i uzbunjivanje, sklanjanje ljudi i materijalnih dobara, zaštita od udesa, evakuacija, zbrinjavanje ugroženih i nastradalih, zaštita i spašavanje od požara i druge aktivnosti i mjere u sustavu zaštite i spašavanja.

Požar je nekontrolisano, samoodrživo sagorijevanje koje se nekontrolisano širi u prostoru i vremenu, a prema mjestu nastanka, požari se mogu podijeliti na:

- a. unutrašnje ili požare u zatvorenom prostoru;
- b. vanjske ili požare na otvorenom prostoru.

Prema veličini, odnosno obimu i količini zapaljivog materijala koji je zahvaćen požarom, požari se dijele na:

- a. male požare, kada je vatrom zahvaćena mala količina zapaljivog materijala (pojedinačni predmeti, male površine), što se uglavnom dešava u početnoj fazi razvoja požara,
- b. srednje požare, u kojima je vatrom zahvaćena jedna ili više prostorija, kao i požari na otvorenom prostoru, koji su ograničeni na manji prostorni obim, ali uvijek postoji opasnost za njihovo neposredno širenje,

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

-
- c. velike požare, u kojima je vatrom zahvaćen čitav sprat, krov objekta, veći dio podrumskog prostora ili čitav objekat, kao i požari na otvorenom prostoru u kojima je vatrom zahvaćena veća površina i količina zapaljivog materijala u koje spadaju: šumski požari, požari razlivenog tečnog goriva, požari koji zahvataju čitave blokove zgrada, dijelove naselja ili velike komplekse otvorenih skladišta, požari u rafinerijama nafte, terminalima tečnih goriva i drugim industrijskim pogonima i postrojenjima na otvorenom prostoru.

Treba napomenuti da nijedan pa ni mali požar ne smije biti potcijenjen, jer u zavisnosti od uslova u kojima se razvija može prerasti u velike požare sa ljudskim žrtvama (najčešće uslijed gušenja ili zadobijenih opekotina), odnosno ugroziti zdravlje ljudi (uslijed izloženosti dimu i drugim produktima sagorijevanja, te visokim temperaturama)

Pored toga, pojava velikih požara zahtijeva angažovanje velikog broja pripadnika osnovnih i dopunskih vatrogasnih snaga na gašenju tih požara (profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih jedinica, vatrogasnih jedinica pravnih lica, službi zaštite i spašavanja i jedinica civilne zaštite, interventnih grupa i službi za zaštitu od požara u šumsko-privrednim društvima, pripadnika OS BiH), odnosno angažovanje velikog broja vatrogasnih vozila, vatrogasne tehnike, uključujući i upotrebu letjelica koje gase požar iz zraka.

Svako prisustvo određene količine zapaljivih, eksplozivnih ili drugih opasnih tvari, u zatvorenom ili na otvorenom prostoru (posebno onih opasnih materija koje su samozapaljive ili imaju veoma niske tačke paljenja), predstavlja požarnu opasnost i utječe na povećanje rizika od požara u tom prostoru.

Požari u stambenim objektima spadaju u požare zatvorenog prostora, a prema požarnom opterećenju mogu se svrstati u prostore sa niskim, srednjim ili visokim požarnim opterećenjem, što zavisi od vrste gradnje.

Šumski požari predstavljaju jedan od najčešćih uzroka intenzivnih erozivnih procesa koji se dešavaju u području šuma i šumskog tla, što dovodi do gubitaka plodnog dijela tla kao i znatne promjene fizičko-hemijskih osobina plodnog dijela tla. Zbog toga se požari i erozije svrstavaju u tzv. abiotičke stresne učinke koji oštećuju šumske ekosustav.

Šumski požari ukoliko se jave na nepristupačnom terenu ili terenu koji je zagađen NUS-om, veoma brzo se šire, prerastaju u velike požare koji zahvataju velike površine, traju i po više dana i veoma otežano se gase. Nakon djelovanja šumskih požara ostaju velike opožarene površine i velike materijalne i druge štete ovisno od vrste šume koja je bila zahvaćena požarom.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Indirektne štete po šumske ekosustave izazvane požarima su znatno veće i po svjetskim parametrima dosežu od 10 do 17 puta veću vrijednost u odnosu na direktne štete.

Požari rastinja mogu trajati relativno duže vrijeme (više dana ili sedmica) uslijed nepovoljnih meteoroloških uslova, a posebno je zahtjevno gašenje na teško pristupačnim područjima gdje ne postoji razvijena infrastruktura (prometnice, vodovod, mogućnost komunikacije između interventnih snaga).

3.2.1.1. Učestalost pojavljivanja i intenzitet djelovanja

Na području općine Donji Vakuf u periodu od 2019. do 2024. godine desilo se ukupno 270 požara. Općina Donji Vakuf je ugrožena pojavom velikog broja manjih požara u naseljenim mjestima i industrijskim objektima, te požara na poljoprivrednim i šumskim površinama.

Požari koji izbijaju na poljoprivrednom i šumskom zemljištu i javljaju se u vremenskom periodu proljeće-ljeto. Uglavnom nastaju kao posljedica neodgovornog i nepažljivog djelovanja čovjeka, a rizik se povećava u sušnom periodu.

Najveći broj požara desio se 2020. godine, ukupno 53 od čega je 19 požara nastalo u šumskih predjelima, većinom šikara i nisko rastinje.

Godina	Požar na						Ukupno
	Stambena jedinica	Privredni objekti	Šumski požari	Saobraćaj	Kontejneri	Trafo stanice	
2019	15	4	14	7	7	5	52
2020	19	4	19	4	6	1	53
2021	19	1	17	5	8	1	51
2022	7	3	6	5	5	-	26
2023	12	-	12	3	7	2	39
2024	14	7	17	7	3	1	49
Ukupno	86	19	85	31	35	10	

Tabela 14: Evidentirani požari u periodu 2019. – 2024. godina na području općine Donji Vakuf

Gledano s aspekta reljefa, na razvoj požara utječe više faktora – nagib terena, područja različite vlažnosti, temperature zraka i tla, temperaturne inverzije, izloženost suncu ili zasjene, izloženost vjetru ili zavjetrine. Postoje dva kritična razdoblja povećane pojave požara na otvorenom prostoru:

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- proljetno – mjeseci mart i april (osobito praćeno sušom i vjetrom, dok nije počeo proces ozelenjavanja vegetacije) kada nastaje povećan broj požara. Povećani broj požara posebno je izražen kao posljedica spaljivanja korova i ostalog biootpada zaostalog nakon čišćenja poljoprivrednih i šumskih površina.
- ljetno – mjesec juli, avgust, septembar, također nastaje povećan broj požara, ukoliko se poklopi sušno razdoblje i ostali ekstremni meteorološki uslovi (jak vjetar, visoka temperatura, suhoća zraka i udari groma).

Nekoliko šumskih požara je zahvatilo veće površine što je prevazišlo mogućnosti općinske vatrogasne službe zbog čega se u akcije gašenja uključivalo i mjesno stanovništvo, radnici pojedinih firmi kao i vatrogasne službe općine Bugojno.

3.2.1.2. Područje koje može biti ugroženo

Požarni sektori predstavljaju grupu objekata, površinu objekta ili zemljišta za koju se može pretpostaviti da će se proces izgaranja ili tok požara odvijati unutar njegovih granica i da te granice požar neće prelaziti (pod pretpostavkom da u normalnim meteorološkim uslovima te granice požar neće prelaziti, ili da otežano prelazi). Požarni sektor, obzirom na reljefne karakteristike zemljišta predstavlja i cjelina gdje granicu sektora ne predstavlja prirodna ili umjetna prepreka širenju požara (golet, protivpožarna prosjeka i sl.) već je ista određena pristupom ugroženoj površini, odnosno pozicijom sa koje se može organizirati sprečavanje daljnjeg širenja požara.

Stoga postoji izražena potreba za obezbjeđivanjem potrebnih količina vode za gašenje eventualnih požara te uređenje pristupa istim. Pored ovih činjenica ipak možemo navesti određeni broj prirodnih i umjetnih akumulacija koje se mogu iskoristiti za eventualne akcije gašenja požara te dopune rezervoara sa vodom.

Kao prirodna izvorišta za gašenje požara koriste se iz rijeke Vrbas i Semešnica, a vještački iz mini hidrocentrala na Prusačkoj rijeci i Sokolinskom potoku

3.2.2. Ekspanzije i eksplozije plinova i opasnih tvari

Pod eksplozivnim tvarima podrazumijevaju se plinovite, tečne ili čvrste hemijske tvari, spojevi ili smjese koje se pod utjecajem određenog impulsa razlažu u veoma kratkom vremenskom intervalu, uz oslobađanje velike količine plinova i toplotne energije.

Posljedice koje bi nastupile u slučaju nekontrolisane ekspanzije gasova, izlivanja otrovnih materija i drugih akcidenata sa opasnim materijama, mogle bi ugroziti živote i zdravlje zaposlenika na mjestu akcidenta, ali i okolnog stanovništva,

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

izazvati oštećenja ili uništenja materijalnih dobara na širem području, te određene kontaminacije okoliša (zemlje, vode, zraka).

Broj smrtno stradalih i povrijeđenih ljudi, šteta na materijalnim dobrima i okolišu zavisila bi od mnogih faktora (intenzitet akcidenta, vrsta opasne materije, broj zaposlenih, gustoća naseljenosti, čvrstoća objekata itd.).

Vrsta i količine opasnih materija koje se koriste u privrednim društvima

Pregled lokacija na kojima se skladište veće količine zapaljivih tekućina i plinova, eksplozivnih i drugih opasnih tvari.

Red. broj	Zapaljiva materija	Naziv pravnog lica i lokacija
1.	Benzin i plin	INA Donji Vakuf
2.	Benzin i plin	ABA Donji Vakuf
3.	Benzin i plin	SILVER – OST d.o.o. Donji Vakuf
4.	Benzin i plin	TIOIL Poslovna jedinica Donji Vakuf

Tabela 15: Benzinske stanice u Donjem Vakufu

Količine zapaljivih tečnosti, goriva, plina, boja, lakova, ulja i maziva koje se skladište na ovim lokacijama su poznate.

Skladišta za smještaj lako zapaljivih tečnosti i gasova izgrađena su u skladu sa tehničkim propisima koji regulišu ovu oblast. Stanje tehničkih mjera zaštite u istim je zadovoljavajuće, jer imaju organizovanu službu fizičkog obezbjeđenja i donijeli su planove zaštite od požara.

Eksplוזija kao tehničko – tehnološka nesreća može se realno očekivati na svim lokacijama, odnosno reonima gdje se nalaze objekti gdje se skladište zapaljive materije i gasovi.

Da bi se spriječile ovakve vrste nepogoda potrebno je dosljedno sprovoditi tehničke i požarne preventivne mjere u ovim objektima.

3.2.2.1. Područje koje može biti ugroženo

Mikro-lokaliteti oko benzinskih pumpi, krug preduzeća koja koriste razne opasne materije, magistralne i regionalne prometnice.

U procesu proizvodnje fabrika koje koriste razne opasne materije mogu u slučaju havarija ugroziti šire područje, zgrade, vodotoke i zrak, što može dovesti do

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

ugrožavanja zdravlja ljudi, životinja i vegetacije. Činjenica da se kod nekih tvornica ne odvija tehnološki proces i da se instalacije s opasnim materijama neredovno održavaju, ukazuje da postoji mogućnost akcidenta na instalacijama.

3.2.2.2. Podaci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra na području djelovanja prirodne ili druge nesreće

Za razliku od drugih prirodnih nesreća, veliki požari, eksplozije gasova i drugih nesreća prouzrokovanih opasnim materijama u određenim okolnostima, iznenada i u vrlo kratkom vremenu mogu prerasti u prirodnu i drugu nesreću. S obzirom na poznavanje fizičko-hemijskih osobina gasova, otrovnih i eksplozivnih sirovina, repromaterijala i gotovih proizvoda koji predstavljaju stalnu opasnost, a koji se koriste u procesu proizvodnje, postoje realne mogućnosti da se te opasnosti po ljudske živote i materijalna dobra u cjelosti ili djelomično spriječe.

3.2.3. Radioaktivno i drugo zagađenje vode, zraka i zemljišta

Prema dostupnim podacima na području općine Donji Vakuf radioaktivna zagađenja nisu evidentirana.

Sistem kontrole nad izvorima jonizirajućeg zračenja, zaštitu ljudi sadašnjih i budućih generacija, kao i okoline od ekspozicije ili potencijalne ekspozicije reguliše Zakon o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti u Bosni i Hercegovini i drugi propisi doneseni na osnovu ovog zakona.

Na osnovu Pravilnika o kategorizaciji radijacijskih prijetnji u Bosni i Hercegovini kategorizirane su radijacijske prijetnje u pet kategorija u skladu sa međunarodnim standardima:

Radijacijske prijetnje (kategorije)	Radijacijski objekti
I	Unutar kojih nastanak radijacijskog izvanrednog događaja može dovesti do teških determinističkih efekata za pojedinca izvan mjesta događaja
II	Unutar kojih nastanak radijacijskog izvanrednog događaja može rezultirati dozama koje zahtijevaju poduzimanje hitnih zaštitnih mjera izvan mjesta događaja
III	Unutar kojih nastanak radijacijskog izvanrednog događaja može rezultirati dozama ili kontaminacijom koja zahtijeva poduzimanje hitnih zaštitnih mjera na mjestu događaja
IV	Objekti, djelatnosti sa izvorima jonizirajućeg zračenja i izvori

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

	jonizirajućeg zračenja koji mogu prouzrokovati nuklearni ili radiološki izvanredni događaj i zahtijevaju poduzimanje hitnih zaštitnih mjera na nepredvidivom mjestu
V	Djelatnosti koje ne uključuju izvore jonizirajućeg zračenja, ali za čije proizvode postoji vjerojatnoća da su kontaminirani kao rezultat radijacijskih izvanrednih događaja u objektima iz kategorije radijacijskih prijetnji I i II

Tabela 16.: Radijacijske prijetnje

Obzirom da u Bosni i Hercegovini ne postoji nuklearno postrojenje opasnost od zračenja svodi se na eventualnu havariju na nekom od postrojenja u regiji čije bi radioaktivno zračenje bilo emitovano u atmosferu pa bi pod utjecajem meteoroloških uslova koji bi u tom trenutku vladali te geografskog položaja, ovaj prostor mogao biti ugrožen u obliku radioaktivnih padavina.

Potencijalni rizici kontaminacije po zdravlje ljudi su:

- Unutrašnja kontaminacija izazvana unošenjem koroziranog uranijuma u organizam gutanjem;
- Udisanjem značajnih doza aerosola osiromašenog uranijuma (više od 1 mSv);
- Vanjsko zračenje kože beta radijacijom, kontinuiranim izlaganjem kože;
- Kontaminacijom podzemnih voda i voda za piće.

3.2.3.1. Područje koje može biti ugroženo

Posljedice upotrebe nuklearnog oružja i na teritoriji susjednih država, mogu se veoma štetno odraziti i na cjelokupan teritorij općine. Ovo se odnosi na štetno dejstvo radioaktivnih padavina, što zavisi od jačine i vrste. Do kontaminacije može doći na cijelom prostoru općine, zbog nesreća na objektima koji se nalaze na većoj udaljenosti od ovih prostora, kao što su: nuklearne centrale i skladišta nuklearnog materijala i drugih proizvodnih kapaciteta, koji u svojoj proizvodnji koriste hemijske ili biološke supstance, kao i u slučaju upotrebe nuklearnih sredstava u eventualnom ratu. Radioaktivna sredstva upotrebljavaju se u gradu u Domu zdravlja (radiologija) u svojstvu liječenja ljudi od različitih bolesti.

3.2.3.2. Podaci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra na području njegovog djelovanja po vrsti, količini i vrijednosti

Nuklearna borbena sredstva imaju jaku razornu i destruktivnu moć. Velika energija koja se oslobodi prilikom eksplozije, u kratkom vremenskom intervalu nanosi vrlo teške posljedice nezaštićenom stanovništvu. Broj osoba zahvaćenih nuklearnim dejstvom kao i težina i stepen povreda zavisi i od jačine i vrste nuklearne eksplozije,

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

sastava i pokrivenosti zemljišta, meteoroloških uslova, zaštićenosti i informiranosti stanovništva.

Onečišćenje zraka

Kvalitet zraka je uslovljen gustoćom i karakterom izvora emisije tvari onečišćivača i prirodnim faktorima (meteorološkim, klimatološkim, orografskim). Teritorijalno su u većem dijelu Federacije BiH ovi faktori takvi, da ne prouzrokuju značajno pogoršanje kvaliteta zraka. Onečišćenje zraka posebno je prisutno u industrijskim zonama i većim urbanim naseljima kao posljedica emitovanja štetnih tvari iz industrijskih i termoeenergetskih postrojenja, motornih vozila, kotlovnica, toplana, domaćinstava koja za loženje koriste fosilna goriva i dr.

Onečišćenje vode

Hemijska onečišćenja od industrije opasnija su od bakterioloških, pošto su trajna i uzrokuju štetne posljedice niz godina poslije kontaminacije. Kod procjene kvaliteta vode važno je odrediti količinu polutanata koji imaju toksično djelovanje, troše kisik iz vode, izazivaju eutrofikaciju i druge neželjene posljedice. Onečišćenje površinskih vodotoka je vrlo složen proces, a može u nekim slučajevima biti i vrlo opasan.

Onečišćenje tla

Tlo, odnosno, zemljište, može biti onečišćeno direktnim odlaganjem otpadnih tvari po površini ili deponovanjem onečišćenja iz atmosfere. U prvi slučaj spadaju nekontrolisane deponije gradskog i industrijskog otpada, a drugi zakiseljavanje okoline kao rezultat suhog i mokrog deponovanja kiselih padavina iz atmosfere. Dok se problem onečišćenja tla otpadnim tvarima može uspješno rješavati skupljanjem, transportom, reciklažom i sanitarnim odlaganjem otpadaka prema pravilima tehničke struke, onečišćenje tla kiselenjem, odnosno deponovanjem drugih hemijskih tvari u slučaju havarija (npr. hlorom, amonijakom, kiselinama ili lužinama) je mnogo ozbiljnije, jer zahvata veliku površinu.

Općina Donji Vakuf – prikupljanje otpada	2015	2024
Domaćinstva	3.200	5.500
Pravna lica	90	140
Ukupno:	3.290	5.640
Količina otpada prikupljenog tokom godine – m ³	1.600	2.500
Procenat smeća i otpada koji se sortira – procjena	0%	1%

Tabela 17.: Podaci o prikupljanju otpada

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Otpad predstavlja jedan od prioriteta problema zaštite okoliša u FBiH, pa prema tome i u općini Donji Vakuf. Problemi pri upravljanju otpadom potječu između ostalog, iz dosadašnjeg društvenog odnosa prema otpadu i načina upravljanja, pomanjkanja horizontalne i vertikalne upravljačke strukovne usklađenosti i organizovanosti, pomanjkanja pravnih propisa i ekonomskih mjera. Problem migracije stanovništva uslijed ratnih razaranja je dodatno utjecao na pogoršanje stanja.

3.3. Ostale nesreće

3.3.1. Rizik od mina i neeksploziviranih ubojnih sredstava

Humanitarno deminiranje koje se provodi u našoj zemlji je definitivno veoma spor i skup proces, a ono što zasad najviše usporava taj proces je svakako nedostatak finansijskih sredstava, konkretno za izvođenje samih operacija deminiranja.

Prema podacima za 2017. godinu, a koje je izdao BHMACH, trenutna veličina minski sumnjive površine u Bosni i Hercegovini iznosi 1.091 km² ili 2,2 % u odnosu na ukupnu površinu BiH.

Oko 3.000 km je redukovano u skoro pa dva desetljeća, a pronađeno je i uništeno više od 65.000 mina. U Bosni i Hercegovini djeluje oko 20 do 30 akreditovanih organizacija koji rade humanitarne operacije deminiranja i oko 10 timova FUCZ-e. Podaci BHMACH-a pokazuju da su kapaciteti Civilne zaštite za deminiranje uglavnom radili na deminiranju područja koja su bitna za ostvarivanje povratka, a koja nisu bila u interesu komercijalnim firmama.

Općina Donji Vakuf je jedna od najugroženijih općina kako u Federaciji BiH tako i u SBK kada su u pitanju mine i neeksplozivirana ubojna sredstva, pri čemu je civilna zaštita stalno uključena u organizaciju i odrađivanje pomenutih poslova, te planom i programom rada svake godine planiraju se aktivnosti na provođenju preventivnih i operativnih mjera zaštite i spašavanja od mina i NUS-a.

3.3.2. Velike nesreće u cestovnom saobraćaju

Oblast prometa i veza posebno je osjetljiva na dejstvo prirodnih i drugih nesreća, koje otežavaju normalno odvijanje prometa, posebno drumskog, željezničkog, vodnog i zračnog, čime direktno utječu na sigurnost prometa, a najčešće su uzrok prometne nesreće.

Najosjetljivija grana prometa na djelovanje vremenskih uslova odnosno prirodnih i drugih nesreća su prometnice, odnosno drumski promet.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Razgranatost putnih pravaca, klimatski uslovi, konfiguracija zemljišta i geografski položaj prometnica u općini Donji Vakuf neposredno uslovljavaju odvijanje i utječu na sigurnost odvijanja prometa.

Kroz općinu Donji Vakuf prolazi magistralni pravci M-16 koji povezuje Jablanicu i Bihać i M-5 koji povezuje Travnik i banja Luku.

Definisano je 13 lokalnih putnih pravaca sa ukupnom dužinom od 129 km i to 69 km sa asfaltnim kolovozom i 60 km makadamskog kolovoza.

Iz godine u godinu ulažu se značajna finansijska sredstva u izgradnji lokalnih cesta na području općine Donji Vakuf, kao i neophodna sredstva u održavanju postojećih lokalnih putnih pravaca.

3.3.2.1. Učestalost pojavljivanja i intenzitet djelovanja

Na osnovu izvještaja MUP-a SBK i PS Donji Vakuf vidljivo je da se na području općine Donji Vakuf najveći broj nezgoda događa na dijelu trase M-15 i M-16, koji prolazi kroz ovu općinu, a koji je u nadležnosti Federalne direkcije cesta.

Najčešći uzroci saobraćajnih nezgoda su u najvećem broju subjektivne prirode, greške vozača koji nisu poštovali saobraćajne propise (pravila, obaveze, zabrane i ograničenja), zatim upravljanje pod uticajem alkohola te stanje puteva.

3.3.2.2. Područje koje može biti ugroženo

Do težih prometnih nesreća može doći na svim putnim komunikacijama na području općine, a očekivati je značajnije ljudske gubitke i materijalne štete na putnim komunikacijama na kojima je intenzivnije odvijanje drumskog prometa, naročito magistralnim cestama, kao i urbanom dijelu gradu gdje su izraženije gužve.

Usljed veće količine padavine može doći do plavljenja putnih komunikacija što može prouzrokovati zastoje u prometu, a zbog klizavih putnih komunikacija može doći i do većih prometnih nesreća.

3.3.2.3. Podaci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra

Procjenjuje se da u slučaju prometnih nesreća može doći do lakših i težih povreda lica, kao i smrtnih stradanja. Prilikom prometnog udesa najvjerojatnije dolazi i do materijalne štete automobila. Ukoliko dođe do većih prometnih nesreća na putnim komunikacijama može doći do oštećenja prometnih objekata (prometni znakovi, zaštitna ograda, autobuska stajališta itd.).

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

**IV MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE JE POTREBNO PROVODITI RADI
ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH NESREĆA**

4.1. Prirodne nesreće

4.1.1. Mjere zaštite od zemljotresa

Mjere smanjenja seizmičkog rizika predstavljaju organizovane radnje i postupci koje pripremaju i sprovode državni organi i organizacije, organi lokalne uprave, privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici i operativne jedinice, u cilju sprovođenja adekvatnih aktivnosti prije zemljotresa (mjere preventivne zaštite), nakon zemljotresa - u toku spašavanja, kao i tokom otklanjanja posljedica nakon zemljotresa (dugoročne mjere).

Faza preventivne zaštite:

Provođenje preventivnih mjera zaštite protiv zemljotresa kao opasnosti jeste dugoročan proces i u tom cilju potrebno je provoditi sljedeće mjere:

- Organizovanje, opremanje i osposobljavanje svih nadležnih pravnih i fizičkih subjekata za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara u slučaju događanja potresa na području općine Donji Vakuf.
- Obučavanje i osposobljavanje građana za preduzimanje mjera samozaštite i međusobne pomoći u slučaju potresa.
- Izrada planova za evakuaciju, smještaj i zbrinjavanje lica iz područja ugroženog potresom.
- Izrada planova za medicinsko zbrinjavanje lica povrijeđenih kao posljedica djelovanja potresa.
- Obezbjedenje u okviru robnih rezervi, odgovarajućih količina životnih namirnica, odjeće, obuće i drugih potreba stanovništva koje bi bilo u stanju potrebe za ovim sredstvima, kao posljedica djelovanja potresa

Zaštita i spašavanje od rušenja: seizmičke mikrorejoneizacije, poštivanje pravilnika o tehničkim propisima kod izgradnje (objekta) u seizmičkom području, primjena urbanističkih mjera zaštite kod projektovanja i planiranja naselja (rastresitost, otpornost, prohodnost prometnica, spratnost, elastičnost i drugo).

Prva medicinska pomoć: stvaranje rezerve krvi i krvne plazme, lijekova i sanitetskog materijala, preventivne protivepidemijske i higijenske mjere zaštite stanovništva.

Obezbjedenje u okviru državnih rezervi odgovarajućih količina životnih namirnica, odjeće, obuće i drugih potreba stanovništva koje bi bilo u stanju potrebe za ovim sredstvima, kao posljedica djelovanja potresa.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Faza spašavanja

U slučaju zemljotresa sa razornim dejstvom bilo bi potrebno izvršiti blagovremeno aktiviranje i mobiliziranje potrebnih struktura zaštite i spašavanja i po potrebi tražiti pomoć od drugih nivoa vlasti, regulirati promet u novim uvjetima i obezbijediti sigurnost i bezbjednost građana i materijalnih dobara, kao i preduzimati i provoditi sljedeće mjere zaštite i spašavanja:

- Zaštita i spašavanje od rušenja: izviđanje ruševina i pronalaženje lica zatrpanih u ruševinama, osiguranje oštećenih i pomjerenih dijelova konstrukcija zgrada i objekata radi sprječavanja zarušavanja i naknadnog rušenja, spašavanje zatrpanih, odnosno njihovo izvlačenje izvan zona rušenja, spašavanje stanovništva i materijalnih dobara sa visokih zgrada i drugih objekata.
- Prva medicinska pomoć: pružanje prve pomoći standardnim i priručnim sredstvima na licu mjesta, medicinska trijaža ranjenih, povrijeđenih i oboljelih ljudi, sanitetske evakuacije i transport do najbliže zdravstvene ustanove radi pružanja opće medicinske pomoći ili do odgovarajuće specijalističke zdravstvene ustanove radi potpunog zdravstvenog zbrinjavanja.
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih: hitne aktivnosti za smještaj, ishranu i osiguranje drugih prijeko potrebnih uvjeta za život ugroženih i stradalih ljudi.
- Evakuacija: naknadno plansko, organizirano i privremeno izmještanje stanovništva i materijalnih dobara iz područja zahvaćenih prirodnom nesrećom, na neugrožena ili manje ugrožena područja, te susjedne općine pod uslovom da drugim mjerama zaštite i spašavanja nije moguće zaštititi ljude i materijalna dobra.
- Zaštita i spašavanje od požara: organizovanje i pripremanje snaga za gašenje požara, gašenje i lokalizovanje požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara iz objekata i područja ugroženih požarom.
- Asanacija terena: uklanjanje, identifikacija i pokop poginulih ljudi, uklanjanje leševa uginulih životinja, dezinfekcija i deratizacija objekata i terena i uklanjanje štetnih tvari koje ugrožavaju život i zdravlje ljudi i okoliša.
- Zaštita okoliša: sprječavanje nastanka štetnih posljedica i otklanjanje štetnih posljedica nastalih uslijed klizišta.
- Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom: osiguranje prevođenja i prijelaza preko rijeka i jezera, izvlačenje utopljenika i materijalnih dobara iz rijeke i jezera.

Imajući u vidu stanje koje obično biva nakon zemljotresa (haotičnost, dezorganizacija, panika, posljedice koje bi eventualno pretrpjeli i samo učesnici zaštite

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

ispašavanja), teško je dati ocjenu o osposobljenost učesnika zaštite i spašavanja. Poseban problem koji bi se direktno odrazio i na efikasnost i racionalnost akcija spašavanja jeste problem veze rukovođenja.

Radio veze koje bi tada bila najefikasnije ne postoje na relaciji Općina-MZ-e. U ovaj sistem nisu povezana ni preduzeća od posebnog značaja tako da bi naročito u prvoj fazi dolazilo do prekida, kašnjenja informacija, dupliranja aktivnosti i slično.

Zaštita u uslovima postojanja prirodne nesreće zemljotres	
Izvršilac	Zadatak
Općinski načelnik, OŠCZ, Općinske službe	- usmjerava i koordinira aktivnostima na provođenju operativnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara - proglašava stanje i prestanka prirodne nesreće
Načelnik OŠCZ JU Centar za kulturu, inf. i sport	- aktiviranje operativnog centra, - blagovremeno informisane građana
Građani	- učešće u spašavanju ljudi i materijalnih dobara.
JKP "Gradina" Donji Vakuf Pravni subjekti koji posjeduju građevinsku mehanizaciju	- učešće sa svom mehanizacijom i opremom za raščišćavanje saobraćajnica, uklanjanje prepreka i evakuacija stanovništva i materijalnih dobara
Službe civilne zaštite Povjerenici civilne zaštite	- prema nastalim uslovima svako iz svoje oblasti iznalazi najbolje rješenje. Obezbjedenje provođenja mjera za otklanjanje i ublažavanje posljedica
Služba za katastar il imovinsko pravne poslove	- iznalazi stambene objekte za smještaj evakuisanog stanovništva -koristi najbliže objekte: private ugostiteljske objekte i druge objekte koji raspolažu sa hranom i smještajem
JU Dom Zdravlja Donji Vakuf	- ukazivanje prve medicinske pomoći na licu mjesta, pružanje opšte i spec. medicinske pomoći u zdravstvenim ustanovama -identifikacija
Policijska stanica Donji Vakuf	- obezbjeđenje, usmjeravanje saobraćaja i dr. mjere za otklanjanje i ublažavanje posljedica

Tabela 18.: Pregled izvršilaca, zadataka i načina organizovanja u zaštiti od zemljotresa u općini Donji Vakuf

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

4.1.2. Mjere zaštite od odronjavanja i klizanja tla

Faza preventivne zaštite

Preventivne mjere zaštite od klizišta uglavnom su postale svakodnevnost da bi se spriječilo stepenasto odronjavanje, odnosno postanak velikih klizišta. Preventivne mjere čine:

- Izrada katastra klizišta;
- Izrada baze podataka nestabilnih terena;
- Stalni monitoring katastra klizišta i uvezivanje katastra klizišta u jedinstven informacijski sustav;
- Uslovi izgradnje objekata; Izrada preciznih urbanističkih planova;
- Razmjera klizišta, hitnost sanacije i sanacione mjere;
- Izrada inženjersko-geološke karte (1:25.000) za područje općine Maglaj, na kojoj su registrovana područja sa nestabilnom strukturom zemljišta;
- Izgradnja odgovarajućih instalacija za dreniranje, prihvati i odvođenje površinskih, podzemnih i otpadnih voda, naročito u naseljenim mjestima;
- Obezbjedenje finansijskih sredstava za sanaciju najprioritetnijih klizišta, posebno onih koja ugrožavaju najviše stambenih i infrastrukturnih objekata;
- Izgradnja stambenih i svih drugih građevinskih objekata, kao i svih vrsta infrastrukturnih objekata u skladu sa zakonskim propisima o pridržavanju propisanih tehničkih i drugih normi kod građenja;
- Utvrđivanje lokaliteta na kojima se zabranjuje izgradnja stambenih, infrastrukturnih i drugih građevinskih objekata;
- Izgradnja odgovarajućih instalacija za dreniranje, prihvati i odvođenje površinskih, podzemnih i otpadnih voda, naročito u naseljenim mjestima;
- Kaptiranje izvora i vode u uvalama te njihovo odvođenje izvan klizišta;
- Regulisanje potoka i bujica u neposrednoj blizini klizišta;
- Obezbjedenje inspeksijskog nadzora, posebno radi zabrane nekontrolisane sječe šuma;
- Edukacija stanovništva i pripadnika struktura civilne zaštite o načinu prepoznavanja osnovnih znakova pojave klizišta i najosnovnijim preventivnim mjerama koje treba preduzeti radi sprječavanja daljnjeg širenja klizišta.

Kada Općinski načelnik utvrdi postojanje prirodne nepogode od klizišta, vrši se mobilizacija Općinskog štaba CZ i općinskih službi, angažovanje državnih i privatnih preduzeća, JKP "Gradina" Donji Vakuf u cilju poduzimanja mjera u toku djelovanja prirodne nesreće izazvane klizištem, mogu se upotrijebiti sve raspoložive snage kao kod zaštite od zemljotresa. Općinski štab CZ procjenjuje koje strukture treba mobilizirati radi ispomoći i zaštite od klizišta.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Faza spašavanja

- Angažovanje svih raspoloživih stručnih i ljudskih potencijala i materijalno-tehničkih sredstava na preduzimanju interventnih sanacionih mjera, kada treba, u hitnim slučajevima, kada to situacija na terenu zahtijeva, bez odgovarajuće projektne dokumentacije, intervenirati na klizištu radi sprječavanja daljnjeg širenja klizišta;
- Zaštita okoliša: sprječavanje nastanka štetnih posljedica i otklanjanje štetnih posljedica nastalih uslijed klizišta;
- Zaštita i spašavanje od rušenja: izviđanje ruševina i pronalaženje lica zatrpanih u ruševinama, osiguranje oštećenih i pomjerenih dijelova konstrukcija zgrada i objekata radi sprječavanja zarušavanja i naknadnog rušenja, spašavanje zatrpanih, odnosno njihovo izvlačenje izvan zona rušenja, spašavanje stanovništva i materijalnih dobara sa visokih zgrada i drugih objekata;
- Prva medicinska pomoć: pružanje prve pomoći standardnim i priručnim sredstvima na licu mjesta, medicinska trijaža ranjenih, povrijeđenih i oboljelih ljudi, sanitetske evakuacije i transporta do najbliže zdravstvene ustanove radi pružanja opće medicinske pomoći ili do odgovarajuće specijalističke zdravstvene ustanove radi potpunog zdravstvenog zbrinjavanja;
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih: hitne aktivnosti za smještaj, ishranu i osiguranje drugih prijeko potrebnih uvjeta za život ugroženih i stradalih ljudi;
- Evakuacija: naknadno plansko, organizirano i privremeno izmještanje stanovništva i materijalnih dobara iz područja zahvaćenih prirodnom nesrećom na neugrožena ili manje ugrožena područja, te susjedne općine pod uslovom da drugim mjerama zaštite i spašavanja nije moguće zaštititi ljude i materijalna dobra.

Faza otklanjanja posljedica

- Asanacija terena: angažovanje stručnih ekipa zdravstvene, veterinarske, komunalne i drugih službi i odgovarajućih jedinica Civilne zaštite za provođenje asanacije;
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih: hitne aktivnosti za smještaj, ishranu i osiguranje drugih prijeko potrebnih uvjeta za život ugroženih i stradalih ljudi, organizovanje prikupljanja i raspodjele pomoći nastradalom stanovništvu;
- Prikupljanje podataka i utvrđivanje obima posljedica nastalih od djelovanja prirodne nesreće;
- Aktivnosti nadležnih Općinskih službi i drugih tijela državne uprave u vezi sa namjenskim istražiteljskim radnjama i zahtjevima za pomoć radi sanacije posljedica,
- Procjena pričinjenih šteta od posljedica klizanja tla;

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Pridržavati se principa da se sanacija klizišta, posebno onih većih i složenijih, vrši isključivo na osnovu odgovarajuće projektne dokumentacije, koja uključuje: geološka, inženjersko-geološka i geomehanička ispitivanja terena;
- Operacije rasčišćavanja, popravka manje oštećenih stambenih i drugih građevinskih objekata, vodovodnih, električnih, ptt i kanalizacionih instalacija, puteva, mostova i drugih infrastrukturnih objekata, radi stvaranja osnovnih uslova za normalizaciju života na pogođenom području;
- Rekonstrukcija;
- Povratak privremeno evakuisanog stanovništva na područje pogođeno klizištem;

4.1.3. Mjere zaštite od poplava

Mjere smanjenja ugroženosti od poplava provodi se kroz tzv. mjere zaštite od poplava. Mjere zaštite od poplava obuhvataju preventivne mjere, mjere spašavanja, kao i mjere za ublažavanje posljedica i saniranje neposrednih šteta uzrokovanih poplavama.

Faza preventivne zaštite

Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom: izgradnja, održavanje i saniranje oštećenih objekata za zaštitu od poplava; osmatranje i izviđanje stanja vodotoka, objekata i terena; planiranje evakuacije stanovništva i materijalnih dobara iz ugroženih područja; planiranje prevođenja i prijelaza preko rijeka, jezera, snimanje stanja na terenu;

- Sprječavanje gradnje stambenih objekata bez odobrenja za građenje;
- Izrada programa redovnog održavanja i sanacije korita vodotokova i kanalizacionih mreža;
- Obezbjedeње sredstava za održavanje i sanaciju;
- Regulacija vodotokova i kanalizacione mreže;
- Izgradnja i održavanje odbrambenih nasipa pored rijeka, izgradnja i održavanje adekvatnih vodoprivrednih objekata i sustava za odvođenje i prihvati površinskih i podzemnih voda, izgradnja i održavanje propusta i kanala ispod i pored puteva i slični radovi;
- Preduzimati sve predviđene mjere od strane inspekcijskih i drugih nadležnih organa u cilju sprječavanja odlaganja raznog otpadnog materijala u korita vodotoka, kao mjere u cilju sprječavanja protuzakonite izgradnje raznih objekata iznad i pored korita vodotoka, koji mogu utjecati na smanjenje proticajnog profila vodotoka;
- Informisanje stanovništva;
- Osposobljavanje, obučavanje i opremanje organizovanih snaga zaštite i spašavanja.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Stepen zaštite općine Donji Vakuf od poplava je na srednjoj razini. Pravu opasnost može predstavljati rijeka Vrbas. Povremene i kratkotrajne probleme mogu izazvati kiše kratkog trajanja velikog intenziteta, kada se stvaraju bujični potoci koji plave određena poljoprivredna i stambena područja.

Pri padavinama intenziteta većeg od 0.657 mm/min odnosno 109,9 l/s za trajanje padavina od 8 sati poduzimaju se slijedeće mjere:

- angažovanje JKP "Gradina" i UG Vatrogasno društvo za pročišćavanje propusta i crpljenje vode iz podruma

Preventivne mjere, Redovna odbrana od poplava	
Izvršilac	Zadatak
Načelnik OŠCZ JU Centar za kulturu, informisanje i sport	- aktiviranje operativnog centra, - blagovremeno informisanje građana
OŠCZ-e Načelnik oćine Službe civilne zaštite	- proglašava početak i prestanak redovne odbrane od poplava - vodi neprekidno dežurstvo stručno-tehničkog osoblja - angažuje sopstvenu mehanizaciju i opremu - preuzima sve radove na sprečavanju poplavnih voda na vodotoku
JKP "Gradina" Donji Vakuf Službe civilne zaštite Pravni subjekti koji posjeduju građevinsku mehanizaciju	- pročišćavati slivnike i crpiti vodu iz podruma - uvodi neprekidno dežurstvo stručno-tehničkog osoblja - preuzima sve potrebne radove na sprečavanju poplavnih voda na pritkama rijeke Vrbas - vršiti regulaciju vodotoka rijeke Vrbas i potoka na cijeloj dužini - vršiti preventivnu kontrolu vodotoka rijeke Vrbas - čišćenje korita od granja, nanosa i smeća naročito oko mostova i propusta - zatrpavanje kamenom rupa nastalih potkopavanjem zidova - preventivna kontrola i čišćenje vodotoka potoka od smeća i nanosa - saniranje oštećenja na kanalisanim dijelovima potoka, ulaznim građevinama i pregradama za zaustavljanje nanosa

Tabela 21.: Pregled izvršilaca, zadataka i načina organizovanja u zaštiti od poplava na području općine

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Faza spašavanja

Angažovanje svih raspoloživih ljudskih snaga i materijalno-tehničkih sredstava na neposrednoj odbrani od poplava u cilju zaštite ljudi i materijalnih dobara;

- Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom: izgradnja, osmatranje i izviđanje stanja vodotoka, objekata i terena, provođenje evakuacije stanovništva i materijalnih dobara iz ugroženih područja, osiguranje prevođenja i prijelaza preko rijeka, ispumpavanje vode iz poplavljenih objekata i izvlačenje utopljenika i materijalnih dobara iz rijeka, snabdijevanje poplavom ugroženog stanovništva potrebnim namirnicama i drugim sredstvima radi preživljavanja;
- Prva medicinska pomoć: pružanje prve pomoći standardnim i priručnim sredstvima na licu mjesta, medicinska trijaža ranjenih, povrijeđenih i oboljelih ljudi, sanitetska evakuacija i transport do najbliže zdravstvene ustanove radi pružanja opće medicinske pomoći ili do odgovarajuće specijalističke zdravstvene ustanove radi potpunog zdravstvenog zbrinjavanja;
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih: hitne aktivnosti za smještaj, ishranu i osiguranje drugih prijeko potrebnih uvjeta za život ugroženih i stradalih ljudi;
- Evakuacija: naknadno plansko, organizirano i privremeno izmještanje stanovništva i materijalnih dobara iz područja zahvaćenih prirodnom nesrećom, na neugrožena ili manje ugrožena područja, te susjedne općine pod uslovom da drugim mjerama zaštite i spašavanja nije moguće zaštititi ljude i materijalna dobra;
- Asanacija terena: uklanjanje, identifikacija i pokop poginulih ljudi, uklanjanje leševa uginulih životinja;
- Zaštita okoliša: sprječavanje nastanka štetnih posljedica i otklanjanje štetnih posljedica po okoliš nastalih poplavom;
- Zaštita i spašavanje od rušenja: izviđanje ruševina i pronalaženje lica zatrpanih u ruševinama, osiguranje oštećenih i pomjerenih dijelova konstrukcija zgrada i objekata radi sprječavanja zarušavanja i naknadnog rušenja, spašavanje zatrpanih, odnosno njihovo izvlačenje izvan zona rušenja.

Vanredna odbrana od poplava	
Izvršilac Zaštita u uslovima postojanja prirodne nepogode	Zadatak
Načelnik OŠCZ JU Centar za kulturu, informisanje i sport	- aktiviranje operativnog centra, - blagovremeno informisane građana
Načelnik općine OpŠCZ	- proglašava početak i prestanak vanredne odbrane od poplava - naređuje upotrebu snaga i sredstava

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

	sa područja općine Donji Vakuf od interesa za zaštitu i spašavanje od poplava a u skladu sa Planom zaštite od elemntarnih nepogoda - rukovodi akcijom zaštite i spašavanja
Službe civilne zaštite	- učešće Službi civilne zaštite na spašavanju stanovništva i materijalnih dobara
JKP "Gradina"	- uvodi neprekidno dežurstvo stručno tehničkog osoblja -angažuje sopstvenu mehanizaciju i opremu
Građani	- učešće građana u spašavanju na ugroženom području stanovništva i materijalnih dobara
Općinske službe	- prati stanje na svim mostovima i saobraćajnicama i brine se o tehničkom održavanju istih - preko Kantonalnog zavoda za zdravstvenu zaštitu i epidemiologiju organizuje suzbijanje zarazne bolesti i nadzora nad ugroženim stanovništvom - organizuje privremenu obustavu saobraćaja
JU Dom zdravlja Donji Vakuf	- upružanje prve medicinske pomoći i zbrinjavanje povrijeđenih
Policajska stanica Donji vakuf	- učešće PS Donji Vakuf na obezbjeđenju područja zahvaćenog poplavama

Tabela 20.: Pregled izvršilaca, zadataka i načina organizovanja u zaštiti od poplava na području općine

Faza otklanjanja posljedica

- Asanacija terena: uklanjanje, identifikacija i pokop poginulih ljudi, uklanjanje leševa uginulih životinja, dezinfekcija i deratizacija objekata i terena i uklanjanje štetnih tvari koje ugrožavaju život i zdravlje ljudi i okoliš;
- Zaštita okoliša: sprječavanje nastanka štetnih posljedica i otklanjanje štetnih posljedica po okoliš;
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih: hitne aktivnosti za smještaj, ishranu i osiguranje drugih prijeko potrebnih uvjeta za život ugroženih i stradalih ljudi, organizovanje prikupljanja i raspodjele pomoći nastradalom stanovništvu;
- Prikupljanje podataka i utvrđivanje obima posljedica nastalih od djelovanja prirodne nesreće;

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Aktivnosti nadležnih općinskih službi i drugih tijela državne uprave u vezi sa namjenskim istražiteljskim radnjama i zahtjevima za pomoć radi sanacije posljedica poplave;
- Procjena pričinjenih šteta od posljedica poplave;
- Operacije rasčišćavanja, popravka manje oštećenih stambenih i drugih građevinskih objekata, vodovodnih, električnih, ptt i kanalizacionih instalacija, puteva, mostova i drugih infrastrukturnih objekata, radi stvaranja osnovnih uslova za normalizaciju života na poplavom pogođenom području;
- Finansijske potpore u zajmovima i drugim beneficijama ljudima i pravnim osobama na ugroženom području, odgovaranje na potrebe medija;
- Rekonstrukcija i povratak privremeno evakuisanog stanovništva na područje pogođenom poplavom;
- Izrada planova za izgradnju građevinskih i infrastrukturnih objekata na poplavom ugroženom području.

4.1.4. Mjere zaštite od visokog snijega i snježnih nanosa

Na području općine Donji Vakuf intenzitet padavina posebno je izražen od početka mjeseca novembra do kraja marta, pa je neophodna priprema kako u ovom periodu ne bi došlo do narušavanja normalnog života. Najintenzivnije padavine dešavaju se u mjesecu decembru i januaru.

Veće snježne padavine, dolaskom viših temperatura mogu prouzrokovati naglo topljenje snijega i time dovesti do izlivanja vode te do stvaranja bujica, što bi stvorilo mogućnost pojave epidemija i zaraza, kao i onemogućavanje normalnog odvijanja saobraćaja.

Faze preventivne zaštite

- Izrada općinskih planova i program za zimsko održavanje lokalnih puteva i gradskih prometnica;
- Opremanje i osposobljavanje općinskih službi i komunalnog preduzeća za zimsko održavanje puteva;
- Nabavka i održavanje neophodne mehanizacije i opreme za uklanjanje snijega sa puteva;
- Obezbeđivanje dovoljnih količina posipnog materijala za puteve.

U uslovima postojanja neposredne opasnosti od visokog snijega i snježnih nanosa, poduzimaju se mjere zaštite i spašavanja koje mogu doprinijeti sprječavanju nastanka opasnosti ili nesreća ili ublažavanje njenog djelovanja kao i mjere, postupci i zadaci koji su u funkciji spašavanja, zaštite i zbrinjavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih tom opasnošću ili tom nesrećom.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Potrebno je od strane Službe za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu učešće u prevenciji nastanka ove nepogode u smislu koordinacije i pravovremenog upozoravanja na pripremljenost za zimski period nadležnih struktura.

Preventivne mjere i redovna zaštita koja se sprovodi u toku snježnih padavina	
Izvršilac	Zadatak
Načelnik OŠCZ JU Centar za kulturu, informisanje i sport	- aktiviranje operativnog centra, - blagovremeno informisanje građana
Načelnik općine OpŠCZ	- proglašava početak i prestanak prirodne nestaće - naređuje upotrebu snaga i sredstava sa područja općine Donji Vakuf od interesa za zaštitu i spašavanje od snježnih nanosa a u skladu sa Planom zaštite od elementarnih nepogoda - rukovodi akcijom zaštite i spašavanja
Općinske službe	- pravi plan angažovanja mehanizacije i ljudstva, određivanje prioriteta i nadležnosti za čišćenje komunikacija - pravi plan pripreme za alternativno parkiranje automobila i upozorava građane da se pridržavaju uputstva kako bi zimske službe nesmetano mogle da vrše čišćenje komunikacija - pravi plan pripreme za eventualno isključivanje određenih saobraćajnica i isključivanje automobila određene nosivosti sa saobraćajnica - snimiti sve ulice i trotoare gdje su parkirana havarisana vozila pogotovo na padinskim djelovima i napraviti plan uklanjanja prije snježnih padavina - pripremiti plan praćenja o pridržavanju propisa u zimskim uslovima (zimski oprema za automobile)
JKP "Gradina Službe civilne zaštite Povjerenici civilne zaštite Pravni subjekti koji posjeduju građevinsku mehanizaciju	- priprema mehanizaciju, praćenje vremenske prognoze, posipanje solju saobraćajnica i trotoara - blagovremeno razrađuje i planira nabavku potrebnih sredstava za čišćenje snijega i otklanjanje poledice - čišćenje saobraćajnica i pločnika - usmjeravanje dodatne mehanizacije prema prioritetima za rubne dijelove - angažovanje ljudstva na ručnom

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

	raščišćavanju
Vlasnici poslovnog i stambenog prostora	- vrše čišćenje trotoara ispred poslovnih i stambenih zgrada
Upravitelji zgrada i stanari	- čišćenje snijega i ledenica sa stambenih objekata
OŠCZ	- snimanje situacije na terenu i provjerava se organizacija MZ, angažovanje rezervne mehanizacije i svih ostalih subjekata i sredstava koji se koriste u preventivnoj zaštiti

Tabela 21.: Pregled izvršilaca, zadataka i načina organizovanja u zaštiti od snježnih nanosa i poledica

Faze spašavanja

- Zaštita okoliša: sprječavanje nastanka štetnih posljedica i otklanjanje štetnih posljedica nastalih uslijed visokih snježnih nanosa;
- Uklanjanje snijega i snježnih nanosa sa lokalnih, regionalnih i magistralnih puteva, gradskih i prigradskih prometnica i seoskih puteva, te sa prilaza stambenim, poslovnim, javnim, zdravstvenim, školskim, industrijskim i drugim objektima od šireg značaja, kao i uklanjanje snijega sa krovova objekata;
- Prva medicinska pomoć: pružanje prve pomoći standardnim i priručnim sredstvima na licu mjesta, medicinska trijaža ranjenih, povrijeđenih i oboljelih ljudi, sanitetska evakuacija i transport do najbliže zdravstvene ustanove radi pružanja opće medicinske pomoći ili do odgovarajuće specijalističke zdravstvene ustanove radi potpunog zdravstvenog zbrinjavanja;
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih: hitne aktivnosti za ishranu i osiguranje drugih prijeko potrebnih uvjeta za život ugroženih i stradalih ljudi;
- Dopremanje najneophodnijih životnih namirnica i drugih sredstava za normalan život građana koji se nalaze na područjima koja su, uslijed visokog snijega i snježnih nanosa, odsječeni od općinskog središta i drugih naselja;
- Evakuacija: naknadno plansko, organizirano i privremeno djelimično izmještanje stanovništva i materijalnih dobara iz područja zahvaćenih prirodnom nesrećom, na neugrožena ili manje ugrožena mjesta, pod uslovom da drugim mjerama zaštite i spašavanja nije moguće zaštititi ljude i materijalna dobra;
- Angažovanje svih raspoloživih ljudskih snaga i materijalno – tehničkih sredstava na provođenju potrebnih aktivnosti u cilju zaštite ljudi i materijalnih dobara.

Faze otklanjanja posljedica

- Zaštita okoliša: sprječavanje nastanka štetnih posljedica i otklanjanje štetnih posljedica po okoliš nastalih uslijed visokog snijega;

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih: hitne aktivnosti za smještaj, ishranu i osiguranje drugih prijeko potrebnih uvjeta za život ugroženih i stradalih ljudi, organizovanje prikupljanja i raspodjele pomoći nastradalom stanovništvu;
- Prikupljanje podataka i utvrđivanje obima posljedica nastalih od djelovanja prirodne nesreće;
- Aktivnosti nadležnih općinskih službi i drugih tijela državne uprave u vezi sa namjenskim istražiteljskim radnjama i zahtjevima za pomoć radi sanacije posljedica visokog snijega i snježnih nanosa;
- Procjena pričinjenih šteta od posljedica visokog snijega i snježnih nanosa;
- Operacije rasčišćavanja, popravka manje oštećenih stambenih i drugih građevinskih objekata, vodovodnih, električnih, ptt i kanalizacionih instalacija, puteva, mostova i drugih infrastrukturnih objekata, radi stvaranja osnovnih uvjeta za normalizaciju života na pogođenom području;
- Financijska potpora u zajmovima i drugim beneficijama ljudima i pravnim osobama na ugroženom području;
- Rekonstrukcija;

4.1.5. Mjere zaštite od suše

Preventivne mjere zaštite od suše obuhvaćaju pravovremenu i potpunu primjenu odgovarajućih agrotehničkih mjera, kontinuirano praćenje, identifikaciju i kvalifikaciju šteta i posljedica suše, te blagovremeno poduzimanje mjera sanacije šteta.

Posljedice suše na ovom području najnepovoljnije bi se odrazile na snadbijevanje vodom za piće padinskih i urbanih dijelova Općine, kao i područja koja se snadbijevaju vodom za piće iz lokalnih izvorišta i objekata.

Faze preventivne zaštite

- Preduzimanje svih neophodnih preventivnih mjera prije perioda kada su moguće visoke temperature vazduha, u cilju lakšeg prevazilaženja problema koji mogu nastati kao posljedica ove prirodne nesreće;
- Projektovanje i gradnja objekata, u skladu sa tehničkim normativima o gradnji;
- Izrada plana snadbijevanja građana vodom;
- Projektovanje i gradnja objekata za navodnjavanje;
- Obezbeđenje finansijskih sredstava;
- Edukacija stanovništva o optimalnom načinu ponašanja i života, kao i osnovnim mjerama samozaštite za vrijeme dok traju visoke temperature vazduha;
- Edukacija poljoprivrednih proizvođača o mjerama i postupcima zaštite poljoprivrednih kultura od ovih nepogoda, kao i o izboru optimalnih sorti bilja i pravilnom uzgoju.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Faze spašavanja

- Zaštita okoliša: sprječavanje nastanka štetnih posljedica od uništenja i zagađivanja okoliša i u otklanjanju posljedica nastalih uslijed djelovanja vremenskih nepogoda, suša, na okolicu, kao i drugih prirodnih nepogoda;
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih: hitne aktivnosti za snabdijevanje stanovništva vodom za piće i za higijenske potrebe, u sušom ugroženim područjima, pomoću autocisterni i na drugi pogodan način i osiguranje drugih prijeko potrebnih uvjeta za život ugroženih i stradalih ljudi;
- Prva medicinska pomoć: pružanje prve pomoći standardnim i priručnim sredstvima na licu mjesta, medicinska trijaža ranjenih, povrijeđenih i oboljelih ljudi, sanitetska evakuacija i transport do najbliže zdravstvene ustanove radi pružanja opće medicinske pomoći ili do odgovarajuće specijalističke zdravstvene ustanove radi potpunog zdravstvenog zbrinjavanja;
- Kontrola higijenske ispravnosti vode za piće iz bunara i izvorišta, koji služe za alternativno snabdijevanje;
- Angažovanje svih raspoloživih ljudskih snaga i materijalno – tehničkih sredstava na provođenju potrebnih aktivnosti u cilju zaštite ljudi i materijalnih dobara;
- Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla: obezbjeđenje vode za napajanje stoke, sklanjanje i izmještanje, sprječavanje i lokaliziranje pojava parazitenih, zaraznih i uzgojenih bolesti, kontrola životinja, sirovina, proizvoda i otpadaka životinjskog porijekla, kontrola ispravnosti stočne hrane i vode, ukazivanje prve veterinarske pomoći oboljeloj i ranjenoj stoci, uklanjanju leševa životinja i drugog otpada animalnog porijekla i poduzimanje drugih odgovarajućih mjera;
- Zaštita i spašavanje bilja i biljnih proizvoda: poduzimanje neophodnih agrotehničkih mjera za zaštitu od suše, korištenje zaštitnih sredstava u skladu sa standardima i normativima iz oblasti poljoprivrede, industrijske proizvodnje hrane, lijekova i stočarstva; kao i druge mjere kojima se osigurava zaštita bilja i biljnih proizvoda od suše;
- Zaštita i spašavanje od požara: priprema i provođenje preventivnih mjera u svim sredinama, objektima, mjestima i prostorima gdje postoji mogućnost nastanka požara, organizovanje i pripremanje snaga za gašenje požara, organizovanje osmatranja i uzbunjivanja o pojavama požara, gašenje i lokaliziranje požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara iz objekata i područja ugroženih požarom.

Faze otklanjanja posljedica

- Zaštita okoliša: sprječavanje nastanka štetnih posljedica i otklanjanje štetnih posljedica po okoliš uslijed pojave suše;

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Asanacija terena: uklanjanje, identifikacija i pokop poginulih ljudi, uklanjanje leševa uginulih životinja, dezinfekcija i deratizacija objekata i terena i uklanjanje štetnih tvari koje ugrožavaju život i zdravlje ljudi i okoliša;
- Prikupljanje podataka i utvrđivanje obima posljedica nastalih od djelovanja prirodne nesreće;
- Aktivnosti nadležnih općinskih službi i drugih tijela državne uprave u vezi sa namjenskim istražiteljskim radnjama i zahtjevima za pomoć radi sanacije posljedica suše;
- Procjena pričinjenih šteta od posljedica suše;
- Otklanjanje svih posljedica koje su nastale kao posljedica suše, posebno u poljoprivredi, stočarstvu, voćarstvu, vodoprivredi i vodosnabdijevanju stanovništva i industrije;
- Financijska potpora u zajmovima i drugim beneficijama ljudima i pravnim osobama na ugroženom području, odgovaranje na potrebe medija.

4.1.6. Mjere zaštite od oluje i grada

Pojava grada je u prosjeku jednom godišnje, najviše u periodu april-septembar, a najčešće u julu. Po krupnoći frakcije, ledena zrna su najviše veličine lješnika i na ugroženom prostoru zbog gustoće padanja prouzrokuje ozbiljnije štete na poljoprivrednim i šumskim kulturama (lomi grančice, kida lišće i plodove).

Procjenjuje se da, prema dosadašnjem ispoljavanju ove prirodne nepogode, ipak nisu moguće većih razmjera, jer su kako je već naglašeno, poljoprivredne i šumske površine relativno male, a s druge strane nanosi grada praćeni vjetrom zahvataju mjestimične površine.

Faze preventivne zaštite

- Projektovanje i gradnja objekata u skladu sa tehničkim normativima o gradnji;
- Uspostavljanje sustava protivgradne zaštite (instaliranje protivgradnih stanica sa kojih se ispaljuju protivgradne rakete);
- Unaprjeđenje meteoroloških mjerenja i tehničko-tehnološka modernizacija u cilju što adekvatnije prognoze;
- Edukacija poljoprivrednih proizvođača o mjerama i postupcima zaštite poljoprivrednih kultura od ovih nepogoda;
- Preduzimanje svih neophodnih preventivnih mjera koje mogu utjecati na zaštitu od oluja i grada;
- Informisanje i obavješćavanje stanovništva o mogućnosti pojave oluje i grada, sa mogućim posljedicama.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Faze spašavanja

- Zaštita okoliša: sprječavanje nastanka štetnih posljedica i otklanjanje štetnih posljedica nastalih djelovanjem oluja i grada;
- Zaštita i spašavanje od rušenja: izviđanje ruševina i pronalaženje lica zatrpanih u ruševinama, osiguranje oštećenih i pomjerenih dijelova konstrukcija zgrada i objekata radi sprječavanja zarušavanja i naknadnog rušenja, spašavanje zatrpanih, odnosno njihovo izvlačenje izvan zona rušenja, spašavanje stanovništva i materijalnih dobara sa visokih zgrada i drugih objekata;
- Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom: izgradnja, osmatranje i izviđanje stanja vodotoka, objekata i terena, provođenje evakuacije stanovništva i materijalnih dobara iz ugroženih područja, osiguranje prevoženja i prijelaza preko rijeka, jezera, ispumpavanje voda iz ugroženih objekata i izvlačenje utopljenika i materijalnih dobara iz rijeka, jezera, snabdijevanje ugroženog stanovništva potrebnim namirnicama i drugim sredstvima radi preživljavanja;
- Prva medicinska pomoć: pruženja prve pomoći standardnim i priručnim sredstvima na licu mjesta, medicinska trijaža ranjenih, povrijeđenih i oboljelih ljudi, sanitetska evakuacija i transport do najbliže zdravstvene ustanove radi pružanja opće medicinske pomoći ili do odgovarajuće specijalističke zdravstvene ustanove radi potpunog zdravstvenog zbrinjavanja;
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih: hitne aktivnosti za smještaj, ishranu i osiguranje drugih prijeko potrebnih uvjeta za život ugroženih i stradalih ljudi;
- Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla: sklanjanje i izmještanje, sprječavanje i lokaliziranje pojave parazitnih, zaraznih i uzgojnih bolesti, kontrola životinja, sirovina, proizvoda i otpadaka životinjskog porijekla, kontrola ispravnosti stočne hrane i vode, ukazivanje prve veterinarske pomoći oboljeloj i ranjenoj stoci, uklanjanje leševa životinja i drugog otpada animalnog porijekla i poduzimanje drugih odgovarajućih mjera;
- Zaštita i spašavanje bilja i biljnih proizvoda poduzimanjem neophodnih agrotehničkih mjera za zaštitu od oluje i grada, korištenje zaštitnih sredstava u skladu sa standardnim normativima iz oblasti poljoprivrede, industrijske proizvodnje hrane, kao i druge mjere kojima se osigurava zaštita bilja i biljnih proizvoda od oluje i grada;
- Zaštita i spašavanje od požara: pristupa sprječavanju širenja požara, gašenja požara i njegovog ponovnog aktiviranja, spašavanje ljudi i materijalnih dobara iz objekata i područja zahvaćenih požarom.

Faze otklanjanja posljedica

- Zaštita okoliša: sprječavanje nastanka štetnih posljedica i otklanjanje štetnih posljedica po okoliš uslijed pojave oluje i grada;

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Asanacija terena: izvršavanje potrebnih građevinskih radova na oštećenim zgradama i objektima, sanacija pokidanih i oštećenih dalekovoda, čišćenje granja i stabala koja su stradala u oluji;
- Prikupljanje podataka i utvrđivanje obima posljedica nastalih od djelovanja prirodne nepogode;
- Aktivnosti nadležnih Općinskih službi i drugih tijela državne uprave u vezi sa namjenskim istražiteljskim radnjama i zahtjevima za pomoć radi sanacije posljedica oluje i grada;
- Procjena pričinjenih šteta od posljedica oluje i grada;
- Sanacija puteva, posebno lokalnih, makadamskih puteva i drugih oštećenih infrastrukturnih objekata;
- Otklanjanje svih posljedica djelovanja oluje i grada na električnim i ptt instalacijama, stambenim, poslovnim, industrijskim, pomoćnim i drugim građevinama, zatim u poljoprivredi, voćarstvu i šumarstvu;
- Finansijske potpore u zajmovima i drugim beneficijama ljudima i pravnim osobama na ugroženom području, odgovaranje na potrebe medija.

4.1.7. Mjere zaštite od masovnih pojava ljudskih, životinjskih i biljnih bolesti

Zavod za javno zdravstvo Srednjobosanskog Kantona obavlja kao dio svojih redovnih poslova i preventivne aktivnosti u vezi provedbe mjera za slučaj pojave epidemija. Zato je Zavod stručni voditelj i svih ostalih potrebnih aktivnosti na provedbi preventivnih mjera za slučajeve pojave epidemije.

Preventivne mjere od pojave biljnih bolesti obuhvaćaju zdravstveni nadzor, a provode je posjednici bilja ili biljnih proizvoda, pravne osobe s javnim ovlastima, pružatelji usluga provođenja postupaka zdravstvene zaštite bilja i nadležni organi.

4.1.7.1. Mjere zaštite od epidemija

Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Službene novine Federacije BiH“, broj 29/05) definirane su mjere zaštite od epidemija koje se sastoje u organizovanju i provođenju:

1. Mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti,
2. Osiguranje materijalnih sredstava.

Faza preventivne zaštite

Služba medicinske pomoći u okviru obavljanja svoje redovne djelatnosti, vrše sljedeće preventivne mjere zaštite:

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Higijensko-epidemiološko izviđanje, epidemiološko snimanje situacije na terenu, aktivno otkrivanje oboljelih ljudi od zaraznih bolesti, provođenje svih mjera na izolaciji sumnjivih i oboljelih ljudi od zaraznih bolesti i bezbjedan prijevoz oboljelih do medicinskih ustanova;
- Vršiti organizovanje i provođenje aktivno/pasivne imunizacije stanovništva i hemoprofilaktičnih i drugih mjera radi prevencije, a shodno nastaloj situaciji na terenu;
- Praćenje higijensko-epidemioloških prilika i podataka o svim faktorima koji mogu izazvati pojavu i širenje zaraznih bolesti;
- Osiguravanje higijenski ispravne vode za piće, kao i sanitarna zaštita izvorišta i objekata za javno snabdijevanje vodom za piće;
- Uklanjanje otpadnih voda i drugih otpadnih materija na način i pod uslovima kojima se osigurava zaštita od zagađenja vode iz tla;
- Održavanje sanitarno-tehničkih uslova u javnim zgradama, sredstvima javnog prometa i na javnim mjestima;
- Osiguravanje zdravstvene ispravnosti životinjskih namirnica i predmeta opće upotrebe,
- Vršiti preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije.

Faza spašavanja

- Prva medicinska pomoć: Rano otkrivanje izvora zaraze i puteva izvora i prenošenja zaraze. Laboratorijsko ispitivanje uzoraka, prijavljivanje zaraznih bolesti, izolacija, prijevoz i liječenje oboljelih lica, zdravstveni odgoj, dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija, imunizacija, seroprofilaksa, hemoprofilaksa, karantena, zdravstvena kontrola i druge mjere određene zakonom, sanitetsku evakuaciju i transport do najbliže zdravstvene ustanove radi pružanja opće medicinske pomoći ili do odgovarajuće specijalističke zdravstvene ustanove radi potpunog zdravstvenog zbrinjavanja;
- Asanacija terena: uklanjanje, identifikacija i pokop poginulih ljudi, uklanjanje leševa uginulih životinja, dezinfekcija i deratizacija objekata i terena;
- Faza otklanjanja posljedica: U fazi otklanjanja posljedica poduzimaju se sve one mjere koje trebaju da doprinesu potpunom otklanjanju uzroka koji su doveli do epidemije:
 - Prva medicinska pomoć: dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija, imunizacija, zdravstvena kontrola, zdravstveni odgoj;
 - Asanacija terena: dezinfekcija i deratizacija objekata i terena i uklanjanje štetnih stvari koji ugrožavaju život i zdravlje ljudi;
 - Obezbeđenje ispravne vode za piće i hrane, čišćenje i dezinfekcija bunara i drugih vodoopskrbnih objekata, higijensko otklanjanje otpada, asanacija vodnih objekata i drugo;

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Prikupljanje podataka i utvrđivanje obima posljedica nastalih djelovanjem prirodne nesreće;
- Aktivnosti nadležnih općinskih službi i drugih tijela državne uprave u vezi sa namjenskim istražiteljskim radnjama zahtjevima za pomoć radi sanacije posljedica od epidemija;
- Procjena pričinjenih šteta od posljedica epidemija;
- Finansijska potpora u zajmovima i drugim beneficijama ljudima i pravnim osobama na ugroženom području, odgovaranje na potrebe medija;
- Izrada studija o utjecaju katastrofe na privredu, okoliš i institucije vlasti.

4.1.7.2. Mjere zaštite od epizootija

Faza preventivne zaštite

- Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla: osigurati higijenski ispravnu vodu za napajanje životinja, sanitarnu zaštitu izvorišta; uklanjanje otpadnih voda i drugih otpadnih materija na način i pod uslovima kojima se osigurava zaštita od zagađenja voda iz tla; osiguravanje zoohigijenskih i drugih veterinarsko zdravstvenih uslova uzgoja i korištenja životinja i očuvanja zdravlja i pravilne ishrane, njege i držanja životinja; vršenje preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije. Vakcinacija životinja, osiguravanje dovoljne količine imunoloških sredstava;
- Ograničavanje ili zabrana uvoza i prijevoza životinja i proizvoda životinjskog porijekla.

Faza spašavanja

- Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla: provođenje mjera na ranom otkrivanju i sprječavanju pojave zaraznih, parazitskih i drugih oboljenja; liječenje oboljelih životinja;
- Laboratorijsko ispitivanje uzročnika zaraznih bolesti odnosno epidemija zaraznih bolesti, laboratorijska pretraga vode, laboratorijska pretraga sirovih koža na bedrenicu; dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija, te radijacijska dekontaminacija životinja, proizvoda životinjskog porijekla, zemljišta, objekata, opreme, zaštitna cjepljenja;
- Posebne uslove, ograničavanje ili zabrana uvoza i prijevoza životinja i proizvoda životinjskog porijekla; Asanacija terena: uklanjanje, identifikacija i pokop poginulih ljudi, uklanjanje leševa uginulih životinja, dezinfekcija i deratizacija objekata i terena i uklanjanje štetnih tvari koji ugrožavaju život i zdravlje ljudi i okoliša.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Faze otklanjanja posljedica

U fazi otklanjanja posljedica preduzimaju se one mjere koje trebaju da doprinesu potpunom otklanjanju uzroka koji su doveli do zaraznih bolesti životinja.

- Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla: dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija, zdravstvena kontrola i druge mjere određene zakonom;
- Asanacija terena: uklanjanje, identifikacija i pokop poginulih ljudi, uklanjanje leševa, uginulih životinja, dezinfekcija i deratizacija objekata i terena i uklanjanje štetnih tvari koje ugrožavaju život i zdravlje ljudi i okoliša;
- Obezbjedenje ispravne vode za piće i hrane, čišćenje i dezinfekcija bunara i drugih vodoopskrbnih objekata;
- Prikupljanje podataka i utvrđivanje obima posljedica nastalih djelovanjem prirodne nepogode;
- Aktivnosti nadležnih općinskih službi i drugih tijela državne uprave u vezi sa namjenskim istražiteljskim radnjama zahtjevima za pomoć radi sanacije posljedica od epizootija;
- Procjena pričinjenih šteta od posljedica epizootija;
- Finansijska potpora u zajmovima i drugim beneficijama ljudima i pravnim osobama na ugroženom području, odgovaranje na potrebe medija;
- Izrada studija o utjecaju katastrofe na privredu, okoliš i institucije vlasti.

4.2. Tehničko-tehnološke nesreće

4.2.1. Mjere zaštite od požara

Da bi se uspješno provodile preventivne mjere zaštite od požara potrebno je prije svegasačiniti i donijeti, odnosno usvojiti sve potrebne propise koji reguliraju ovu oblast. Osigurati provođenje propisa u planiranju, projektiranju i izgradnji objekata i opremiti objektesredstvima, instalacijama, opremom i uređajima za gašenje požara. Potrebno je također reducirati i osposobiti odgovorne osobe za provođenje preventivnih i operativnihmjera zaštite od požara.

Faza preventivne zaštite

- Obuhvataju pripremu i provođenje preventivnih mjera u svim sredinama, objektima, mjestima i prostorima gdje postoji mogućnost nastanka požara; izbor lokacije i dispozicija građevine, kao i izbor materijala, uređaja, instalacija i konstrukcija kojim će se spriječiti ili svesti na najmanju mjeru mogućnost izbijanja

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

i širenja požara; izgradnja prilaznih puteva i prolaza za vatrogasna vozila i tehniku; izgradnja požarnih stepeništa i pomoćnih izlaza; osiguranje potrebnih količina vode i drugih sredstava za gašenje požara; organiziranje osmatračko-dojavne službe, izrada i održavanje protupožarnih prosjeka i puteva, osiguranje opreme i sredstava za gašenje šumskih požara, te druge mjere zaštite od požara na otvorenom prostoru; zabrana upotrebe otvorene vatre i drugih izvora paljenja na mjestima i prostorima gdje bi zbog toga moglo doći do požara; izbor i održavanje tehnoloških procesa i uređaja kojima se osigurava sigurnost protiv požara; postavljanje uređaja za javljanje, gašenje i sprječavanje širenja požara, uređaja za mjerenje koncentracije zapaljivih i eksplozivnih gasova, para ili prašine u vazduhu i drugih uređaja za kontrolu sigurnog odvijanja tehnološkog procesa; održavanje i kontrola ispravnosti uređaja i instalacija čija neispravnost može utjecati na nastanak i širenje požara; obuka svih zaposlenih lica i građana u praktičnoj upotrebi aparata za gašenje početnog požara, kao i drugih priručnih sredstava i opreme za gašenje požara;

- U oblasti prostornog planiranja planirati i provoditi Zakonom utvrđene uslove za efikasno spašavanje ljudi, životinja i materijalnih dobara, potrebne razmake ili protupožarnu udaljenost između objekata, prometne i manipulativne površine za interventna vozila, izvode za dovoljno snabdijevanje vodom za gašenje požara; primjenu odgovarajućih materijala koji ne mogu biti uzročnici nastanka i prijenosa požara;
- Izvršiti razvrstavanje građevina u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara, vrsta i obim mjera za zaštitu od požara za svaku građevinu definišu se u glavnom projektu;
- Provoditi zakonom utvrđeni način upotrebe, skladištenja, prometa i prodaje zapaljivih, eksplozivnih i drugih opasnih materija;
- Planirati i provoditi zaštitu od požara u prometu;
- Planirati i provoditi zaštitu od požara u šumama na šumskom i poljoprivrednom zemljištu;
- Planirati i provoditi zaštitu od požara prirodnog i kulturno-povijesnog naslijeđa;
- Organizovati vatrogasna dežurstva:
 - Izrada planova zaštite od požara u skladu sa zakonom, od strane svih subjekata koji su obvezni raditi ove planove;
 - Organiziranje, opremanje, obučavanje i uvježbavanje snaga za gašenje požara;
 - Redovna kontrola od strane nadležnih organa na provođenju preventivnih mjera u preduzećima i drugim ustanovama.

Faza spašavanja

- Zaštita i spašavanje od požara: gašenje i lokaliziranje požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara iz objekata i područja ugroženih požarom;

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Zaštita i spašavanje od rušenja: izviđanje ruševina i pronalaženje lica zatrpanih u ruševinama, osiguranje oštećenih i pomjerenih dijelova konstrukcija zgrada i objekata radi sprječavanja zarušavanja i naknadnog rušenja, spašavanje zatrpanih, odnosno, njihovo izvlačenje izvan zona rušenja, spašavanje stanovništva i materijalnih dobara sa visokih zgrada i drugih objekata;
- Radiološka, hemijska i biološka zaštita (RHB): RHB kontrola (RHB izviđanjem, dozimetrijskom kontrolom i laboratorijskim poslovima), RHB zaštita (lična i kolektivna) i RHB dekontaminacija;
- Prva medicinska pomoć: pružanje prve pomoći standardnim i priručnim sredstvima na licu mjesta, medicinska trijaža ranjenih, povrijeđenih i oboljelih ljudi, sanitetska evakuacije i transport do najbliže zdravstvene ustanove radi pružanja opće medicinske pomoći ili do odgovarajuće specijalističke zdravstvene ustanove radi potpunog zdravstvenog zbrinjavanja;
- Asanacija terena: uklanjanje, identifikacija i pokop poginulih ljudi, uklanjanje leševa uginulih životinja, dezinfekcija i deratizacija objekata i terena i uklanjanje štetnih tvari koji ugrožavaju život i zdravlje ljudi i okoliša;
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih: hitne aktivnosti za snabdijevanje stanovništva vodom za piće i za higijenske potrebe, u sušom ugroženim područjima, pomoću autocisterni i na drugi pogodan način, osiguranje drugih prijeko potrebnih uvjeta za život ugroženih i stradalih ljudi;
- Evakuacija: naknadno plansko, organizirano i privremeno izmještanje stanovništva i materijalnih dobara iz područja zahvaćenih prirodnom nepogodom, na neugrožena ili manje ugrožena područja općine pod uslovom da drugim mjerama zaštite i spašavanja nije moguće zaštititi ljude i materijalna dobra;
- Angažovanje svih raspoloživih ljudskih snaga i materijalno-tehničkih sredstava na provođenju potrebnih aktivnosti u cilju zaštite ljudi i materijalnih dobara.

Faza otklanjanja posljedica

Podrazumijeva stvaranje uslova za normaliziranje života ljudi i rada na ugroženom području, ublažavanje neposrednih posljedica izazvanih prirodnom nesrećom i otklanjanje neposrednih posljedica izazvanih nesrećom.

- Asanacija terena: uklanjanje, identifikacija i pokop poginulih ljudi, uklanjanje leševa uginulih životinja, dezinfekcija i deratizacija objekata i terena i uklanjanje štetnih tvari koje ugrožavaju život i zdravlje ljudi i okoliša;
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih: hitne aktivnosti za smještaj, ishranu i osiguranje drugih prijeko potrebnih uvjeta za život ugroženih i stradalih ljudi, organizovanje prikupljanja i raspodjele pomoći nastradalom stanovništvu;
- Prikupljanje podataka i utvrđivanje obima posljedica nastalih od djelovanja nesreće;

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Aktivnosti nadležnih općinskih službi i drugih tijela državne uprave u vezi sa namjenskim istražiteljskim radnjama i zahtjevima za pomoć radi sanacije posljedica požara;
- Procjena pričinjenih šteta od posljedica požara;
- Operacije raščišćavanja, popravaka manje oštećenih stambenih i drugih građevinskih objekata, vodovodnih, električnih, ptt i kanalizacionih instalacija, puteva, mostova i drugih infrastrukturnih objekata, radi stvaranja osnovnih uslova za normalizaciju života na požarom pogođenom području;
- Higijena ogorjelih površina;
- Pošumljavanje izgorjelih šumskih površina;
- Finansijske potpore u zajmovima i drugim beneficijama ljudima i pravnim osobama na ugroženom području;
- Organizacija namjenskih savjetovanja u svrhu psihološke amortizacije kod žrtvama osoblja spasilačkih službi, odgovaranje na potrebe medija;
- Rekonstrukcija;
- Povratak privremeno evakuisanog stanovništva na područje pogođeno požarom;
- Izrada planova za izgradnju građevinskih i infrastrukturnih objekata na požarom ugroženom području;
- Izrada studija o utjecaju katastrofe na privredu, okoliš i institucije vlasti.

4.2.2. Mjere zaštite od ekspanzija i eksplozija plinova i opasnih tvari

Mjere zaštite od ekspanzija i eksplozija podrazumijeva niz preventivnih mjera koje je potrebno provesti da bi se spriječio rizik od eksplozije, sprječavajući stvaranje eksplozivne atmosfere ili eliminiranje izvora paljenja.

Faza preventivne zaštite

- Obezbjedenje provođenja propisa iz oblasti zaštite od eksplozija, korištenja, upotrebe i prometa opasnim materijama;
- Pravilno određivanje lokacija za skladištenje;
- Fizička i tehnička zaštita objekata;
- Organizacija protupožarne zaštite;
- Primjena propisa o građenju;
- Edukacija i informiranje stanovništva.

Faza spašavanja

- Zaštita i spašavanje od požara: gašenje i lokaliziranje požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara iz objekata i područja ugroženih požarom;
- Zaštita i spašavanje od rušenja: izviđanje ruševina i pronalaženje lica zatrpanih u ruševinama, osiguranje oštećenih i pomjerenih dijelova konstrukcija zgrada i

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- objekata radi sprječavanja zarušavanja i naknadnog rušenja, spašavanje zatrpanih, odnosno, njihovo izvlačenje izvan zona rušenja, spašavanje stanovništva i materijalnih dobara sa visokih zgrada i drugih objekata;
- Radiološka, hemijska i biološka zaštita (RHB): RHB kontrola (RHB izviđanjem, dozimetrijskom kontrolom i laboratorijskim poslovima), RHB zaštita (lična i kolektivna) i RHB dekontaminacija;
 - Prva medicinska pomoć: pružanje prve pomoći standardnim i priručnim sredstvima na licu mjesta, medicinska trijaža ranjenih, povrijeđenih i oboljelih ljudi, sanitetska evakuacija i transport do najbliže zdravstvene ustanove radi pružanja opće medicinske pomoći ili do odgovarajuće specijalističke zdravstvene ustanove radi potpunog zdravstvenog zbrinjavanja;
 - Asanacija terena: uklanjanje, identifikacija i pokop poginulih ljudi, uklanjanje leševa uginulih životinja, dezinfekcija i deratizacija objekata i terena i uklanjanje štetnih tvari koji ugrožavaju život i zdravlje ljudi i okoliša;
 - Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih: hitne aktivnosti za snabdijevanje stanovništva vodom za piće i za higijenske potrebe, u sušom ugroženim područjima, pomoću autocisterni i na drugi pogodan način, osiguranje drugih prijeko potrebnih uvjeta za život ugroženih i stradalih ljudi;
 - Evakuacija: naknadno plansko, organizirano i privremeno izmještanje stanovništva i materijalnih dobara iz područja zahvaćenih prirodnom nepogodom, na neugrožena ili manje ugrožena područja općine pod uslovom da drugim mjerama zaštite i spašavanja nije moguće zaštititi ljude i materijalna dobra;
 - Zaštita okoliša: sprječavanje nastanka štetnih posljedica od uništavanja i zagađivanja okoliša i u otklanjanju posljedica nastalih uslijed tehničko-tehnoloških havarija u industriji, posebno hemijskoj, farmaceutskoj i petrohemijskoj, u prometu, kao i drugih nesreća i katastrofa čije posljedice mogu ugroziti okoliš, a naročito prirodne resurse.

Faza otklanjanja posljedica

- Asanacija terena: uklanjanje, identifikacija i pokop poginulih ljudi, uklanjanje leševa uginulih životinja, dezinfekcija i deratizacija objekata i terena i uklanjanje štetnih tvari koji ugrožavaju život i zdravlje ljudi i okoliša;
- Radiološka, hemijska i biološka zaštita (RHB): RHB kontrola (RHB izviđanjem, dozimetrijskom kontrolom i laboratorijskim poslovima), RHB zaštita (lična i kolektivna) i RHB dekontaminacija;
- Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih: hitne aktivnosti za smještaj, ishranu i osiguranje drugih prijeko potrebnih uvjeta za život ugroženih i stradalih ljudi;
- Zaštita okoliša: sprječavanje nastanka štetnih posljedica i otklanjanje štetnih posljedica po okoliš;

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Prikupljanje podataka i utvrđivanje obima posljedica nastalih od djelovanja nesreće;
- Aktivnosti nadležnih općinskih službi i drugih tijela državne uprave u vezi sa namjenskim istražiteljskim radnjama i zahtjevima za pomoć radi sanacije posljedica ekspanzije i eksplozije plinova i opasnih materija;
- Procjena pričinjenih šteta od posljedica ekspanzije i eksplozije plinova i opasnih materija;
- Operacije raščišćavanja, popravaka manje oštećenih stambenih i drugih građevinskih objekata, vodovodnih, električnih, ptt i kanalizacionih instalacija, puteva, mostova i drugih infrastrukturnih objekata, radi stvaranja osnovnih uslova za normalizaciju života od ekspanzije i eksplozije plinova i opasnih materija na pogođenom području;
- Finansijska potpora u zajmovima i drugim beneficijama ljudima i pravnim osobama na ugroženom području;
- Organizacija namjenskih savjetovanja u svrhu psihološke amortizacije kod žrtava i osoblja spasilačkih službi, odgovaranje na potrebe medija;
- Rekonstrukcija;
- Povratak privremeno evakuisanog stanovništva na područje pogođeno ekspanzijom i eksplozijom plinova i opasnih materija;
- Izrada studija o utjecaju katastrofe na privredu, okoliš i institucije vlasti.

4.3. Ostale nesreće

4.3.1. Mjere zaštite od mina i NUS-a

Zaštita od mina i neeksplozivnih ubojnih sredstava podrazumijeva uvjete koji omogućuju kontinuirano i efikasno sprovođenje operacija humanitarnog deminiranja u skladu sa potrebama zemlje, neophodnim materijalnim, finansijskim i ljudskim resursima.

Poslove koji se odnose na problematiku uklanjanja mina i NUS-a, vrše jedinice Civilne zaštite za uklanjanje mina i NUS-a (deminiranje), na način regulisan Zakonom o deminiranju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 5/02) i Standardom za uklanjanje mina i NUS-a u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Standardi BiH) i Standardnim operativnim procedurama uklanjanja i uništavanja NUS-a, koji donosi direktor Federalne uprave.

Mjere zaštite od NUS-a iz stava 1. ovog člana ne odnose se na sljedeća sredstva:

- Neksplozivne diverzantsko-terorističke naprave koje su predmet krivičnog djela ili prekršaja i spadaju u isključivu nadležnost organa unutrašnjih poslova;

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- Potrebe Oružanih snaga BiH u postupku uklanjanja i uništavanja upotrijebljenih, a neeksplozivnih ubojnih sredstava za vrijeme i poslije obuke i vježbi njenih pripadnika, kao i NUS-a kojem je istekao rok upotrebe ili je nepouzdan pa ga treba uništiti;
- Otpadne tvari u proizvodnji naoružanja i vojne opreme privrednih društava koja se bave tim poslom.

Faze preventivne zaštite

- Stalno upozoravanje stanovništva na opasnost od zaostalih mina, minsko eksplozivnih i neeksplozivnih ubojitih sredstava putem svih vrsta usmenih, pisanih i elektronskih medija je jedan od najvažnijih segmenata zaštite;
- Edukacija građana putem aktivista Međunarodnog komiteta Crvenog krsta i stručnim predavanjima i praktičnim objašnjenjima u režiji stručnih lica iz Civilne zaštite, te vladinih i nevladinih organizacija, treba da bude zadatak koji ima trajni karakter. Poseban akcenat treba da bude usmjeren na edukaciju školske djece i omladine, kroz redovne časove nastave i prigodna predavanja;
- Suština preventivne zaštite svodi se na stvaranje svijesti kod običnog građanina da živimo okruženi opasnim eksplozivnim sredstvima i da svaki primječeni nepoznati predmet ili sredstvo treba odmah prijaviti najbližoj policijskoj stanici, službi Civilne zaštite ili centru za obavješćavanje koji će dalje djelovati kako bi se to sredstvo ili predmet što brže uklonilo i spriječilo eventualne neželjene posljedice;
- Obilježavanje kontaminiranih zona odgovarajućim znacima (minska polja) također treba da bude jedan od prioritarnijih zadataka sa ciljem predupređenja neželjenih posljedica;
- Aktivnosti na deminiranju zaostalih minskih polja.

Faza spašavanja

- Pronalaženje, otkrivanje, obilježavanje, iskopavanje, prenošenje, utovar, prevoženje, istovar, privremeno skladištenje, deaktiviranje i uništavanje NUS-a na svim područjima na kojima se nalaze ta sredstva. Ove poslove organizuje Federalna uprava i uprave Civilne zaštite kantona preko timova za deminiranje koji poslove deminiranja izvršavaju na način utvrđen u Zakonu o deminiranju u Bosni i Hercegovini.
- Standardima BiH i SOP; Spašavanje nastradalih osoba, uslijed aktiviranja zaostalih mina, minsko-eksplozivnih i neeksplozivnih ubojitih sredstava, obavljaju samo stručna i za te poslove ovlaštena lica i institucije, a to su prije svega specijalizovani timovi Civilne zaštite, osposobljeni, obučeni i opremljeni za izvlačenje stradalih iz područja gdje se desio tzv. minoincident;
- Prva medicinska pomoć: medicinska trijaža i medicinsko zbrinjavanje nastradalih.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Faza otklanjanja posljedica

- Čišćenje ruševina nastalih uslijed eksplozija;
- Asanacija terena (eventualno);
- Zaštita okoliša;
- Prikupljanje podataka i utvrđivanje obima posljedica nastalih od djelovanja nesreće;
- Aktivnosti nadležnih općinskih službi i drugih tijela državne uprave u vezi sa namjenskim istražiteljskim radnjama i zahtjevima za pomoć radi sanacije posljedica NUS-a;
- Procjena pričinjenih šteta od posljedica NUS-a;
- Finansijske potpore u zajmovima i drugim beneficijama ljudi i pravnim osobama na ugroženom području;
- Organizacija namjenskih savjetovanja u svrhu psihološke amortizacije kod žrtava i osoblja spasilačkih službi, odgovaranje na potrebe medija;
- Povratak privremeno evakuisanog stanovništva na područje pogođeno NUS-om;
- Izrada studija o utjecaju katastrofe na privredu, okoliš i institucije vlasti.

4.3.2. Mjere zaštite od nesreća u cestovnom prometu

Zaštita od nesreća u cestovnom prometu ogleda se u nizu kratkoročnih i dugoročnih strateških kao i preventivnih, regulativnih i organizacionih mjera usmanjenju broja prometnih nezgoda. Ove mjere mogu u cjelosti biti realizirane, uz adekvatan pristup svih segmenata društva i prihvatljiv nadzor i provodivost.

Faze preventivne zaštite

- Izgraditi još bolji mehanizam praćenja pojava, prikupljanja i obrade, kao i prezentacije podataka, permanentno sačinjavanje analize, po mjestu, vremenu i uzrocima nastanka prometnih nezgoda, kao i prekršaja iz oblasti sigurnosti prometa na putevima;
- Obezbijediti prisustvo većeg broja policajaca čiji bi pravilan razmještaj i aktiviranje raspoložive tehnike bio u skladu sa izvršenim analizama ove PU vezanih za kritične prometnice u općini Donji Vakuf tj. službenike policije usmjeravati na ugrožene lokalitete radi preduzimanja aktivnosti u skladu sa zakonom, a sve u cilju podizanja stanja sigurnosti prometa na veći nivo;
- Pojačati nadzor nad radom tehničkog pregleda motornih vozila;
- U koordinaciji PU Maglaj i općinskog suda za prekršaje pojačati mjere prema povratnicima u vršenju prometnih prekršaja;
- Animirati sredstva informisanja koja bi organizovala edukativne emisije na temu prometa, a također učešća moraju uzeti i druge organizacije na organizovanju i

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

-
- provođenju prometno-obrazovnog i preventivnog rada, te razvijanje prometne svijesti, kulture i solidarnosti u međusobnim odnosima učesnika u prometu;
- Konstantno održavati program aktivnosti obuke učenika osnovnih škola sa temom „Djeca u prometu“, te realizacija programa školskih prometnih patrola.

Faza spašavanja

- Prva medicinska pomoć;
- Zaštita i spašavanje u cestovnom prometu;
- Zaštita okoliša.

Faza otklanjanja posljedica

- Procjena šteta, potreba, troškova;
- Verifikacija izvještaja;
- Realizacija programa i plana sanacije na terenu;
- Zbrinjavanje ugroženog i stradalog stanovništva i materijalnih dobara;
- Asanacija terena;
- Odgovaranje na potrebe medija.

**V. SNAGE CIVILNE ZAŠTITE I VATROGASTVA I MATERIJALNO TEHNIČKA
SREDSTVA PREDVIĐENA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE OD PRIRODNIH I
DRUGIH NESREĆA**

Prethodno pobrojane prirodne i druge nesreće, a naročito zemljotresi, poplave, epidemije, klizanje i odronjavanje tla, eksplozije i dr. mogu izazvati posljedice većih razmjera. Prema tome, za očekivati je velike posljedice na objektima i materijalnim dobrima, oštećenje stambenih, javnih i drugih zgrada, oštećenje drumskih i željezničkih prometnica i oštećenja objekata na njima, električne i telekomunikacijske mreže, djelimično ili potpuno razaranje vodoprivrednih i energetske objekata.

5.1. Analiza stanja i spremnosti snaga zaštite i spašavanja

Organizacija i funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ostvaruje se putem civilne zaštite koja predstavlja organizovan oblik zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, a vrši se na način i postupak utvrđen Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“ broj: 39/03, 22/06 i 43/10), podzakonskim propisima, propisima kantona koji uređuju oblast zaštite i spašavanja i propisima općine.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Prirodne i druge nesreće, bez obzira na razvijenost sistema zaštite i spašavanja i stalno praćenje i analiziranje mogućnosti njihovog izbijanja i djelovanja, veoma često iznenade nosioce planiranja zaštite i spašavanja, radi čega je neophodna stalna dogradnja sustava za zaštitu i spašavanje, te njegovo integrisanje u jedinstven sistem zaštite i spašavanja Kantona, Federacije BiH i države BiH.

Pripravnost/spremnost će se postići formiranjem, opremanjem, obučavanjem i uvježbavanjem štabova, službi i povjerenika civilne zaštite, njihovim pravilnim teritorijalnim rasporedom, realnim planiranjem i dosljednim provođenjem planiranih mjera.

Pripravnost i spremnost za djelovanje u slučaju prirodnih i drugih nesreća praktično predstavljaju jedinstveno područje razvoja sustava zaštite i spašavanja, jer su međusobno ovisni i od njihove kvalitete ovisi uspješnost operacija brzog i adekvatnog odgovora na prirodne i druge nesreće i opasnosti koje ih prate.

Efikasna pripravnost i spremnost za djelovanje u uslovima prirodnih i drugih nesreća ovisi od pravilnog procjenjivanja opasnosti nastanka i djelovanja prirodnih i drugih nesreća na određenom području, procjene potreba i mogućnosti za provođenjem određenih mjera zaštite i spašavanja, procjene snaga i sredstava neophodnih za brzo djelovanje u datim okolnostima (planovi, snage, sredstva, oprema, komunikacija, koordinacija, pomoć i sl.), s tim da je vrlo važno obezbijediti obučenost i uvježbanost snaga za brzo djelovanje u konkretnim situacijama (poplava, požar širih razmjera i dr.). U cilju postizanja efikasne pripravnosti i spremnosti za djelovanje u uslovima prirodnih i drugih nesreća, u dugoročno razvojnom pogledu, posebnu pažnju je potrebno posvetiti sljedećim elementima priprema:

- Popunjavanju štabova, službi i imenovanjima povjerenika Civilne zaštite, angažovanjem odgovarajućeg kadra (kvalifikaciona, polna, starosna, zdravstvena struktura), njihovim obučavanjem i usavršavanjem za oblast zaštite i spašavanja;
- Uspostavljanju i stalnom ažuriranju baze podataka značajne za zaštitu i spašavanje i njenom blagovremenom prezentovanju zainteresovanim nosiocima planiranja mjera zaštite i spašavanja, ugroženim područjima i ljudima;
- Razvijanju sustava blagovremenog upozorenja i prijenosa instrukcija i uputstava, posebno kada se radi o prenošenju tehničkih informacija o pojedinim opasnostima i uputstava kako se preventivno zaštititi;
- Izgradnji specijalizovanih komunikacijskih i drugih sustava za podršku upravljanju procesom govora, podataka, dokumenata i sl.;
- Osiguranju namjenskih zaliha neophodnih za efikasan brzi odgovor, posebno u fazi smanjenja rizika od nastanka i djelovanja prirodnih i drugih nesreća;
- Vježbama simulacije radi provjere efikasnosti rješenja predviđenih planovima.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

5.2. Opremljenost snaga zaštite i spašavanja

Popis materijalno-tehničkih sredstava koja su raspoloživa u UG Vatrogasno društvo

R/B	Pripadajuća oprema	Karakteristike/opis	Količina
1	Vatrogasno vozilo ŠTAJER	4.000 l vode 1987. Godište – navalno nvozilo	1
2	Vatrogasno vozilo MERCEDES	9.500 l vode 1979. godište – navalno vozilo	1
3	Vatrogasno vozilo ŠERVOLET	1.000 vode 1981. Godište – navavalno vozilo	1
4	Agregat	4 kW	1
5	Pumpa za vodu		1
6	Pneumatska kliješta za intervencije u saobraćajnim nezgodama		1
7	Radio stanica		1
8	Motorola		5
9	Dreger aparat	Gašenje zadimljenih prostorija	4
10	Naprtnjača	25 litara	8
11	Aparat za gašenje S – 6, S - 9		20
12	Aparat CO2	5 kg	6
13	Vatrogasna crijeva B, C I B/C		10
14	Spojke 52/75		6
15	Mlaznice		5
16	Razdjelnice		5
17	Oprema za dobivanje pjene	međumješalica	1
18	Bacači vode I pjene		2
19	Lijestve aluminijske dvodjelne		4
20	Lijestve aluminijske dvodjelne		1
21	Motorna pila za drvo	neispravna	1
22	Metla čelična		6

Tabela 23.: Popis materijalno-tehničkih sredstava UG Vatrogasno društvo Donji Vakuf

Sva vatrogasna vozila su u vlasništvu UG Vatrogasno društvo Donji Vakuf data na korištenje Službi za zaštitu od požara općine Donji Vakuf.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

5.3. Angažovanje snaga sredstava

Kada zaprijeti neposredna opasnost od nastanka prirodne ili druge nesreće, a cijeni se da nije potrebno vršiti aktiviranje štaba civilne zaštite, u tom slučaju rukovodilac organa civilne zaštite općine može narediti angažiranje određenih jedinica civilne zaštite ili službi zaštite i spašavanja i drugih operativnih snaga zaštite i spašavanja koje je osnovala općina radi preduzimanja mjera i aktivnosti na sprečavanju nastanka nesreće, odnosno ublažavanja njenog djelovanja i rukovode tim akcijama, što se vrši u skladu sa planom zaštite i spašavanja općine

Angažiranje tih snaga može se vršiti sve do momenta dok se ne završe predviđene aktivnosti, odnosno dok se ne izvrši aktiviranje štaba civilne zaštite.

Kada nadležni organ proglasi da je na određenom području nastala prirodna ili druga nesreća, aktiviraju se štabovi civilne zaštite na tom području, radi rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja i stalno funkcioniraju dok nadležni organ ne proglasi prestanak stanja prirodne ili druge nesreće.

U akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u općini Donji Vakuf mogu biti angažirane sljedeće snage civilne zaštite:

R/B	Naziv organa	Struktura civilne zaštite	Oprema	Broj pripadnika civilne zaštite
1	Općina	Općinski štab civilne zaštite	-	10
2	Općina	Općinski operativni centar	Prema inventaru opreme	4
3	UG Vatrogasno društvo Donji Vakuf	Služba civilne zaštite za zaštitu od požara	Prema inventaru opreme	10
4	JKP "Gradina" Donji Vakuf	Služba civilne zaštite za vodosnabdijevanje i čistoću	Prema inventaru opreme	14
5	Mjesne zajednice	Povjerenici civilne zaštite	-	13

Tabela 24.: Snage civilne zaštite općine Donji Vakuf

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Općinski štab civilne zaštite

Općinski štab civilne zaštite je poseban organ čija je centralna funkcija da rukovodi svim akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u vrijeme nastanka neke nesreće na području općine Donji Vakuf. U toj situaciji, u akcijama zaštite i spašavanja angažiraju se, po pravilu, građani, organi vlasti, pravna lica i drugi subjekti koji mogu pomoći u akcijama zaštite i spašavanja ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara. Učešće svih tih subjekata u akcijama zaštite i spašavanja ostvaruje se putem rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja.

Za ostvarivanje te funkcije mora postojati samo jedan organ koji ima ovlaštenje da operativno na terenu odlučuje o angažiranju učesnika na ona mjesta gdje je potrebno i da usmjerava njihove aktivnosti, naređuje mjere koje treba poduzeti i osigurava provođenje tih mjera, određuje redoslijed radnji i broj učesnika na pojedinim zadacima i odlučuje o svim drugim aktivnostima za koje ocijeni da su potrebne radi efikasnog spašavanja ljudi i materijalnih dobara, odnosno otklanjanja nastalih posljedica na ugroženom području. Na taj način se osigurava sinhronizirano, usklađeno, ekonomično i racionalno angažiranje učesnika tamo gdje postoje potrebe za njihovim angažmanom u spašavanju ljudi i materijalnih dobara, kao i u otklanjanju posljedica koje nastanu djelovanjem prirodne i druge nesreće.

Zadaci Općinskog štaba civilne zaštite na organizaciji i rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja na izvršavanju planiranih mjera zaštite i spašavanja:

- Vršiti angažovanje građana, štabova, povjerenika i drugih organa civilne zaštite, operativnog centra civilne zaštite, općinskih službi, privrednih i drugih pravnih lica, kao i materijalno – tehničkih sredstava na području Općine;
- Odlučuje o upotrebi snaga i sredstava civilne zaštite na zaštiti i spašavanju ugroženih i stradalih građana i materijalnih dobara i te snage raspoređuje na ugrožena područja;
- Naređuje provođenja odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuje snage i sredstva za provođenje istih;
- Vodi propisane službene evidencije o:
 - angažovanju ljudstva (brojno stanje, vrijeme angažovanja i sl.)
 - angažovanju materijalno – tehničkih sredstava (vrste, stanje, vrijeme angažovanja i sl.)
 - utrošak pogonskog goriva (vrsta, količina i sl.)
 - utrošak sredstava za ishranu angažovanog ljudstva (broj obroka, cijena i sl.)
 - eventualno stradalim i oboljelim (lični podaci, okolnosti stradanja ili oboljenja)

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

- vodi poseban dnevnik o svim bitnim pitanjima vezanim za nastalo stanje na području Općine i poduzima potrebne mjere uklanjanja posljedica djelovanja prirodne nesreće
 - vodi i ostale svrsishodne evidencije
- Izvršava naređenja Federalnog i Kantonalnog štaba civilne zaštite na poduzimanju mjera i aktivnosti na zaštiti i spašavanju;
- Suraduje sa Federalnom i Kantonalnom upravom civilne zaštite, štabovima civilne zaštite susjednih općina, kao i drugim subjektima u provođenju mjera zaštite i spašavanja;
- Predlaže učešće Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u zaštiti i spašavanju i drugih snaga na području kantona i šire;
- Daje službena obavještenja za javnost o nastanku prirodne nesreće, o njenom obimu, kretanju i posljedicama kao i poduzetim mjerama zaštite i spašavanja; predlaže Općinskom načelniku Proglašavanje stanja prirodne i druge nesreće;
- Izrađuje informaciju i izvještaj sa Službom civilne zaštite o otklanjanju posljedica prirodne nesreće kao i Izvještaj o troškovima provođenja akcije zaštite i spašavanja te iste dostavlja Općinskom načelniku;
- Vršiti i druge poslove u oblasti zaštite i spašavanja koje su mu Zakonom i drugim propisima stavljene u nadležnost.

VI ZAKLJUČCI

6.1. Vrste prirodnih i drugih nesreća i područje njihovog djelovanja

Prirodnim nesrećama podrazumijevaju se događaji koji su uzrokovani djelovanjem prirodne sile na koje ljudski faktor ne može utjecati, kao što su: poplave, potresi, visoki snijeg i snježni nanosi, odronjavanje i klizanje zemljišta, suša, prolom oblaka, olujni vjetar, led te masovne pojave ljudskih, životinjskih i biljnih bolesti.

Tehničko-tehnološke nesreće podrazumijevaju sve nesreće kojima je uzrok ljudski faktor, jer nastaju kao posljedica nepravilnog rada ili izmakle kontrole pri radu. Kod ovih nesreća ljudski faktor može utjecati na to da se spriječi njihov nastanak ili ublaži njihovo djelovanje. Sprječavanje nastanka takvih nesreća postiže se time što se u obavljanju poslova koji se odnose na proizvodnju, preradu, upotrebu i skladištenje opasnih materija obraća posebna pažnja na pravilno rukovanje. U ovu grupu nesreća spadaju između ostalih: požari, ekspanzija i eksplozija opasnih materija i sl.

Ostale nesreće podrazumijevaju velike nesreće u cestovnom, željezničkom i zračnom prometu, nesreće na terenima koji su kontaminirani minsko-eksplozivnim i neeksplozivnim ubojnim sredstvima.

Navedene prirodne i druge nesreće mogu zahvatiti sa manjim ili većim intenzitetom područja svih mjesnih zajednica općine Donji Vakuf.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

6.2. Moguće posljedice po ljude i materijalna dobra

Posljedice djelovanja prirodnih i drugih nesreća po ljude i materijalna dobra mogu biti, zavisno od vrste, intenziteta i vremena trajanja prirodne i druge nesreće, od minimalnih posljedica do posljedica koje ugrožavaju zdravlje i živote ljudi i pričinjavaju velika oštećenja ili potpuno uništavaju materijalna, kulturna i druga dobra.

Posljedice djelovanja prirodnih i drugih nesreća mogu se negativno odraziti i na stanje prirodne okoline, odnosno može doći do znatnog pogoršanja ekološkog stanja prirodne okoline.

Neke prirodne nepogode, kao što su: zemljotresi, poplave, jak olujni vjetar, klizišta, veliki požari, velike tehnološke nesreće, velike prometne nesreće, epidemije i epizootije zaraznih bolesti, mogu izazvati katastrofalne posljedice sa velikim brojem povrijeđenih i poginulih lica, te sa materijalnim štetama ogromnih razmjera.

6.3 Mjere, snage i sredstva zaštite i spašavanja koje će provoditi općinske službe za upravu i snage civilne zaštite

Faza preventivne zaštite

U zavisnosti od vrste prirodne i druge nesreće neophodno je provoditi preventivne mjere, koje se trebaju realizovati na bazi određenih planova i programa i na dugoročnoj osnovi. To je posebno važno kod prevencije prirodnih i drugih nesreća koje mogu izazvati katastrofalne posljedice po zdravlje i živote ljudi kao i na materijalna dobra.

Općina Donji Vakuf treba na bazi odgovarajućih planova i programa obezbijediti u budžetu finansijska sredstva za realizaciju istih.

U ovoj fazi se provode sljedeće mjere:

- Zaštita životinja i namirnica životinjskog porijekla;
- Zaštita okoliša (plavljenje, klizišta, rušenje, zagađenje okoline);
- Zaštita bilja i biljnih proizvoda;
- Druge mjere po procjeni.

Faza spašavanja

U ovoj fazi se provode sljedeće mjere:

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

-
- Evakuacija ljudi i materijalnih dobara;
 - Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih;
 - Zaštita i spašavanje od radioloških, hemijskih i bioloških sredstava;
 - Zaštita i spašavanje od rušenja;
 - Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom;
 - Zaštita i spašavanje od požara;
 - Zaštita od neeksplozivnih ubojnih sredstava;
 - Prva medicinska pomoć,
 - Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla;
 - Zaštita okoliša;
 - Zaštita bilja i biljnih proizvoda;
 - Druge mjere po procjeni.

Strukture Civilne zaštite sve navedene mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća provode u saradnji sa svim općinskim službama, privrednim društvima, javnim preduzećima i drugim subjektima čija djelatnost je od značaja za zaštitu i spašavanje.

Faza otklanjanja posljedica

U zavisnosti od prirodne i druge nesreće koja je zadesila određeno područje, u fazi otklanjanja posljedica prirodne i druge nesreće preduzimaju se sve mjere koje doprinose što bržoj normalizaciji stanja na ugroženom području, odnosno stvaranja osnovnih uslova za normalan život i rad.

U ovoj fazi zaštite i spašavanja općina Donji Vakuf ima važan zadatak da iz budžeta obezbijedi finansijska sredstva za sanaciju šteta nastalih uslijed prirodne i druge nesreće, a prije svega za sanaciju stambenih i najvažnijih infrastrukturnih objekata, od kojih zavisi uspostavljanje normalnog života na nastradalom području. S tim u vezi, odmah po proglašenju stanja prirodne ili druge nesreće neophodno je kroz vršenje rebalansa budžeta obezbijediti dostatna sredstva za plaćanje troškova nastalih provođenjem spasilačkih operacija i otklanjanja posljedica.

Faza otklanjanja posljedica podrazumijeva angažovanje organa uprave na iniciranju i preduzimanju akcija prikupljanja finansijske i svake druge pomoći od federalnih i kantonalnih organa vlasti, domaćih i stranih organizacija i domaćih i stranih humanitarnih organizacija, radi pružanja pomoći nastradalom stanovništvu, kao i radi sanacije oštećenih i uništenih objekata.

U ovoj fazi se vrši procjena pričinjenih materijalnih šteta od strane općinske komisije za utvrđivanje i procjenu šteta, koja ove poslove obavlja u skladu sa zakonski propisanom metodologijom.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

6.4. Snage civilne zaštite potrebne za realizaciju predviđenih mjera zaštite i spašavanja

Realizaciju predviđenih mjera zaštite i spašavanja obavljaju sve strukture civilne zaštite: Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Općinski štab civilne zaštite, službe zaštite i spašavanja koje su formirane u pravnim licima i udruženjima građana čija djelatnost je od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara, povjerenici Civilne zaštite u mjesnim zajednicama i pravnim licima, općinske službe organa uprave Donji Vakuf, Kantonalna uprava Civilne zaštite, privredna društva i drugi pravni subjekti s područja općine, eksterne snage.

6.5. Vrsta i količina MTS-a koja su potrebna za sprovođenje predloženih mjera zaštite i spašavanja

Vrsta i količina MTS-a, struktura civilne zaštite, koja su potrebna za sprovođenje predloženih mjera zaštite i spašavanja određeni su i utvrđeni u materijalnim formacijama za sve strukture civilne zaštite.

Za predložene mjere zaštite i spašavanja, također, zavisno od intenziteta prirodne i druge nesreće i zavisno od veličine područja koje je zahvaćeno prirodnom i drugom nesrećom, osim MTS-a civilne zaštite koriste se ili angažuju se i odgovarajuća MTS-a privrednih društava, javnih preduzeća i javnih ustanova, kantonalnih organa uprave i građana.

6.6. Potrebna finansijska sredstva i mogući izvori finansiranja

Sva preduzeća i druge organizacije i ustanove dužne su da planiraju finansijska sredstva za zaštitu i spašavanje prije svega svoje imovine.

Također su dužne da se na zahtjev općinskog štaba CZ odazovu i stave na raspolaganje svoje ljudske i materijalne potencijale u svrhu zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

Što se tiče civilne zaštite, Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Sl. novine F BiH" br. 39/03; 22/06 i 43/10) u čl. 179. navedeno je da se civilna zaštita finansira iz: budžeta Federacije, kantona i općina, sredstava pravnih lica, osiguranja, dobrovoljnih priloga, međunarodne pomoći i drugih izvora utvrđenih ovim i drugim zakonom.

Prioriteti u finansiranju od navedenih sredstava bit će usmjereni na:

- Pripremanje, opremanje i obuku općinskog štaba i povjerenika civilne zaštite,
- Pripremanje, opremanje i obuku službi zaštite i spašavanja
- Opremanje pravnih lica u dijelu kada postavljeni zadaci tim licima nadilaze

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

njihove materijalne mogućnosti,

- Nabavka i održavanje sistema za uzbunjivanje stanovništva,
- Prilagođavanje i održavanje zaštitnih objekata za sklanjanje ljudi i materijalnih dobara,
- Saniranje dijela šteta nastalim prirodnim i drugim nesrećama, kao i
- Troškove koji nastanu tokom učešća u provođenju mjera zaštite i spašavanja i to u skladu sa propisom koji reguliše ovu oblast.

Istim Zakonom prema članu 180. predviđeno je izdvajanje, odnosno plaćanje posebnog poreza za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća u visini 0,5 % od neto plata svih zaposlenika u random odnosu i svih lica angažovanih po ugovoru o vršenju privremenih i povremenih poslova i po ugovoru o djelu.

Od prikupljenih sredstava iz ovog člana Zakona 15% sredstava pripada Federaciji, 25% sredstava pripada kantonu i 60% sredstava općini u kojoj su ta sredstva ostvarena i služe isključivo za finansiranje snaga i sredstava civilne zaštite u skladu sa Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine FBiH" broj: 42/12, 80/13 i 20/20).

6.7. Rokovi za obezbjeđenje nabavke planiranih sredstava i opreme

Općina Donji Vakuf odnosno općinski štab Civilne zaštite svake godine u skladu sa Planom korištenja posebnih sredstava za zaštitu i spašavanje odnosno finansijskim mogućnostima planira određena finansijska sredstva za ove namjene.

Imajući u vidu sadašnju finansijsku situaciju, rokovi za nabavku navedenih MTS-a i opreme za potrebe opremanja svih struktura Civilne zaštite, kao i za edukaciju pripadnika tih struktura, trebaju biti postavljeni u realne vremenske okvire, kada se radi o nabavci optimalnih količina MTS-a i opreme.

Međutim, treba voditi računa da se najneophodnija MTS-a i oprema trebaju nabaviti u što kraćem mogućem roku i obezbijediti sredstva za edukaciju i obuku pripadnika struktura Civilne zaštite i građana za preduzimanje mjera zaštite i spašavanja.

Programom razvoja zaštite i spašavanja preciznije će se utvrditi vrste, količine i rokovi za nabavku određenih sredstava i opreme za potrebe zaštite i spašavanja

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

6.8. Planiranje angažovanja nevladinih organizacija i udruženja građana čija je djelatnost u funkciji zaštite i spašavanja, na pružanju pomoći u zaštiti i spašavanju

U slučaju nastanka prirodne ili druge nesreće s ciljem što efikasnije zaštite ljudi i materijalnih dobara aktivirati sve nevladine organizacije i udruženja.

Na području općine Donji Vakuf djeluju sljedeće nevladine organizacije i udruženja:

- Udruženje građana "Sokolica" Donji Vakuf
- UG Vokalno-instrumentalni sastav "Forte" Donji Vakuf
- Udruženje pčelara "Polen"
- Udruženje građana "Nikad ne stani / Never stop" Donji Vakuf
- Udruženje građana "Ajvatovački biseri" Prusac
- Udruženje građana "Paintbal klub Kula" Donji Vakuf
- Asocijacija za aktivno društvo AZAD Donji Vakuf
- Udruženje RVI-a Donji Vakuf
- Udruženje Jedinstvena organizacija bopraca JOB
- KUD "Nakin Abdagić – Kiban" Donji Vakuf
- Udruženje građana veteran F.K. "Radnik – 1927" Donji Vakuf
- Udruženje građana Vatrogasno društvo DonjiVakuf
- Općinska organizacija crvenog križa Donji Vakuf,
- MDD Merhamet Donji Vakuf,
- Ekološki pokret "Eko Zelenac" Doprni Vakuf,
- Planinarsko društvo "Dubrave" Donji Vakuf,
- Lovačko društvo "Semešnica", Donji Vakuf
- Udruženje sporskih ribolovaca "Vrbas".

6.9. Planiranje angažovanja sredstava i opreme privrednih društava i drugih pravnih lica i građana na pružanju pomoći u zaštiti i spašavanju

U obavljanju poslova zaštite i spašavanja privredna i druga društva provode odgovarajuće pripreme, donose i razrađuju svoje planove za djelovanje u zaštiti i spašavanju, planiraju i osiguravaju materijalno-tehnička sredstva za provođenje mjera zaštite i spašavanja i organizuju jedinice i povjerenike Civilne zaštite, opremaju te jedinice i povjerenike MTS-om i osposobljavaju ih za njihovo učešće u zaštiti i spašavanju.

U slučaju postojanja prirodnih i drugih nesreća i tehničko-tehnoloških nesreća pravna lica dužna su provoditi odluke nadležnog općinskog štaba Civilne zaštite koji upravlja akcijama zaštite i spašavanja na području na kojem se nalaze objekti tih pravnih lica. Sva pravna lica su dužna da odrede tijelo koje će upravljati akcijama

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

zaštite i spašavanja u slučaju nesreća koje mogu ugroziti život i zdravlje ljudi i materijalnih dobara pravnog lica.

Odgovarajuća MTS-a i oprema privrednih društava i drugih pravnih subjekata, kao i građana koji raspolažu sa odgovarajućim sredstvima i opremom za potrebe zaštite i spašavanja, po potrebi se angažuju, zavisno od intenziteta prirodne i druge nesreće, a naročito za vrijeme proglašenja stanja prirodne i druge nesreće na području općine.

Međutim, prisutan je problem obezbjeđenja finansijske nadoknade, u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju i drugim provedbenim aktima iz oblasti zaštite i spašavanja, za korištena MTS-a i opreme.

U cilju planske izgradnje skloništa i drugih zaštitnih objekata, u skladu sa potrebama svakog grada i drugih većih naseljenih mjesta u kojima se moraju izgrađivati ti objekti, u odredbi člana 50. Stav 6. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, utvđena je obaveza da se potrebe za skloništima i drugim zaštitnim objektima planiraju u dokumentima prostornog uređenja.

Određena pitanja planiranja izgradnje skloništa regulisana su u odredbama Uredbe o mjerilima, kriterijima i načinu izgradnje skloništa i tehničkih normativa za kontrolu ispravnosti skloništa („Službene novine Federacije BiH“ br.:21/05) kojom se uređuju.

Privredna preduzeća:

- "Rudnici gipsa" z.d.d. (vađenje kamena za ugradnju, krečnjaka i gipsa),
- "Komar –tvornica gipsa" z.d.d. (Proizvodnja kreča i gipsa)
- MK "Slovenka" d.d. (Proizvodnja ostale vanjske odjeće)
- "Bašić Šeher" d.o.o.(Piljenje i blanjanje drveta)
- "Eko Nova Gradnja" d.o.o. (Gradnja stambenih zgrada)
- "Servistrans"d.o.o.(Gradski i prigradski prevoz)
- "Eme" d.o.o. (Gradski i prigradski prevoz)
- "Promo" d.o.o. (Proizvodnja građevinske stolarije)
- "Galešić" d.o.o.(Proizvodnja šećera)
- ŠPD "Srednjobosanske šume" d.o.o. (Uzgoj i upravljanje šumama)
- "Vinčević Metaltehnika" d.o.o.(Proizvodnja metalnih konstrukcija)
- "Morić i sinovi" d.o.o.(Proizvodnja hljeba)
- "Malak Janj" d.o.o.(Proizvodnja ostale stolarije)
- "A-Bex Company" d.o.o. (Cestovni prevoz robe)
- "Bektaš" d.o.o.(Trgovina na veliko voćem i povćem)
- "Čizmo" d.o.o. (Uvođenje instalacija vodovoda)

Javna preduzeća i ustanove:

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

-
- JKP "Gradina"
 - JU "Centar za kulturu, informisanje i sport"
 - JU "Dječiji vrtić",
 - JU "Prva osnovna škola" DonjiVakuf,
 - JU "Osnovna škola Hasan Kjačija Pruščak" Prusac,
 - JU "Treća osnovna škola" Oborci,
 - JU "Četvrta osnovna škola" Torlakovac,
 - JU "Mješovita srednja škola" DonjiVakuf,
 - JU "Dom zdravlja" DonjiVakuf,
 - JU "Apoteka" DonjiVakuf,
 - JU "Centar za socijalni rad" DonjiVakuf,

6.10. Potrebne snage i sredstva civilne zaštite

Na osnovu procjene ugroženosti općine Donji Vakuf od prirodnih, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća koje se mogu dogoditi na ovim prostorima, a za uspješno sprovođenje svih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara pored organizovanih snaga civilne zaštite, privrednih i drugih subjekata i njihovih materijalno-tehničkih sredstava neophodno je preduzeti sljedeće mjere:

- Formirati općinski štab civilne zaštite,
- Imenovati povjerenike civilne zaštite u mjesnim zajednicama,
- Formirati službu civilne zaštite za zaštitu od požara
- Formirati Službu civilne zaštite za vodosnabdijevanje i čistoću,
- Opremiti štabove, povjerenike i Službe civilne zaštite svim potrebnim materijalno - tehničkim sredstvima,
- Vršiti obuku svih pripadnika civilne zaštite,
- Vršiti obuku građana na provođenju lične i uzajamne zaštite,
- Planirati i utvrditi izvore finansiranja za izvršavanje poslova zaštite i spašavanja,
- Vršiti popunu ljudstva u svim strukturama civilne zaštite (angažovanje mlađih obveznika),
- Privredna društva i ostala pravna lica koja obavljaju djelatnosti iz oblasti zdravstva, veterinarstva, komunalnih poslova, šumarstva, poljoprivrede, građevinarstva, transporta, ugostiteljstva, vatrogastva, trgovine, ekologije i drugih oblasti u kojima se obavljaju djelatnosti od značaj za zaštitu i spašavanje aktivirati na organizovanju za provođenje svih poslova zaštite i spašavanja u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i u skladu sa drugim propisima iz ove oblasti.

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

6.11. Saradnja sa entitetom RS

U slučaju nastanka prirodne ili druge nesreće a ukoliko se ukaže potreba za saradnjom sa entitetom Republika Srpska istu ostvariti preko Kantonalne i Federalne uprave civilne zaštite.

6.12. Međunarodna pomoć u slučaju prirodnih i drugih nesreća

U slučaju nastanka prirodne ili druge nesreće na teritoriji općine Donji Vakuf ili više općina štab civilne zaštite ima mogućnost, nakon što Vlada Srednjobosanskog kantona proglasi stanje prirodne ili druge nesreće, zatražiti međunarodnu pomoć putem Federalnog štaba civilne zaštite, ali smo pod uslovima:

- da su općine i kantoni pogođeni prirodnom nesrećom, iscrpili sve resurse i mogućnosti za zaštitu ljudi i materijalnih dobara.

Pri tom imati u vidu da se međunarodna pomoć mobilizira u slučaju prirodne nesreće takvih razmjera da se procjenjuje, u skladu sa brojem žrtava i evakuiranog stanovništva, broju uništenih objekata za stanovanje, materijalnih dobara i infrastrukture Federacija BiH i Država Bosna i Hercegovina nisu u mogućnosti postojećim kapacitetima održati situaciju po kontrolom.

6.13. Učestvovanje vojske Republike BiH u zaštiti i spašavanju

U uslovima kada snage i sredstva civilne zaštite općine Donji Vakuf nisu dovoljne za sprovođenje uspješne zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća općinski štab civilne zaštite općine Donji Vakuf može podnijeti zahtjev Kantonalnom štabu civilne zaštite za upotrebu Vojske Federacije u skladu sa članom 39. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, ali samo pod uslovom:

- da su općine i kanton pogođene prirodnom ili drugom nesrećom, iscrpile sve civilne resurse i mogućnosti za spašavanje ljudi i materijalnih dobara.

II

Ova Procjena ugroženosti će biti objavljena u "Službenom glasniku Općine DonjiVakuf".

Broj: 02-4003416-1/25

Donji Vakuf, 23.12.2025. godine

Načelnik općine

Senad Selimović

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

S A D R Ź A J

I	UVOD	1
1.1	Opće odredbe	1
1.2	Mjere, način izrade, usklađivanje, ažuriranje i čuvanje procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća	1
1.2.1.	Način izrade procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća	2
1.2.2.	Usklađivanje procjene ugroženosti	2
1.2.3.	Ažuriranje procjene ugroženosti	2
1.2.4.	Čuvanje procjene ugroženosti	2
II	OPŠTI DIO PROCJENE UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA	2
2.1.	Prirodno – geografske karakteristike područja općine Donji Vakuf	2
2.1.1.	Površina teritorije i administrativno teritorijalno ustrojstvo.	3
2.1.2.	Geografski položaj	3
2.1.3.	Hidrografija	3
2.1.4.	Geomorfološke karakteristike	4
2.1.5.	Klimatske i meteorološke karakteristike	4
2.1.6.	Biogeografske karakteristike	4
2.1.7.	Seizmički uslovi	5
2.2.	Osnovni pokazatelji o razmještanju privrednih, infrastrukturnih i stamb. objekata	5
2.2.1.	Privreda	5
2.2.1.1.	Poljoprivreda	6
2.2.2.	Infrastruktura	8
2.2.2.1.	Vodosnabdijevanje i komunalna infrastruktura	8
2.2.2.2.	Saobraćajne veze	9
2.2.2.3.	Stanje elektro energetske mreže	9
2.2.2.4.	Telekomunikacijski sistemi	10
2.2.2.5.	Poštanski promet	10
2.2.2.6.	Telegrafsko – telefonski promet	10
2.2.3.	Stanovništvo	11
2.2.3.1.	Ukupan broj stanovnika	11
2.2.3.2.	Struktura stanovništva	11
2.2.3.3.	Prostorni razmještaj stanovništva	11
2.2.3.4.	Prirodni priraštaj stanovništva	13
2.2.3.5.	Migracija stanovništva	13
2.2.4.	Razmještaj stambenih i drugih zgrada i objekata	14
2.2.5.	Socioekonomska karakteristika	14
2.2.5.1.	Ljudski resursi i tržište rada	14
2.2.5.2.	Turizam	14
2.2.5.3.	Kultura i sport	15
III	POSEBAN DIO PROCJENE UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA	16
3.1.	Prirodne nesreće	16
3.1.1.	Zemljotres	16
3.1.1.1.	Učestalost pojavljivanja	18

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

3.1.1.2.	Intenzitet djelovanja	18
3.1.1.3.	Vrijeme trajanja	19
3.1.1.4.	Područje koje može biti ugroženo	19
3.1.1.5.	Podatci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra	19
3.1.1.6.	Zaključak	20
3.1.2.	Odronjavanje i klizanje tla	20
3.1.2.1.	Učestalost pojavljivanja	21
3.1.2.2.	Intenzitet djelovanja	22
3.1.2.3.	Vrijeme trajanja	23
3.1.2.4.	Područje koje može biti ugroženo	23
3.1.2.5.	Podatci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra	23
3.1.2.6.	Zaključak	24
3.1.3.	Poplave	24
3.1.3.1.	Učestalost pojavljivanja	25
3.1.3.2.	Intenzitet djelovanja	26
3.1.3.3.	Vrijeme trajanja	26
3.1.3.4.	Područje koje može biti ugroženo	26
3.1.3.5.	Podatci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra	28
3.1.3.6.	Zaključak	28
3.1.4.	Visoki snježni nanosi	28
3.1.4.1.	Učestalost pojavljivanja	29
3.1.4.2.	Intenzitet djelovanja	29
3.1.4.3.	Područje koje može biti ugroženo	31
3.1.4.4.	Podatci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra	31
3.1.4.5.	Zaključak	32
3.1.5.	Suša	32
3.1.6.	Oluja i gard	34
3.1.7.	Mraz, inje i slana	35
3.1.8.	Masovne pojave ljudskih, životinjskih i biljnih bolesti	36
3.1.8.1.	Epidemija – zarazne bolesti ljudi	36
3.1.8.2.	Učestalost pojavljivanja i intenzitet djelovanja	37
3.1.8.2.1.	Područje koje može biti ugroženo	37
3.1.8.2.2.	Podatci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra	38
3.1.9.	Epizotije – zarazne bolesti životinja	38
3.1.9.1.	Učestalost pojavljivanja i intenzitet djelovanja	39
3.1.9.2.	Područje koje može biti ugroženo	39
3.1.9.3.	Podatci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra	40
3.2.	Tehničko – tehnološke nesreće	40
3.2.1.	Požar	40
3.2.1.1.	Učestalost pojavljivanja i intenzitet djelovanja	42
3.2.1.2.	Područje koje može biti ugroženo	43
3.2.2.	Eksplodije i eksplozije plinova i opasnih tvari	43
3.2.2.1.	Područje koje može biti ugroženo	44
3.2.2.2.	Podatci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra	45

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

3.2.3.	Radioaktivno i drugo zagađenje voda, zraka i zemljišta	45
3.2.3.1.	Područje koje može biti ugroženo	46
3.2.3.2.	Podatci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra	46
3.3.	Ostale nesreće	48
3.3.1.	Rizik od mina i neeksplozivnih ubojnih sredstava	48
3.3.2.	Velike nesreće u cestovnom saobraćaju	48
3.3.2.1.	Učestalost pojavljivanja i intenzitet djelovanja	49
3.3.2.2.	Područje koje može biti ugroženo	49
3.3.2.3.	Podatci o mogućim posljedicama po ljude i materijalna dobra	49
IV	MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA KOJE JE POTREBNO PROVODITI RADI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH NESREĆA	50
4.1.	Prirodne nesreće	50
4.1.1.	Mjere zaštite od zemljotresa	50
4.1.2.	Mjere zaštite od odronjavanja i klizanja tla	53
4.1.3.	Mjere zaštite od poplava	55
4.1.4.	Mjere zaštite od snijega i snježnih nanosa	59
4.1.5.	Mjere zaštite od suše	62
4.1.6.	Mjere zaštite od oluje i grada	64
4.1.7.	Mjere zaštite od masovnih pojava ljudskih, životinjskih i biljnih bolesti	66
4.1.7.1.	Mjere zaštite od epidemija	66
4.1.7.2.	Mjere zaštite od epizootija	68
4.2.	Tehničko – tehnološke nesreće	69
4.2.1.	Mjere zaštite od požara	69
4.2.2.	Mjere zaštite od eksplozija i eksplozija plinova i opasnih tvari	72
4.3.	Ostale nesreće	74
4.3.1.	Mjere zaštite od mina i NUS-a	74
4.3.2.	Mjere zaštite od nesreća u cestovnom prometu	76
V	SNAGE CZ I VATROGASTVA I MTS PREDVIĐENA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE	77
5.1.	Analiza stanja i spremnosti snaga zaštite i spašavanja	77
5.2.	Opremljenost snaga zaštite i spašavanja	79
5.3.	Angažovanje snaga i sredstava	81
VI	Zaključci	82
6.1.	Vrste prirodnih i drugih nesreća i područje njihovog djelovanja	82
6.2.	Moguće posljedice po ljude i materijalna dobra	83
6.3.	Mjere, snage i sredstva zaštite i spašavanja koje će provoditi općinske službe u upravu I snage civilne zaštite	83
6.4.	Snage civilne zaštite potrebne za realizaciju predviđenih mjera zaštite i spašavanja	85
6.5.	Vrsta i količina MTS-a koja su potrebna za sprovođenje predloženih mjera zaštite i spašavanja	85
6.6.	Potrebna finansijska sredstva i mogući izvor finansiranja	85
6.7.	Rokovi za obezbjeđenje nabavke planiranih sredstava i opreme	86
6.8.	Planiranje angažovanja nevladinih organizacija i udruženja građana čija je djelatnost u funkciji zaštite i spašavanja	87

95

PROCJENA UGROŽENOSTI OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

6.9.	Planiranje angažovanja sredstava i opreme privrednih društava i drugih pravnih lica i građana	87
6.10.	Potrebne snage i sredstva civilne zaštite	89
6.11.	Saradnja sa entitetom RS	90
6.12.	Međunarodna pomoć u slučaju prirodnih i drugih nesreća	90
6.13.	Učestvovanje vojske Republike BiH u zaštiti i spašavanju	90

22

Na osnovu člana 29. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća («Službene novine F BiH», broj: 39/03, 22/06 i 43/10), člana 38. Statuta općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik općine Donji Vakuf broj: 1/08, 2/12 I 3/16), Općinski načelnik, dana 23.12. 2025. godine, donosi:

ODLUKU

o usvajanju Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća općine Donji Vakuf

I

Ovom Odlukom usvaja se Procjena ugroženosti općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća (u daljem tekstu: Procjena ugroženosti).

Procjena ugroženosti nalazi se u prilogu ove Odluke i čini njen sastavni dio.

II

Shodno procjeni ugroženosti, općinske službe i druga tijela općinske uprave dužni su sudjelovati u izradi Programa razvoja zaštite i spašavanja općine i Plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća općine, svako po pitanjima iz svoje nadležnosti.

Organizaciju i koordinaciju izrade dokumenata iz stava 1. ove tačke shodno Zakonu i drugim propisima obavlja Općinska služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu.

III

Zadužuje se Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu da primjerak Procjene ugroženosti dostavi svim općinskim službama, upravama, ustanovama, institucijama i pravnim subjektima, radi obavljanja zadataka koji su u Procjeni ugroženosti utvrđeni za ta tijela i radi usklađivanja svih pitanja važnih za organiziranje, funkcioniranje i razvoj sistema zaštite i spašavanja u općini.

IV

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljivanje u "Službenom glasniku općine Donji Vakuf".

V

Donošenjem procjene ugroženosti koja je sastavni dio ove odluke prestaje da vrijedi Procjena ugroženosti broj: 01/1-44-1186/05, od 28.06.2005. godine.

Broj:02-40-03416-2/25

Donji Vakuf, 23.12.2025. godine

Općinski načelnik
Senad Selimović s.r.

23

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTON SREDIŠNJA BOSNA
OPĆINA DONJI VAKUF
Služba za društvene djelatnosti,
opću upravu i civilnu zaštitu

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ ХЕРЦЕГОВИНЕ
СРЕДЊОБОСАНСКИ КАНТОН
КАНТОН СРЕДИШЊА БОСНА
ОПЋИНА ДОЊИ ВАКУФ
Служба за друштвене дјелатности,
опћу управу и цивилну заштиту

P L A N

ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

I. DOKUMENT O OPĆINSKOM OPERATIVNOM CENTRU CIVILNE ZAŠTITE

I - 1 OPĆINSKI OPERATIVNI CENTAR CIVILNE ZAŠTITE – OOC CZ

UVOD

Općinski operativni centar civilne zaštite je organizacijski dio upravne i operativno stručne službe za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, a njegova osnovna djelatnost, uloga i zadaće u sistemu zaštite i spašavanja utvrđeni su članovima 149. do 163. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 39/03, 22/06 i 43/10). Na osnovama te zakonske podloge donešen je Pravilnik o organiziranju i funkcioniranju operativnih centara civilne zaštite ("Službene novine Federacije BiH", broj: 8/07). Ovaj Pravilnik je osnovni dokument kojim su uređena sva pitanja organizacije i funkcioniranja operativnih centara civilne zaštite u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Organizacijska struktura operativnih centara svih nivoa, po pravilu obuhvata:

- Operativne centre civilne zaštite Federacije BiH, kantona i općina,
- Jedinstven besplatni telefonski broj za hitne pozive **121**
- Sredstva veza unutar operativnih centara,
- Sredstva veza između operativnih centara, uprava i službi civilne zaštite na svim nivoima,
- Sredstva veza između operativnih centara i štabova, službi zaštite i spašavanja i jedinica civilne zaštite,
- Sredstva veza između operativnih centara i ostalih učesnika zaštite i spašavanja,
- Jedinstvena informatičko-računarska mreža Federalnog operativnog centra koja mora biti potpuno uvezana i usklađena sa operativnim centrima kantona i općina za međusobnu razmjenu informacija i podataka,
- Mogućnost povezivanja informatičko-računarske mreže operativnih centara s drugim imaočima sistema veza federalnih i državnih tijela, pravnih lica ili pojedinačnih subjekata zaštite i spašavanja.

OSNOVNI ZADACI OPĆINSKOG OPERATIVNOG CENTRA CZ

Pravilnikom o organizovanju i funkcionisanju operativnih centara u članu 14. utvrđena je nadležnost Općinskog operativnog centra civilne zaštite kroz vršenje sljedećih poslova, i to:

- prikuplja i obrađuje sve podatke i informacije o prirodnim i drugim nesrećama na području općine i te podatke dostavlja nadležnim organima općine i kantonalnom operativnom centru CZ, a prema potrebi i Federalnom operativnom centru CZ na način predviđen Pravilnikom;
- prenosi naredbe Federalnog i kantonalnog i općinskog štaba civilne zaštite u vrijeme kada ti štabovi rukovode akcijama zaštite i spašavanja na području općine;
- prima, priprema i šalje izvještaje nadležnim organima općine i kantonalnom operativnom centru CZ o mjerama i aktivnostima koje se poduzimaju u toku sprovođenja aktivnosti na zaštiti i spašavanju na području općine;

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

- prenosi saopštenja javnim medijima općine o podacima koji se odnose na prirodne i druge nesreće kojima raspolaže;
- ostvaruje stalni kontakt sa operativnim centrima CZ susjednih općina i sa kantonalnim operativnim centrom CZ u vezi međusobnog dostavljanja potrebnih podataka i informacija o prirodnim i drugim nesrećama i postupa po nalogima i zahtjevima kantonalnog operativnog centra CZ;
- vrši i sve druge poslove koji se odnose na prikupljanje i distribuciju podataka o prirodnim i drugim nesrećama na području općine koje se zakonom i drugim propisima stave u nadležnost tog centra.

U članovima 12. i 13. istog pravilnika utvrđene su nadležnosti Federalnog i kantonalnog operativnog centra civilne zaštite.

KAPACITETI OPĆINSKOG OPERATIVNOG CENTRA CIVILNE ZAŠTITE - OOC CZ

Općinski operativni centar – (OOC CZ) organizacijska jedinica Općinske službe za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu

Općinska služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu općine Donji Vakuf u svome organizacijskom sistemu ima i općinski operativni centar civilne zaštite općine Donji Vakuf, čija je osnovna namjena osiguranje informacijsko komunikacijske pomoći upravljanju akcijama zaštite i spašavanja.

Općinski operativni centar civilne zaštite kadrovski je popunjen, i isti oskudjeva u potrebnoj informatičkoj i komunikacijskoj opremi.

Za rad operativnog centra CZ moraju se osigurati neophodni uslovi koji se odnose na prostor, materijalno – tehnička sredstva i opremu.

Oprema i sredstva operativnih centara CZ za potrebe informatičko – komunikacijske podrške treba da osiguraju:

- Efikasnu organizaciju, funkcionisanje i rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja u prirodnim i drugim nesrećama na savremenim tehničko-tehnološkim osnovama,
- Predpostavke za funkcionalnu, tehničku dogradnju i faznu izgradnju sistema za komunikacijsku i informacijsku podršku operativnih centara CZ sa aspekta optimalnih organizacijskih, tehničko-tehnoloških i ekonomskih rješenja.

Respektujući određena postignuća nabavljene opreme za Općinski operativni centar CZ, to još ni izbliza ne odgovara realnim potrebama u skladu s zakonskim obavezama.

Prijelazno rješenje

Dok se ne postigne optimizacija organiziranosti i funkcionalnosti operativnih centara u općini Donji Vakuf, u skladu s članom 157. Zakona o zaštiti i spašavanju, operativni centri civilne zaštite ostvarivati će svoje funkcije i zadaće regulisane u Odluci o uspostavljanju operativnog centra civilne zaštite i raspoređivanju neophodnog ljudstva za rad u operativnom centru za vrijeme proglašenja prirodne ili druge nesreće na teritoriji općine Donji Vakuf.

I – 2 NAČIN PRIJEMA I DOSTAVLJANJA PODATAKA O POJAVAMA I OPASNOSTIMA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA, ODNOSNO O NASTANKU ISTIH NA PODRUČJU OPĆINE DONJI VAKUF

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

OSNOVA ZA RAD OPERATIVNIH CENTARA CIVILNE ZAŠTITE

Radno vrijeme općinskog operativnog centra civilne zaštite određuje se prema odredbama člana 151. Zakona. U skladu sa odredbom stava 2. člana 151. Zakona, općinski operativni centri CZ u miru rade najmanje osam sati svaki radni dan, a za vrijeme postojanja prirodne ili druge nesreće ti centri rade neprekidno 24 sata svaki dan.

Pri određivanju dužine radnog vremena općinskog operativnog centra CZ u vrijeme kada ne postoji prirodna ili druga nesreća, polazi se od procjene ugroženosti područja općine prirodnim ili drugim nesrećama, veličine područja općine, broja stanovnika i drugih činjenica koje su od značaja za određivanje radnog vremena tog centra o čemu odlučuje općinski načelnik na prijedlog općinske službe.

Izuzetno kada nastane prirodna ili druga nesreća na području općine, ili postoji opasnost od nastanka te nesreće, općinski operativni centar CZ mora da radi neprekidno 24 sata svaki dan za čije se potrebe angažuju lica raspoređena Odlukom o uspostavljanju operativnog centra civilne zaštite o čemu odlučuje Općinski štab civilne zaštite i centar radi neprekidno svaki dan dok postoje prirodne ili druge nesreće, odnosno dok prestanak rada centra ne naredi Općinski štab civilne zaštite.

SHEMA

o aktiviranju i angažovanju snaga i sredstava
drugih imaoaca sistema radio veza

U skladu sa odredbama člana 156. Zakona, javna i druga preduzeća za telekomunikacije koja postoje na području Federacije BiH moraju omogućiti obavljanje usluga besplatnog poziva na broj 121 operativnih centara CZ, putem kojeg građani i drugi mogu javiti operativnom centru

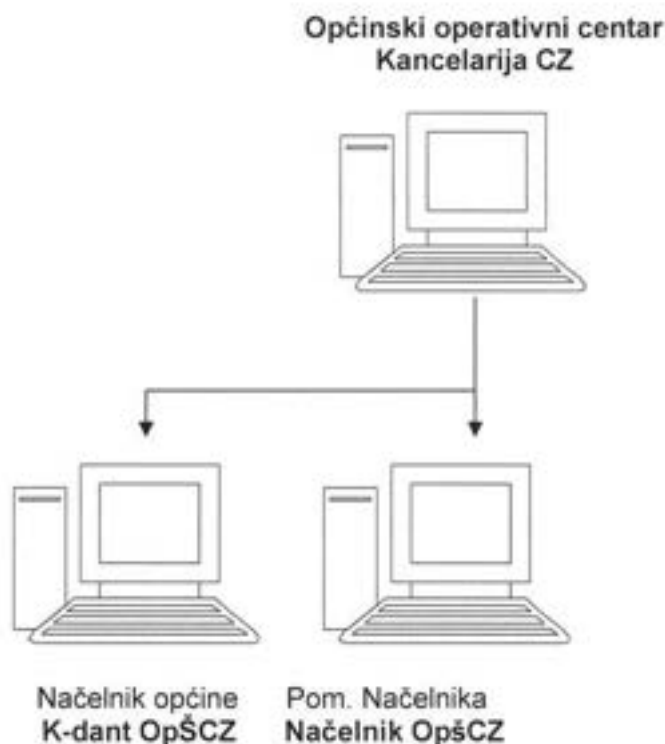
PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

informacije o svim vrstama opasnosti i pojavama prirodnih i drugih nesreća koje primjete ili za koje saznaju.

Poseban broj 121 i njegova namjena moraju biti objavljeni na vidnom mjestu u telefonskom imeniku, u pregledu važnijih brojeva telefona na Internetu, u dnevnoj štampi, javnoj telefonskoj govornici, stambenim i poslovnim zgradama u kojima građani stanuju, odnosno rade, kao i na Web stranicama organa civilne zaštite Federacije BiH, kantona i općina.

Osnovu za rad Federalnog, kantonalnih i općinskih operativnih centara CZ, osiguravaju:

- Sistemi za komunikacijsku i informacijsku podršku:
 - Multiservisna komunikacijska i informacijska mreža: prijenos govora, prijenos podataka i prijenos slike;
 - Komunikacijski sistem prijenosa govora i podataka u uslovima stanja prirodne i druge nesreće;
 - Mreža širokoga područja za velike udaljenosti povezane preko javnih komunikacijskih ili izvornih komunikacijskih linija (WAN) i LAN koji predstavlja grupu računara u istoj zgradi povezanih mrežnim kablovima ili sistemom bežičnih mreža (Wireless);
 - Sistem za integraciju osnovnih komponenata sistema: Multiservisne komunikacijske i informacijske mreže, komunikacijskog sistema prijenosa govora i podataka u uslovima stanja prirodne i druge nesreće, te WAN i LAN sistema bežičnih mreža.
- Računarski sistemi i računarske mreže za informatičku podršku i automatizaciju:

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

- procesa rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja u uslovima stanja prirodne i druge nesreće, i
- poslovnih procesa.
- Uredska oprema i SW (software) i HW (hardware) alati za obradu i kopiranje dokumenata:
 - u elektronskom obliku i
 - u papirnom obliku.
- Elektroenergetski sistemi za osiguranje :
 - rezervna napajanja i agregati i
 - sistemi za neprekidno napajanje.

INFORMACIJSKI TOK I PROCES RADA OOC CZ

Preko navedenih sistema općinski operativni centar CZ poslove iz svoje ovlasti vrši tako što sa područja općine Donji Vakuf prikuplja, obrađuje i dostavlja informacije i podatke o svim vrstama prirodnih i drugih nesreća, te prenosi odluke, naredbe i izvještaje od OpŠCZ prema kantonalnom štabu CZ te operativnim snagama zaštite i spašavanja i prema tijelima vlasti u općini Donji Vakuf.

Imajući u vidu realno stanje kapaciteta ukupne razvijenosti operativnih centara način prijema i dostavljanja podataka o pojavama i opasnostima od prirodnih i drugih nesreća, odnosno o nastanku tih nesreća na području općine Donji Vakuf vršit će se onom vrstom komunikacije koja omogućuje adekvatan i najbrži prijenos informacije prema subjektu informisanja.

Polazeći od pretpostavke da prirodna ili druga nesreća u pogledu destrukcije neće biti kataklizmatičnih razmjera po područje općine, osim u slučaju eventualnih epidemija, informacije je moguće i poželjno dostavljati putem fiksnih i mobilnih veza javnih operatora, dok te veze funkcioniraju, po telefonskom imeniku OOC-a.

Dostavljanje i obrada informacija

Davatelji informacija dužni su operativnom centru dostavljati podatke o posljedicama koje su nastale djelovanjem prirodnih i drugih nesreća.

Dostavljanje informacija operativnim centrima o pojavama opasnosti i nastanku prirodne i druge nesreće vrši se u svim situacijama, prije nastanka ili neposredno po nastanku prirodne i druge nesreće.

Organizacijski proces rada svih operativnih centara uređen je pravilima propisanim u Pravilniku o organiziranju i funkcioniranju operativnih centara civilne zaštite.

Operativni centri civilne zaštite preko vlastitog informacijsko komunikacijskog sistema tehnički će se povezati sa sistemom uzbunjivanja, po pravilu, na općinskom nivou. Signalom opasnosti (uzbunjivanjem) upozoravaju građane na prijetnju od vrste opasnosti, kako bi mogli poduzeti odgovarajuće radnje i postupke u cilju zaštite od mogućeg ugrožavanja njihovih života i zdravlja, vidljivo iz grafičkog prikaza.

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

GRAFIČKI PRIKAZ ZNAKOVA ZA UZBUNJIVANJE

1. «OPĆA OPASNOST»

60 ± 2 s

Emitira se zavijajućim tonom u trajanju od 100 sekundi, s tim da se u toku prvih šest sati, znak opće opasnosti ponavlja više puta.

2. «PRESTANAK OPASNOSTI»

60 ± 2 s

Emitira se jednoličnim tonom u trajanju od 60 sekundi.

Neprekidnost procesa rada i razvrstavanje informacija i podataka

Federalni, kantonalni i općinski operativni centri civilne zaštite sa davateljem informacije održavaju kontakt po načelu neprekidnosti komunikacije radi prikupljanja relevantnih dodatnih podataka o opasnosti ili nesreći:

- Izvoru (uzroku) opasnosti odnosno nesreće,
- Vrsti prirodne ili druge nesreće (naziv nesreće),
- Vremenu nastanka nesreće,
- Području na kojem se pojavila nesreća (naseljena ili ne naseljena mjesta),
- Posljedicama nesreće koje se odnose na ljudske žrtve (orijentacioni broj poginulih, teže i lakše povrijeđenih ili nestalih),
- Posljedicama nastalim na materijalnim dobrima (stambenim, komunalnim, privrednim i infrastrukturnim objektima),
- Preduzetim mjerama na zaštiti i spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara, potrebnoj pomoći u snagama i sredstvima civilne zaštite,
- Drugim podacima sa kojima raspolaže davatelj informacije.

Navedene informacije dobivene od bilo kojeg davatelja treba u potpunosti provjeriti putem operativnih centara civilne zaštite ugroženog područja na koje se informacija odnosi ili putem ovlaštenih tijela vlasti i službenih osoba sa kojima su operativni centri civilne zaštite povezani funkcionalnim sistemom veza.

Operativni centar civilne zaštite informacije prikuplja i putem stalnog praćenja redovnih informativnih programa putem radija i TV o pojavi ili nastanku prirodne ili druge nesreće. Putem istih medija operativni centri automatski obavještavaju javnost o pojavi opasnosti i postupcima u vezi sa ponašanjem građana u tim uslovima provođenjem sadržaja konkretnih mjera zaštite i spašavanja.

Prilikom dobijanja zahtjeva od operativnog centra da se objavi određena informacija, tijelo, služba i pravno lice dužni su odmah omogućiti objavljivanje te informacije, odnosno prekinuti emisiju redovitog programa na TV i radiju, i objaviti dostavljenu informaciju.

Tijela, službe i pravna lica dužni su vršiti prenošenje svih informacija koje zatraži operativni centar sa kojim su povezani i taj centar na osnovu ukazane potrebe najmanje jednom mjesečno informisati o stanju funkcionisanja vlastitog sistema veza u cilju saznanja mogu li se informacije operativnih centara primati i objavljivati tim sistemom veza.

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

Kantonalnom operativnom centru pored uobičajenih operativnih izvještaja, dostavljaju se, u pravilu, one informacije koje se odnose na prirodne i druge nesreće većih razmjera i koje mogu ugroziti ili su već ugrozile život i zdravlje većeg broja ljudi i veći broj materijalnih dobara ili je nesreća zahvatila područje dvije ili više općina ili područje cijelog kantona.

Obavješćavanje ovlaštenih općinskih organa i drugih tijela općinske uprave i povratne informacije

Obradom zaprimljene informacije i podataka OOC CZ utvrđuje kojem organu općine ili tijelu uprave treba dostaviti informaciju i nakon toga samostalno postupa na sljedeći način:

- informaciju dostavlja samo onim općinskim organima uprave za koje utvrdi da su nadležni za podatke na koje se informacija odnosi;
- informacijama upoznaje Pomoćnika općinskog načelnika za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu ili drugog ovlaštenog državnog službenika uprave.

Do proglašenja stanja prirodne i druge nesreće u općini, pomoćnik načelnika određuje koje informacije OOC CZ dostavlja načelniku općine.

U toku trajanja aktivnosti na spašavanju ljudi i materijalnih dobara i otklanjanju posljedica prouzrokovanih prirodnim ili drugom nesrećom, operativni centri CZ dužni su postupati po zapovijedima štaba civilne zaštite koji na ugroženom području upravljaju akcijama zaštite i spašavanja.

Prioritet dostavljanja informacija uvijek je prema onim subjektima koji izravno upravljaju ili su sudionici akcija spašavanja života i zdravlja ljudi i životinja na području pogođenom nesrećom odnosno prema tijelima vlasti općine, koja su najodgovornija za stvaranje preduslova za učinkovitu zaštitu i spašavanje.

OOC CZ u funkciji djela službe stručnog servisa OpŠCZ pruža administrativnu i stručnu potporu pri izradi Završnog izvještaja o aktivnostima koje su se provodile tokom trajanja akcija na spašavanju, odnosno na otklanjanju nastalih posljedica i podacima o nastalim posljedicama.

I – 3 NAČIN, SADRŽAJ I REDOSLIJED OBAVJEŠTAVANJA OPĆINSKIH ORGANA UPRAVE, NAČELNIKA OPĆINE, TE OVLAŠTENIH ORGANA OPĆINE O POJAVAMA I OPASNOSTIMA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA NA PODRUČJU OPĆINE

Način

Način, sadržaj i redoslijed obavješćavanja organa općine:

- Putem multiservisne komunikacijske i informacijske mreže za prijenos govora, prijenos podataka i prijenos slike, (fiksnom i mobilnom telefonijom, radio vezom i internetom).
- Komunikacijskim sistemom prijenosa govora i podataka u uslovima stanja prirodne i druge nesreće (fiksnom i mobilnom telefonijom, radio vezom i internetom).

Sadržaj i redoslijed obavješćavanja

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

Sadržaj i redosljed obavještanja općinskih organa uprave i ovlaštenih tijela općine o pojavama i opasnostima od prirodnih i drugih nesreća na području općine zasnovan je na predhodno ostvarenom postupku unutar :

- Obrade unutarnjeg horizontalnog i vertikalnog toka informacija tijela uprave i operativno stručnih tijela (štabova) za civilnu zaštitu Federacije, kantona i općina,
- Obrade vanjskih tokova informacija subjekata povezanih u sastav operativnih centara civilne zaštite koji imaju obveze u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, prema članu 157. Zakona o zaštiti i spašavanju.
- Obrade vanjskih tokova informacija međunarodnog, regionalnog značaja i od relevantnih faktora susjednih država.

Ukoliko načelnik općine, ili pomoćnik načelnika – ujedno i član OpŠCZ nije u mogućnosti primiti informaciju uobičajenim putem fiksne i mobilne telefonije ili radio veze, dostavljanje obavještenja u vezi s operativnom situacijom prirodne i druge nesreće izvršit će se putem veza funkcionalnog imaoca na čijem području je dostupan ovlašten rukovodilac, odnosno putem veza Kantonalnog ministarstva unutarnjih poslova koji servisiraju poslove fizičke i tehničke zaštite dužnosnika izvan sjedišta.

Redosljed obavještanja:

Redosljed obavještanja nadležnih tijela vlasti u općini Donji Vakuf bit će određen procjenom potreba za redovnim ili specifičnim informacijama od strane OpŠCZ, ovisno od nadležnosti pojedinih državnih tijela uprave za rješavanje problema stanja posljedica izazvanih prirodnom ili drugom nesrećom.

Važniji kontakt telefonski brojevi dati u tabelama priloga br. 1 ovog plana, i to:

- Općinski operativni centar,
- Općinskog načelnika, predsjedavajućeg i dopresjedavajućeg općinskog vijeća, te direktora javnih ustanova i preduzeća,
- Uposlenika službe za društvene djelatnosti, opću upravu i CZ,
- Odgovornih lica u općinskim službama za CZ SBK,
- Kantonalne uprave za CZ,
- Operativnih centara u općinskim službama CZ SBK,
- Rukovodioca Službi zaštite i spašavanja SBK,

II DOKUMENT O AKTIVIRANJU, MOBILIZACIJI I ANGAŽIRANJU SNAGA I SREDSTAVA

II – 1 MJERE, POSTUPCI I ZADACI KOJIMA SE VRŠI AKTIVIRANJE OPĆINSKOG ŠTABA CIVILNE ZAŠTITE

UVOD

- U skladu sa članom 134. st. 1. i 2. Zakona o zaštiti i spašavanju („Službene novine Federacije BiH“ br: 39/03, 22/06 i 43/10), aktiviranje općinskog štaba civilne zaštite (u daljem tekstu: Općinski štab) vrši se u svim situacijama kada zaprijeti neposredna

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

opasnost ili pojava koja može dovesti do nastanka prirodne ili druge nesreće i koja može ugroziti život i zdravlje ljudi i materijalna dobra na određenom području ili je već nastala prirodna ili druga nesreća, pa je nadležni organ vlasti proglasio stanje te prirodne ili druge nesreće.

- Aktiviranje Općinskog štaba se vrši radi razmatranja nastale situacije i odlučivanja o sljedećim pitanjima:
 - Utvrđivanje procjene o postojanju uslova da se Načelniku općine predloži donošenje odluke o proglašenju nastanka prirodne ili druge nesreće.
 - Odlučivanje o preduzimanju odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja iz svoje nadležnosti u cilju:
 - spriječavanja nastanka pojave ili opasnosti koja može dovesti do prirodne ili druge nesreće,
 - spriječavanja širenja pojave ili opasnosti ili ublažavanja njenog djelovanja,
 - spašavanja ugroženih ljudi i materijalnih dobara u toku djelovanja prirodne ili druge nesreće.
- Općinski štab se aktivira kada Općinska služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu (u daljem tekstu : Općinska služba) procijeni da je stanje na ugroženom području takvo da prijeti opasnost od nastanka određene nesreće.
- Odluku o aktiviranju Općinskog štaba donosi komandant Općinskog štaba na osnovu informacija koje mu je dostavila općinska služba i vlastite procjene da je potrebno aktiviranje Općinskog štaba da bi se adekvatno odgovorilo na potencijalnu opasnost, ili već nastalu prirodnu ili drugu nesreću.
- Odluku o aktiviranju Općinskog štaba može donijeti i načelnik Općinskog štaba u slučaju opravdane odsutnosti komandanta Općinskog štaba ili njegove spriječenosti da to lično učini.
- Odluka o angažiranju Općinskog štaba u pravilu treba biti u pismenoj formi, ali u hitnim situacijama odluka može biti i usmena, s tim da se treba uraditi u pismenu formu što prije, a najkasnije 24 sata nakon aktiviranja Općinskog štaba.
- Odluka o aktiviranju Općinskog štaba se uručuje (ako je pismena) ili saopštava (ako je usmena) rukovodiocu Općinskog operativnog centra civilne zaštite (u daljem tekstu: Općinski operativni centar).
- Rukovodilac Općinskog operativnog centra preko zaduženog člana organizuje pozivanje članova Općinskog štaba.
- Pored članova Općinskog štaba istovremeno se aktiviraju i ključni kadrovi službe za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu.
- Mjesto okupljanja članova Općinskog štaba je objekat zgrade općine Donji Vakuf, u ulici 14. septembar br 22.

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

- Pozivanje članova Općinskog štaba vrši se telefonom (fiksni i mobilni). U slučaju nemogućnosti ostvarivanja kontakta telefonom, Općinski operativni centar organizuje slanje pismenih poziva za aktiviranje, članu Općinskog štaba na kućnu adresu.
- Općinski operativni centar ima adresar članova Općinskog štaba i državnih službenika Službe za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu sa podacima o adresi stanovanja, adresi mjesta rada, fiksnim i mobilnim telefonima, e-mail adresama, i već ispisane ovjerene i potpisane pismene pozive o aktiviranju za članove Općinskog štaba i Službe za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu.
- U toku trajanja procesa aktiviranja Općinskog štaba, Općinski operativni centar informiše Pomoćnika načelnika za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu o toku aktiviranja članova Općinskog štaba, broju pozvanih, odazvanih, odsutnih i drugih koji o istom informiše načelnika i komandanta Općinskog štaba.
- Vrijeme aktiviranja Općinskog štaba sa pratećim službama je najkasnije 2 sata od uručenja - saopćenja naredbe o aktiviranju.
- Nakon aktiviranja (okupljanja) članova Općinskog štaba komandant ili načelnik upoznaju članove o razlozima aktiviranja štaba, te u daljem toku rukovode radom Općinskog štaba u cilju razmatranja nastale situacije i odlučivanja o realizaciji zadataka navedenih u tačkama 2. i 3. u uvodu ovog dokumenta.

Sastavni dio ovog dokumenta čini prilog br. 2. koji sadrži:

- Rješenje o imenovanju komandanta, načelnika i članova Općinskog štaba civilne zaštite,
- Adresar članova Općinskog štaba CZ,
- Rješenje o aktiviranju Općinskog štaba CZ,
- Pojedinačni pozivi za članove Općinskog štaba CZ,

II – 2 MJERE, POSTUPCI I ZADACI NA AKTIVIRANJU POVJERENIKA CIVILNE ZAŠTITE OPĆINE DONJI VAKUF

Povjerenici CZ spadaju u organiziranu strukturu civilne zaštite i određuju se u naseljenim mjestima, dijelu naselja, selu, zaseoku, stambenoj zgradi, organima uprave i službama za upravu općine, drugim organima, ustanovama i pravnim licima koja ne formiraju štab CZ.

Kao zajednička odredba za sve povjerenike CZ, utvrđeno je da svi povjerenici poslove iz svoje nadležnosti vrše stalno i redovno, u okviru tri faze:

- u fazi preduzimanja preventivnih mjera zaštite i spašavanja (preventivna faza);
- u fazi spašavanja ugroženih ljudi i materijalnih dobara tokom djelovanja prirodne ili druge nesreće (operativna faza);
- u fazi saniranja posljedica od prirodne ili druge nesreće (sanaciona faza);

U fazi preventivne zaštite povjerenici civilne zaštite, poslove iz svoje nadležnosti koji su utvrđeni za preventivnu zaštitu, obavljaju na slijedeći način:

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

- povjerenici civilne zaštite poslove za koje su zaduženi obavljaju u saradnji, uputama i pod nadzorom službe općine koja u svom sastavu ima CZ u saradnji sa rukovodiocem mjesne zajednice, kočnim savjetom zgrade i službom civilne zaštite općine.

U fazi spašavanja i fazi otklanjanja posljedica nastalih od prirodne ili druge nesreće, poslove iz svoje nadležnosti obavljaju na slijedeći način:

- povjerenici civilne zaštite poslove počinju vršiti od momenta saznanja da prijeti opasnost od nastanka prirodne ili druge nesreće na području za koje je zadužen ili je nadležni organ proglasio nastanak nesreće. Odmah preduzimaju mjere i aktivnosti da građani pristupe zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara koji su ugroženi ili mogu biti ugroženi nesrećom i rukovode svim aktivnostima na području za koje je zadužen i u tim aktivnostima osigurava provođenje naredbi štaba CZ koji na tom području rukovodi akcijama zaštite i spašavanja. Te aktivnosti se preduzimaju sve do momenta dok štab CZ ne naredi prestanak aktivnosti.

U skladu sa procjenom ugroženosti općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća prilikom određivanja broja povjerenika na području općine rukovodili smo se procjenom da je za područje jedne mjesne zajednice sasvim dovoljno odrediti jednog povjerenika. Analogno tom stavu smatrali smo da je za povjerenika potrebno odrediti odgovornu i uticajnu osobu, te smo Rješenjima o imenovanju povjerenika za trinaest mjesnih zajednica odredili, u datom momentu, aktuelne predsjednike mjesnih zajednica.

II – 3 MJERE, POSTUPCI I ZADACI NA AKTIVIRANJU SLUŽBI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OPĆINE DONJI VAKUF

U ovom poglavlju regulišu se pitanja koja se odnose na uslove i način angažovanja Službi civilne zaštite općine Donji Vakuf na zadacima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća. Angažovanje ili upotreba odnosi se na sve snage i sva sredstva civilne zaštite (štabove, jedinice, povjerenike i službe zaštite i spašavanja i sva sredstva osigurana za njihov rad).

Za obavljanje određenih poslova i zadataka koji se odnose na zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća na području općine mogu se angažovati sljedeće službe zaštite i spašavanja:

- Služba za zaštitu od požara i
- Služba za vodosnabdijevanje i čistoću.

U zavisnosti od potreba i mogućnostim mogu se formirati i druge službe zaštite i spašavanja o čemu odlučuje općinski načelnik.

Službe i povjerenici civilne zaštite, kao i sredstva civilne zaštite upotrebljavaju se u svim vrstama opasnosti u ratu i miru, kada ljudi i materijalna dobra budu ugroženi prirodnim i drugim nesrećama, kao i za vrijeme vježbi i drugih oblika obuke.

Upotreba službi civilne zaštite traje do momenta kada je završeno spašavanje ugroženih i stradalih ljudi i materijalnih dobara, odnosno kada se ocjeni da dalji angažman nije potreban o čemu odlučuje štab civilne zaštite.

Sastavni dio ovog dokumenta čini prilog br. 2. u čijem sastavu je i:

- Rješenje o imenovanju komandanta, načelnika i članova općinskog štaba civilne zaštite,

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

-
- Općinski štab civilne zaštite, adrese i brojevi telefona
 - Pregled povjerenika civilne zaštite
 - Pregled općinskih službi za zaštitu i spašavanje sa podacima o rukovodiocima tih službi

**III. DOKUMENT O ZADACIMA OPĆINSKIH ORGANA NA POVOĐENJU
AKTIVNOSTI NA ZAŠTITI I SPAŠAVANJU**

U dokumentu plana zaštite i spašavanja koji se odnosi na zadatke općinskih organa i pravnih lica u provođenju aktivnosti na zaštiti i spašavanju utvrđuju se mjere postupci i zadaci općinskog štaba civilne zaštite, općinskog načelnika i svake općinske službe za upravu na izvršavanju zadataka koji se odnose na zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća

Ove mjere, postupci i zadaci razrađuju se posebno za tri situacije:

- Za fazu preventivne zaštite,
- U fazi spašavanja i
- U fazi otklanjanja posljedica

Sastavni dio ovog dokumenta čini prilog br. 3. u čijem sastavu je i:

- Pregled općinskih službi za upravu sa podacima o rukovodiocima tih službi
- Pregled predsjednika mjesnih zajednica

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Obrazac III - 1

AKTIVNOSTI NA ZAŠTITU I SPAŠAVANJU LJUDI I MATERIJALNIH
DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA ZA
OPĆINSKI ŠTAB CIVILNE ZAŠTITE
I – FAZA PREVENTIVNE ZAŠTITE

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršilac	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori finansiranja
1	2	3	4	5	6
Općinski štab civilne zaštite (u daljnjem tekstu - Štab) ostvaruje poslove i zadatke u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju u redovitim uslovima. Razmatra stanje priprema organiziranosti, opremljenosti i osposobljenosti za zaštitu i spašavanje svih nosioca zaštite i spašavanja na području općine. Predlaže mjere za dogradnju sistema zaštite i spašavanja i kada djeluje preventivno, u cilju sprječavanja nastajanja prirodne ili druge nesreće i učestvuje u vježbama i drugim vidovima obučavanja i osposobljavanja. Razmatra i predlaže: - Procjenu ugroženosti općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća; - Program razvoja zaštite i spašavanja Općine Donji Vakuf; - Plan zaštite i spašavanja Općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća; - Vršiti i druge poslove u skladu sa zakonom i podzakonskim propisima. Aktiviranje štaba u svim situacijama vrši se po pravilu, na zahtjev načelnika štaba, a može i na zahtjev komandanta štaba, dok svaki član štaba može dati inicijativu, kada u oblasti za koju je član štaba nadležan dođe do pojave opasnosti koja može dovesti do nastanka određene prirodne ili druge nesreće ili je već nastala ta nesreća, pa se cijeni da je situacija takva da je funkcioniranje štaba neophodno.	- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, - životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	OpšćZ kroz redovan rad, Općinska služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, kao i stručne službe općine	- Materijalna sredstva i oprema OpšćZ	- Kroz redovne aktivnosti i kroz rokove utvrđene u pojedinim dokumentima, planovima i programima	- Proračun Općine - Sredstva po članu 180. Zakona

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

Obrazac III – 1

OPĆINSKI ŠTAB CIVILNE ZAŠTITE

I – FAZA PREVENTIVNE ZAŠTITE

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršilac	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori finansiranja
Aktiviranje Štaba se vrši radi razmatranja nastale situacije i odlučivanja o sljedećim pitanjima: - Utvrđivanje procjene o postojanju uslova da se Načelniku općine Donji Vakuf predloži donošenje odluke o proglašenju nastanka prirodne ili druge nesreće, - Odlučivanje o poduzimanju odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja iz svoje nadležnosti u cilju: - sprječavanja nastanka pojave ili opasnosti koja može dovesti do prirodne ili druge nesreće, - sprječavanja širenja pojave ili opasnosti ili ublažavanja njenog djelovanja, - spašavanja ugroženih ljudi i materijalnih dobara u toku djelovanja prirodne ili druge nesreće. Na bazi procijenjenog stanja na ugroženom području predlaže načelniku općine Donji Vakuf donošenje odluke o proglašenju stanja prirodne i druge nesreće na području općine Donji Vakuf. Ostvaruje kontakte, saradnju i koordinaciju sa: stručno-operativnim organima zaštite i spašavanja općine, susjednih općina i SBK. Štab obavlja poslove i zadatke u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju u uslovima stanja proglašene prirodne ili druge nesreće – faza spašavanja, odnosno upravlja akcijama zaštite i spašavanja. Operativnu funkciju rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja Štab ostvaruju u odnosu na poslove iz svoje nadležnosti koji su utvrđeni u odredbama čl. 108. i 110. Zakona o zaštiti i spašavanju.	- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, - životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	OpšCZ kroz redovan rad, Općinska služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, kao i stručne službe općine	- Materijalna sredstva i oprema OpšCZ	- Od aktiviranja OpšCZ i dalje	- Proračun Općine, Interventna sredstva SBK, Proračuni učesnika akcija spašavanja, - Sredstva po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju, - Pomoci i donacije

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

Obrazac III – 1

OPĆINSKI ŠTAB CIVILNE ZAŠTITE

II - FAZA SPAŠAVANJA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršilac	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori finansiranja
U rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja Štab vrši sljedeće poslove: 1) Odlučuje o uporabi snaga i sredstava civilne zaštite na zaštiti i spašavanju ugroženih i stradalih ljudi i materijalnih dobara i te snage raspoređuje na ona područja koja su ugrožena; 2) Naređuje provođenje odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuje snage i sredstva koje će provoditi te mjere; 3) Usmjerava, koordinira i rukovodi akcijama zaštite i spašavanja svih učesnika angažovanih na zaštiti i spašavanju na cjelokupnom području općine Donji Vakuf; 4) Rješava sva pitanja koja se u toku provođenja aktivnosti na zaštiti i spašavanju pojave u vezi sa angažovanjem snaga i sredstava civilne zaštite i provođenja mjera zaštite i spašavanja i samozaštite građana. Pored navedenih poslova Štab vrši i sljedeće poslove: 1) naređuje povjerenicima civilne zaštite, štabovima pravnih osoba u kojima su ti štabovi osnovani i službama zaštite i spašavanja, koje osniva Općinski načelnik, da sudjeluju u poduzimanju mjera i aktivnosti na zaštiti i spašavanju na određenom području; 2) po naređenju Kantonalnog štaba angažira snage i sredstava civilne zaštite s područja općine na pružanju pomoći drugim općinama na području SBK.	- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, - životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	- OpšCZ, Povjerenici civilne zaštite, snage CZ općine,	- Materijalna sredstva i oprema OpšCZ, - materijalna sredstva svih učesnika spašavanja, - oprema i sredstva koja se izuzima, - robne rezerve, - pomoć i donacije	- Od aktiviranja OpšCZ pa sve do prestanka stanja prirodne i druge nesreće	- Proračun Općine, Interventna sredstva SBK, Proračuni učesnika akcija spašavanja, - Sredstva po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju, - Pomoći i donacije

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

Obrazac III – 1

OPĆINSKI ŠTAB CIVILNE ZAŠTITE

II - FAZA SPAŠAVANJA

1 Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	3 Vrsta nesreće ili opasnosti	4 Izvršilac	5 Materijalna i druga sredstva i oprema	6 Rok	7 Izvori finansiranja
Ostvaruje kontakte, saradnju i koordinaciju sa: stručnooperativnim organima zaštite i spašavanja općina SBK. Na osnovu procenjenog stanja na ugroženom području predlaže Načelniku općine Donji Vakuf donošenje odluke o prestanku stanja prirodne i druge nesreće na području općine. Štab podnosi inicijativu-zahjev KSCZ za angažiranje Oružanih snaga BiH na zadacima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara. - Štab obavlja poslove i zadatke u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju u uslovima otklanjanja posljedica. - Razmatra stanje na terenu i procjenjuje potrebe za vrstom, načinom i obimom daljnjeg angažiranja nositelja zaštite i spašavanja na otklanjanju posljedica. - Naređuje provođenje odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuje snage i sredstva koje će provoditi te mjere. - Usmjerava, koordinira i rukovodi akcijama zaštite i spašavanja svih učesnika angažovanih na zaštiti i spašavanju na području općine; - Prikuplja podatke radi utvrđivanja obima nastalih posljedica; - Organizira prikupljanje i raspodjelu pomoći (domaće i inostrane) nastradalom stanovništvu; - Daje prijedloge općinskom načelniku o usmjeravanju sredstava za zaštitu i spašavanje i ublažavanje posljedica; - Donosi naređenja o deaktiviranju i demobilizaciji službi zaštite i spašavanja i snaga civilne zaštite kada redovne službe mogu preuzeti redovnu kontrolu nad situacijom na terenu. - Ostvaruje kontakte, saradnju i koordinaciju sa: stručno-operativnim organima zaštite i spašavanja općina i SBK. - Štab podnosi zahtjev-inicijativu preko KSCZ za angažiranje Oružanih snaga BiH na zadacima otklanjanja nastalih posljedica.	- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, - životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	- OpšCZ, povjerenici civilne zaštite, snage CZ općine, općinski organi uprave	- Materijalna sredstva i oprema OpšCZ, - materijalna sredstva svih učesnika spašavanja, - oprema i sredstva koja se izuzimaju, - robne rezerve, - pomoć i donacije	- Od aktiviranja OpšCZ pa sve do prestanka stanja prirodne i druge nesreće	- Proračun Općine, Interventna sredstva SBK, Proračuni učesnika akcija spašavanja, - Sredstva po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju, -Pomoći i donacije

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Obrazac III - 2

AKTIVNOSTI NA ZAŠTITU I SPAŠAVANJU LJUDI I MATERIJALNIH
DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
SLUŽBA ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI, OPĆU UPRAVU I CIVILNU ZAŠTITU

I – FAZA PREVENTIVNA ZAŠTITA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršilac	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori finansiranja
Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu u fazi preventivne zaštite vrši sljedeće poslove: 1) Organizira, priprema i prati funkcionisanje zaštite i spašavanja na području Općine; 2) Izrađuje procjenu ugroženosti za područje Općine; 3) Priprema program zaštite i spašavanja u Općini; 4) Predlaže plan zaštite i spašavanja u Općini; 5) Prati stanje priprema zaštite i spašavanja te predlaže mjere za unapređenje organizacije i osposobljavanja civilne zaštite Općine; 6) Organizuje i prati realizaciju obuke nosioca civilne zaštite; 7) Organizuje i koordinira provođenje mjera zaštite i spašavanja, te organizuje i provodi poslove zaštite od požara i vatrogastva; 8) Predlaže programe zajedničkih i samostalnih vježbi i izradu elaborata za izvođenje vježbi pripadnika civilne zaštite, organa uprave, te privrednih društava i drugih pravnih lica iz oblasti zaštite i spašavanja; 9) Organizuje Općinski operativni centar civilne zaštite i osigurava njegov rad; 10) Predlaže i preduzima mjere za popunu ljudstvom štaba, jedinica civilne zaštite i službi za zaštitu i spašavanje te za njihovo opremanje materijalno-tehničkim sredstvima; 11) Priprema propise iz oblasti zaštite i spašavanja iz nadležnosti općine; 12) Organizira i provodi obuku stanovništva i pruža pomoć povjerenicima za civilnu zaštitu u obavljanju poslova u njihovoj nadležnosti;	- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, - životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	-Pomoćnik načelnika za društvene djelatnosti, opću upravu i CZ - svi uposlenici u CZ	- Materijalna sredstva i oprema OP&CZ, materijalna sredstva formacije snaga CZ,	- Kroz redovne aktivnosti i kroz rokove utvrđene u pojedinim dokumentima, planovima i programima	- Redovna proračunska sredstva CZ, - sredstva po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju, - donacije

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Obrazac III - 2

SLUŽBA ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI, OPĆU UPRAVU I CIVILNU ZAŠTITU

I – FAZA PREVENTIVNA ZAŠTITA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršilac	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori finansiranja
13) Vodi propisane evidencije te obavlja druge poslove zaštite i spašavanja, u skladu sa zakonom, drugim propisima i općim aktima; 14) Vršiti aktiviranje OPŠCZ u svim situacijama, po pravilu, na zahtjev načelnika štaba i komandanta, dok svaki član štaba može dati inicijativu za aktiviranje OPŠCZ kada u oblasti za koju je član štaba nadležan dođe do pojave opasnosti koja može dovesti do nastanka određene prirodne ili druge nesreće ili je već nastala ta nesreća, pa se cijeni da je situacija takva da je funkcionisanje štaba neophodno; 15) Opslužuje rad OPŠCZ u cjelini i u svim oblicima od vremena aktiviranja do prestanka rada na zadacima zaštite i spašavanja; 16) Koordinira aktivnosti na organizovanju, planiranju i provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja sa općinskim službama i drugim općinskim organima; 17) ostvaruje kontakte, saradnju i koordinaciju sa: stručno-operativnim organima zaštite i spašavanja u susjednim općinama SBK i u SBK;	- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, - životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije - plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	-Pomoćnik načelnika za društvene djelatnosti, opću upravu i CZ - svi uposlenici u CZ	- Materijalna sredstva i oprema OPŠCZ, materijalna sredstva formacije snaga CZ,	- Kroz redovne aktivnosti i kroz rokove utvrđene u pojedinim dokumentima, planovima i programima	- Redovna proračunska sredstva CZ, - sredstva po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju, - donacije

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

SLUŽBA ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI, OPĆU UPRAVU I CIVILNU ZAŠTITU

Obrazac III - 2

II - FAZA SPAŠAVANJA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršilac	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori finansiranja
1	2	3	4	5	6
Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu u fazi spašavanja vrši sljedeće poslove: 1. Oposlužuje rad OPŠCZ u cjelini i u svim oblicima od vremena aktiviranja do prestanka rada na zadacima zaštite i spašavanja; 2. Oposlužuje službe zaštite i spašavanja u općini Donji Vakuf u skladu međusobnim ugovorima; 3. Osigurava rad Općinskog operativnog centra civilne zaštite; 4. Vrší obradu podataka o nastalim posljedicama i poduzetim mjerama zaštite i spašavanja u funkciji informisanja štaba, načelnika općine Donji Vakuf, KUCZ i javnosti; 5. Prema potrebi osigurava rad Općinske komisije za procjenu štete; 6. Koordinira aktivnosti na provođenju mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara sa općinskim službama i drugim općinskim tijelima u oblasti zaštite i spašavanja; 7. Ostvaruje kontakte, saradnju i koordinaciju sa: stručno-operativnim organima zaštite i spašavanja u susjednim općinama i u SBK; 8. Podnosi inicijativu KUCZ, za podnošenje zahtjeva za angažiranje Oružanih snaga BiH na zadacima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.	- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, - životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	-Pomoćnik načelnika za društvene djelatnosti, opću upravu i CZ - svi uposlenici u CZ	- Materijalna sredstva i oprema OPŠCZ, - materijalna sredstva svih učesnika spašavanja, - oprema i sredstva koja se izuzimaju, pomoć i donacije	- Od nastupa opasnosti, a posebno od aktiviranja OPŠCZ pa sve do ukidanja stanja prirodne i druge nesreće	- redovna proračunska sredstva CZ - sredstva po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju, - donacije

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Obrazac III - 2

SLUŽBA ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI, OPĆU UPRAVU I CIVILNU ZAŠTITU

III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršilac	Materijalna sredstva i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori finansiranja
Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu u fazi otklanjanja nastalih posljedica vrši sljedeće poslove: 1. Opslužuje rad OP&CZ u cjelini i u svim oblicima od vremena aktiviranja do prestanka rada na zadacima zaštite i spašavanja; 2. Opslužuje službe zaštite i spašavanja u općini u skladu sa međusobnim ugovorima; 3. Osigurava rad Općinskog operativnog centra civilne zaštite; 4. Vrší obradu podataka o nastalim posljedicama i preduzetim mjerama zaštite i spašavanja u funkciji informisanja štaba, načelnika općine, KUCZ i javnosti. 5. Osigurava rad Općinske komisije za procjenu šteta; 6. Ostvaruje kontakte, saradnju i koordinaciju sa: stručno-operativnim organima zaštite i spašavanja u susjednim općinama i SBK.	- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, - životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije - plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	-Pomoćnik načelnika za društvene djelatnosti, opću upravu i CZ - svi uposlenici u CZ	- Materijalna sredstva i oprema OP&CZ, - materijalna sredstva svih učesnika spašavanja, - oprema i sredstva koja se izuzimaju, pomoć i donacije	- Od nastupa opasnosti, a posebno od aktiviranja OP&CZ pa sve do ukidanja stanja prirodne i druge nesreće	- redovna proračunska sredstva CZ, - sredstva po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju, - donacije

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Obrazac III - 3

AKTIVNOSTI NA ZAŠTITI I SPAŠAVANJU LJUDI I MATERIJALNIH
DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
POVJERENICI CIVILNE ZAŠTITE
I – FAZA PREVENTIVNA ZAŠTITA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršilac	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori finansiranja
U saradnji sa rukovodiocima tijela uprave povjerenik CZ obavlja sljedeće zadatke: 1. poduzima mjere da se osiguraju potrebna sredstva i oprema za ličnu zaštitu državnih službenika i namještenika, odnosno uposlenika, kao i sredstva za kolektivnu zaštitu i da se sva ta sredstva čuvaju na odgovarajućem mjestu i da budu u ispravnom stanju, 2. osiguravaju potreban broj protupožarnih aparata i da se čuvaju u ispravnom stanju i da se državni službenici i namještenici, odnosno uposlenici osposobe za uporabu tih aparata i da svi zaposleni prisustvuju obuci iz oblasti zaštite i spašavanja u skladu utvrđenom planu i programu obuke za te osobe, 3. obavljaju druge poslove od značaja za organiziranje i provođenje zaštite i spašavanja u tijelu uprave predviđene propisima.	- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	Povjerenik civilne zaštite	- Sredstva i oprema za ličnu zaštitu državnih službenika i namještenika, odnosno uposlenika, kao i sredstva za kolektivnu zaštitu.	- Kroz redovite aktivnosti i kroz rokove utvrđene u pojedinim dokumentima, planovima i programima	- Redovna proračunska sredstva, - sredstva po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju, - donacije

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Obrazac III - 3

POVJERENICI CIVILNE ZAŠTITE

II – FAZA SPAŠAVANJA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršilac	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori finansiranja
Povjerenik CZ obavlja sljedeće operativne mjere: - odmah po nastanku prirodne ili druge nesreće koja je ugrozila zgrade i objekte na prostoru njegovog djelovanja poduzima mjere da svi sposobni pristupe spašavanju nastradalih i ugroženih ljudi i materijalnih dobara i ostalih sredstva koja pripadaju lokalnom stanovništvu; - vrši koordinaciju i usmjeravanje mještana na ona mjesta koja su ugrožena da obavljaju one zadatke koje su od značaja za spašavanje nastradalih i ugroženih ljudi i materijalnih dobara; - osigurava provođenje naređenja štaba CZ koji na ugroženom području vodi akcije zaštite i spašavanja koje se odnose na teritoriju za koju je imenovan povjerenik.	- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije - plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	Povjerenik civilne zaštite	- Sredstva i oprema za ličnu zaštitu državnih službenika i namještenika, odnosno uposlenika, kao i sredstva za kolektivnu zaštitu	- Kroz redovite aktivnosti i kroz rokove utvrđene u pojedinim dokumentima, planovima i programima	- Redovita proračunska sredstva, - sredstva po članku 180. Zakona o zaštiti i spašavanju, - donacije

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Obrazac III - 3

POVJERENICI CIVILNE ZAŠTITE

III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršilac	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori finansiranja
Povjerenik CZ obavlja sljedeće operativne radnje: I. vrši pregled svih lokacija i materijalnih dobara na području djelovanja i utvrđuje nastale štete, kao i stanje imovine i materijalnih dobara i o tome informiše predstavnika mjesne zajednice i štabu CZ predlaže mjere koje bi trebalo narediti radi ukupnog saniranja nastalih posljedica i postupa po naređenjima štaba CZ.	- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, - životinjske i - biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije - plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	Povjerenik civilne zaštite	- Sredstva i oprema za ličnu zaštitu ljudi i materijalnih dobara, kao i sredstva za kolektivnu zaštitu	- Od aktiviranje OpšCZ pa sve do ukidanja stanja prirodne i druge nesreće	- Redovita proračunska sredstva, - sredstva po članku 180. Zakona o zaštiti i spašavanju, - donacije

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Obrazac III – 4

AKTIVNOSTI NA ZAŠTITU I SPAŠAVANJU LJUDI I MATERIJALNIH
DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

POLICIJSKA STANICA DONJI VAKUF

I – FAZA PREVENTIVNE ZAŠTITE

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršilac	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori finansiranja
1. Učestvuje u izradi dokumenata Plana zaštite i spašavanja općine Donji Vakuf. 2. Utvrđuje način primanja podataka o pojavama i opasnostima od građana. 3. U saradnji sa općinskom civilnom zaštitom utvrđuje način dostavljanja podataka o pojavama i opasnostima nadležnim organima. 4. Na zahtjev pravnih subjekata poduzima određene preventivne mjere koje se odnose na zaštitu i spašavanje ljudi i imovine. 5. Učestvuje za vrijeme kada Općinski načelnik proglasi stanje prirodne i druge nesreće u provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja, organizuje svoj rad (dežurnu službu) i izvan utvrđenog radnog vremena sve dok traje potencijalna opasnost i provođenje mjera zaštite i spašavanja. 6. Izvršava zahtjeve i naređenja Općinskog štaba civilne zaštite koje se odnose na poduzimanje preventivnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća. 7. Obavještava Općinski štab civilne zaštite o svim opasnostima po ljude i materijalna dobra koja se događaju iz oblasti koju prati policijska stanica Donji Vakuf.	- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije - plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	Ministarstvo unutrašnjih poslova SBK sa nadležnim policijskim upravama i policijskim stanicama	- Sredstva i oprema za ličnu zaštitu ljudi i materijalnih dobara, kao i sredstva za kolektivnu zaštitu	- Kroz redovne aktivnosti i kroz rokove utvrđene u pojedinim dokumentima, planovima, programima	- Proračun Općine, proračuni učesnika akcija spašavanja

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Obrazac III – 4

POLICIJSKA STANICA DONJI VAKUF

I – FAZA PREVENTIVNE ZAŠTITE

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršilac	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori finansiranja
1. Obavještava Općinski štab civilne zaštite o svim poduzetim mjerama zaštite i spašavanja i njihovim učincima. 2. Putem vlastitog funkcionalnog sastava veza ostvaruje saradnju sa Općinskim operativnim centrima za CZ i po potrebi omogućava obavještavanje Općinskog načelnika, kao i drugih struktura zaštite i spašavanja o nastanku prirodne ili druge nesreće na području općine. 3. Koordinira sa agencijama za zaštitu ljudi i imovine radi poduzimanja preventivnih mjera zaštite, po zahtjevu Općinskog štaba civilne zaštite. 4. Izvještava Općinski štab civilne zaštite o realizaciji naredbi koju je išli izdao. 5. Pruža pomoć u poduzimanju preventivnih mjera zaštite u slučaju opće opasnosti prouzrokovane prirodnim i drugim nesrećama. 6. Vršu međusobnu saradnju sa policijskim upravama i stanicama te drugim kantonalnim organima unutarnjih poslova kantona u preduzimanju preventivnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesrea	- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije - plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	Ministarstvo unutarnjih poslova KSB sa nadležnim policijskim upravama i policijskim stanicama	Materijalna sredstva i oprema Ministarstva unutarnjih poslova SBK i pripadajućih policijskih uprava i policijskih stanica	- Redovna aktivnost	- Proračun Općine, proračuni učesnika akcija spašavanja

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

Obrazac III – 4

**POLICIJSKA STANICA DONJI VAKUF
II - FAZA SPAŠAVANJA**

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršilac	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori finansiranja
1. Kada Općinski načelnik proglasi stanje prirodne i druge nesreće učestvuje u provođenju operativnih mjera zaštite i spašavanja, organizuje svoj rad (dežurnu službu) i izvan utvrđenog radnog vremena sve dok traje opasnost. 2. Izvršava zahtjeve i naređenja štaba civilne zaštite koje se odnose na preduzimanje operativnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća. 3. Obavještava Općinski štab civilne zaštite o svim opasnostima po ljude i materijalna dobra koja se događaju iz oblasti koju prati policijska stanica općine Donji Vakuf. 4. Obavještava Općinski štab civilne zaštite o svim preduzetim mjerama zaštite i spašavanja i njihovim učincima. 5. U slučaju kada su van uporabe sva sredstva za komunikaciju obavlja odgovarajuće veze Općinskog štaba civilne zaštite sa nosiocima funkcija u općini Donji Vakuf. 6. Pruža pomoć radi spašavanja ljudi i imovine u slučaju opće opasnosti prouzrokovane elementarnim nepogodama. 7. Vršu međusobnu saradnju sa policijskim upravama i stanicama te organima unutarnjih poslova kantona u preduzimanju preventivnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća. 8. Koordinacija sa agencijama za zaštitu ljudi i imovine za osiguranje novih objekata u procesu odgovora na posljedice koje su izazvane prirodnim i drugim nesrećama, a na zahtjev Općinskog štaba civilne zaštite. 9. Vršenje osiguranja, procjene i vođenja istrage u dijelu zaštite od požara. 10. Obavještava javnost o nastanku prirodnih i drugih nesreća (saobraćajne nesreće i dr.). 11. Koordinacija sa policijskim upravama i stanicama i drugim općinskim ministarstvima unutarnjih poslova koji se odnose na pružanje pomoći u otklanjanju nastalih posljedica uslijed prirodnih i drugih nesreća, a na zahtjev Općinskog štaba civilne zaštite.	- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velikehladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, - životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije - plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	Ministarstvo unutarnjih poslova KSB sa nadležnim policijskim stanicama	- Materijalna sredstva i oprema, ministarstava, direkcija i javnih preduzeća - robne rezerve, pomoć i donacije	- Od aktiviranja KSCZ, pa sve do donošenja odluke o prestanku stanja prirodne i druge nesreće	Proračun Općine, proračuni učesnika akcija spašavanja, pomoći i donacije

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Obrazac III – 4

POLICIJSKA STANICA DONJI VAKUF

III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršilac	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori finansiranja
1. Izvršava zahtjeve i naredbe Općinskog štaba civilne zaštite koje se odnose na preduzimanje mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u slučaju prestanka prirodnih i drugih nesreća, i dodatnih mjera, 2. Obavještava Općinski štab civilne zaštite o svim preduzetim mjerama zaštite i spašavanja i njihovim učincima, 3. Koordinacija sa agencijama za obezbjeđivanje novih objekata u procesu otklanjanja nastalih posljedica usljed prirodnih i drugih nesreća, a na zahtjev Općinskog štaba civilne zaštite, 4. Koordinacija sa policijskim upravama i stanicama i ministarstvima unutarnjih poslova kantona koja se odnosi na pružanje pomoći u otklanjanju nastalih posljedica usljed prirodnih i drugih nesreća, a na zahtjev Općinskog štaba civilne zaštite, 5. Saradnja sa operativnim centrima CZ u otklanjanju posljedica, 6. Osiguranje konvoja pomoći u saradnji sa policijskim upravama i stanicama drugim kantonalnim ministarstvima unutarnjih poslova, a na zahtjev Općinskog štaba civilne zaštite, 7. Izvršava Općinski štab civilne zaštite o realizaciji naredbi koje je isti izdao, 8. Pruža pomoć radi otklanjanja posljedica u slučaju opće opasnosti prouzrokovane prirodnim i drugim nesrećama, 9. Vrš međusobnu saradnju sa organima unutarnjih poslova kantona, u preduzimanju sigurnosnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća kao i pružanje pratnje međunarodne pomoći do mjesta isporuke.	- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	Ministarstvo unutarnjih poslova KSB sa nadležnim policijskim upravama i policijskim stanicama	- Materijalna sredstva i oprema ministarstava, direkcija i javnih preduzeća - robne rezerve, pomoć i donacije	Od momenta proglašenja prestanka stanja prirodne nesreće do normalizacije stanja na terenu	Proračun Općine, proračuni učesnika akcija spašavanja, pomoći i donacije

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

Obrazac III - 5

**AKTIVNOSTI NA ZAŠTITU I SPAŠAVANJU LJUDI I MATERIJALNIH
DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA**

**JAVNIH PREDUZEĆA
I – FAZA PREVENTIVNE ZAŠTITE**

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	1	Vrsta nesreće ili opasnosti	2	Izvršilac	3	Materijalna i druga sredstva i oprema	4	Rok	5	Izvori finansiranja	6
U izvršenju poslova na zaštiti i spašavanju pravna lica – javna preduzeća provode: - odgovarajuće pripreme, za organiziranje i vršenje poslova zaštite i spašavanja, - donose i razrađuju planove zaštite i spašavanja za svoje djelovanje u zaštiti i spašavanju, - priprema za zaštitu i spašavanje vlastitog ljudstva i materijalnih dobara, - planiraju i osiguravaju materijalno - tehnička sredstva i opremu za provođenje mjera zaštite i spašavanja. Javna preduzeća, poslove zaštite i spašavanja vrše kao dio svojih redovitih poslova, svakodnevno, kao i ostale poslove iz svog djelokruga za koje su registrirani (osnovani). Obveza organiziranja i vršenja poslova zaštite i spašavanja u javnim poduzećima ima za cilj: - organiziranje i sprovođenje priprema koje su u funkciji zaštite i spašavanja zaposlenika i materijalnih dobara koja prema procjeni mogu biti ugrožena od prirodnih i drugih nesreća. Taj dio aktivnosti odnosi se na pripreme za vlastitu zaštitu. - da se mogu angažirati na zaštiti i spašavanju ugroženog ljudstva i materijalnih dobara, odnosno na otklanjanje posljedica nastalih na širem području (van objekata javnog poduzeća) kada to naredi nadležni organ vlasti (Štab CZ). U slučaju postojanja neposredne opasnosti od nastajanja prirodne i druge nesreće u javnim preduzećima se: - aktivira Štab civilne zaštite (ako je obrazovan) ili drugi organ nadležan za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja, - prikupljaju podaci o prijetećim opasnostima i vrši utvrđivanje razmjera tih opasnosti, - aktiviraju odgovarajuće službe preduzeća i sredstava za zaštitu i spašavanje.		- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, - životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije - plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće		Privredna društva i druga pravna lica (u daljem tekstu: pravna lica) koja obavljaju djelatnosti iz oblasti: zdravstva, veterinarstva, stambenih i komunalnih poslova, vodoprivrede, šumarstva, poljoprivrede, hemijske industrije, rudarstva, građevinarstva, transporta, opsluživanja, ugostiteljstva, vatrogarstva, ekologije i drugih oblasti u kojima se obavljaju djelatnosti od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća	Javni preduzeća			- Kroz redovne aktivnosti i kroz rokove utvrđene u pojedinim dokumentima, planovima, programima		Javna preduzeća	

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Obrazac III – 5					
JAVNA PREDUZEĆA					
II - FAZA SPAŠAVANJA					
Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršilac	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori finansiranja
Tokom vođenja akcija zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, javna preduzeća su dužna: - provoditi odluke Općinskog štaba civilne zaštite koji rukovodi akcijama zaštite i spašavanja na području na kojem se nalaze objekti tih preduzeća. Ako nadležni organi javnih preduzeća, u okviru obavljanja svoje redovite djelatnosti, utvrde postojanje određene opasnosti od prirodnih i druge nesreće (tehnoške, ekološke ili druge nesreće) dužna su podatke o takvoj opasnosti odmah dostaviti najbližem operativnom centru civilne zaštite ili službi civilne zaštite općine ili najbližoj policijskoj stanici. Pravna lica koja se bave takvom vrstom djelatnosti koja po svojoj prirodi može ugroziti život i zdravlje ljudi ili okoliš na određenom području (hidroakumulacije i slično), dužna su uspostaviti i održavati sistem obavješćavanja i uzbunjivanja na području koje može biti ugroženo tom djelatnošću radi blagovremene evakuacije stanovništva sa tog područja. U toku trajanja prirodne i druge nesreće uposlenici javnih poduzeća: - neposredno učestvuju u odgovarajućim službama preduzeća na zaštiti i spašavanju; - vrše sklanjanje ljudi i materijalnih dobara u za to namijenjene objekte; - neposredno provode i druge mjera u zaštiti i spašavanja;	- Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, - životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije - plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	Privredna društva i druga pravna lica (u daljem tekstu: pravna lica) koja obavljaju djelatnosti iz oblasti: zdravstva, veterinarstva, stambenih i komunalnih poslova, vodoprivrede, poljoprivrede, hemijske industrije, rudarstva, građevinarstva, transporta, opskrbljivanja, ugostiteljstva, vatrogasstva, ekologije i drugih oblasti u kojima se obavljaju djelatnosti od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća	Javni preduzeća	- Kroz redovne aktivnosti i kroz rokove utvrđene u pojedinim dokumentima, planovima, programima	Javna preduzeća

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Obrazac III - 5

JAVNA PREDUZEĆA

III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

Aktivnosti, mjere, postupci i zadaci	Vrsta nesreće ili opasnosti	Izvršilac	Materijalna i druga sredstva i oprema	Rok	Izvori finansiranja
1 Nakon prestanka djelovanja prirodne ili druge nesreće u javnim preduzećima se preduzimaju mjere i postupci za ublažavanje i otklanjanje posljedica nastalih od prirodne i druge nesreće i to: - angažovanjem stručnih ekipa (zdravstvenih, veterinarskih, komunalnih i drugih) za provođenje asanacije; - stvaranje uslova za normaliziranje života ljudi i rada na ugroženom području; - prikupljanje podataka i utvrđivanje obima posljedica nastalih od djelovanja prirodne i druge nesreće; - provođenje zdravstvenih i higijensko-epidemioloških mjera zaštite; - provođenje drugih aktivnosti i mjera kojima se ublažavaju ili otklanjaju neposredne posljedice izazvane prirodnom ili drugom nesrećom.	2 - Potres, - rušenja, - velike poplave, - snježni nanosi, - odroni i klizanje tla, - suša, - tuča - grad, - velike hladnoće, - olujni vjetrovi, - požar, - masovne ljudske, - životinjske i biljne bolesti, - ekspanzije, - eksplozije plina, - rudarske nesreće, - RHB - Kontaminacija zraka, vode i tla, - mine i NUS, - prometne nesreće	3 Privredna društva i druga pravna lica (u daljem tekstu: pravna lica) koja obavljaju djelatnosti iz oblasti: zdravstva, veterinarstva, stambenih i komunalnih poslova, vodoprivrede, šumarstva, poljoprivrede, ugostiteljstva, industrije, rudarstva, građevinarstva, transporta, opsluživanja, ugostiteljstva, vrtogastva, ekologije i drugih oblasti u kojima se obavljaju djelatnosti od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća	4 Javnih preduzeća	5 - Kroz redovne aktivnosti i kroz rokove utvrđene u pojedinim dokumentima, planovima, programima	6 Javna preduzeća

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

IV. DOKUMENT O MJERAMA TZAŠTITE I SPAŠAVANJA

IV – 1. SKLANJANJE LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA

Da bi se posljedice po ljude i materijalna dobra od djelovanja prirodnih i drugih nesreća u mirnodopskim i ratnim uslovima spriječile i smanjile njihove posljedice potrebno je planirati i provoditi mjeru sklanjanja ljudi i materijalnih dobara.

Kanton i općine su nosioci ove mjere zaštite i spašavanja i usklađeno djeluju u izvršavanju zadataka iz svojih nadležnosti. Ta organizacija i djelovanje utvrđuje se planovima sklanjanja ljudi i materijalnih dobara u tri faze: faza preventivne zaštite, faza spašavanja i faza otklanjanja nastalih posljedica.

1. **Faza preventivne zaštite** – u ovoj fazi planiraju se mjere sklanjanja ljudi i materijalnih dobara da bi se umanjile posljedice po ljude i materijalna dobra i to u sljedećim oblastima:

- 1.1. **U oblasti zakonodavstva**

Općine kroz razvoj zakonskog okvira vrše:

- usklađivanje svih zakonskih i provedbenih propisa,
- provode zakone i druge provedbene propise: Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na razini Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 02/06, 72/07, 32/08, 4/10 i 45/10), Uredba o jedinstvenoj metodologiji za izradu dokumenata prostornog uređenja („Službene novine Federacije BiH“, br. 63/04 i 57/07), Uredbu o mjerilima, kriterijima i načinu izgradnje skloništa i tehničkim normativima za kontrolu ispravnosti skloništa („Službene novine Federacije BiH“, broj 21/06 i 59/07).

- 1.2. **U oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara:**

Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu vodi brigu o postojećim skloništima (ukoliko ista postoje) na slijedeći način:

- održavaju i čuvaju u ispravnom stanju postojeća skloništa i zaštitne objekte,
- vrše procjenjivanje mogućnosti sklanjanja na ugroženim područjima u odnosu na postojeći sklonišni prostor i broj stanovnika,
- utvrđuju stepen otpornosti postojećih skloništa, njihovu funkcionalnost i opremljenosti (tehnički pregled postojećih skloništa), sačinjavaju kartografski pregled mreže skloništa – ucrtane lokacije skloništa i zaklona,
- formiraju jedinice specijalizirane namjene za upravljanje i održavanje skloništa i zaklona,
- određuju povjerenike civilne zaštite,
- izrađuju uputstva za održavanje reda u skloništu.

2. **Faza spašavanja**

U ovoj fazi služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu vrši:

- Uzbunjivanje stanovništva (znak opće opasnosti, putem radija, ili na drugi način),
- Izdaju naređenja za oslobađanje skloništa izdatih pod zakup i njihovo stavljanje u funkciju sklanjanja ljudi i materijalnih dobara (u roku od 24 sata)
- Vršer sklanjanje stanovništva u skloništa i zaštitne objekte (zaposjedanje skloništa),
- Osiguravaju red u skloništima i zaštitnim objektima na način propisan u uputstvu za održavanje reda u skloništu,

U ovoj fazi upravljanje skloništima i zaštitnim objektima vrše jedinice specijalizirane namjene u općinama i povjerenici civilne zaštite.

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

3. Faza otklanjanja posljedica

U ovoj fazi, nakon proglašenja prestanka stanja prirodne ili druge nesreće tijela koja su upravljala skloništima i zaštitnim objektima organizuju napuštanje iz skloništa i izmještaju stanovništvo u njihove domove i dalje postupaju po uputstvu za održavanje reda u skloništu (ostavljaju ga u čistom i ispravnom stanju).

IV – 2. EVAKUACIJA LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA

Zbog djelovanja određenih prirodnih i drugih nesreća (potresi, odronjavanje, klizanje i slijeganje tla, poplave, rušenja i požara), a u cilju spašavanja ljudi i materijalnih dobara od opasnosti i posljedica koje one sa sobom nose, planira se i provodi evakuacija ljudi i materijalnih dobara. Organizovanje i usklađeno djelovanje nosioca aktivnosti evakuisanja ljudi i materijalnih dobara i njihovih zadaća utvrđuje se u Planu evakuacije ljudi i materijalnih dobara u tri faze, i to:

1. Faza preventivne zaštite

U ovoj fazi, planiraju se odgovarajuće mjere s ciljem kvalitetne evakuacije ljudi i materijalnih dobara u slučaju prijetnje nastanku prirodnih ili drugih nesreća koje se odnose na sljedeće oblasti:

1.1. U oblasti zakonodavstva

Općinska tijela uprave kroz razvoj zakonskog okvira:

- Redovno vrše izmjene i dopune postojećih programa, planova i propisa, u smislu njihovog poboljšanja i regulisanja mjere evakuacije ljudi i materijalnih dobara (ažuriranje baza podataka o raspoloživim resursima potrebnim za evakuaciju ljudi i materijalnih dobara),
- Provode zakone i druge propise: Zakon o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona, broj 8/03-Prečeni tekst i 14/03), Zakon o Federalnim robnim rezervama ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/99), Zakon o trgovini („Službene novine Federacije BiH" br. 64/04 i 12/05), Zakon o Crvenom križu/krstu Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 28/06), Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na razini Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH", broj 02/06, 72/07, 32/08, 4/10 i 45/10), Uredba o jedinstvenoj metodologiji za izradu dokumenata prostornog uređenja („Službene novine Federacije BiH", br. 63/04 i 57/07).

1.2. U oblasti prostornog planiranja, građenja i urbanizma:

Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove:

- inicira izradu i primjenjuje planska dokumenata prostornog uređenja za nivo općine Donji Vakuf i u okviru njih planira mjere evakuacije ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća,
- primjenjuje zakonske i podzakonske propise o načinu gradnje stambenih, poslovnih, industrijskih, infrastrukturnih objekata i prema potrebi vrše njihove izmjene i dopune,
- u skladu sa Programom razvoja izrađuju projekte od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara, i to:
 - „Zaštita od potresa, mjere i postupci za smanjenje ugrožavanja" i
 - „Zaštita od odrona i klizanja tla, mjere i postupci za smanjenje rizika"

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

1.3. U oblasti zdravstva:

JU „Dom zdravlja“ Donji Vakuf i druga tijela u ovoj oblasti sa zdravstvenim ustanovama trebaju osigurati zdravstvenu zaštitu stanovništva tokom evakuacije kroz pružanje primarne i druge zdravstvene zaštite i eventualno zbrinjavanje povrijeđenih i oboljelih u zdravstvene ustanove.

1.4. U oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća:

U skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju i drugim propisima donesenim na temelju Zakona, na nivou Kantona i općina vrši se:

- b) organizovanje, pripremanje i obučavanje štabova i povjerenika civilne zaštite,
- c) njihovo opremanje i osposobljavanje za djelovanje u akcijama zaštite i spašavanja,

2. Faza spašavanja

Kad se provodi evakuacija s područja jedne ili više mjesnih zajednica na područje druge ili više mjesnih zajednica na području općine Donji Vakuf, Općinski štab civilne zaštite, koordinira aktivnosti sa povjerenicima civilne zaštite i na temelju procjene, naređuje:

- uporabu snaga i materijalno-tehničkih sredstava pravnih osoba u općini Donji Vakuf,
- angažuje policijsku stanicu Općine, zbog sigurnosti prometa u toku evakuacije, zaštite imovine i osiguranja javnog reda i mira na ugroženom području,
- angažuje pravne osobe čija je djelatnost prijevoz putnika i njihova putnička prijevozna sredstva za evakuaciju ljudi i materijalnih dobara,
- putem Općinskog operativnog centra civilne zaštite uspostavlja stalnu komunikaciju i veze sa Kantonalnim centrom civilne zaštite,
- putem KUCZ traži pomoć Oružanih snaga BiH,
- putem KUCZ traži međunarodnu pomoć,
- redovno informiše javnost o stanju na ugroženom području,

Pored navedenog, Općinski štab civilne zaštite, na zahtjev načelnika općina, a na prijedlog Općinske komisije za procjenu štete donosi odluku o dodjeli jednokratne novčane pomoći za brze intervencije troškova prijevoza, smještaja, ishrane evakuisanog stanovništva, kao i za osposobljavanje putnih i infrastrukturnih komunikacija.

3. Faza otklanjanja posljedica

Zbog nastalih posljedica i šteta na ugroženom području, Općinski načelnik, aktivira Općinsku komisiju za procjenu štete koje vrši procjenu štete na cjelokupnom području zahvaćenom prirodnim ili drugom nesrećom.

Općinski štab civilne zaštite i Općinski načelnik, na prijedlog Općinske komisije za procjenu štete, donosi odluku o dodjeli jednokratne novčane pomoći za saniranje posljedica prirodne ili druge nesreće, iz namjenskih sredstava i sredstava u Proračunu Općine, za:

- rekonstrukciju oštećenih objekata stanovanja i izgradnju novih,
- rekonstrukciju i izgradnju infrastrukturnih objekata,
- plaćanje troškova evakuacije (prijevozna sredstva, smještaj, ishrana, rehabilitacija) i dr.
- vrši raspodjelu pomoći po prioritetima

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

Općinski načelnik uz koordinaciju Općinskog štaba civilne zaštite, preduzima daljnje mjere i koordinira aktivnosti na:

- procjeni stanja na ugroženom području (broj uništenih i oštećenih objekata, prioritetna rekonstrukcija i dr.)
- povrat evakuisanog stanovništva na vlastita ognjišta,
- osiguranje osnovnih uslova za život (hrana, odjeća, obuća, voda za piće),
- brzu popravku kuća, stambenih i drugih objekata, koji se mogu popraviti, radi povratka evakuisanog stanovništva,
- u nedostatku smještajnog prostora, produženi boravak u objektima u kojima su već smješteni,
- rehabilitacija evakuisanih osoba

Nakon, što je odlukom Općinskog načelnika prestalo angažiranje Općinskog štaba civilne zaštite sve zadaće iz faze otklanjanja posljedica preuzimaju redovni organi vlasti općine.

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 2

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2. Djelovanje određenih prirodnih i drugih nesreća (potresi, odronjavanje, klizanje i slijeganje tla, poplave, rušenja i požari), za posljedicu mogu imati: a. ljudske žrtve, b. povrede i oboljenja ljudi, c. uništenje i oštećenje stambenih i poslovnih objekata, d. uništenje i oštećenje infrastrukturnih objekata (mostova, prometnica, vodovoda, trafostanica idr.), e. velike ekonomske štete Posebna zadaća u prevenciji u ovoj oblasti je realizacija akcionih planova iz Programa razvoja zaštite i spašavanja i pokretanje izrade projekata: a. „Zaštita od potresa, mjere i postupci za smanjenje ugrožavanja”, b. „Zaštita od odrona i klizanja tla, mjere i postupci za smanjenje rizika”, c. „Procjena resursa općine za potrebe zaštite i spašavanja”	3. Kako bi se prevenirale posljedice po ljude od navedenih prirodnih i drugih nesreća i učinkovito provela evakuacija ljudi i materijalnih dobara, u ovoj fazi planiraju se sljedeće mjere: • Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove: - iniciraju izradu planska dokumenta prostornog uređenja od značaja za općinu Donji Vakuf u okviru njih planiraju mjere evakuacije ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, - primjenjuju zakonske i podzakonske propise o načinu gradnje stambenih, poslovnih, industrijskih, infrastrukturnih objekata i prema potrebi vrše njihove izmjene i dopune, • U oblasti zdravstva: - osiguranje zdravstvene zaštite stanovništva tokom evakuacije • U oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara: - organizuje, priprema i obučava štab, jedinice i pojerenike civilne zaštite, - vrši njihovo opremanje i osposobljavanje za djelovanje u akcijama zaštite i spašavanja	4. Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Vatrogasna jedinica D. Vakuf, Povjerenici civilne zaštite po mjesnim zajednicama	5. Nadležna kantonalna tijela uprave iz predmetnih oblasti, MUP – Policijska stanica Donji Vakuf, JU „Dom zdravlja” Donji Vakuf, Kantonalna uprava za civilnu zaštitu.

EVAKUACIJA LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 2

II FAZA - SPAŠAVANJE

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2 Kad dođe do određenih prirodnih i drugih nesreća (potresi, odronjavanje, klizanje i slijevanje tla, poplave, rušenja i požari), za posljedicu imaju: a. Ljudske žrtve, b. Povrede i oboljenja ljudi, c. Uništenje i oštećenje stambenih i poslovnih objekata, d. Uništenje i oštećenje infrastrukturnih objekata (mostova, prometnica, vodovoda, trafostanica idr.), e. Velike ekonomske štete	3 - Općinski štab civilne zaštite na temelju procjene o stanju na ugroženom području, naređuje: - uporabu snaga i materijalno – tehničkih sredstava pravnih lica u općini Donji Vakuf - angažuje Policijsku stanicu zbog sigurnosti prometa u toku evakuacije, zaštite imovine i osiguranja javnog reda i mira na ugroženom području, - angažuje pravna lica čija je djelatnost prijevoz putnika i njihova putnička prevozna sredstva za evakuaciju ljudi i materijalnih dobara, - putem Općinskog operativnog centra civilne zaštite uspostavlja stalnu komunikaciju i veze sa Kantonalnim operativnim centrom civilne zaštite, - putem KUCZ traži pomoć Oružanih snaga BiH, - putem KUCZ traži međunarodnu pomoć, - redovno informiše javnost o stanju na ugroženom području, - Pored navedenog, Općinski štab civilne zaštite, na zahtjev načelnika općina, donosi odluku o dodjeli jednokratne novčane pomoći za hitne intervencije za troškove prijevoza, smještaja, ishrane evakuisanog stanovništva, kao i za osposobljavanje putnika i infrastrukturnih komunikacija. - Ukoliko procjeni da je to potrebno, Općinski štab civilne zaštite naređuje: - Da izvrše procjenu stanja na ugroženom području (broj i kategorije stanovnika koji se evakušu, potrebe za prijevoznim sredstvima, osiguranju komunikacija, policijskom osiguranju, medicinskom zbrinjavanju, ishranom i dr.) i utvrde potrebe za eventualnim angažovanjem službi zaštite i spašavanja koje su organizovane na nivou kantona	4 Općinski štab civilne zaštite, Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Službe civilne zaštite, MUP – Policijska stanica Donji Vakuf, Povjerenici civilne zaštite na ugroženom području, Registrovani pravni subjekti iz oblasti prevoza ljudstva i roba,	5 Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Kantonalna uprava civilne zaštite, Nadležna kantonalna Ministarstva, Humanitarne Organizacije, JU „Dom zdravlja“ Donji Vakuf b

EVAKUACIJA LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 2

II FAZA - SPAŠAVANJE

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
2.	3. Kad dođe do određenih prirodnih i drugih nesreća (potresi, odronjavanje, klizanje i slijevanje tla, poplave, rušenja i požari), za posljedicu imaju: a. Ljudske žrtve. b. Povrede i oboljenja ljudi. c. Uništenje i oštećenje stambenih i poslovnih objekata. d. Uništenje i oštećenje infrastrukturnih objekata (mostova, prometnica, vodovoda, trafostanica i dr.). e. Velike ekonomske štete	4. - Da prati provođenje evakuacije stanovništva i materijalnih dobara u mjesnim zajednicama koje vrše evakuaciju, odnosno u mjesnim zajednicama koje vrše prihvrat evakuisanog stanovništva i prema potrebi pružaju odgovarajuću stručnu i drugu pomoć. - Angažovanje jedinica civilne zaštite, te njihovih materijalno – tehničkih sredstava i njihovo raspoređivanje na ugrožena područja općine. - Angažiranje pravnih lica čija je djelatnost prijevoz putnika i njihova putnička prevozna sredstva za evakuaciju ljudi i materijalnih dobara. - I zuzimanje postojećih objekata za smještaj evakuisanih ljudi i materijalnih dobara i određivanje mjesta za smještaj ugroženih (škole, hoteli, sportske dvorane, šatori i sl.) u tim objektima koji se nalaze na području neugroženih dijelova općine. - Saradnju s humanitarnim i nevladinim organizacijama koje egzistiraju na području općine Donji Vakuf.	5. Općinski štab civilne zaštite. Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu. Službe civilne zaštite. MUP – Policijska stanica Donji Vakuf. Povjerenici civilne zaštite na ugroženom području. Registrovani pravni subjekti iz oblasti prevoza ljudstva i roba.	6. Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove. Kantonalna uprava civilne zaštite. Nadležna kantonalna Ministarstva. Humanitarne Organizacije. JU „Dom zdravlja“ Donji Vakuf.

EVAKUACIJA LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 2

III – FAZA - OTKLANJANJE NASTALIH POSLJEDICA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
2.	3.	4.	5.	6.
EVAKUACIJA LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA	Nakon prestanka djelovanja prirodnih i drugih nesreća kojima su bili ugroženi ljudi i materijalna dobra izdvojaju se sljedeće mjere na sanaciji tih posljedica:	Općinski načelnik uz koordinaciju Općinskog štaba civilne zaštite preduzima dalje mjere u cilju povratka evakuisanog stanovništva u svoje domove. Te aktivnosti odnose se na:	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu,	Općinski štab civilne zaštite,
	a. Vršiti se povratak ljudi u svoje domove, b. Osiguravaju se osnovni uslovi za život (odjeća, obuća, hrana), c. Osigurava se voda za piće, d. Vršiti se rekonstrukcija oštećenih objekata stanovanja i infrastrukturnih objekata, e. Određuju prioriteti za dodjelu pomoći f. Vršiti se procjena štete, g. Dodjeljuje se jednokratna pomoć za saniranje posljedica nesreće h. Vršiti raspodjelu humanitarne pomoći	- procjenu stanja na ugroženom području (broj uništenih i oštećenih objekata, prioriteta rekonstrukcija i dr.) - povrat stanovništva koji se mogu vratiti u svoje domove, - osiguranje osnovnih uslova za život (hrana, odjeća, obuća, voda za piće). - brzu popravku kuća, stambenih i drugih objekata, koji se mogu popraviti, - u nedostatku smještajnog prostora, produženi boravak u objektima u kojima su već smješteni, - rehabilitacija evakuisanih osoba Zbog nastalih posljedica i šteta na ugroženom području, Općinski načelnik, aktivira Općinsku komisiju za procjenu štete koje vrši procjenu štete na cjelokupnom području zahvaćenom prirodnom ili drugim nesrećom. Općinski štab civilne zaštite ili Općinski načelnik, na prijedlog Općinske komisije za procjenu štete, donosi odluku o dodjeli jednokratne novčane pomoći za sanaciju posljedica prirodne ili druge nesreće, u skladu sa važećim propisima, za: - rekonstrukciju oštećenih objekata stanovanja i izgradnju novih, - rekonstrukciju i izgradnju infrastrukturnih objekata, - plaćanje troškova evakuacije (prijevozna sredstva, smještaj, ishrana, rehabilitacija) i dr. - vrši raspodjelu pomoći po prioritetima Nakon, što je odlukom Općinskog načelnika prestalo angažovanje Općinskog štaba civilne zaštite sve zadužene iz faze otklanjanja posljedica preuzimaju redovni organi vlasti općine.	Ostale službe općine, Povjerenici civilne zaštite na ugroženom području, Općinska komisija za procjenu štete.	Općinski štab civilne zaštite, Kantonalna uprava civilne zaštite, Nadležna kantonalna Ministarstva, Humanitarne Organizacije, JU „Dom zdravlja“ Donji Vakuf.

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

IV – 3. ZAŠTITA I SPAŠAVANJE OD RADIOLOŠKIH, HEMIJSKIH I BIOLOŠKIH SREDSTAVA

U cilju smanjenja ugroženosti života i zdravlja ljudi i zaštite životne sredine u cjelini od radioloških, hemijskih i bioloških agenasa (u daljem tekstu: RHB agenasa), odnosno RHB nesreće, u Planu zaštite i spašavanja od RHB sredstava, utvrđuju se mjere koje će se provoditi i to:

Za I - fazu preventivne zaštite određuju se one mjere koje podrazumjevaju sprječavanje i lokalizovanje pojava RHB agenasa, s ciljem smanjenja šteta, odnosno smanjenja djelovanja ovih agenasa po ljude, životinjski, biljni svijet i materijalna dobra.

U vezi s tim, potrebno je da nadležni organi u općini Donji Vakuf redovno i blagovremeno vrše:

- Provođenje godišnjeg programa rada redovne djelatnosti navedenih organa, institucija i pravnih osoba u koji su ugrađene mjere, postupci i zadaci iz općinskih i vlastitih planova zaštite i spašavanja i Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u općini za period od 2013. do 2017. godine,
- Realizovanje akcionog plana iz Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara - pokretanje izrade projekta „Program zaštite od RHB agenasa i mjere za saniranje posljedica po ljude i okoliš“
- Pojačan inspekcijski nadzor od strane inspekcijske službe SBK u pravnim licima koja se bave proizvodnjom, skladištenjem, odlaganjem i prevozom opasnih materija, radi otklanjanja slabosti i nedostataka u proizvodnji hemijske i petrohemijske industrije, čime se doprinosi sprečavanju akcidentnih situacija i RHB nesreća većih razmjera.

Kroz realizaciju zadataka iz ove faze ostvaruje se puna saradnja sa drugim nadležnim kantonalnim organima iz oblasti: zdravstva, okoliša, industrije, prostornog uređenja, veterinarstva, poljoprivrede, unutarnjih poslova, šumarstva i vodoprivrede, kao i institucijama iz oblasti obrazovanja, nauke dr.

Za II- fazu- spašavanja određuju se mjere zaštite i spašavanja koje podrazumjevaju neposredno spašavanje ugroženih ljudi i materijalnih dobara i vrši uticaj na smanjenje, odnosno sprječavanje širenja posljedica izazvanih RHB agensima i to kroz:

- Prenošnje zahtjeva Općinskog štaba civilne zaštite, preko općinskog operativnog centra civilne zaštite, Kantonalnoj upravi za civilnu zaštitu za angažovanje snaga i sredstava Službe za RHB zaštitu SBK na zadacima zaštite i spašavanja.
- Provjeru realizovanja naredbi od strane zaduženog člana Općinskog štaba civilne zaštite i izvještavanje Općinskog štaba civilne zaštite o njenom realizovanju sa prijedlogom mjera.

Upućuje zahtjev za angažovanje Službe za RHB zaštitu kantona koja vrši:

- Pregled i analizu zatečenog stanja na mjestu nesreće i prikupljaju informacije od rukovodioca odgovora na RHB

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

-
- nesreću i zatečenih pojedinaca i procjenjuju situaciju i potrebe na mjestu nesreće-incidenta,
 - Informišu o poduzetim mjerama općinski štab civilne zaštite na ugroženom području,
 - Procjenu medicinskih posljedica, prirode povreda, očekivanom broju žrtava radi pripreme kapaciteta za smještaj i liječenje,
 - Procjenu kontaminiranosti pogođenog područja, kao i njegove unutarnje zone na procijenjenoj sigurnosnoj udaljenosti od mjesta oslobađanja RHB agenasa u odnosu na pravac, smjer i brzinu vjetrova,
 - Procjenu operativnog djelovanja u odnosu na nastale opasnosti (požar, prisustvo gasova, aerosoli, isticanje kemikalija u okolinu ili u korita rijeka i dr). i mogućnosti izvršenja neutralizacije efekata nastale nesreće,
 - Oblačenje lične i zaštitne opreme radi ulaska u žarišno područje,
 - RHB kontrolu područja pogođenog RHB nesrećom (RHB osmatranje, RHB izviđanje, dozimetrijsku kontrolu, laboratorijske poslove),
 - Uzimanje uzoraka (tla, vode, vazduha i biomase) i slanje u laboratorij Zavoda za javno zdravstvo SBK radi identifikacije fizičkih i drugih svojstava RHB agenasa,
 - Utvrđivanje zone kontaminacije: vruća, topla i hladna zona u odnosu na sigurnosne parametre na ugroženom području,
 - Izvlačenje povrijeđenih i oboljelih iz žarišta kontaminacije na punkt za etapno medicinsko zbrinjavanje na tretman dekontaminacije i radi medicinskog tretiranja povreda,
 - Preko zaduženog člana Općinskog štaba civilne zaštite traže preduzimanje mjera na provođenju evakuacije naknadno ugroženog stanovništva i uključivanje dodatnih snaga spasilaca i zabranu kretanja na ugroženom području,
 - Organiziranje i provođenje dekontaminacije terena i objekata, sve do završene asanacije terena ugroženog područja.

Za III- fazu otklanjanja nastalih posljedica planiraju se određene mjere zaštite i spašavanja kojima se obezbijedjuju osnovni uslovi za život i rad na području pogođenom RHB agensima.

Te mjere se provode kroz:

- Dekontaminaciju ljudi, gdje će vršiti zdravstvene ustanove na području općina, objekata, zemljišta i po potrebi materijalno-tehničkih sredstava služba za RHB zaštitu SBK. Pored toga, na dekontaminaciji angažovat će se profesionalne vatrogasne brigade i vatrogasne jedinice, kantonalne i općinska komunalna preduzeća,
- Redovito informisanje stanovništva o ugroženosti RHB agensima (opće informacije o agensima koji su uzrokovali nesreću, rizike koje oni donose, ponašanje građana na tom području, te informacije o načinu kontaktiranja nadležnih organa),
- Vođenje baze podataka o prisustvu RHB agenasa i izvršenoj dekontaminaciji na ugroženom području,

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 3

I – FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi			Izvršilac		Saradnik	
Vrsta	Posljedice	4			5		6	
RHB NESREĆA	Radiološke, hemijske i biološke nesreće (u daljem tekstu: RHB nesreća u slučaju nastanka može izazvati: a. RHB kontaminaciju životne sredine koja će imati izrazito štetno dejstvo po ljude, životinje i biljni svijet; b. Gubitak života i zdravlja ljudi, uginuća velikog broja životinja; c. Posljedice po ljude sa odloženim dejstvom (genetske anomalije); d. Štetne posljedice po poljoprivredu; e. Štetne posljedice po stočni fond; f. Nestasiću poljoprivrednih proizvoda, hrane i pitke vode (radi kontaminacije); g. Rušenje industrijskih pogona sa otrovnim materijama gdje bi stradali: radnici, transportna vozila i njihovo osoblje, prolaznici i mještani okolnih naselja i objekti vitalne infrastrukture, ostala okruženja, flora, fauna i dr. h. Zatrpavanje ljudi i životinja; i. Velike požare i eksplozije, što dodatno može ugroziti ljude, životinje i materijalna dobra; j. Zarazne bolesti kod ljudi i životinja izazvane biološkim agensima.	U cilju poduzimanja preventivnih mjera zaštite i spašavanja koje mogu prouzrokovati prirodne i druge nesreće, kao i smanjenje nastanka posljedica nadležni organi: - Iz oblasti zdravstva, zaštite okoliša, prostornog uređenja, poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, energetske industrije i rudarstva, veterinarstva i dr., u skladu sa svojim ovlaštenjima, potrebno je da izvrše izmjene i dopune zakonskih i podzakonskih propisa i donesu propise koje nisu donijeli. Navedenim propisima treba pravno urediti sve aspekte zaštite ljudi, materijalnih dobara, flore i faune i životne sredine od radioloških, hemijskih i bioloških agenasa (bojnih otrova, industrijskih otrovnih hemikalija, radioloških agenasa izazvanih nuklearnim sredstvima u eventualnom ratu, kao rezultat havarija na nuklearnim elektranama u okruženju, izvora jonizirajućeg zračenja-radioaktivni gromobrani, dojavljivači požara i drugih izvora zračenja koji imaju primjenu u privredi i medicini i dr., i bioloških agenasa) - Da donesu Plan i program mjera zaštite i života i zdravlja ljudi i zaštite okoline od štetnog djelovanja jonizirajućeg zračenja u slučaju nuklearne nesreće, a saglasno međudržavnim sporazumima iz ove oblasti; - Izrađuju dugoročne programe ispitivanja mogućih uticaja osiromašenog uranijuma na zdravlje ljudi, posebno djece u suradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom i drugim međunarodnim institucijama; - Izrađuju registar odlagališta i uspostavljaju kontinuirani nadzor nad specifičnim otpadom,			Radi provođenja preventivnih mjera zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća, navedene mjere zaštite i spašavanja treba da vrše: Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, JU "Dom zdravlja" Donji Vakuf, Veterinarska stanica "Vrbaš" Crveni križ Donji Vakuf Služba za RHB zaštitu SBK		Radi potpunog provođenja preventivnih mjera zaštite i spašavanja potrebno je obezbijediti neophodnu saradnju sa nadležnim kantonalnim organima: Ministarstva zdravstva i socijalne politike, Zavod za javno zdravstvo SBK, Ministarstvo za prostorno uređenje, obnovu i povratak, Ministarstvo privrede Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta, Ministarstvo za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo, Ured Vlade za informiranje, Kantonalna komisija za procjenu šteta, Kantonalni Crveni križ.	

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 3

I - FAZA – PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
2	3	4	5	6
	k. Dugotrajno kontaminiranu životnu sredinu: tla, usjeve, vodotoka i podzemnih voda prodirući do plitke vode l. vodovodnih rezervoara i sl.), Velike ekonomske štete, m. Prekid produktivnosti pravnih lica, n. Zabrinutost javnosti, strah i nesigurnost. Financijska sredstva neuložena u prevenciju višestruko se uvećavaju za liječenje posljedica	- Izrađuju procjenu kapaciteta zdravstvenih ustanova i izrađuju plan organizacije odgovora javnog zdravstva na RHB nesreće i incidente, - Ustrojavaju baze podataka o opasnim materijama sa: - Tačnim hemijskim nazivom i strukturalnom formulom, - Fizičkim, kemijskim i toksičnim osobinama opasnih materija, - Procedurama za dekontaminaciju opasnih materija, - Popisom profesionalnih i naučnih institucija osposobljenih za izvođenje adekvatnih mjera zaštite od RHB agenasa, - Pregledom prethodnih nesreća nastalih djelovanjem RHB agenasa - Lična i kolektivna RHB zaštita - Radi realizacije preventivnih mjera zaštite i spašavanja potrebno je vršiti nabavku sredstava za provođenje lične i kolektivne zaštite građana i zaposlenika u poslovnim objektima i stambenim zgradama utvrđene Odlukom o vrsti i minimalnim količinama sredstava potrebnih za provođenje lične i kolektivne zaštite građana i zaposlenika u poslovnim objektima i stambenim zgradama od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj 23/04 i 58/06).	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, JU "Dom zdravlja" Donji Vakuf, Veterinarska stanica Vrbas Crveni križ Donji Vakuf, Služba za RHB zaštitu SBK	Ministarstva zdravstva i socijalne politike, Zavod za javno zdravstvo SBK, Ministarstvo za prostorno uređenje, obnovu i povratak, Ministarstvo privrede Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta, Ministarstvo za poljoprivredu, vodooprivredu i šumarstvo, Ured Vlade za informiranje, Kantonalna komisija za procjenu šteta, Kantonalni Crveni križ.

RHB NESREĆA

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 3

I-FAZA-PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNE NESREĆE				
Vrsta	Posljedice			
2	3	4	5	6
RHB NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi • Obučavanje i osposobljavanje Vrši se donošenje i poštivanje planova i programa obučavanja za RHB zaštitu i to: - Obučavanje stanovništva - Obučavanje radnika i menadžmenta u pravnim licima koji rade sa opasnim materijama, - Obučavanje osoblja u operativnim centrima civilne zaštite, - Obučavanje Štabova i povjerenika civilne zaštite, - Obučavanje predstavnika izvršne i zakonodavne vlasti, kao i upoznavanje predstavnika sredstava javnog informiranja sa ovom oblati.	5 Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, JU "Dom zdravlja" Donji Vakuf, "Veterinarska stanica Vrbas" Crveni križ Donji Vakuf, Služba za RHB zaštitu SBK	6 Ministarstva zdravstva i socijalne politike, Zavod za javno zdravstvo SBK, Ministarstvo za rastorno uređenje, obnovu i povratak Ministarstvo privrede Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta, Ministarstvo za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo, Ured Vlade za informiranje, Kantonalna komisija za procjenu šteta, Kantonalni Crveni križ

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 3

II - FAZA - SPAŠAVANJE

PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
2	3	4	5	6
RHB NESREĆA	Radiološke, hemijske i biološke nesreće (u daljem tekstu: RHB nesreća u slučaju nastanka može izazvati:	Po proglašenju stanja prirodne i druge nesreće, odnosno RHB nesreće, Općinski štab civilne zaštite donosi:	Općinski štab CZ,	Kantonalna uprava CZ.
	a. RHB kontaminaciju životne sredine koja će imati izrazito štetno dejstvo po ljude, životinje i biljni svijet.	- Naredbu o angažovanu snaga i sredstava jedinice specijalizovane namijene za RHB zaštitu, - Određuje člana štaba koji će pratiti i osiguravati realizaciju utvrđenih mjera i zadataka, odnosno osigurati angažovanje predviđenih snaga i sredstava na ugroženom području,	Službe civilne zaštite	Kantonalna ministarstva,
	b. Gubitak života i zdravlja ljudi, uginuća velikog broja životinja,	Podnosi zahtjev kantonalnom štabu civilne zaštite za angažovanje Službe za RHB zaštitu SBK,	Povjerenici CZ,	Kantonalni crveni križ
	c. Posljedice po ljude sa odloženim dejstvom (genetske anomalije),	Zaduženi član Općinskog štaba civilne zaštite putem sredstava veze:	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu,	
	d. Štetne posljedice po poljoprivredu,	provjerava da li je rukovodilac pravnog lica dobio naređenje,	JU "Dom zdravlja" Donji Vakuf,	
	e. Štetne posljedice po stočni fond,	da li je preduzeo mjere za angažiranje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje kako je to utvrđeno u naredbi i	"Veternarska stanica Vrbas",	
	f. Nestašicu poljoprivrednih proizvoda, hrane i pitke vode (radi kontaminacije),	traži da ga o tome redovno informiše (shodno utvrđenom vremenu u naredbi),	Crveni križ Donji Vakuf,	
	g. Rušenje industrijskih pogona sa otrovnim materijama gdje bi stradali: radnici, transportna vozila i njihovo osoblje, prolaznici i mještani okolnih naselja i objekti vitalne infrastrukture, ostala okruženja, flora, fauna i dr.	Po dolasku Službe na mjesto RHB nesreće zaduženi član Općinskog štaba civilne zaštite traži od rukovodioca službe informaciju o:	Polijska stanica Donji Vakuf,	
	h. Zatrpavanje ljudi i životinja,	pregledu i analizi zatečenog stanja,	Služba za RHB zaštitu SBK	
	i. Velike požare i eksplozije, što dodatno može ugroziti ljude, životinje i materijalna dobra,	preduzetim mjerama povjerenika civilne zaštite na ugroženom području, ličnoj zaštiti stanovništva, zaštiti životinja i namirnica životinjskog podrijetla, zaštiti bilja i biljnih proizvoda, poduzetim mjerama evakuacije stanovništva i životinja na manje ugrožena područja,		
	j. Zarazne bolesti kod ljudi i životinja izazvane biološkim agensima			

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 3

II - FAZA - SPAŠAVANJE

PRIRODNE NESREĆE				
Vrsta	Posljedice	Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
2	3	4	5	6
RHB NESREĆA	k. Dugotrajno kontaminiranu životnu sredinu: tla, usjeve, vodotoka i podzemnih voda prodirući do pitke vode l. vodovodnih rezervoara i sl.), m. Velike ekonomske štete, lica, n. Zabrinutost javnosti, strah i nesigurnost,	- preliminarnoj identifikaciji oslobođenog agensa po indikativnom mirisu i poznavanju svojstva agensa i po očitanju sa detektora i procjena rizika po spasioce i stanovništvo, - upoznavanju sa mjerama zaštite i spašavanja koje se preduzimaju na uporabi lične i zaštitne opreme radi ulaska u žarišno područje, - operativno djelovanje u odnosu na nastale opasnosti (požar, prisustvo gasova, aerosoli, isticanje kemikalija u okolinu ili u korita rijeka i dr.), mogućnosti izvršenja neutralizacije efekata nastale nesreće, Na području pogođenom RHB nesrećom pripadnici jedinice za RHB zaštitu vrše sljedeće: • uzimaju uzorke i identifikuju fizička i druga svojstva RHB agenasa u laboratorijama analizom uzoraka tla, vode, vazduha, kao i dodatno sredstvima dozimetrije i detekcije (uzimanje uzoraka vrši služba na licu mjesta odmah po dolasku na mjesto incidenta), • utvrđuju krajnje parametre vanjskog sigurnosnog koridora, • utvrđuje zone kontaminacije: vruća, topla i hladna zona u odnosu na sigurnosne parametre u pogođenoj zoni: - prisustvo emitera kontaminacije, - koncentraciju RKB agenasa, - smjer i jačina vjetrova i ostale meteorološke prilike, - broj stanovnika u blizini nesreće i dr., - opasnost djelovanja agenasa za šire područje.	Općinski štab CZ, Službe civilne zaštite Povjerenici CZ, Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, JU "Dom zdravlja" Donji Vakuf, "Veterinarska stanica Vrbas" Crveni križ Donji Vakuf, Policajska stanica Donji Vakuf, Služba za RHB zaštitu SBK	Kantonalna uprava CZ, Kantonalna ministarstva, Kantonalni crveni križ.

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 3

III-FAZA - OTKLANJANJE NASTALIH POSLJEDICA

PRIRODNE NESREĆE		Posljedice	Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	2				
Općinski štab CZ, Kantonalna uprava CZ, Kantonalna ministarstva, Kantonalni crveni križ.	2	3	4	5	6
		RHB nesreća za posljedice može da ima: a. Kontaminacija zemljišta, objekata i izvorišta, vodotoka i životne sredine u cjelini, b. Nestašica poljoprivrednih proizvoda, c. Nedostatak hrane za ljude i životinje i vode za piće, d. Pojava zaraznih bolesti kod ljudi i životinja, e. Nedostatak smještajnog prostora za smještaj ljudi, f. Nedostatak smještajnog prostora za životinje, nedostatak struje i vode, g. Zatrpani ljudi i životinje, h. Kontaminirane životinje i namirnice životinjskog podrijetla, i. Velike ekonomske štete.	Ova faza obuhvata mjere zaštite i spašavanja koje nadležni organi, službe zaštite i spašavanja i jedinice civilne zaštite i druge organizacije i pravni lica i stanovništvo preduzimaju na sanaciji stanja na ugroženom području i to: - Uspostavljanje monitoringa RHB kontaminacije: vodotoka i izvorišta, tla i vazduha i zdravlja građana na ugroženom području, radi daljeg praćenja i uočavanja RHB kontaminata i poduzimanja daljih mjera na njihovom saniranju - Preduzimanje sanitarno higijenskih i tehničkih mjera u cilju sprječavanja širenja zaraza, epidemija i drugih štetnih posljedica po ljude i materijalna dobra, - Ubrinjavanje ugroženog i nastradalog stanovništva, - Uspostavljanje proizvodnje, saobraćaja i dr., - Dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija, - Uklanjanje opasnih štetnih stvari koje ugrožavaju zdravlje i život ljudi i okoliš u cjelini, - Određivanje alternativnih pravaca obilaska kontaminirane zone, - Kontrolu izvršene dekontaminacije, zaštite okoline, uklanjanja RHB agenasa iz zraka, vode i zemljišta, - Prikupljanje podataka o posljedicama djelovanja RHB agenasa na ljude i materijalna dobra, - Procjenjivanje i utvrđivanje nastalih šteta od RHB agenasa i dr.	Povjerenici CZ, Službe civilne zaštite Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, JU "Dom zdravlja" Donji Vakuf, Veterinarska stanica Vrbas, Služba za RHB zaštitu SBK, Općinska komisija za procjenu štete.	

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

IV – 4. ZAŠTITA I SPAŠAVANJE OD RUŠENJA

Polazeći od činjenice da uzroci rušenja objekta - stambenih, privrednih, poslovnih, javnih i drugih, mogu biti:

- o u miru: prirodne pojave i nesreće - potresi, odroni zemljišta i klizanje tla, bujične vode, tehničko-tehnološke nesreće - požari, eksplozije i dr.,
- o u ratu: ratna dejstva i razaranja,

Područja gdje su prisutne opasnosti od rušenja uslijed pojave potresa:

Potres je prirodna pojava koja može izazvati velika rušenja. Prema Procjeni ugroženosti općine Donji Vakuf ovoj opasnosti i rizicima podložne su sve urbane sredine na području općine.

Trusna područja u 6 stepenu MCS su općine: Donji Vakuf, Gornji Vakuf-Uskoplje, Travnik, Vitez, Busovača, Novi Travnik, Fojnica, Kiseljak i Kreševo. Trusna područja 7 stepenu MCS su općine Jajce i Bugojno

S tim u vezi utvrđeno je da postojeća struktura stambenog fonda i koncentracija zgrada na području Općine Donji Vakuf, ne pruža mogućnost primjene efikasne zaštite od potresa.

Područja općine gdje su prisutne opasnosti od rušenja uslijed pojava poplava, klizanja, slijeganja i odronovanja tla, tehničko – tehnoloških nesreća

Na području općine Donji Vakuf postoji određen broj lokaliteta koji su podložni odronjavanju i klizanju zemljišta. Procjenom ugroženosti općine Donji Vakuf registrovana su klizišta: - Prusac-Pukle, Prusac-Srt, Urija-Bunguri, Oborci-Avdići, Sokolina..

Na osnovu naprijed navedenih činjenica utvrđenih u Procjeni ugroženosti, pristupa se izradi Plana zaštite i spašavanja od rušenja u općini Donji Vakuf, u tri faze:

Za I - fazu preventivne zaštite, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti zaštite od rušenja čijim poduzimanjem se sprječavaju ili ublažavaju posljedice djelovanja potresa na objekte koji mogu biti zahvaćeni tim djelovanjem. Preventivne mjere i aktivnosti zaštite od rušenja propisane su važećom zakonskom regulativom i podzakonskim propisima iz oblasti prostornog uređenja odnosno građenja, gdje se utvrđene obaveze seizmičkog projektovanja i građenja. Naime, prilikom projektovanja i građenja uzimaju se u obzir seizmički parametri, kako bi se utvrdile sve potrebne mjere koje imaju za cilj da pod uticajem potresa ne dođe do strukturnih već samo do manjih oštećenja na objektima – opadanje maltera, manje pukotine u pregradnim zidovima, rušenje dimnjaka i sl..

Za II - fazu spašavanja, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti koje podrazumjevaju neposredno spašavanje i zaštitu ljudi i materijalnih dobara u vrijeme djelovanja prirodne nepogode – potresa, što podrazumjeva vremenski period od početka do završetka djelovanja ove pojave,

Za III - fazu otklanjanja nastalih posljedica, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti koje se ostavaruju poslije prestanka djelovanja prirodne nepogode – potresa i traju dok se u cjelini ne saniraju sve posljedice koje su nastale djelovanjem prirodne nepogode – potresa, odnosno dok se ne obezbijede osnovni uslovi za život i rad na području pogođenom potresom.

Izrada ovog plana ima za cilj:

- o Smanjenja opasnosti od posljedica rušenja uslijed pojava potresa, velikih poplava, odrona zemljišta, slijeganja i klizanja tla, tehničko - tehnoloških nesreća.
- o Smanjenja i ublažavanja mogućih štetnih posljedica po ljude i materijalna dobra u uslovima kada dođe do rušenja većih razmjera (spašavanje ljudi iz ruševina, izvlačenje poginulih).

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

PRIRODNA NESREĆA		I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA			DOKUMENT BROJ: IV – 4	
Vrsta	Posljedice	Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi		Izvršilac	Saradnik	
1.	2.	3.		4.	5.	
RUŠENJE	Velika rušenja stambenih, javnih, privrednih i drugih objekata i građevina mogu prouzrokovati:	U fazi preventivne zaštite s ciljem sprječavanja pojave rušenja odnosno smanjenja posljedica rušenja, potrebno je poduzimati sljedeće mjere:		Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu.	Nadležna kantonalna tijela uprave iz predmetnih oblasti.	
	a. Mnogobrojne ljudske žrtve uslijed zatrpavanja, b. Povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi kao posljedica zatrpavanja, c. Ranjavanje i uginuće životinja, d. Velike štete na materijalnim dobrima uslijed rušenja, razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja, e. Druge štetne posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš.	• Mjere u oblasti prostornog uređenja - Ministarstvo prostornog uređenja, obnove i povratka i Kantonalni zavod za urbanizam, prostorno planiranje i zaštitu kulturno-istorijskog naslijeđa, kao i služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove općine Donji Vakuf u skladu sa zakonskom regulativom pri izradi odgovarajućih planskih dokumenata prostornog uređenja Kantona i općine Donji Vakuf, odnosno kod projektovanja, izgradnje i održavanja stambenih, javnih, industrijskih, vodoprivrednih i drugih objekata osigurava primjenu seizmoloških parametara, građevinsko – tehničkih, prostornih i drugih potrebnih mjera radi sprječavanje odnosno smanjivanje štetnih uticaja od prirodnih i drugih nesreća na mogućnost rušenja objekata. - Vrše procjenu stanja objekata posebno ugroženih od rušenja, te planiranje i sprovođenje odgovarajućih naknadnih poboljšanja građevina, odnosno dodatna opremanja i ugradnje osjetljivih objekata u cilju smanjenja njihovog rizika od rušenja ili zabranu korištenja. • Mjere organizovanja, opremanja i obučavanja snaga civilne zaštite za spašavanje iz ruševina: - Kantonalna uprava za civilnu zaštitu i Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim propisima iz oblasti zaštite i spašavanja, provodi aktivnosti na organiziranju, obučavanju i opremanju službe zaštite i spašavanja iz ruševina.		Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove. Služba za privredu, finansije i inspekcijski nadzor, Službe civilne zaštite Pravna lica registrovana za oblast građenja. Povjerenici civilne zaštite.	Kantonalna uprava za civilnu zaštitu.	

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 4

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
RUŠENJE	Velika rušenja stambenih, javnih, privrednih i drugih objekata i građevina mogu prouzrokovati:	Mjere koje sprovodi nadležni inspekcijски organi - Kroz pojačani inspekcijски nadzor nadležne inspekcije SBK i općine Donji Vakuf osiguravaju primjenu važećeg zakona, podzakonskih propisa, tehničkih normativa i standarda u oblasti prostornog planiranja, urbanizma i građenja objekata, pogona, postrojenja, što podrazumijeva i brane na akumulacijama, nasipe ili druge vodozaštitne objekte. Mjere na uspostavljanju jedinstvenog informacionog sistema: - Služba za prostorno planiranje, kataster i imovinsko pravne poslove u saradnji sa Federalnim hidrometeorološkim zavodom izrađuje bazu podataka koja sadrži evidencije: () seizmičkim karakteristikama terena područja kantona i općina, () starijim građevinskim objektima koji nisu aseizmički projektirani i na kojima potres intenziteta VI stepena Merkalijeve skale može dovesti do strukturnih oštećenja, () utvrđivanom stepenu otpornosti na potres već izgrađenih građevinskih objekata prema starosti objekta, namjeni i sl. - Objekata posebno ugroženih od rušenja s ciljem planiranja i provođenja odgovarajućih naknadnih poboljšanja osjetljivih građevina odnosno dodatnih opremanja i ugradnje objekata kako bi se smanjeno rizik od njihovog rušenja i dr. - Podatke o područjima općine, gdje su prisutni poremećaji u stabilnosti tla. - Podatke o procjeni stanja strukture stambenog fonda i cjelokupne infrastrukture u općini i dr.	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu,	Nadležna kantonalna tijela uprave iz predmetnih oblasti,
	a. Mnogobrojne ljudske žrtve uslijed zatrpavanja,			
	b. Povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi kao posljedica zatrpavanja,		Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove,	Kantonalna uprava za civilnu zaštitu
	c. Ranjavanje i ugoniće životinja,		Služba za privredu, finansije i inspekcijски nadzor,	
	d. Velike štete na materijalnim dobrima uslijed rušenja, razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja,		Službe civilne zaštite	
	e. Druge štetne posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš.		Pravna lica registrovana za oblast građenja,	
			Povjerenici civilne zaštite	

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 4

II FAZA - SPAŠAVANJE

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
RUŠENJE	Velika rušenja stambenih, javnih, privrednih i drugih objekata i građevina mogu prouzrokovati:	U fazi nastanka prirodne ili druge nesreće – potresa, na području općine, kada načelnik općine na prijedlog općinskog štaba civilne zaštite svojom odlukom proglasi stanje prirodne ili druge nesreće – potresa, i saopći sadržaj tog akta putem sredstava informisanja, na prijedlog Službe za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu: • Stavljaju se u stanje pripravnosti za djelovanje i postupanje po naredbi općinskog štaba civilne zaštite: - Općinske službe, - Jedinice opće i specijalizovane namjene, - Vatrogasna brigada, - Pravne osobe i udruženja građana koja su proglašena za službe zaštite ili se bave poslovima građenja, odnosno raspolazu sa potrebnom mehanizacijom, - Policijske snage općine koje poduzimaju odgovarajuće mjere iz svoje nadležnosti na ugroženom području (zaštite imovine, osiguranje javnog reda i mira i druge mjere), - JP Radio televizija Donji Vakuf, - JU Centar za socijalni rad općine Donji Vakuf, - Crveni križ općine Donji Vakuf - JU Don zdravlja Donji Vakuf - JP Veterinarska stanica Donji Vakuf U fazi spašavanja, nakon što načelnik općine proglasi stanje prirodne ili druge nesreće – potres Općinski štab civilne zaštite zahtjeva od Kantonalnog štaba civilne zaštite da donese odluku o angažovanju snaga i sredstava: Službi zaštite i spašavanja SBK: - Služba za RHB zaštitu, - Služba za zaštitu i spašavanje od požara, - Služba za zaštitu i spašavanje iz ruševina, - Službe za zaštitu i spašavanje sa visina,	Općinski štab civilne zaštite, Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Ostale službe općine Donji Vakuf, MUP – Policijska stanica Donji Vakuf, Povjerenici civilne zaštite na ugroženom području, Registrovani pravni subjekti iz oblasti građenja, Službe civilne zaštite Elektroprenos BiH, Elektroprivreda BiH, BH Telekom, Služba SBK za zaštitu i spašavanje iz ruševina.	Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Kantonalna uprava civilne zaštite, Nadležna kantonalna Ministarstva, Humanitarne Organizacije, JU „Dom zdravlja“ Donji Vakuf
	a. Mnogobrojne ljudske žrtve uslijed zatrpavanja,			
	b. Povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi kao posljedica zatrpavanja,			
	c. Ranjavanje i uginuće životinja,			
	d. Velike štete na materijalnim dobrima uslijed rušenja, razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja,			
	e. Druge štetne posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš.			

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 4

II FAZA - SPAŠAVANJE

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
	Velika rušenja stambenih, javnih, privrednih i drugih objekata i građevina mogu prouzrokovati: a. Mnogobrojne ljudske žrtve uslijed zatrpavanja, b. Povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi kao posljedica zatrpavanja, c. Ranjavanje i uginuće životinja, d. Velike štete na materijalnim dobrima uslijed rušenja, razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja, e. Druge štetne posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš.	Određuje se član štaba zadužen za oblast spašavanja iz ruševina. Zaduženi član općinskog štaba civilne zaštite putem sredstava veze provjerava da li je rukovodilac pravnog lica dobio naredbu i da li je preduzeo mjere za angažovanje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje kako je to utvrđeno u naredbi i traži da ga o tome dodatno informiše. Po dolasku službe ili službi zaštite i spašavanja SBK na mjesto prirodne ili druge nesreće traži od odgovornog rukovodioca službe: • Informacije o zatečenom stanju na potresom pogođenom području (kakav je obim i intenzitet posljedica po ljude, materijalna dobra i sl.). • Informacije o posebnim okolnostima ili opasnostima (da li je prisutna opasnost za učesnike spašavanja, ugrožena materijalna dobra velike vrijednosti i dr.). • Realnu procjenu i ocjenu trenutnog stanja, • Poduzetim mjerama na ugroženom području i to: - Preduzetim mjerama na izvlačenju ljudi iz ruševina izvan zona rušenja i preduzetim mjerama zdravstvenog zbrinjavanja, kao i izvlačenja materijalnih dobara. - Preduzetim mjerama na spašavanju građana i materijalnih dobara sa visokih zgrada i objekata. - Preduzetim mjerama na organizovanju raščićavanja ruševina, - Preduzetim mjerama na osiguranju oštećenih i pomijerenih dijelova konstrukcija zgrada i objekata radi sprječavanja zarušavanja, - Preduzetim mjerama na organizovanju i kontrolisanom rušenju objekata koji se ne mogu sanirati i drugim mjerama organizacije spašavanja i evakuacije ljudi i materijalnih dobara sa ugroženog područja.	Općinski štab civilne zaštite. Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu. Ostale službe općine Donji Vakuf. MUP – Policijska stanica Donji Vakuf. Povjerenici civilne zaštite na ugroženom području. Registrovani pravni subjekti iz oblasti građevina. Službe civilne zaštite Elektroprenos BiH. Elektroprivreda BiH. BH Telekom. Služba SBK za zaštitu i spašavanje iz ruševina.	Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove. Kantonalna uprava civilne zaštite. Nadležna kantonalna Ministarstva. Humanitarne Organizacije. JU „Dom zdravlja“ Donji Vakuf.

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 4

III-FAZA - OTKLANJANJE NASTALIH POSLJEDICA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
2	3	4	5	6
	Velika rušenja stambenih, javnih, privrednih i drugih objekata i građevina mogu prouzrokovati: a. Mnogobrojne ljudske žrtve uslijed zatrpavanja, b. Povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi kao posljedica zatrpavanja, c. Ranjavanje i uginuće životinja, d. Velike štete na materijalnim dobrima uslijed rušenja, razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja, e. Druge štetne posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš.	U fazi otklanjanja nastalih posljedica kada se proglasi prestanak stanja prirodne ili druge nesreće – potresa, na području općine, poduzimaju se aktivnosti na stvaranju uslova za normalizaciju života na ugroženom području. Općinske službe, javna preduzeća, javne ustanove, institucije, privredna društva i druga pravna lica općine Donji Vakuf iz različitih oblasti u saradnji sa građanima i u koordinaciji sa kantonalnim strukturama civilne zaštite organiziraju i preduzimaju sljedeće mjere: • Nadležni organi i pravna lica koja obavljaju djelatnost iz oblasti stambenih i komunalnih poslova, građevinarstva i sl.: - Organizuju aktivnosti na raščiscavanju ruševina, prevoženje i deponovanje građevinskog šuta i rasčišćavanje i osposobljavanje komunikacija do objekata, - Kategorizaciju objekata u odnosu na obim oštećenja i utvrđivanje neophodnih sanacionih radova u cilju sprječavanja rušenja oštećenih objekata od njihovog naknadnog rušenja; - Organizovanje djelimične sanacije oštećenih stambenih i drugih objekata, - Organiziraju aktivnosti na stvaranju smještajnih stambenih i drugih uslova za život ljudi na pogodnom području i utvrđuju potrebne kapacitete za zbrinjavanje povrijeđenih ljudi i dr • Privredna društva i druga pravna lica koja obavljaju djelatnosti iz oblasti snabdijevanja namjernicima, robama široke potrošnje vrše snabdijevanje stanovništva potrebnim namjernicima i drugim sredstvima radi preživljavanja i pružanje pomoći u saniranju posljedica. • Javne ustanove, pravna lica, domovi zdravlja i druge institucije iz oblasti zdravstva i snabdijevanja lijekovima organizovano vrše pružanje zdravstvene njege povrijeđenim i oboljelim ljudima	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Povjerenici civilne zaštite na ugroženom području, Registrovani pravni subjekti iz oblasti građenja, Službe civilne zaštite Elektroprivreda BiH, BH Telekom, Služba SBK za zaštitu i spašavanje iz ruševina, JU „Dom zdravlja“ D. Vakuf, „Veterinarska stanica Vrbas“, Crveni križ Donji Vakuf, Općinska komisija za procjenu štete.	Općinski štab CZ, Kantonalna uprava civilne zaštite, Nadležna kantonalna Ministarstva, Humanitarne Organizacije.

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 4

III-FAZA - OTKLANJANJE NASTALIH POSLJEDICA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
2.	3.	4.	5.	6.
RUŠENJE	Velika rušenja stambenih, javnih, privrednih i drugih objekata i građevina mogu prouzrokovati: a. Mnogobrojne ljudske žrtve uslijed zatrpavanja. b. Povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi kao posljedica zatrpavanja. c. Ranjavanje i ugoniče životinja. d. Velike štete na materijalnim dobrima uslijed rušenja, razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja. e. Druge štetne posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš.	• Odgovarajuće službe, jedinice civilne zaštite i ekipe crvenog križa obavljaju aktivnost traženja nestalih lica, spajanje porodica i druge aktivnosti. • Nadležni organi, privredna društva i pravna lica iz oblasti elektroprivrede, vodoprivrede i sl. obavljaju pregled i utvrđivanje stanja vodovodne i elektrodistributivne mreže, kao i opravke i otklanjanje kvarova u cilju uspostavljanja normalnog snabdijevanja stanovništva vodom, električnom energijom i sl. • Nadležna komisija za procjenu šteta vrše pregled potresom pogođenog područja, prikupljaju podatke i utvrđuju obim posljedica koje su nastale djelovanjem potresa na ljude, stambene i druge zgrade i objekte na pogođenom području i druga materijalna dobra. • Služba za seizmologiju FBiH, odnosno Centar za seizmologiju i dalje kontinuirano prati stanje naknadnih udara i o tome dostavlja podatke nadležnim organima i operativnim centrima civilne zaštite.	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Povjerenici civilne zaštite na ugroženom području, Registrovani pravni subjekti iz oblasti građenja, Službe civilne zaštite Elektroprivreda BiH, BH Telekom, Služba SBK za zaštitu i spašavanje iz ruševina, JU „Dom zdravlja“ D. Vakuf, „Veterinarska stanica Vrbas“, Crveni križ Donji Vakuf, Općinska komisija za procjenu štete cjenu štete.	Općinski štab CZ, Kantonalna uprava civilne zaštite, Nadležna kantonalna Ministarstva, Humanitarne Organizacije.

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

IV – 5. ZAŠTITA I SPAŠAVANJE NA VODI I POD VODOM

Polazeći od činjenice da uzroci koji mogu dovesti do plavljenja užeg ili šireg kompleksa zemljišta općine izlivanjem vode iz riječnog korita, mogu biti:

- Prirodne nepogode - poplave, potresi, prolomi oblaka, olujni ili orkanski vjetrovi,
- Druge nesreće - rat i druge velike nesreće koje uzrokuje čovjek svojim aktivnostima a koje mogu uzrokovati rušenje ili oštećenje nasipa i drugih zaštitnih vodnih objekata ili postrojenja, u Procjeni ugroženosti Općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća utvrđena su područja Općine koja mogu biti ugrožena ovom vrstom opasnosti.

Područja općine gdje su prisutne opasnosti od pojava poplava

Prema Procjeni ugroženosti općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća obilježja općine karakterišu pojave poplava u slivovima rijeka sa njihovim pritokama: Kamenjača, Ušće potoka Volušnica, desna obala Vrbasa nizvodno od mosta „Alije Izetbegovića“, naselja Rahmani, Barice i Krivače.

Svi vodotoci u općini imaju relativno uska riječna korita, a doline svih vodotoka su dosta naseljene i uz njih su locirani najvažniji putevi.

Uzimajući u obzir naprijed navedene opasnosti (uzroke) od pojave poplava, kao i područja koja mogu biti ugrožena njihovim djelovanjem u skladu sa procjenom ugroženosti općine Donji Vakuf i procjeni ugroženosti SBK, u cilju smanjenja ugroženosti života i zdravlja ljudi i zaštite životne sredine od poplava, u skladu sa čl. 4. i 5. Uredbe o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", br. 23/04 i 38/06), pristupa se izradi Plana zaštite i spašavanja od poplava u općini Donji Vakuf u tri faze, i to:

Za I – fazu preventivne zaštite, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti zaštite (obrane) od poplava i drugih štetnih djelovanja voda (erozija, bujica), čijim poduzimanjem se sprječavaju ili ublažavaju posljedice takvog djelovanja na područjima koja mogu biti zahvaćena tim djelovanjem.

Navedene mjere i aktivnost propisane su važećom zakonskom regulativom iz nadležnosti resornih ministarstava Kantona, iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, zatim prostornog planiranja i građenja, zaštite okoliša, prometa i komunikacija. Preventivne mjere zaštite i spašavanja podrazumjevaju planiranje mjera zaštite, gradnju i upravljanje zaštitnim vodnim objektima koje su dužni sprovesti pravne i fizičke osobe, odnosno vlasnici ili korisnici vodnih objekata i postrojenja na području općine.

Za II - fazu spašavanja, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti koje podrazumjevaju neposredno spašavanje i zaštitu ljudi i materijalnih dobara u vrijeme djelovanja prirodne nepogode i druge nesreće – poplava, što podrazumjeva vremenski period od početka do završetka djelovanja prirodne nepogode – poplava.

Za III - fazu otklanjanja nastalih posljedica, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti koje se ostavljaju poslije prestanka djelovanja prirodne nepogode i druge nesreće – poplava i traju dok se u cjelini ne saniraju sve posljedice koje su nastale djelovanjem poplava, odnosno dok se ne obezbijede osnovni uvjeti za život i rad na području pogođenom poplavom.

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 5

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
POPLAVE	Poplave mogu prouzrokovati opasnost po ljude i materijalna dobra: a. Ljudske žrtve, povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi, b. Velike štete na materijalnim dobrima usljed plavljenja privatnih, privrednih i drugih objekata, c. Gubitak poljoprivrednih kultura i drugih prinosa, d. Zamucivanje izvorišta i vode za piće, e. Pojave erozija zemljišta (klizišta, odronavanje i sl.), f. Nestajanja poljoprivrednih proizvoda i namirnica biljnog podrijetla koja prouzrokuje nedostatak hrane za ishranu ljudi i životinja g. I druge posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš.	U fazi preventivne zaštite, s ciljem smanjenja ugroženosti ljudi i materijalnih dobara od štetnog djelovanja voda (poplava, erozija i bujica) u područjima oko rijeka poduzimaju se sljedeće mjere i aktivnosti: • Mjere u oblasti upravljanja vodama Općinska služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove i služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu. - osiguravaju planiranje mjera zaštite, gradnju i upravljanje zaštitnim vodnim objektima, a naročito gradnju nasipa, brana, pregrada, objekata za stabilizaciju dna i obala, objekata za odvođenje unutarnjih voda i druge aktivnosti zaštite od štetnog djelovanja voda na ugroženom području. - u cilju smanjenja stepena ugroženosti ljudi i materijalnih dobara od štetnog djelovanja voda, utvrđuju područja ugrožena poplavama, odnosno erozijom površinskih voda, uzimajući u obzir prirodne mogućnosti i uslove za nastanak štetnog djelovanja voda, broj potencijalno ugroženih stanovnika i veličinu moguće štete na zemljištu, objektima i drugim dobrima. - u skladu sa odredbama Zakona o vodama izrađuju strategiju i planove upravljanja vodama, programe mjera i druga predviđena dokumenta i podzakonske propise iz ove oblasti. - izrađuju odgovarajuće izmjene i dopune postojećih propisa s ciljem unaprijeđenja zaštite /obrane/ od poplava i drugih štetnih djelovanja voda (erozija, bujica). • Mjere koje sprovodi nadležni inspeksijski organi SBK Kantonalna i Federalna vodna inspekcija, te druge nadležne inspekcije (urbanističko-građevinska inspekcija općine.), kroz pojačani inspeksijski nadzor osiguravaju da pravna i fizička lica odnosno vlasnici ili korisnici	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Služba za privredu, finansije i inspeksijski adzor, Služba civilne zaštite za vodosnabdijevanje i čistoću Povjerenici civilne zaštite, Rafting klub „Dabar“ D. Vakuf.	Nadležna kantonalna tijela uprave iz predmetnih oblasti, Kantonalna uprava za civilnu zaštitu.

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 5

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
POPLAVE	Poplave mogu prouzrokovati opasnost po ljude i materijalna dobra: a. Ljudske žrtve, povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi. b. Velike štete na materijalnim dobrima usljed plavljenja privatnih, privrednih i drugih objekata. c. Gubitak poljoprivrednih kultura i drugih prinosa. d. Zamućivanje izvorišta i vode za piće. e. Pojave erozija zemljišta (klizišta, odronavanje i sl.). f. Nestajanja poljoprivrednih proizvoda i namirnica biljnog podrijetla koja prouzrokuju nedostatak hrane za ishranu ljudi i životinja g. I druge posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš.	vodnih objekata i ostrojenja, prilikom održavanja, korištenja i osmatranja vodnih objekata, provode sve zakonom utvrđene preventivne mjere i aktivnosti zaštite (obrane) od poplava i drugih štetnih djelovanja voda (erozija, bujica) i postupanja uslučaju kvara ili havarije na objektu. • Mjere koje sprovode nadležne agencije za vode Agencije za vode (Agencija za vodno područje Save) koje su nadležna za upravljanje i korištenje vodnih objekata: - uspostavljaju sistem za praćenje i prognozu izvanrednih hidroloških stanja i drugih prirodnih pojava kao što su poplave, pojava bujica, erozija, leda na vodotocima na pripadajućem vodnom području i osiguravaju pravovremeno obavješćavanje stanovništva na ugroženim područjima, - organizuju, uspostavljaju i upravljaaju informacionim sistemom voda (ISV) u skladu sa Zakonom o vodama, - pripremaju izvještaje o stanju voda i predlažu potrebne mjere zaštite, - u skladu sa Uredbom o planovima obrane od poplava, nabavljaju, održavaju i propisno skladište potrebnu opremu i sredstva za obranu od poplava, koja se mogu u slučaju potrebe bez teškoć a opremiti prevoznim sredstvima na određena mjesta i na unaprijed utvrđeni način, što je precizirano u Glavnom operativnom planu obrane od poplava, - pripremaju planove za sprječavanje i smanjenje štetnih utjecaja prouzrokovanih poplavama i erozijom obala vodenog područja i organizuju implementaciju tih planova, - obavljaju i sve druge poslove i zadatke iz svoje nadležnosti u skladu sa Zakonom o vodama	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Služba za privredu, finansije i inspekcijski adzor, Služba civilne zaštite za vodosnabdjevanje i čistoću Povjerenici civilne zaštite, Ratnik klub „Dabar“ D. Vakuf.	Nadležna kantonalna tijela uprave iz predmetnih oblasti, Kantonalna uprava za civilnu zaštitu.

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 5

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
POPLAVE	Poplave mogu prouzrokovati opasnost po ljude i materijalna dobra. a. Ljudske žrtve, povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi, b. Velike štete na materijalnim dobrima usljed plavljenja privatnih, privrednih i drugih objekata. c. Gubitak poljoprivrednih kultura i drugih prinosa, d. Zamućivanje izvorišta i vode za piće, e. Pojave erozija zemljišta (klizišta, odronavanje i sl.), f. Nestajaća poljoprivrednih proizvoda i namirnica biljnog podrijetla koja prouzrokuje nedostatak hrane za ishranu ljudi i životinja g. I druge posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš.	Mjere organizovanja, opremanja i obučavanja snaga civilne zaštite za spašavanje na vodi i pod vodom Općinska služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim propisima iz oblasti zaštite i spašavanja, provode aktivnosti na organizovanju, obučavanju i opremanju jedinice specijalizirane namjene za spašavanje na vodi i pod vodom, kao i ostalih učesnika u borbi sa prirodnim nesrećom – poplava (Općinski štab CZ, povjerenici CZ, Ostale specijalizovane jedinice CZ, jedinice opće namjene i dr.).	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Služba za privredu, finansije i inspekcijiski adzor, Služba civilne zaštite za vodosnabdijevanje i čistoću Povjerenici civilne zaštite, Raftink klub „Dabar“ D. Vakuf.	Nadležna kantonalna tijela uprave iz predmetnih oblasti, Kantonalna uprava za civilnu zaštitu

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 5

II FAZA - SPAŠAVANJE

PRIRODNA NESREĆA				
Vrsta	Posljedice	Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
1.	2.	3.	4.	5.
POPLAVE	Poplave mogu prouzrokovati opasnost po ljude i materijalna dobra: - Ljudske žrtve, povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi, - Velike štete na materijalnim dobrima usljed plavljenja privatnih, privrednih i drugih objekata, - Gubitak poljoprivrednih kultura i drugih prinosa, - Zamućivanje izvorišta i vode za piće, - Pojave erozija zemljišta (klizišta, odronavanje i sl.), - Nestašica poljoprivrednih proizvoda i namirnica bilnog podrijetla koja prouzrokuju nedostatak hrane za ishranu ljudi i životinja - I druge posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš.	Općinski štab civilne zaštite koji analizira stanje na ugroženom području, nakon čega općinskom načelniku dostavlja prijedlog za proglašenje stanja prirodne ili druge nesreće - poplave, na teritoriji Općine. Stavljaju u stanje pripravnosti za djelovanje i postupanje po naredbi općinskog štaba civilne zaštite: - općinski operativni plan obrane od poplava i individualni operativni planovi obrane od poplava pravnih osoba, - Informacioni sistem voda u nadležnim Agencijama za vode u Federaciji BiH koji se stavljaju u funkciju zaštite i spašavanja kao dio sistema praćenja, obavještanja i uzbunjivanja operativnih centara civilne zaštite Federacije BiH, kantona i općina, - JP Radio – televizija Donji Vakuf - Policijske snage koje poduzimaju odgovarajuće mjere zaštite i spašavanja, zaštite imovine, osiguranja javnog reda i mira i druge mjere iz svoje nadležnosti na ugroženom području, - U fazi spašavanja, nakon što Općinski načelnik svojim aktom – odlukom proglasi stanje prirodne ili druge nesreće – poplave na području Općine i sadržaj tog akta saopći građanstvu putem medija, Općinski štab civilne zaštite postupa u skladu sa svojim nadležnostima na sljedeći način: - Angažuje jedinicu specijalizovane namjene za spašavanje na vodi i pod vodom - Angažovanje i upotrebi građevinskih mašina JKUP „Čistoća“, - Angažovanje građevinskih preduzeća i privatnih poduzetnika - Angažovanje VJ „Donji Vakuf“ - Angažovanje JKP „Gradina“ Donji Vakuf	Općinski štab civilne zaštite, Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, MUP – Policijska stanica Donji Vakuf, Povjerenici civilne zaštite na ugroženom području, Registrovani pravni subjekti koji posjeduju građevinske mašine, Služba civilne zaštite za vodosnabdijevanje i čistoću Rafting klub „Dabar“ D. Vakuf..	Kantonalna uprava civilne zaštite, Nadležna kantonalna Ministarstva, Humanitarne Organizacije

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 5

II FAZA - SPAŠAVANJE

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1	2	3	4	5
POPLAVE	Poplave mogu prouzrokovati opasnost po ljude i materijalna dobra	- Određuje član Štaba, ako rješenjem o imenovanju nije određen, koji je zadužen za mjere zaštite i spašavanja na vodi i pod vodom, koji će pratiti i osiguravati realizaciju utvrđenih mjera i zadataka, odnosno osigurati angažiranje predviđenih snaga i sredstava na ugroženom području. Zaduženi član Općinskog štaba civilne zaštite putem sredstava veze provjeravaju da li su rukovodilac pravne osobe odnosno komandir jedinice specijalizovane namjene, kao i vatrogasne jedinice, dobili naredbu i da li su preduzeli mjere za angažiranje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje kako je to utvrđeno u naredbi i traži da ga o tome dodatno informišu. Po dolasku navedenih jedinica i zaštite i spašavanja na mjesto prirodne ili druge nesreće – poplave, traži od odgovornog rukovodioca jedinice zaštite i spašavanja: - Informacije o zatečenom stanju na poplavljenom području (kakav je obim i intenzitet posljedica po ljude, materijalna dobra i sl.). - Informacije o posebnim okolnostima ili opasnostima (da li je prisutna opasnost za učesnike spašavanja, po okoliš, od rušenja, ugrožena materijalna dobra velike vrijednosti i dr.). - preduzetim mjerama na angažiranju općinske jedinice za zaštitu i spašavanja na vodi i pod vodom, - preduzetim mjerama osiguravanja evakuacije ljudi i materijalnih dobara sa poplavljenih područja na neugroženo područje i drugim mjerama organizacije spašavanja ljudi i materijalnih dobara sa ugroženog područja, - preduzetim mjerama odstranjivanja naplavina u cilju povećanja kapaciteta protočnosti riječnog korita,	Općinski štab civilne zaštite, Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, MUP – Policijska stanica Donji Vakuf, Povjerenici civilne zaštite na ugroženom području, Registrovani pravni subjekti koji posjeduju građevinske mašine, Služba civilne zaštite za vodosnabdijevanje i čistoću, Rafting klub „Dabar“ D. Vakuf.	Kantonalna uprava civilne zaštite, Nadležna kantonalna Ministarstva, Humanitarne Organizacije.
	a. Ljudske žrtve, povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi, Velike štete na materijalnim dobrima usljed plavljenja privatnih, privrednih i drugih objekata.			
	b. Gubitak poljoprivrednih kultura i drugih prinosa,			
	c. zamučivanje izvorišta i vode Za piće,			
	d. Pojave erozija zemljišta (klizišta, odronavanje i sl.),			
	e. Nestašica poljoprivrednih proizvoda i namirnica biljnog podrijetla koja prouzrokuje nedostatak hrane za ishranu ljudi i životinja			
	f. I druge posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš.			

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 5

II FAZA - SPAŠAVANJE

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
POPLAVE	Poplave mogu prouzrokovati opasnost po ljude i materijalna dobra: a. Ljudske žrtve, povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi. b. Velike štete na materijalnim dobrima usljed plavljenja privatnih, privrednih i drugih objekata. c. Gubitak poljoprivrednih kultura i drugih prinosa. d. Zamućivanje izvorišta i vode za pice. e. Pojave erozija zemljišta (klizišta, odronavanje i sl.). f. Nestajanja poljoprivrednih proizvoda i namirnica biljnog podrijetla koja prouzrokuje nedostatak hrane za ishranu ljudi i životinja g. I druge posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš.	- provođenju privremenih mjera kao što je postavljanje obrambenog nasipa, nasipanje, saniranje proboja i sl. - preduzetim mjerama povećanog nadzora nad zaštitnim vodnim objektima na potencijalno ugroženim okolnim područjima. - preduzetim mjerama na blagovremenom informisanju stanovništva ugroženog područja kako bi se izbjeglo stanje stvaranja panike i olakšalo provođenje potrebnih mjera zaštite i spašavanja. Zaduženi član Općinskog štaba civilne zaštite upoznaje štab sa stanjem na terenu, odnosno svim prikupljenim informacijama dobijenim sa područja koja su pogođena poplavama i predlažu dalje mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na ugroženom području Pored navedenog, Općinski štab civilne zaštite može donijeti sljedeće naredbe: - Da se na spašavanju ljudi i materijalnih dobara angažiraju građani sa područja općine, na ugroženom području, stariji od 18 godina. - Da javna preduzeća, državni organi i druge institucije stave na raspolaganje prevozna, tehnička i druga sredstva i opremu potrebnu za spašavanje ljudi i materijalnih dobara na ugroženom području. - Da nadležna komisija za procjenu šteta vrše pregled poplavljenog područja, prikupljaju preliminarne podatke i utvrđuju preliminarne obim posljedica koje su nastale djelovanjem poplava na ljude, stambene i druge zgrade i objekte na pogodnom području, poljoprivredno zemljište i druga materijalna dobra i druge potrebne mjere shodno situaciji na terenu.	Općinski štab civilne zaštite. Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu. MUP – Policijska stanica Donji Vakuf. Povjerenici civilne zaštite na ugroženom području. Registrovani pravni subjekti koji posjeduju građevinske mašine. Služba civilne zaštite za vodosnabdijevanje i čistoću. Raflink klub „Dabar“ D. Vakuf.	Kantonalna uprava civilne zaštite. Nadležna kantonalna Ministarstva. Humanitarne Organizacije.

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 5

III-FAZA - OTKLANJANJE NASTALIH POSLJEDICA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
2	3	4	5	6
POPLAVE	Poplave mogu prouzrokovati opasnost po ljude i materijalna dobra:	U fazi otklanjanja nastalih posljedica kada se proglaš prestanak stanja prirodne ili druge nesreće – poplave, na području općine, preduzimaju se aktivnosti na stvaranju uslova za normalizaciju života na ugroženom području.	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu.	Općinsko štab CZ,
	a. Ljudske žrtve, povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi,	Općinske službe, institucije, privredna društava i druga pravna lica iz različitih oblasti u saradnji sa građanima i u koordinaciji sa kantonalnim strukturama civilne zaštite organiziraju i preduzimaju sljedeće mjere:	Povjerenici civilne zaštite na ugroženom području.	Kantonalna uprava civilne zaštite,
	b. Velike štete na materijalnim dobrima usljed plavljenja privatnih, privrednih i drugih objekata,	- Privredna društava i druge pravne osobe koja obavljaju djelatnosti iz oblasti snabdijevanja namirnicama i robama široke potrošnje vrše snabdijevanje stanovništva potrebnim namirnicama i drugim sredstvima radi preživljavanja i pružanje pomoći u saniranju posljedica,	Služba za vodosnabdijevanje i čistoću	Nadležna kantonalna Ministarstva,
	c. Gubitak poljoprivrednih kultura i drugih prinosa,	- Javne ustanove, pravna lica, domovi zdravlja i druge institucije, koje obavljaju djelatnosti iz oblasti zdravstva i snabdijevanja lijekovima organizirano vrši pružanje zdravstvene njege povrijeđenim i oboljelim ljudima,	Elektroprivreda BiH,	Humanitarne Organizacije,
	d. Zamučivanje izvorišta i vode za piće,	- Nadležni organi i pravne osobe koje obavljaju djelatnosti iz oblasti stambenih i komunalnih poslova, građevinarstva i sl. Organizuju aktivnosti na stvaranju smještajnih stambenih i drugih uslova za život ljudi na pogodnom području,	Crveni križ Donji Vakuf,	
	e. Pojave erozija zemljišta (klizišta, odronavanje i sl.),	- Odgovarajuće jedinice civilne zaštite i ekipe i jedinice crvenog križa obavljaju aktivnosti traženja nestalih osoba, spajanja porodica razdvojenih usljed prirodne nesreće i druge aktivnosti,	Općinska komisija za procjenu štete.	
	f. Nestajica poljoprivrednih proizvoda i namirnica biljnog podrijetla koja prouzrokuje nedostatak hrane za ishranu ljudi i životinja	- Nadležni organi, privredna društva i pravne osobe iz oblasti elektroprivrede, vodoprivrede, i sl. obavljaju pregled i utvrđivanje stanja vodovodne i elektro distributivne mreže, kao i opravke i otklanjanje kvarova u cilju uspostavljanja normalnog snabdijevanja stanovništva, vodom, električnom energijom i sl.		
	g. I druge posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš.			

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 5

III-FAZA - OTKLANJANJE NASTALIH POSLJEDICA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
2.	3.	4.	5.	6.
RUŠENJE	Poplave mogu prouzrokovati opasnost po ljude i materijalna dobra.	- Nadležna komisija za procjenu šteta vrše pregled poplavljenog područja, prikupljaju podatke i utvrđuju obim posljedica koje su nastale djelovanjem poplava na ljude, stambene i druge zgrade i objekte na pogodnom području, poljoprivredno zemljište i dr. materijalna dobra.	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu.	Općinsko štab CZ,
	a. Ljudske žrtve, povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi.	- Ukoliko se procijeni da je to potrebno, stručni organi i institucije iz oblasti poljoprivrede i zdravstva vrše procjenu, odnosno potrebna stručna mjerenja kontaminacije zagađenosti poljoprivrednog zemljišta polutantima i drugim štetnim materijama i predlažu odgovarajuće mjere za sanaciju, - utvrđuju stanje plodnosti zemljišta i planiraju mjere za uređenje i ponovno zasijavanje poljoprivrednog zemljišta odgovarajućim kulturama i sl.	Povjerenici civilne zaštite na ugroženom području.	Kantonalna uprava civilne zaštite,
	b. Gubitak poljoprivrednih kultura i drugih prinosa.		Služba za vodosnabdijevanje i čistoću	Nadležna kantonalna Ministarstva,
	c. Zamučivanje izvorišta i vode za piće.		Elektroprivreda BiH,	Humanitarne Organizacije
	d. Pojave erozija zemljišta (klizišta, odronavanje i sl.).		Crveni križ Donji Vakuf,	
	e. Nestajanja poljoprivrednih proizvoda i namirnica bilnog podrijetla koja prouzrokuje nedostatak hrane za ishranu ljudi i životinja		Općinska komisija za procjenu štete	
	f. i druge posljedice po ljude, materijalna dobra i okoliš.			

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

IV – 6. ZAŠTITA I SPAŠAVANJE OD POŽARA

Polazeći od činjenice koja je utvrđena u Procjeni ugroženosti općine Donji Vakuf da su se veliki požari u Općini, do sada uglavnom pojavljivali u okolnostima prirodne nesreće – suša, odnosno kao posljedica tehničko – tehnoloških nesreća, razmatramo prirodu navedenih opasnosti kao i opasnost od prirodne nesreće – potresa, koja indirektno može izazvati pojavu požara.

1 Opasnosti od velikih požara na otvorenom prostoru – u šumama i na šumskom zemljištu

U Procjeni ugroženosti općine Donji Vakuf, utvrđeno je, da se među ključne opasnosti za područje Općine i opasnost od većih šumskih požara u ljetnim mjesecima. Požar je pojava - opasnost koja se javlja skoro svake godine. S tim u vezi, treba napomenuti sljedeće:

Stepen opasnosti od požara u šumama i na šumskom zemljištu zavisi od vrste šume, gustine i starosti šume, veličine šumskog kompleksa, klimatskih odnosno vremenskih prilika (suša, visoke temperature, vjetar), kao i od konfiguracije terena.

Opasnosti od požara na otvorenom prostoru najčešće dolaze do izražaja u periodu listanja šuma i u doba velikih vrućina (suša), a najčešće ih uzrokuje čovjek svojim neodgovornim ponašanjem, neznanjem odnosno neadekvatnim sprovođenjem propisanih mjera zaštite od požara u navedenim prirodnim okolnostima pri obavljanju različitih radova u šumama, na izletištim, kampovima i dr.

Požari u šumama i na šumskom zemljištu u većini slučajeva se pojavljuju tako da se kasno primjete, odnosno primjete se onda kada ih je zbog velikog obima i intenziteta, te vremenskih prilika i nepristupačnosti terena, veoma teško staviti pod kontrolu ili ugasiti.

Otežavajuće okolnosti u suzbijanju i gašenju šumskih požara na području općine Donji Vakuf su sljedeće:

- a. Nedostatak odgovarajućih planova (operativnih) za kontrolu teritorije i nosoca gašenja početnih požara;
- b. Nekoordinirano djelovanje i nedovoljan nivo saradnje u planiranju i sprovođenju zaštite od požara između nosioca zaštite od požara;
- c. Nepristupačnost požarištu usljed kontaminiranosti terena minama;
- d. Nedovoljan broj profesionalnih vatrogasnih snaga, neadekvatna kadrovska popunjenost, neadekvatna opremljenost tj. zastarjelosti i nedostatak materijalno-tehničkih sredstava za gašenje požara;
- e. Nepostojanje osposobljenih i opremljenih zračnih snaga za gašenje požara otvorenog prostora kao podrška vatrogasnim snagama na zemlji;

2 Opasnosti od velikih požara usljed tehničko – tehnoloških nesreća u objektima, pogonima, postrojenjima, transportnim sredstvima;

U sklopu većine tehničko – tehnoloških procesa u industrijskim, privrednim, transportnim i drugim djelatnostima, prisutne su požarno opasne materije u čvrstom, tekućem ili plinovitom stanju koje pod određenim uslovima i u prisustvu izvora paljenja mogu izazvati nastajanje požara odnosno eksplozija. Stepenn njihove opasnosti zavisi od fizičko – kemijskih karakteristika, prisutne količine i uslova u kojima se koriste. S tim u vezi, možemo reći da su opasnosti od

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

pojave velikih požara i eksplozija i drugih akcidentnih situacija najizraženije u objektima, pogonima i postrojenjima ili transportnim sredstvima u kojima se proizvode, skladište, upotrebljavaju, prerađuju, eksploatišu, prodaju, transportuju ili distribuiraju zapaljive, eksplozivne i druge opasne materije.

Uzroci nastanka požara ili eksplozije na mjestima ugroženim prisustvom navedenih materija mogu biti različiti i praktično ih je nemoguće u potpunosti eliminisati, a općenito možemo reći da su najčešće u vezi sa:

- građevinskim nedostacima (nepravilan izbor primjenjenih građevinskih materijala - neodgovarajuća vatrootpornost odabranih materijala ili elementa građevinskih konstrukcija, nedovoljna izolacija dimovodnih kanala i dr.),

- tehničko - tehnološkim nedostacima (greške ili kvarovi na postrojenjima, instalacijama i uređajima uslijed nepropisnog rukovanja, održavanja i remonta; nepropisno rukovanje sa zapaljivim i eksplozivnim materijama, nepropisno skladištenje, nepropisno obavljanje radova zavarivanja, rezanja, lemljenja i drugih radova u kojima se koriste uređaji sa otvorenim plamenom, koji varnice i sl.).

- aktivnostima ljudi - neupućenost, neznanje, nemar ili nepažnja u sprovođenju propisanih mjera zaštite od požara pri obavljanju poslova i radnih zadataka na mjestima ugroženim od prisustva zapaljivih materija ili eksplozivnih smjesa.

3. Opasnosti od velikih požara usljed pojave potresa:

Potres je prirodna pojava koja indirektno može izazvati velike požare odnosno eksplozije: usljed kidanja električnih instalacija, razaranja dimovodnih kanala ili drugih uređaja u kojima se odvijaju procesi sagorjevanja, oštećenja i pucanja gasnih instalacija, posuda pod pritiskom, pri čemu, dolazi do paljenja okolnog zapaljivog materijala odnosno pojave eksplozija.

Uzimajući u obzir naprijed navedene opasnosti (uzroke) od pojave požara, možemo zaključiti da je mogućnosti pojave požara odnosno tehničko - tehnoloških nesreća, prisutna na gotovo cijelom području Općine.

Na osnovu naprijed navedenih činjenica utvrđenih u Procjeni ugroženosti, pristupa se izradi Plana zaštite i spašavanja od požara u općini, u tri faze:

Za I - fazu preventivne zaštite, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti zaštite od požara i eksplozija čijim preduzimanjem se sprječavaju ili ublažavaju posljedice takvog djelovanja na otvorenom prostoru, objektima, pogonima i postrojenjima koja mogu biti zahvaćena tim djelovanjem. Preventivne mjere i aktivnost zaštite od požara i eksplozija propisane su važećom zakonskom regulativom i podzakonskim propisima iz oblasti zaštite od požara, oblasti šumarstva, te drugim propisima (iz oblasti prostornog uređenja, zaštite okoliša, unutarnjih poslova, prometa i komunikacija i dr.)

Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu («Službene novine SBK», br. 15/12) određeno je da materija zaštite od požara i vatrogastva čini sastavni dio sistema zaštite i spašavanja, koji je regulisan Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća («Službene novine Federacije BiH», br. 39/03, 22/06 i 43/10), koji je jedinstven na području cijele Federacije BiH.

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Za II - fazu spašavanja, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti koje podrazumjevaju neposredno spašavanje i zaštitu ljudi i materijalnih dobara u vrijeme djelovanja velikih požara na otvorenom prostoru, odnosno tehničko – tehnološke ili druge nesreće – požar ili eksplozija, što podrazumjeva vremenski period od početka do završetka djelovanja navedene tehničko – tehnološke ili druge nesreće,

Za III - fazu otklanjanja nastalih posljedica, u kojoj se utvrđuju one mjere i aktivnosti koje se ostavaruju poslije prestanka djelovanja tehničko – tehnološke ili druge nesreće – požara i traju dok se u cjelini ne saniraju sve posljedice koje su nastale djelovanjem požara ili eksplozija, odnosno dok se ne obezbjeđe osnovni uvjeti za život i rad na području pogođenom požarom ili eksplozijom.

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 6

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
POŽAR I EKSPLOZIJA	Veliki požari na objektima i otvorenom prostoru mogu ozbiljno ugroziti ljude, životinje i materijalna dobra i izazvati: a. Gubitak ljudskih života, b. Povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi (opekolone, trovanje dimom i drugim otrovnim materijama, prelomi i druge vrste lakših i težih povreda), c. Velike štete na materijalnim dobrima uslijed razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja, transportnih sredstava, d. Oštećenje prirodnih resursa i okoliša, a posebno uništavanje bio – mase koja se nakon toga duži niz godina ne može obnoviti i dostići dimenzije pogodne za daljnju uporabu u preradi, e. Devastaciju velikih šumskih površina odnosno uništavanje šumskog bogatstva, f. Uništavanje, ili oštećivanje zaštićenih prirodnih područja, nacionalnih parkova, spomenika prirode, zaštićenih pejzaža, g. Uništavanje ili oštećivanje prebivališta ili staništa	U fazi preventivne zaštite s ciljem sprječavanja pojave požara odnosno smanjenja posljedica požara, poduzimaju se sljedeće mjere: • Normativno – pravne mjere u oblasti zaštite od požara i vatrogastva: - Potrebno je donijeti-uskladiti Općinski plan zaštite od požara i osigurati njegovu realizaciju; - Nositelji izrade odgovarajućih podzakonskih propisa iz oblasti zaštite od požara, obavezno se konsultiraju sa odgovarajućim stručnim organizacijama i primjenjuju evropske standarde u skladu sa međunarodnim principima harmonizacije tehničkog zakonodavstva; - Organi uprave i druge institucije, javna preduzeća općine kroz proračune i na drugi način obezbjeđuju finansijska sredstva za organizaciju i sprovođenje preventivnih mjera zaštite od požara, u skladu sa važećom zakonskom regulativom iz ove oblasti; • Mjere u oblasti prostornog uređenja, okoliša i turizma: - Pri izradi dokumenata prostornog uređenja Općine predviđa propisima utvrđene prostorne i tehničke mjere zaštite od požara (uslove za efikasno spašavanje ljudi i materijalnih dobara, razmake i protivpožarnu udaljenost između objekata, saobraćajne i manipulative površine za vatrogasna vozila, izvođe za snabijevanje vodom za potrebe gašenja požara i dr.); - Pri projektovanju građevina od značaja za općinu predviđaju odgovarajući obim i vrstu mjera zaštite od požara u investiciono – tehničkoj dokumentaciji; - U toku izgradnje građevina iz prethodnog stava i ugradnje instalacija, priključaka, opreme, uređaja, postrojenja i dr., izvođači radova primjenjuju (izvođe) sve projektovane mjere zaštite i obezbjeđuju njihovu funkcionalnost;	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Služba za privredu, finansije i inspekcijski nadzor, Služba civilne zaštite za zaštitu od požara SPD „Srednjobosanske šume“ Donji Vakuf Povjerenici civilne zaštite,	Nadležna kantonalna tijela uprave iz predmetnih oblasti Kantonalna uprava za civilnu zaštitu Kantonalna uprava za šumarstvo

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

PRIRODNA NESREĆA		I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA			DOKUMENT BROJ: IV – 6	
Vrsta	Posljedice	Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik		
1.	2.	3.	4.	5.		
POŽAR I EKSPLOZIJA	Veliki požari na objektima i otvorenom prostoru mogu ozbiljno ugroziti ljude, životinje i materijalna dobra i izazvati:	- U saradnji sa Kantonalnom upravom za civilnu zaštitu i drugim stručnim institucijama iz oblasti zaštite od požara provode aktivnosti na intenziviranju izdavačke djelatnosti u ovoj oblasti (izdavanje naučno – stručnih časopisa, knjiga, brošura itd.). - U saradnji sa Kantonalnom upravom za civilnu zaštitu programiraju obrazovne aktivnosti građana putem medija, štampe i na druge načine, s ciljem unaprijeđenja protivpožarne bezbjednosne kulture građana posebno u periodima kada su pojačane opasnosti od požara na otvorenom prostoru - u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu i sl. • Mjere u oblasti energetike, rudarstva i industrije u objektima, pogonima i postrojenjima kojima su opasnosti od požara odnosno eksplozija najizraženiji - Vlasnici odnosno korisnici elektroenergetskih postrojenja za prenos, distribuciju i korištenje električne energije, transport i distribuciju plina, skaldističenje i promet nafte i naftnih derivata, proizvodnju, preradu ili primjenu zapaljivih i eksplozivnih materija itd., primjenjuju tehničke propise, upustva i standarde koji rješavaju konkretne tehničke uslove pri projektovanju, izgradnji i održavanju ovih objekata, pogona i postrojenja u funkciji zaštite od požara. • Mjere u oblasti unutarinih poslova - Osigurava primjenu važećih zakonskih i podzakonskih propisa iz oblasti prijevoza opasnih materija (domaći propisi, Evropski sporazum o međunarodnom prevozu opasnih materija u cestovnom saobraćaju – ADR propisi), od strane svih učesnika u transportnom postupku, od proizvođača opasne materije, preko pošiljaoca i primaoca, do samog prevoznika opasnih materija i vozila kojim se iste transportuju.	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Služba za privredu, finansije i inspekcijски nadzor, Služba civilne zaštite za zaštitu od požara ŠPD „Srednjobosanske šume“ Donji Vakuf Povjerenici civilne zaštite,	Nadležna kantonalna tijela uprave iz predmetnih oblasti Kantonalna uprava za civilnu zaštitu Kantonalna uprava za šumarstvo		
	a. Gubitak ljudskih života,					
	b. Povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi (opekotine, trovanje dimom i drugim otrovnim materijama, prelomi i druge vrste lakših i težih povreda),					
	c. Velike štete na materijalnim dobrima uslijed razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja, transportnih sredstava,					
	d. Oštećenje prirodnih resursa i okoliša, a posebno uništavanje bio – mase kaja se nakon toga duži niz godina ne može obnoviti i dostići dimenzije pogodne za daljnju uporabu u preradi,					
	e. Devastaciju velikih šumskih površina odnosno uništavanje šumskog bogatstva,					
	f. Uništavanje, ili oštećivanje zaštićenih prirodnih područja, nacionalnih parkova, spomenika prirode, zaštićenih pejzaža,					
	g. Uništavanje ili oštećivanje prebivališta ili staništa divljih životinja i biljaka,					

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 6

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
POŽAR I EKSPLOZIJA	Veliki požari na objektima i otvorenom prostoru mogu ozbiljno ugroziti ljude, životinje i materijalna dobra i izazvati:	- U saradnji sa Kantonalnom upravom za civilnu zaštitu i drugim stručnim institucijama iz oblasti zaštite od požara provode aktivnosti na intenziviranju izdavačke djelatnosti u ovoj oblasti (izdavanje naučno – stručnih časopisa, knjiga, brošura itd.). - Provodi inspeksijski nadzor iz svoje nadležnosti. • Mjere koje sprovodi Kantonalna direkcija za ceste - Obezbeđuje sigurnost cestovnog i željezničkog prometa - Obezbeđuju održavanje cestovnog pojasa, pojasa uz pruge odnosno ispod trasa elektroenergetskih vodova koji su locirani na šumskom području ili se nalaze u neposrednoj blizini šuma, putem pravnih lica koja imaju obavezu održavanja javnih puteva, željezničkih pruga, elektroenergetskih objekata. • Mjere koje sprovodi nadležni inspeksijski organi - Inspekcija iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva (MUP i KUCZ) - Šumarske inspekcije - Tehničke inspekcije - Navedene inspekcije kroz pojačani inspeksijski nadzor osiguravaju, da općinski organi uprave, upravne organizacije, institucije, pravne osobe, odnosno vlasnici ili korisnici objekata, pogona i postrojenja, transportnih sredstva, šuma i šumskog zemljišta, poljoprivrednog zemljišta, zaštićenih područja prirode, kulturno povijesnog naslijeđa i dr., na području općine, prilikom projektovanja, izgradnje, održavanja, korištenja navedenih objekata i prostora provode sve zakonom utvrđene preventivne mjere i aktivnosti zaštite od požara i eksplozija. • Mjere organizovanja, opremanja i obučavanja snaga za gašenje požara	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu. Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove. Služba za privredu, finansije i inspeksijski nadzor. Služba civilne zaštite za zaštitu od požara ŠPD „Srednjobosanske šume“ Donji Vakuf Povjerenici civilne zaštite.	Nadležna kantonalna tijela uprave iz predmetnih oblasti Kantonalna uprava za civilnu zaštitu Kantonalna uprava za šumarstvo
	a. Gubitak ljudskih života,			
	b. Povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi (opekotine, trovanje dimom i drugim otrovnim materijama, prelomi i druge vrste lakših i težih povreda),			
	c. Velike štete na materijalnim dobrima usljed razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja, transportnih sredstava,			
	d. Oštećenje prirodnih resursa i okoliša, a posebno uništavanje bio – mase kaja se nakon toga duži niz godina ne može obnoviti i dostići dimenzije pogodne za daljnju uporabu u preradi,			
	e. Devastaciju velikih šumskih površina odnosno uništavanje šumskog bogatstva,			
	f. Uništavanje, ili oštećivanje zaštićenih prirodnih područja, nacionalnih parkova, spomenika prirode, zaštićenih pejzaža,,			
	g. Velike materijalne štete i dr.			

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 6

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
POŽAR I EKSPLOZIJA	Poseban zadatak u prevenciji u ovoj oblasti je realizacija akcionog plana iz Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara. (u periodu 2008 - 2012. g.) a. Donošenje programa razvoja zaštite i spašavanja za naredni mandadni period b. Opremanje i obučavanje vatrogasnih snaga u općini c. U oblasti zaštite šuma od požara: - Izrada projekta zaštite šuma (pošumljavanja, popunjavanja, njege podignutih nasada radi prevencije odronjavanja, klizanja tla i biološke regulacije vodnog režima – sprječavanje brzog oticanja površinskih voda, izgradnja novih projsjeka i održavanje postojećih.	- Mjere organizovanja, opremanja i obučavanja snaga za gašenje požara - Opcionska služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu izrađuje razvojni plan i pristupa organizovanom planiranju, opremanju i obučavanju vatrogasnih jedinica u općini na način da se zadovolji: - potpuna pokrivenost cijelog područja općine; - mogućnost gašenja šumskih požara i požara na otvorenom prostoru; - zahtjeve specifičnih vatrogasnih intervencija u objektima stambene i industrijske izgradnje, kao i na prostorima i lokalitetima zaštićenog prirodnog i kulturno – historijskog naslijeđa; - potrebe vatrogasnih intervencija u cestovnom prometu; - potrebe efikasnog spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijama; - uslove da vatrogastvo u cjelini, odnosno vatrogasne snage postanu jedan od najvažnijih resursa, za izvođenje intervencija spašavanja ljudi i materijalnih dobara u svim prirodnim i drugim nesrećama; - Općinski operativni centar izrađuje jedinstvenu bazu podataka svih pravnih lica od značaja za općinu: - Koja se bave upotrebom, proizvodnjom, preradom, skladištenjem, prodajom, eksploatacijom, transportom, distribucijom i drugim djelatnostima u vezi sa opasnim materijama u čvrstom, tekućem ili plinovitom stanju, koje se pod određenim uslovima mogu zapaliti ili eksplodirati na području općine, koje imaju izrađene i donešene planove zaštite od požara i koja imaju zaposlenu odgovornu osobu ili službu za zaštitu od požara.	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Služba za privredu, finansije i inspekcijiski nadzor, Služba civilne zaštite za zaštitu od požara ŠPD „Srednjobosanske šume“ Donji Vakuf Povjerenici civilne zaštite,	Nadležna kantonalna tijela uprave iz predmetnih oblasti Kantonalna uprava za civilnu zaštitu Kantonalna uprava za šumarstvo

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 6

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
POŽAR I EKSPLOZIJA		- Koja se bave upotrebom, proizvodnjom, preradom, skladištenjem, prodajom, eksploatacijom, transportom, distribucijom i drugim djelatnostima u vezi sa opasnim materijama u čvrstom, tekućem ili plinovitom stanju, koje se pod određenim uslovima mogu zapaliti ili eksplodirati na području općine, koje imaju izrađene i donešene planove zaštite od požara i koja imaju zaposleni odgovornu osobu ili službu za zaštitu od požara; - Koja su kadrovski i tehnički osposobljena za intervencije u slučaju akcidenta pri prevozu opasnih materija, za potrebe neutralisanja štetnih osobina određene opasne materije po ljude i okoliš i drugih predviđenih aktivnosti u tim situacijama; - Javnih poduzeća zaduženih za kontrolu funkcionalnosti gradske (ulične) hidrantske mreže na području općine; - Vatrogasnih jedinica (profesionalnih i dobrovoljnih, kao i vatrogasnih jedinica u pravim licima) na području općine sa iskazanim kadrovskim i materijalno - tehničkim resursima; - Svih nosioca prava upravljanja šumama i šumskim zemljištem u općini koji su: donijeli planove zaštite šuma od požara; - Zahijevje specifičnih vatrogasnih intervencija u objektima stambene i industrijske izgradnje, kao i na prostorima i lokalitetima zaštićenog prirodnog i kulturno –historijskog naslijeđa; - Potrebe vatrogasnih intervencija u cestovnom prometu; - Potrebe efikasnog spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijama; - Uslove da vatrogastvo u cjelini, odnosno vatrogasne snage postanu jedan od najvažnijih resursa, za izvođenje intervencija spašavanja ljudi i materijalnih dobara u svim prirodnim i drugim nesrećama;	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Služba za privredu, finansije i inspekcijski nadzor, Služba civilne zaštite za zaštitu od požara ŠPD „Srednjobosanske šume“ Donji Vakuf Povjerenici civilne zaštite,	Nadležna kantonalna tijela uprave iz predmetnih oblasti Kantonalna uprava za civilnu zaštitu Kantonalna uprava za šumarstvo

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 6

II - FAZA SPAŠAVANJA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
POŽAR I EKSPLOZIJA	Veliki požari na objektima i otvorenom prostoru mogu ozbiljno ugroziti ljude, životinje i materijalna dobra i izazvati:	U slučaju požara velikih razmjera na području općine, kada općinski načelnik donese odluku o proglašenju stanja prirodne i druge nesreće – požara na svom području, aktivira se: - Općinski štab civilne zaštite koji analizira stanje na ugroženom području; - Slavlaju u stanje pripravnosti za djelovanje i postupanje po naredbi Općinskog štaba civilne zaštite: - Pravne osobe i udruženja građana koja su proglašena od interesa u oblasti zaštite i spašavanja od požara i eksplozija; - Policijske snage općine koje poduzimaju odgovarajuće mjere iz svoje nadležnosti na ugroženom području (zaštite imovine, osigurana javnog reda i mira i druge mjere); - Lokalna Radio – televizija Donji Vakuf; U fazi spašavanja, nakon što općinski načelnik svojim odlukom proglasi stanje prirodne i druge nesreće – požara na području općine i sadržaj tog akta saopći građanstvu putem medija, Općinski štab civilne zaštite postupa u skladu sa svojim nadležnostima na sljedeći način: - Donosi naredbu o angažiranju snaga i sredstava civilne zaštite u skladu sa utvrđenom procedurom rada za djelovanje svake od navedenih snaga; - Određeni član štaba koji je zadužen za mjere zaštite i spašavanja iz oblasti zaštite od požara, će pratiti realizaciju naredenih mjera i zadataka od strane angažiranih snaga i sredstava na ugroženom području; - Naredba Općinskog štaba za angažiranje snaga i sredstava spašavanja, dostavlja se rukovodiocima pravnih lica koji zatim postupaju na nač in predviđen procedurom rada za djelovanje službi.	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Služba za privredu, finansije i inspekcijiski nadzor, Služba civilne zaštite za zaštitu od požara ŠPD „Srednjobosanske šume“ Donji Vakuf Povjerenici civilne zaštite,	Nadležna kantonalna tijela uprave iz predmetnih oblasti Kantonalna uprava za civilnu zaštitu Kantonalna uprava za šumarstvo
	a. Gubitak ljudskih života,			
	b. Povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi (opekotine, trovanje dimom i drugim otrovnim materijama, prelomi i druge vrste lakših i težih povreda),			
	c. Velike štete na materijalnim dobrima usljed razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja, transportnih sredstava,			
	d. Oštećenje prirodnih resursa i okoliša, a posebno uništavanje bio – mase kaja se nakon toga duži niz godina ne može obnoviti i dostići dimenzije pogodne za daljnju uporabu u preradi,			
	e. Devastaciju velikih šumskih površina odnosno uništavanje šumskog bogatstva,			
	f. Uništavanje, ili oštećivanje zaštićenih prirodnih područja, nacionalnih parkova, spomenika prirode, zaštićenih pejzaža,			
	g. Uništavanje ili oštećivanje prebivališta ili staništa divljih životinja i biljaka,			
	h. Velike materijalne štete i dr			

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 6

II - FAZA SPAŠAVANJA

PRIRODNE NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
POŽAR I EKSPLOZIJA	Veliki požari na objektima i otvorenom prostoru mogu ozbiljno ugroziti ljude, životinje i materijalna dobra i izazvati:	Naredba Općinskog štaba za angažiranje snaga i sredstava spašavanja, dostavlja se rukovodiocima pravnih lica koji zatim postupaju na način predviđen procedurom rada za djelovanje službi Zaduženi član Općinskog štaba civilne zaštite, putem sredstava veze provjerava da li je rukovodilac odgovarajući službe dobio naredbu i da li je poduzeo mjere za angažiranje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje kako je to utvrđeno u naredbi i traži da ga o tome dodatno informiše (u skladu sa utvrđenim vremenom u naredbi) Po dolasku snaga zaštite i spašavanja na mjesto prirodne ili druge neregde, traži od odgovornog rukovodioca snaga ili jedinice zaštite i spašavanja: - Informacije o zatečenom stanju na opožarenom području (kakav je obim i intenzitet posljedica po ljude, materijalna dobra i sl.); - Informacije o posebnim okolnostima ili opasnostima (da li je prisutna opasnost za učesnike spašavanja, od eksplozije, po okoliš, od rušenja, ugrožena materijalna dobra velike vrijednosti i dr.); - Realnu procjenu i ocjenu trenutnog stanja; - Preduzetim mjerama na angažiranju opštinske vatrogasne jedinice, u pravnim licima, na izvršavanju zadataka zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na opožarenom području, uz davanje podataka o snagama u ljudstvu i sredstvima koja su angažirana na zaštiti i spašavanju; - Uključenim drugim snagama i sredstvima koji su stavljeni u funkciju zaštite i spašavanja na ugroženom području - višenamjenske ekipe, policijske snage, javna komunalna poduzeća i dr); - Preduzetim mjerama spašavanja i evakuacije ljudi i materijalnih dobara, sa opožarenog područja na neugroženo područje.	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Služba za privredu, finansije i inspekcijски nadzor, Služba civilne zaštite za zaštitu od požara ŠPD „Srednjobosanske šume“ Donji Vakuf Povjerenici civilne zaštite,	Nadležna kantonalna tijela uprave iz predmetnih oblasti Kantonalna uprava za civilnu zaštitu Kantonalna uprava za šumarstvo
	a. Gubitak ljudskih života,			
	b. Povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi (opekotine, trovanje dimom i drugim otrovnim materijama, prelomi i druge vrste lakših i težih povreda),			
	c. Velike štete na materijalnim dobrima usljed razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja, transportnih sredstava,			
	d. Oštećenje prirodnih resursa i okoliša, a posebno uništavanje bio – mase kaja se nakon toga duži niz godina ne može obnoviti i dostići dimenzije pogodne za daljnju uporabu u preradi,			
	e. Devastaciju velikih šumskih površina odnosno uništavanje šumskog bogatstva,			
	f. Uništavanje, ili oštećivanje zaštićenih prirodnih područja, nacionalnih parkova, spomenika prirode, zaštićenih pejzaža,			
	g. Velike materijalne štete i dr			

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 6

II - FAZA SPAŠAVANJA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
POŽAR I EKSPLOZIJA	Veliki požari na objektima i otvorenom prostoru mogu ozbiljno ugroziti ljude, životinje i materijalna dobra i izazvati:	- Preduzetim mjerama povećanog nadzora otvorenog prostora šuma, šumskog i poljoprivrednog zemljišta na okolnom području. - Preduzetim mjerama na uklanjanju opasnih i zapaljivih materija iz potencijalno ugroženog područja koje mogu biti zahvaćene požarom. - Preduzetim mjerama na blagovremenom informisanju stanovništva ugroženog područja kako bi se izbjeglo stanje stvaranja panike i olakšalo provođenje potrebnih mjera zaštite i spašavanja i dr. - Općinski štab civilne zaštite rješava sva pitanja koja se pojave u vezi sa angažovanjem snaga i sredstava civilne zaštite i provođenja mjera zaštite i spašavanja i samozaštite građana. - Upućivanje zahtjeva za pružanje pomoći u zračnim i drugim snagama Bosne i Hercegovine i od susjednih država. - U slučaju kada snage i sredstva civilne zaštite nisu dovoljne da efikasno i blagovremeno obezbijede lokalizovanje i gašenje požara, spašavanje, evakuaciju, zbrinjavanje i smještaj ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara, Općinski štab upućuje Kantonalnom štabu civilne zaštite putem KUCZ zahtjev za angažiranje dodatnih snaga i sredstava. - Oružanih snaga BiH (inžinjerskih, zračnih i dr.) posredstvom Ministarstvu odbrane BiH. - Kantonalnih snaga i sredstava, kao i snaga i sredstava susjednih općina. - Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske Nakon proglašenja prestanka prirodne i druge nesreće – požara na području Općine, u fazi otklanjanja nastalih posljedica, preduzimaju se aktivnosti na stvaranju uslova za normalizaciju života na ugroženom području. - Nadležni organi ministarstva unutarnjih poslova osiguravaju opožareno područje – lokalitet požara, za potrebe vještačenja nađenih tragova i utvrđivanja uzroka požara odnosno i provođenja istražnih radnji.	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu. Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove. Služba za privredu, finansije i inspekcijски nadzor, Služba civilne zaštite za zaštitu od požara SPD „Srednjobosanske šume“ Donji Vakuf Povjerenici civilne zaštite,	Nadležna kantonalna tijela uprave iz predmetnih oblasti Kantonalna uprava za civilnu zaštitu Kantonalna uprava za šumarstvo
	a. Gubitak ljudskih života.			
	b. Povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi (opekotine, trovanje dimom i drugim otrovnim materijama, prelomi i druge vrste lakših i težih povreda).			
	c. Velike štete na materijalnim dobrima usljed razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja, transportnih sredstava, Oštećenje prirodnih resursa i okoliša, a posebno uništavanje bio – mase koja se nakon toga duži niz godina ne može obnoviti i dostići dimenzije pogodne za daljnju uporabu u preradi.			
	e. Devastaciju velikih šumskih površina odnosno uništavanje šumskog bogatstva.			
	f. Uništavanje, ili oštećivanje zaštićenih prirodnih područja, nacionalnih parkova, spomenika prirode, zaštićenih pejzaža,			
	g. Uništavanje ili oštećivanje prebivališta ili staništa divljih životinja i biljaka.			
	h. Velike materijalne štete i dr			

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 6

III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
POŽAR I EKSPLOZIJA	Veliki požari na objektima i otvorenom prostoru mogu ozbiljno ugroziti ljude, životinje i materijalna dobra i izazvati:	- Resorna ministarstva, institucije, privredna društava i druga pravna lica iz različitih oblasti u saradnji sa građanima i u koordinaciji sa kantonalnim i općinskim strukturama civilne zaštite organizuju i preduzimaju sljedeće mjere: - Privredna društava i druga pravna lica koja obavljaju djelatnosti iz oblasti snabdijevanja namjernicama, robama široke potrošnje vrše snabdijevanje stanovništva potrebnim namjernicama i drugim sredstvima radi preživljavanja i pružanje pomoći u saniranju posljedica; - Javne ustanove, pravna lica, domovi zdravlja i druge institucije, koje obavljaju djelatnosti iz oblasti zdravstva i opskrbe lijekovima organizirano vrši pružanje zdravstvene njege povrijeđenim i oboljelim ljudima; - Nadležni organi i pravna lica koje obavljaju djelatnosti iz oblasti stambenih i komunalnih poslova, građevinarstva i sl. organiziraju aktivnosti na stvaranju smještajnih, stambenih i drugih uslova za život ljudi na pogođenom području i utvrđuju potrebne kapacitete za zbrinjavanje povrijeđenih ljudi; - Resorna ministarstva iz oblasti šumarstva izrađuju planove za pošumljavanje opožarenih površina i dr. aktivnosti shodno stanju na ugroženom području; - Nadležni organi, privredna društva i pravna lica iz oblasti elektroprivrede, vodoprivrede i sl. obavljaju pregled i utvrđivanje stanja svojih instalacija, kao i opravke i otklanjanje kvarova u cilju uspostavljanja normalnog snabdijevanja stanovništva vodom, električnom energijom i sl.;	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Služba za privredu, finansije i inspekcijски nadzor, Služba civilne zaštite za zaštitu od požara Povjerenici civilne zaštite, Općinska komisija za procjenu štete	Općinski štab CZ Nadležna kantonalna tijela uprave iz predmetnih oblasti Kantonalna uprava za civilnu zaštitu Kantonalna uprava za šumarstvo Nadležne kantonalne inspekcije
	a. Gubitak ljudskih života,			
	b. Povrede i ugrožavanje zdravlja ljudi (opekotine, trovanje dimom i drugim otrovnim materijama, prelomi i druge vrste lakših i težih povreda),			
	c. Velike štete na materijalnim dobrima usljed razaranja, uništenja ili oštećenja infrastrukture, objekata, pogona, postrojenja, transportnih sredstava,			
	d. Oštećenje prirodnih resursa i okoliša, a posebno uništavanje bio – mase koja se nakon toga duži niz godina ne može obnoviti i dostići dimenzije pogodne za dalju uporabu u preradi,			
	e. Devastaciju velikih šumskih površina odnosno uništavanje šumskog bogatstva,			
	f. Uništavanje, ili oštećivanje zaštićenih prirodnih područja, nacionalnih parkova, spomenika prirode, zaštićenih pejzaža,			
	g. Uništavanje ili oštećivanje prebivališta ili staništa divljih životinja i biljaka,			
	h. Velike materijalne štete i dr.			

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

IV – 7. ZAŠTITA I SPAŠAVANJE OD NEEKSPLODIRANIH UBOJNIH SREDSTAVA (NUS)

Područje Općine je pored ostalog, ugroženo je i od neeksplodiranih ubojnih sredstava (NUS) i minskih polja, što može prouzrokovati, opasnost po živote i zdravlje ljudi u slučaju nastanka nekontroliranih eksplozija kao i ekološke posljedice.

U cilju smanjenja ugroženosti života i zdravlja ljudi i zaštite životne sredine u cjelini od NUS-a, odnosno nesreća izrađuje se Plan zaštite i spašavanja od NUS-a u tri faze, i to:

Za I – fazu preventivne zaštite određuju se one mjere koje podrazumjevaju sprječavanje i lokaliziranje pojava nekontroliranih eksplozija, s ciljem smanjenja šteta, odnosno smanjenja opasnosti po živote ljudi, i materijalnih dobara. Iz tog razloga, utvrđuju se područja općine koja su zahvaćena opasnostima od NUS-a i mina.

Pored toga, potrebno je da nadležni organi u Bosni i Hercegovini i Federaciji BiH, Kantonu i općinama svako iz svoje nadležnosti redovno i blagovremeno vrše:

- Izmjene i dopune postojećih zakonskih i podzakonskih akata koji regulišu oblast uklanjanja mina i NUS-a,
- Nabavke sredstava i opreme za provođenje lične zaštite zaposlenika koji se bave uklanjanjem NUS-a i deminiranjem u skladu sa Odlukom o vrsti i minimalnim količinama sredstava potrebnih za provođenje lične zaštite zaposlenika u poslovima uklanjanja NUS-a i deminiranja („Zakon o deminiranju u Bosni i Hercegovini Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 5/02), i Standardnih operativnih procedura Federalne uprave civilne zaštite koje se odnose na deminiranje i uklanjanje NUS-a.
- Pripremu i izradu baze podataka o potrebi sklonišnog prostora radi eventualnog sklanjanja i zaštite ljudi i materijalnih dobara od nekontroliranih eksplozija,
- Pojačan inspekcijski nadzor u pravnim licima koja se bave proizvodnjom, skladištenjem, odlaganjem i prevozom opasnih eksplozivnih materija, radi otklanjanja slabosti i nedostataka u proizvodnji eksplozivnih materija, čime se doprinosi sprječavanju incidentnih situacija i nesreća većih razmjera.
- Potrebno je blagovremeno, uz saradnju sa BH MAC-om, izvršiti obilježavanje i ograđivanje minskih polja u područjima koja su ugrožena od eventualnih prirodnih i drugih nesreća.
- Upozoravanje stanovništva o opasnostima od mina i NUS-a koje u lokalnim zajednicama vrše općinske službe civilne zaštite, u kantonima kantonalne uprave civilne zaštite i u Federaciji BiH Federalna uprava civilne zaštite putem programa upozoravanja na opasnost od mina, odnosno putem radija i TV-a ili na drugi način.

Kroz ovu fazu ostvaruje se i puna saradnja sa nadležnim državnim, federalnim i kantonalnim organima iz oblasti: deminiranja, zdravstva, okoliša, industrije, prostornog uređenja, poljoprivrede, unutarnjih poslova, šumarstva i vodoprivrede, kao i institucijama iz oblasti obrazovanja, nauke dr.

Radi lakšeg otkrivanja i utvrđivanja stepena kontaminiranosti minama i NUS-om, u skladu sa razvojnim planovima vrše se pripreme i nabavka savremenih sredstava i opreme za otkrivanje i uništavanje mina i NUS-a i vrši osposobljavanje lica za rad na tim sredstvima i opremi. Pored toga, vrši se osposobljavanje lica za rad i rukovanje minsko eksplozivnim sredstvima za utvrđivanje značajnih pokazatelja zagađenosti zemljišta minama i NUS-om

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

Za II – fazu - spašavanja određuju se mjere zaštite i spašavanja koje podrazumjevaju neposredno spašavanje ugroženih ljudi i materijalnih dobara i vrši uticaj na smanjenje, odnosno sprječavanje širenja posljedica izazvanih minama i NUS-om i to kroz:

- Angažiranje Štabova civilne zaštite koji rukovode akcijama zaštite i spašavanja na ograničavanju kretanja stanovništva u zonama kontaminiranim minama i NUS-om,
- Angažiranje timova za deminiranje i uklanjanje NUS-a, jedinica i povjerenika civilne zaštite na zaštiti i spašavanju stanovništva,
- Utvrđivanje krajnjih parametara vanjskog sigurnosnog koridora, Izrada karata minske situacije,
- Preduzimanje mjera i postupaka za izvlačenje žrtava iz miniranih zona na punkt za prikupljanje žrtava radi pomoći i daljeg tretmana,
- Evakuacije građana koji podliježu evakuaciji, prikupljanje na određena mjesta i upućivanje na sigurnije lokalitete utvrđene planovima zaštite i spašavanja, prihvrat, smještaj i zbrinjavanje ljudi,
- Vođenje baze podataka o kontaminiranim zonama utvrđenih izviđanjem i uz pomoć baze podataka BH MAC-a i preliminarnim procjenjenim štetama o miniranosti okoline i materijalnih dobara što ima uticaja na zdravlje čovjeka,

Također, u cilju zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara vrši se :

- Angažiranje policije i drugih pravnih lica, čija je djelatnost sigurnost, radi obezbjeđenja ugroženih lokaliteta, kao i putnih pravaca kojima se vrši evakuacija i zbrinjavanje stanovništva i dr,
- Uspostavljanje komunikacije i veze sa imaocima sistema veza putem operativnih centara civilne zaštite,
- Angažiranje policije radi preduzimanja odgovarajućih mjera zaštite imovine i osiguranja javnog reda i mira na ugroženom području,
- Angažiranje drugih službi zaštite i spašavanja i jedinica civilne zaštite na poslovima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara,
- Angažiranje zdravstvenih ustanova na provođenju zdravstvene zaštite i zbrinjavanje nastradalih od mina i NUS-a,
- Angažiranje pravnih lica iz oblasti građevinarstva na uklanjanju građevinskog i drugog materijala radi spašavanja zatrpanih ljudi i uklanjanja građevinskih konstrukcija koji mogu predstavljati opasnost za građane i spasioci, uz prethodnu provjeru terena timovima koji imaju specijaliziranu opremu za uklanjanje ruševina i pregled terena na NUS,
- Saradnju sa BH MAC-om i drugim organizacijama i praćenje situacije na ugroženom području, te vođenje evidencija i pronalaženje i zbrinjavanje poginulih i povrijeđenih i spajanje sa porodicama i dr.

Za III- fazu otklanjanja nastalih posljedica planiraju se određene mjere zaštite i spašavanja kojima se obezbijedju osnovni uslovi za život i rad na području zagađenom minama i NUS-om.

Te mjere se provode kroz:

- Pregled objekata, zemljišta u sumnjivom području i po potrebi obilježavanje shodno Standardnim operativnim procedurama Federalne uprave civilne zaštite,
- Zbrinjavanje ugroženog i nastralog stanovništva,
- Uspostavljanje narušenih sistema rukovođenja i veza, saobraćaja i dr.
- Utvrđivanje obima šteta i posljedica koje su nastale djelovanjem mina i NUS-a

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 7

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
	Nesreće izazvane nekontroliranim eksplozijama mina i NUS-a: a. Gubitak života i zdravlja ljudi, b. Ograničeno kretanje stanovništva c. Nemogućnost razvika privrede d. Štetne posljedice po poljoprivredu, e. Štetne posljedice po stočni fond, nestašicu poljoprivrednih proizvoda, hrane i pitke vode (radi nemogućnost prilaza izvorima i popravci vodovoda), a direktno su ugroženi: - radnici, transportna vozila i njihovo osoblje, - prolaznici i mještani okolnih naselja i objekti vitalne infrastrukture, - hidrološka mreža, - ostala okruženja, flora, fauna i dr. f. Velike požare i eksplozije, što dodatno može ugroziti ljude, životinje i materijalna dobra. Financijska sredstva neuložena u prevenciju višestruko se uvećavaju za saniranje nastalih posljedica i smanjuju mogućnost bespotrebnih stradanja ljudi i drugih materijalnih dobara.	U cilju poduzimanja preventivnih mjera zaštite i spašavanja koje mogu prouzrokovati prirodne i druge nesreće, kao i smanjenje nastanka posljedica nekontroliranih eksplozija, nadležni organi su dužni: • Iz oblasti deminiranja i uklanjanja NUS-a, zaštite okoliša, prostornog uređenja, poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, i dr., u skladu sa svojim ovlaštenjima, potrebno je da izvrše izmjene i dopune zakonskih i podzakonskih propisa i donesu propise koje nisu donijeli, a odnose se na zaštitu ljudi od mina i NUS-a. Navedenim propisima treba pravno urediti sve aspekte zaštite ljudi, materijalnih dobara, i životne sredine od mina i neeksplozivnih ubojnih sredstava, zaoštalih iz rata. • Da donesu Plan i program mjera zaštite, života i zdravlja ljudi od štetnog djelovanja mina i neeksplozivnih ubojnih sredstava iz ove oblasti. • Vrše deminiranje i uklanjanje municije sa osiromašenim uranijumom i njenih ostataka u općini Donji Vakuf na kojima se pronadu ostaci navedene municije.	Ured BHMAC-a Travnik Općinska služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu. TUN tim Busovača	Radi potpunog provođenja preventivnih mjera zaštite i spašavanja potrebno je obezbijediti neophodnu saradnju sa nadležnom kantonalnom službom civilne zaštite.

MINE I NUS

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 7

II - FAZA SPAŠAVANJA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
EKSPLOZIJA MINA I NUS-a	Nekontrolirana eksplozija na mjestu nesreće imala bi za posljedicu: a. Ljudske žrtve, b. Zagađenost izvorišta, vodotoka i podzemnih voda, tla i zraka, c. Zagađenost zasijanih poljoprivrednih površina, bilja i biljnih proizvoda, d. Zagađenost namjernica životinjskog podrijetla, e. Nedostatak pitke vode i hrane, f. Nedostatak hrane za stoku i dr.; g. Velike ekonomske štete, h. Zabrinutost javnosti, strah i nesigurnost.	Po proglašenju stanja prirodne i druge nesreć izazvane nekontroliranom eksplozijom, Općinski štab civilne zaštite: - Hitno upućuje zahtjev Kantonalnoj upravi civilne zaštite za angažiranje Timova za deminiranje i uklanjanje NUS-a; - Određuje se član Štaba koji će pratiti i osiguravati realizaciju utvrđenih mjera i zadataka, odnosno osigurati angažiranje predviđenih snaga i sredstava na ugroženom području; - Zaduženi član Općinskog štaba civilne zaštite putem sredstava veze; - Provjerava da li je rukovodilac pravnog lica dobio naredbu; - Da li je preduzeo mjere za angažiranje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje kako je to utvrđeno u naredbi i traži da ga o tome redovno informiše. Po dolasku Timova za deminiranje i uklanjanje NUS-a na mjesto nesreće zaduženi član Općinskog štaba civilne zaštite traži od rukovodioca službi informaciju o pregledu i analizi zatečenog stanja, prikupljenim informacijama od zatečenih pojedinaca, procjeni situacije i potrebama na mjestu nesreć incidenta.	Općinski štab CZ Timovi za deminiranje i uklanjanje NUS-a JU „Dom zdravlja“ D Vaku Ured BHMAC-a Travnik Služba civilne zaštite za zaštitu od požara	Služba za zaštitu i spašavanje od požara SBK Služba za zaštitu i spašavanje iz ruševina SBK Općinska organizacija crvenog križa

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 7

III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
MINE I NUS	Nekontrolirana eksplozija na mjestu nesreće imala bi za posljedicu: a. Ljudske žrtve, b. Zagađenost izvorišta, vodotoka i podzemnih voda, tla i zraka, c. Zagađenost zasijanih poljoprivrednih površina, bilja i biljnih proizvoda, d. Zagađenost namjernica životinjskog podrijetla, e. Nedostatak pitke vode i hrane, f. Nedostatak hrane za stoku i dr.; g. Velike ekonomske štete, h. Zabrinutost javnosti, strah i nesigurnost.	Ova faza obuhvata mjere zaštite i spašavanja koje nadležni organi, službe zaštite i spašavanja i jedinice civilne zaštite i druge organizacije, pravna lica i stanovništvo preduzimaju na saniranju stanja na ugroženom području i to: - Osigurivanje područja na kome se desila nekontrolirana eksplozija koju vrše snage policije, uz saradnju sa snagama civilne zaštite - Zbrinjavanje ugroženog i nastradalog stanovništva, - Uspostavljanje narušenog sistema rukovođenja i veza, - Uspostavljanje proizvodnje, saobraćaja i dr., - Određivanje alternativnih pravaca obilaska minirane zone, - Prikupljanje podataka o posljedicama djelovanja nekontrolirane eksplozije na ljude i materijalna dobra, - Obilježavanje i ograđivanje područja na kojem se desila nekontrolirana eksplozija i određivanje sigurnosnih koridora za kretanje.	Općinska služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Općinska služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Timovi za deminiranje i uklanjanje NUS-a, Općinska komisija za procjenu štete	KUCZ Travnik

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

IV – 8. PRVA MEDICINSKA POMOĆ

Prilikom pojave prirodnih i drugih nesreća zbog loših higijenskih prilika (stanovanje, neprimjerna ishrana, snabdijevanje vodom i disperzija otpadnih materijala) zatim neplanirane migracije stanovništva a posebno prirodnih i drugih nesreća (poplave, potresi i sl.), područje općine je ugroženo od zaraznih bolesti. Ovo iz razloga što postoji stalna opasnost od unosa pojedinih uzročnika koji mogu dovesti do ugrožavanja zdravlja ljudi. Isto tako, a prema epidemiološkim procjenama, za vrijeme trajanja prirodnih i drugih nesreća, epidemije zaraznih bolesti mogu se javiti mnogo češće nego za vrijeme normalnih prilika.

U cilju sprječavanja i smanjenja ugroženosti ljudi od zaraznih bolesti potrebno je u skladu sa čl. 4. i 5. Uredbe o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", broj: 23/04), izraditi Plan prve medicinske pomoći.

Ovaj plan se razrađuje u tri faze, i to:

Za I - fazu preventivna zaštita obuhvata protuepidemijske i higijenske mjere zaštite stanovništva, s ciljem smanjenja posljedica po ljude i materijalna dobra, odnosno provođenje redovnih planskih aktivnosti nadležnih organa i institucija radi stvaranja preduslova za sprječavanje nastanka prirodnih i drugih nesreća. U ovoj fazi nadležni organi Federacije, Kantona i Općina svako iz svoje nadležnosti, dužni su:

- Izvršiti izmjene i dopune odnosno donošenje zakonskih i podzakonskih propisa iz oblasti zdravstva, a i drugih propisa koji su u neposrednom dodiru sa ovom oblašću.
- Izraditi odgovarajuće planove zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na svim nivoima organizovanja,
- Ostvariti neposrednu saradnju sa organima i institucijama iz oblasti zdravstva koji kroz redovitu djelatnost ostvaruju provođenje zaštite i spašavanja ljudi,
- U skladu sa razvojnim planovima vršiti nabavu laboratorijske opreme koja može da zadovolji uslove institucija koja će obavljati dijagnosticiranje zaraznih bolesti,
- Planirati i u saradnji sa nadležnim institucijama osigurati određene zalihe krvi i krvne plazme, lijekova i sanitetskog materijala, kao i vakcina.
- Na svim nivoima organizovanja utvrditi preglede, odnosno posjedovati baze podataka o medicinskim apotekama, veleprodajnicama, stručnim kadrovima koji rade u medicinskim ustanovama, bolničkim i drugim kapacitetima na području Kantona u koje bi se u određenim situacijama mogli smjestiti oboljeli i povrijeđeni,

Za II - faza spašavanja podrazumjeva pružanje prve pomoći standardnim i priručnim sredstvima na licu mjesta, medicinski tretman ranjenih, ozlijeđenih i oboljelih ljudi, sanitetsku evakuaciju i transport do najbliže zdravstvene ustanove radi pružanja opće medicinske pomoći ili do odgovarajuće specijalističke zdravstvene ustanove radi potpunog medicinskog zbrinjavanja.

U izuzetnim slučajevima kada prirodna ili druga nesreća zahtjeva na ugroženom području organiziraju se i formiraju pokretne bolnice. Općinski štab civilne zaštite preuzima sve aktivnosti oko rukovođenja i upravljanja akcijama zaštite i spašavanja te izdaje odgovarajuće naredbe nadležnoj specijalizovanoj jedinici Prve medicinske pomoći.

Za III - fazu otklanjanje nastalih posljedica i stvaranje uslova za normalizaciju života na ugroženom području. U ovoj fazi, nadležni organi i institucije u prvom redu medicinske ustanove vrše obilazak ugroženog područja, vrše odgovarajuće procjene, tretman i liječenje oboljelih, a u saradnji sa javnim komunalnim poduzećima vrše sanaciju ugroženog područja odnosno identifikaciju i pokop umrlih.

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV –8

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
MEDICINSKA POMOĆ	Prirodne i druge nesreće koje su definisane Članom 3. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, mogu prouzrokovati niz posljedica, koje se odnose na: a) ranjavanje, ozljeđivanje, obolijevanje i smrt ljudi, b) pojavu epidemija (zaraznih bolesti ljudi), c) nestašica poljoprivrednih proizvoda za ishranu ljudi, d) nedostatak vode za ljude i onečišćenje vode za piće, e) rijeke i vodotoci su mikrobiološki onečišćeni, f) nedostatak smještajnog prostora za smještaj većeg broja ljudi, g) narušavanje higijenskih uslova života stanovništva, što povećava mogućnost pojave i širenja velikog broja bolesti u epidemijskom obliku	U fazi prevencije u medicinskom zbrinjavanju građana svi organi, organizacije, pravna lica, kroz redovan rad preduzimaju sve mjere na unapređenju medicinske zaštite građana kao i mjere koje će u slučaju većeg ugrožavanja ljudskih života smanjiti te posljedice, a naročito: - Vršiti izradu ili ažuriranje odgovarajućih zakonskih i podzakonskih, odnosno provedbenih propisa iz oblasti zdravstva, - Ostvaruju saradnju sa nadležnim organima koji se kroz svoju redovitu djelatnost bave zaštitom i spašavanjem ljudi, - Izrađuju planove zaštite i spašavanja o epidemijama na svim nivoima organiziranja - Sačinjavaju odnosno utvrđuju bazu podataka o medicinskim apotekama, bolničkim kapacitetima za smještaj ljudi, ljudskim i materijalnim potencijalima tih ustanova, - Osiguravaju potrebna finansijska sredstva, kojima treba dovesti do odgovarajuće spremnosti za zaštitu ljudi i odgovora na pojavu epidemija, kako za sprječavanje i suzbijanje epidemija tako i sprječavanje zdravstvenih posljedica prouzrokovanih prirodnim i drugim nesrećama, - u sredinama koje nemaju pripremljene objekte-karantene za smještaj oboljelih od epidemije, planski određiti objekte, te izvršiti njihovo prilagođavanje kako bi u situaciji epidemije mogli imati funkciju karantena, - Vršiti obezbjeđenje dovoljne količine krvi za redovite i izvanredne prijeme, lijekova i drugog sanitetskog materijala, - Kroz provođenje odgovarajućih mjera a s ciljem preventivne zaštite stanovništva od raznih zaraznih oboljenja planiraju i osiguravaju dovoljne količine imunoloških sredstava za cijepljenje stanovništva, - Vršiti redovite dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije u stambenim i drugim objektima,	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Crveni križ Donji Vakuf, JU „Dom zdravlja“ Donji Vakuf, JU „Apoteka“ Donji Vakuf,	Kantonalno ministarstvo zdravstva i socijalne politike, Crveni križ SBK, Kantonalna direkcija robnih rezervi, Služba za RHB zaštitu SBK, Zavod za javno zdravstvo SBK,

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 8

II - FAZA SPAŠAVANJA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
	Prirodne i druge nesreće koje su definisane Članom 3. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, mogu prouzrokovati niz posljedica, koje se odnose na: a) ranjavanje, ozljeđivanje, oboljenje i smrt ljudi, b) pojavu epidemija (zaraznih bolesti ljudi), c) nestašica poljoprivrednih proizvoda za ishranu ljudi, d) nedostatak vode za ljude i onečišćenje vode za piće, e) rijeke i vodotoci su mikrobiološki onečišćeni, f) nedostatak smještajnog prostora za smještaj većeg broja ljudi, g) narušavanje higijenskih uslova života stanovništva, što povećava mogućnost pojava i širenja velikog broja bolesti u epidemijskom obliku	U slučaju prirodnih nesreća većih razmjera koja zahtijevaju maksimalnu medicinsku zaštitu ugroženog stanovništva provode se sljedeće mjere i postupci: - Nakon procjene stanja na ugroženom području i utvrđivanja stanja aktiviraju se Općinski štab civilne zaštite, - Stavljaju se u funkciju zaštite i spašavanja ljudi nadležne institucije iz oblasti zdravstva, - Nakon proglašenja prirodne i druge nesreće i stavljanja u funkciju Općinskog štaba civilne zaštite, Općinski štab civilne zaštite, izdaje naredbu za angažiranje jedinice specijalizovane namjene Prve medicinske pomoći za zaštitu i spašavanje na ugroženom području, kao i naredbu za angažiranje drugih snaga i sredstava pravnih osoba i građana koji mogu pomoći u provođenju medicinske zaštite, - Organizacija smještaja za stradale (škole, hotele i sl.) - Medicinski tretman ranjenih, povrijeđenih i oboljelih građana, - Osiguranje medicinskim lijekovima, sanitetskim i drugim materijalom za potrebe zdravstvenog osiguranja ugroženih, - Vakcinacija stanovništva, - Osiguranje medicinskim lijekovima, krvlju i krvnom plazmom, sanitetskim i drugim materijalom za potrebe zdravstvenog osiguranja ugroženih, - Laboratorijsko ispitivanje uzoraka i prijavljivanje eventualnih zaraznih bolesti, - Kako ne bi došlo do širenja zaraznih bolesti vrši se sistemsko suzbijanje prijenosnika zaraznog oboljenja, i to zatvaranjem pristupnih puteva, izdvajanjem oboljelih ljudi od zdravih smještanjem u bolničke kapacitete ili karantene.	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Crveni križ Donji Vakuf, JU „Dom zdravlja“ Donji Vakuf, JU „Apoteka“ Donji Vakuf, Kantonalno ministarstvo zdravstva i socijalne politike, Crveni križ SBK, Kantonalna direkcija robnih rezervi, Služba za RHB zaštitu SBK, Zavod za javno zdravstvo SBK.	

MEDICINSKA POMOĆ

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 8				
III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA				
PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1	2.	3.	4.	5.
MEDICINSKA POMOĆ	Prirodne i druge nesreće koje su definisane Članom 3. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, mogu prouzrokovati niz posljedica, koje se odnose na: a) ranjavanje, ozljeđivanje, oboljenje i smrt ljudi, b) pojavu epidemija (zaraznih bolesti ljudi), c) nestašica poljoprivrednih proizvoda za ishranu ljudi, d) nedostatak vode za piće i onečišćenje vode za piće, e) rijeke i vodotoci su mikrobiološki onečišćeni, f) nedostatak smještajnog prostora za smještaj većeg broja ljudi, g) narušavanje higijenskih uslova života stanovništva, što povećava mogućnost pojava i širenja velikog broja bolesti u epidemijskom obliku	Nakon proglašenja prestanka stanja prirodne i druge nesreće, sve zdravstvene ustanove prelaze na redovan način rada s tim da preduzimaju sljedeće mjere: - Vršiti se procjena posljedica i šteta na svim materijalnim dobrima - Nadležni organi i institucije u prvom redu medicinske ustanove vrše obilazak ugroženog područja, vrše odgovarajuće procjene, tretman i liječenje oboljelih, a u saradnji sa javnim komunalnim preduzećima vrše sanaciju ugroženog područja odnosno identifikaciju i pokop umrlih, - Organiziraju neprestane zdravstvene i higijensko-epidemiološke operacije, - Vršiti se stalni nadzor hrane za ishranu ljudi, - Stalno se prati epidemiološka situacije, - Vršiti se ispitivanje zdravstvene ispravnosti i kvaliteta namirnica biljnog i životinjskog podrijetla Redovito se provodi dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija objekata i terena	Općinska služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Općinska služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Crveni križ Donji Vakuf, JU „Dom zdravlja“ Donji Vakuf, JU „Apoteka“ Donji Vakuf,	Kantonalno ministarstvo zdravstva i socijalne politike, Crveni križ SBK, Kantonalna direkcija robnih rezervi, Služba za RHB zaštitu SBK, Zavod za javno zdravstvo SBK

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

IV – 9. ZAŠTITA I SPAŠAVANJE ŽIVOTINJA (EPIZOOTIJE) I NAMJERNICA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA

Procjenom ugroženosti Općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća utvrđeno je da područje općine može biti ugroženo od zaraznih bolesti, a što može prouzrokovati, osim ekonomskih šteta, opasnost i po zdravlje ljudi u slučaju pojave zoonoza kao što su bruceloza, antrax, tuberkuloza, a naročito pandemija.

U cilju smanjenja ugroženosti od zaraznih bolesti, u skladu sa čl. 4. i 5. Uredbe o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", broj: 23/04), izrađuje se Plan zaštite i spašavanja životinja i namjernica životinjskog porijekla u tri faze, i to:

Za fazi I - preventivne zaštite podrazumjeva sprječavanje i lokaliziranje pojava parazitarnih, zaraznih i uzgojnih bolesti, nadzor životinja, sirovina, proizvoda i otpadaka životinjskog porijekla, kontrolu ispravnosti stočne hrane i vode, s ciljem smanjenja šteta na materijalnim dobrima, odnosno smanjenje posljedica po ljude. Pored toga, u ovoj fazi utvrđuju se područja u općini koja mogu biti zahvaćena zaraznom bolesti.

Zatim, da nadležni organi izvrše odgovarajuće izmjene i dopune ili donesu nove zakonske i provedbene akte iz oblasti veterinarstva, a pojačanim inspekcijskim nadzorom spriječe unos i distribuciju zaraženih životinja i namjernica životinjskog porijekla koje ne zadovoljavaju propisane standarde.

Kroz ovu fazu nadležni državni, federalni i kantonalni organi iz oblasti veterinarstva, zdravstva i okoliša koji kroz redovnu djelatnost ostvaruju provođenje zaštite ljudi i životinja od epizootija, ostvare punu saradnju radi sprječavanja, širenja zaraznih bolesti na životinjama.

Radi neškodljivog uklanjanja leševa životinja, odnosno proizvoda životinjskog porijekla proizvedenih od oboljelih životinja zaraženim заразnim bolestima, a s ciljem sprječavanja širenja zaraznih bolesti na ljude i životinje, potrebno je na više lokaliteta osigurati izgradnju objekata za neškodljivo uklanjanje lešina i klaoničkih otpada.

Radi sprječavanja širenja bolesti, odnosno liječenja životinja potrebno je na svim nivoima organizovanja utvrditi pregled, odnosno sačiniti bazu podataka o veterinarskim apotekama, stručnim kadrovima koji rade u veterinarskim stanicama i drugim institucijama koje se bave veterinarstvom.

Radi zaštite namjernica životinjskog porijekla sačiniti bazu podataka o vrsti i količini proizvoda životinjskog porijekla, kao i prostora, odnosno skloništa za smještaj i zbrinjavanje istih od eventualne kontaminacije hemijskim i drugim sredstvima i sl.

Za fazu II – spašavanje to jest, u fazi odgovora na prirodnu i drugu nesreću, organizuju se i provode mjere i postupci, odnosno vrši se spašavanje ugroženih životinja i namjernica životinjskog porijekla u odgovarajuća skladišta za tu namjenu. To čine odgovarajuće službe zaštite i spašavanja, privredna društva, pravne osobe i građani u slučaju nastanka ili u toku prirodne nesreće.

U slučaju da prirodna i druga nesreća bude takvih razmjera da pored ugrožavanja ljudi može ili je već prouzrokovana materijalne štete na materijalnim dobrima (životinje i namjernice

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

životinjskog porijekla), a naročito pandemija i kada je načelnik općine Donji Vakuf proglasio stanje prirodne ili druge nesreće, koja je obuhvatila cijelu općinu zahtjeva sveobuhvatne mjere i angažiranje svih općinskih organa vlasti, pravnih subjekata, udruženja i građana na borbi i suzbijanju epizootia, odnosno pandemija.

U skladu sa tim, Općinski štab civilne zaštite izdaje odgovarajuće naredbe nadležnim organima iz oblasti veterinarstva općina, kao i svim institucijama za sudjelovanje u zaštiti i spašavanju ljudi, životinja i materijalnih dobara.

Za fazu III - otklanjanje nastalih posljedica podrazumjeva stvaranje uslova za normalizaciju života na ugroženom području. Nakon prestanka prirodne i druge nesreće, ove aktivnosti provode nadležni izvršni organi vlasti resorne službe svako u svojoj nadležnosti. Nastavljaju se vršiti procjene šteta na materijalnim i drugim dobrima.

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV –9

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
ZARAZNE BOLESTI	Masovne pojave epizootija i pandemija mogu ugroziti životinje i materijalna dobra, a za posljedicu mogu imati i masovne epidemije koje ugrožavaju i živote ljudi. Izdvajaju se sljedeće pojave: a) Pojavu epizootija (zaraznih bolesti kod životinja), kao i bolesti koje se sa životinja prenose na ljude (zoonoze); b) Pojava pandemija kao masovnih zaraznih bolesti koja dovodi do smrtnih posljedica po ljude; c) Kontaminaciju poljoprivrednog zemljišta raznim fekalnim materijama odnosno otpadnim materijama koje mogu ugroziti životinje; d) Kontaminaciju vodotokova i izvorišta pitke vode i time prouzrokovati nedostatak vode za ljude i za napajanje životinja.	U cilju preduzimanja preventivnih mjera zaštite i spašavanja potrebno je da nadležni organi iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u skladu sa svojim ovlastima izvrše: - Izmjene i dopune, odnosno donošenje zakonskih i podzakonskih akata iz oblasti veterinarstva, - Kroz inspekcijski nadzor u svim privrednim društvima i pravnim licima koje se bave proizvodnjom i prometom životinja i namjernica životinjskog porijekla provjere funkcionalnost provedbenih propisa iz ove oblasti, - Pojačanje inspekcijskog nadzora pri uvozu zaraženih životinja i namjernica životinjskog porijekla koje ne zadovoljavaju propisane standarde sprječiti unos zaraznih bolesti Pored navedenog nadležni organi i institucije su dužni: - Ostvarivati punu saradnju sa nadležnim federalnim ili kantonalnim organima koji se kroz svoju redovnu djelatnost bave zaštitom i spašavanjem životinja i namjernica životinjskog porijekla, - Sačiniti registar životinja (krupne i sitne stoke), - Sačiniti registar objekata za smještaj životinja, - U okviru plana zaštite i spašavanja životinja i namjernica životinjskog porijekla sačiniti i plan zbrinjavanja životinja i namjernica životinjskog porijekla, - Izvršiti registraciju objekata vodosnabdjevanja, odnosno odrediti rezervne izvore na kojima bi se moglo vršiti napajanje stoke, - Sačiniti bazu podataka o veterinarskim apotekama, stručnim kadrovima koji rade u veterinarskim stanicama i drugim institucijama koje se bave veterinarstvom, - Sprovoditi dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju prostora i objekata u kojima borave životinje,	„Veterinarska stanica Vrbas“ JU „Dom zdravlja“ D. Vakuf, Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede SBK, Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove,	Nadležni inspekcijski organi SBK, Inspektor za komunalne poslove općine Donji Vakuf, Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede SBK, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike SBK,

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 9

II - FAZA SPAŠAVANJA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
ZARAZNE BOLESTI	Masovne pojave epizootija i pandemija mogu ugroziti životinje i materijalna dobra, a za posljedicu mogu imati i masovne epidemije koje ugrožavaju i živote ljudi.	U slučaju većih razmjera i pojava zaraznih bolesti kod životinja (epizootija) i pandemija, provode se sljedeće mjere i postupci:	Općinski štab CZ,	Nadležni inspekcijski organi SBK,
	Izdvajaju se sljedeće pojave: a) Pojavu epizootija (zaraznih bolesti kod životinja), kao i bolesti koje se sa životinja prenose na ljude (zoonoze); b) Pojava pandemija kao masovnih zaraznih bolesti koja dovodi do smrtnih posljedica po ljude; c) Kontaminaciju poljoprivrednog zemljišta raznim fekalnim materijama odnosno otpadnim materijama koje mogu ugroziti životinje; d) Kontaminaciju vodotokova i izvorišta pitke vode i time prouzrokovati nedostatak vode za piće za ljude i za napajanje životinja.	- Nakon procjene stanja na ugroženom području i utvrđivanja stanja aktiviraju se Općinski štab civilne zaštite; - Stavlja se u funkciju zaštite i spašavanja životinja i namjernica životinjskog porijekla nadležni organi i institucije iz oblasti zaštite i spašavanja životinja i namjernica životinjskog porijekla; - Iniciraju se mjere iz ove oblasti za koje su nadležni Kantonalni organi; - Aktiviraju se odgovarajuće snage i sredstva pravnih lica a odnose se na sve veterinarske apoteke, MTS i kadrovi kojima raspoložu veterinarske stanice; - Angažira se Služba za RHB zaštitu SBK a po potrebi i druge kantonalne službe za zaštitu i spašavanje; - Radi zaštite stočnog fonda, a u nedostatku stočne hrane prouzrokovane velikim sušama, Kantonalna direkcija robnih rezervi (kada bude formirano) tržište opskrbljuje dodatnim količinama stočne hrane iz robnih rezervi. - Vršiti se zbrinjavanje ugroženih i nastradalih životinja i namjernica životinjskog porijekla; - Nakon evakuacije i zbrinjavanja životinja pristupa se pružanju prve veterinarske pomoći; - Kako ne bi došlo do širenja zaraznih bolesti vrši se izdvajanje oboljelih od zdravih životinja; - Obzirom da u ovom periodu prijeti opasnost da se zaraza prenese i na ljude zabranjuje se klanje kopitara, papkara i peradi; - Ograničava se i kretanje lica koje dolaze u dodir sa zaraženom ili na razaru sumnjivom životinjom, te proizvodima životinjskog porijekla koji potječu od takve životinje; - U ovom periodu odnosno u ovoj fazi vrši se dezinfekcija, deratizacija i dezinsekcija predmeta i objekata, prijevoznih sredstva te drugih mjesta.	Veterinarska stanica Vrbas Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede SBK Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove	Inspektor za komunalne poslove općine Donji Vakuf, Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede SBK, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike SBK,

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 9

III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
ZARAZNE BOLESTI	Masovne pojave epizootija i pandemija mogu ugroziti životinje i materijalna dobra, a za posljedicu mogu imati i masovne epidemije koje ugrožavaju i živote ljudi. Izdvajaju se sljedeće pojave: a) Pojavu epizootija (zaraznih bolesti kod životinja), kao i bolesti koje se sa životinja prenose na ljude (zoonoze); b) Pojava pandemija kao masovnih zaraznih bolesti koja dovodi do smrtnih posljedica po ljude; c) Kontaminaciju poljoprivrednog zemljišta raznim fekalnim materijama odnosno otpadnim materijama koje mogu ugroziti životinje; d) Kontaminaciju vodotokova i izvorišta pitke vode i time prouzrokovati nedostatak vode za piće za ljude i za napajanje životinja.	Nakon proglašenja prestanka epidemije, odnosno pandemije i radi otklanjanja posljedica preduzimaju se sljedeće mjere: - Vršiti se procjena posljedica : šteta na svim materijalnim dobrima, - Preduzimaju mjere na saniranju posljedica, - Preduzimaju se mjere za praćenje stanja koje će onemogućiti ponovnu pojavu bolesti-epizootije, odnosno pandemije, - Osiguravaju dovoljne količine hrane i vode za ishranu ljudi i životinja, - Vršiti se ispitivanje i kontrola zemljišta koje je bilo ugroženo epizootijom, odnosno pandemijom, - Vršiti se ispitivanje i kontrola kvaliteta stočne hrane, - Radi osiguranja zoonotskih i drugih veterinarsko-zdravstvenih uslova uzgoja i korištenja životinja vrši se dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija, - Vršiti se ispitivanje zdravstvene ispravnosti i kvaliteta proizvoda životinjskog porijekla, kako ne bi došlo do inficiranosti ovih proizvoda zaraznim infektom, - Vršiti se obnavljanje stočnog fonda, - Općinska komisija za procjenu štete vrši procjenu, popunjava propisane obrasce i izvještaj dostavlja nadležnim organima na razmatranje, usvajanje i postupanje.	Veterinarska stanica Vrbas JU „Dom zdravlja“ Donji Vakuf, Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede SBK, Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Općinska komisija za procjenu štete.	Nadležni inspekcijski organi SBK, Inspektor za komunalne poslove općine Donji Vakuf, Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede SBK, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike SBK.

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

IV – 10. ASANACIJA TERENA

Asanacija terena podrazumjeva sve postupke i mjere koje se sastoje na preduzimanju sanitarno-higijenskih i sanitarno-tehničkih mjera na terenu, u naselju, stambenim i drugim objektima, u cilju sprječavanja širenja zaraze, epidemije i drugih štetnih posljedica po ljude i materijalna dobra, a obuhvata organizovanje i provođenje sljedećih radnji: uklanjanje, identifikaciju i pokop poginulih ljudi, uklanjanje leševa uginulih životinja, dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju objekata i terena i uklanjanja otpadnih i štetnih tvari koje ugrožavaju zdravlje i život ljudi i okoliša.

Kako u normalnim uslovima, tako i uslovima prirodne i druge nesreća glavni stručni nosioci asanacije terena su specijalizovane službe i jedinice u okviru svoje djelatnosti i to: zdravstvena, veterinarska, komunalna poduzeća i druge specijalizovane organizacije koje rade na zaštiti čovjekove okoline, kao i organi unutarnjih poslova.

Pri sprovođenju mjera asanacije terena potrebno je utvrditi:

- Zadatke i dužnosti specijalizirane jedinice civilne zaštite općine za asanaciju terena.
- Vrijeme i način uvođenja u akciju i vrijeme i način sprovođenja određenih mjera asanacije,
- Materijalno-tehničku opremljenost jedinica civilne zaštite za asanaciju i njihov način snabdjevanja u toku provođenja asanacionih mjera,
- Način i mjesto uklanjanja zagađenih voda iz vodnih objekata,
- Privremeni način snabdjevanja higijenski ispravnom vodom za vrijeme sprovođenja asanacionih mjera vode i vodnih objekata,
- Način i mjesto uklanjanja otpadnih i zagađenih materija,
- Mjesto i način uklanjanja uginulih životinja,
- Način transporta i sredstva za transport životinjskih leševa do mjesta uklanjanja ili prerade,
- Sabirni punktovi i druge mjere oko uklanjanja životinjskih leševa,
- Mjesto i način sahranjivanja leševa ljudi,
- Sabirni punktovi za identifikaciju i sudsko-medicinsku ekspertizu,
- Način transporta leševa ljudi do sabirnih punktova i od tih punktova do mjesta za sahranjivanje,
- Mjere dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u toku sprovođenja svih asanacionih radnji.

Općinski štab civilne zaštite neposredno rukovodi asanacijom terena na isti način kao i sa ostalim mjerama zaštite i spašavanja. Štab učestvuje u izradi procjene ugroženosti, procjeni raspoloživih snaga i mogućnosti i načinu njihovog provođenja, planiranju, programiranju, organizovanju, ostvarivanju, usmjeravanju aktivnosti, izvršavanju zadataka i kontroli istih. Nakon provođenja naprijed navedenih mjera vrši kontrolu i pruža stručnu pomoć nižim organima rukovođenja, organima i pravnim licima.

Općinski štab civilne zaštite i članovi štaba pojedinačno rade na provođenju zadataka po mjeri asanacije terena, stalno i neposredno sarađuju sa povjerenicima civilne zaštite. Kroz ovu saradnju ostvaruju uvid u stanje u pojedinim mjesnim zajednicama, upućuju povjerenike civilne zaštite na poduzimanje potrebnih mjera, ocjenjuju potrebu i predlažu angažiranje jedinica specijalizovane namjene i drugih snaga i sredstava iz općine, na područja koja su više ugrožena i koja sopstvenim snagama i sredstvima nisu u mogućnosti da izvrše postavljene zadatke.

Svi subjekti u organizovanju i provođenju asanacije terena treba međusobno da koordiniraju, da se dopunjuju i da djeluju kao cjelina.

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV- 10

I - FAZA - PREVENTIVNA ZAŠTITA

PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
ASANACIJA TERENA	Posljedice prirodne ili druge nesreće kao što su pojave epizootije, kontaminacija poljoprivrednog zemljišta raznim fekalnim materijama, odnosno otpadnim materijama, nestasica poljoprivrednih proizvoda za ishranu životinja, nedostatak i onečišćenje vode za napajanje životinja, mogu prouzrokovati masovna uginuća životinja	U fazi prevencije radi eventualnog provođenja mjera asanacije svi nadležni organi su dužni: - Utvrditi privremeni plan snabdijevanja higijenski ispravnom vodom za vrijeme provođenja asanacionih mjera vode i vodnih objekata, - Unaprijed utvrditi način i mjesto uklanjanja otpadnih i zagađenih materija, - Unaprijed odrediti mjesta i način uklanjanja uginulih životinja, - Utvrditi način transporta i sredstva za transport životinjskih leševa do mjesta uklanjanja ili prerade, - Unaprijed odrediti sabirne punktove i druge mjere oko uklanjanja životinja, - Odrediti mjesta i način sahranjivanja ljudi, - Odrediti sabirne punktove za identifikaciju i sudsko-medicinsku ekspertizu.	Veterinarska stanica Vrbas[*] JU „Dom zdravlja“ Donji Vakuf, Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede SBK, Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, JKUP „Čistoća“ Donji Vakuf, JKP „Gradina“ Donji Vakuf,	Nadležni inspekcijski organi SBK, Inspektor za komunalne poslove općine Donji Vakuf, Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede SBK, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike SBK

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

DOKUMENT BROJ: IV – 10				
II - FAZA SPAŠAVANJA				
PRIRODNA NESREĆA		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1	2	3	4	5
ASANACIJA TERENA	Posljedice prirodne ili druge nesreće kao što su pojave epizootije, kontaminacija poljoprivrednog zemljišta raznim fekalnim materijama, odnosno otpadnim materijama, nestašica poljoprivrednih proizvoda za ishranu životinja, nedostatak i onečišćenje vode za napajanje životinja, mogu prouzrokovati masovna uginuća životinja.	- U slučaju prirodne nesreće većih razmjera koja zahtijeva asanaciju provode se sljedeće mjere i postupci: - Stavljanje se u funkciju zaštite i spašavanja zdravstvene, veterinarske i druge ustanove i organizacije koje će provoditi mjere asanacije. - Nakon proglašenja prirodne i druge nesreće i stavljanja u funkciju Općinski štab civilne zaštite, koji prema potrebi izdaje naređenja za angažiranje snaga i sredstava, a koji su određeni za asanaciju. - U slučaju potrebe aktiviraju se i druge odgovarajuće snage i sredstva pravnih lica na zaštiti i spašavanju s tim da će Općinski štab donositi naređenja prema saznanjima o resursima koje imaju druga pravna lica i usmjeravati na ugrožena područja.	Općinski štab CZ, Veterinarska stanica Vrbas	Nadležni inspekcijski organi SBK.
			JU „Dom zdravlja“ Donji Vakuf,	Inspektor za komunalne poslove općine Donji Vakuf.
			Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu,	
			Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede SBK.	Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede SBK.
			Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove,	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike SBK.
			JKUP „Čistoća“ Donji Vakuf,	
			JKP „Gradina“ Donji Vakuf,	
			Policajska stanica Donji Vakuf,	
			Vatrogasna jedinica D. Vakuf.	

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

DOKUMENT BROJ: IV – 10

III - FAZA OTKLANJANJA NASTALIH POSLJEDICA

PRIRODNE NESREĆE		Mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	Izvršilac	Saradnik
Vrsta	Posljedice			
1.	2.	3.	4.	5.
ASANACIJA TERENA	Posljedice prirodne ili druge nesreće kao što su pojave epizootije, kontaminacija poljoprivrednog zemljišta raznim fekalnim materijama, odnosno otpadnim materijama, nestajanja poljoprivrednih proizvoda za ishranu životinja, nedostatak i onečišćenje vode za napajanje životinja, mogu prouzrokovati masovna uginuća životinja.	Nakon proglašenja prestanka stanja prirodne i druge nesreće u mjeri asanacija provode se sljedeće aktivnosti: - Vršiti se procjena posljedica i šteta na svim materijalnim dobrima. - Naknadno uklanjanje, identifikiranje i pokop poginulih ljudi. - Naknadno uklanjanje leševa uginulih životinja. - Redovno vršenje dezinfekcije, dezinfekcija i deratizacija objekata i terena. - Naknadno uklanjanje otpadnih i štetnih tvari koje ugrožavaju zdravlje i život ljudi i okoliša. - Aktivira se komisija za procjenu štete i sačinjavanje konačnog izvještaja o nastaloj šteti.	Veterinarska stanica Vrbas Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede SBK, Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, Služba za prostorno uređenje, kataster i imovinsko pravne poslove, Općinska komisija za procjenu štete,	Nadležni inspekcijski organi SBK, Inspektor za komunalne poslove općine Donji Vakuf, Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede SBK, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike SBK,

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

V. DOKUMENT O INFORMISANJU GRAĐANA

U slučaju proglašenja stanja prirodne ili druge nesreće na cjelokupnoj ili dijelu teritorije općine Donji Vakuf ili prijetnje od nastanka prirodne nesreće neophodno je blagovremeno i kavalitetno informisanje građana putem:

- JU Centar za kulturu, informisanje i sport („Radio Donji Vakuf“),
- Povjerenika civilne zaštite po mjesnim zajednicama.

Da bi informacija bila tačna i blagovremena potrebno je svakodnevno praćenje prije svega najave vremenskih prognoza i upozorenja Federalnog hidrometeorološkog zavoda koju redovno dobijamo posredstvom Kantonalnog operativnog centra.

Za organizaciju informisanja nadležan je općinski štab civilne zaštite, a podatke prikuplja posredstvom općinskog operativnog centra i drugih općinskih organa koji su neposredno angažovani u zaštiti i spašavanju na području općine.

Federalni, kantonalni i općinski operativni centri civilne zaštite sa davateljem informacije održavaju kontakt po načelu neprekidnosti komunikacije radi prikupljanja relevantnih dodatnih podataka o opasnosti ili nesreći:

- Izvoru (uzroku) opasnosti odnosno nesreće,
- Vrsti prirodne ili druge nesreće (naziv nesreće),
- Vremenu nastanka nesreće,
- Području na kojem se pojavila nesreća (naseljena ili ne naseljena mjesta),
- Posljedicama nesreće koje se odnose na ljudske žrtve (orijentacioni broj poginulih, teže i lakše povrijeđenih ili nestalih),
- Posljedicama nastalim na materijalnim dobrima (stambenim, komunalnim, privrednim i infrastrukturnim objektima),
- Preduzetim mjerama na zaštiti i spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara, potrebnoj pomoći u snagama i sredstvima civilne zaštite,
- Drugim podacima sa kojima raspolaže davatelj informacije.

Navedene informacije dobivene od bilo kojeg davatelja treba u potpunosti provjeriti putem operativnih centara civilne zaštite ugroženog područja na koje se informacija odnosi ili putem ovlaštenih tijela vlasti i službenih osoba sa kojima su operativni centri civilne zaštite povezani funkcionalnim sistemom veza.

Operativni centar civilne zaštite informacije prikuplja i putem stalnog praćenja redovnih informativnih programa putem radija i TV o pojavi ili nastanku prirodne ili druge nesreće. Putem istih medija operativni centri automatski obavještavaju javnost o pojavi opasnosti i postupcima u vezi sa ponašanjem građana u tim uslovima provođenjem sadržaja konkretnih mjera zaštite i spašavanja.

Prilikom dobijanja zahtjeva od operativnog centra da se objavi određena informacija, tijelo, služba i pravno lice dužni su odmah omogućiti objavljivanje te informacije, odnosno prekinuti emisiju redovitog programa na TV i radiju, i objaviti dostavljenu informaciju.

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

**VI. DOKUMENT O NAČINU SARADNJE SA ODGOVARAJUĆIM
OPĆINSKIM ORGANIMA REPUBLIKE SRPSKE**

Kada načelnik općine Donji Vakuf na prijedlog Općinskog štaba civilne zaštite donese Odluku o proglašenju stanja prirodne ili druge nesreće na području Općine, a snage i sredstva zaštite i spašavanja općine Donji Vakuf nisu dovoljna za efikasno spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća pa se procijeni da je potrebna pomoć drugih općina, Kantona, Republike Srpske, Općinski štab civilne zaštite upućuje putem Kantonalne uprave civilne zaštite Kantonalnom štabu civilne zaštite zahtjev za pomoć.

Kantonalni štab može u skladu sa članom 110. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara ("Službene novine Federacije BiH", broj: 39/03, 22/06 i 43/10) narediti angažovanje snaga i sredstava civilne zaštite s područja drugih općina na ugroženo područje općine Donji Vakuf.

Ukoliko snage i sredstva zaštite i spašavanja općine nisu dovoljna za provođenje zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, SBK će angažovati vlastite snage i sredstva zaštite i spašavanja na ugroženom području.

U slučaju da se dogodila prirodna ili druga nesreća velikih razmjera da ni raspoložive snage i sredstva SBK nisu dovoljne za spašavanja ljudi i materijalnih dobara, Kantonalna uprava civilne zaštite će neizostavno obavijestiti Federalnu službu civilne zaštite o potrebama i mogućnostima međusobnog pružanja pomoći u zaštiti i spašavanju i o snagama i sredstvima potrebnim za ostvarivanje zaštite i spašavanja. Zahtjev za pomoć upućuje direktor Kantonalne uprave civilne zaštite.

Saradnja sa Republikom Srpskom u Bosni i Hercegovini provodiće se u skladu sa odredbama Sporazuma o saradnji u ostvarivanju zadataka civilne zaštite („Službene novine Federacije BiH“, broj: 36/01) koji je zaključen između Federalna uprave civilne zaštite i Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske u Bosni i Hercegovini i odredbama Okvirnog Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini („Službene novine BiH“, broj: 50/08).

Broj: 02-40-03591-1/25
Donji Vakuf, 23.12.2025.godine

Načelnik općine

Senad Selimović

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

S A D R Ž A J

PLANA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH
NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

I.	Dokument o općinskom operativnom centru civilne zaštite.....	2
I – 1.	Općinski operativni centar civilne zaštite OOC CZ.....	2
I – 2.	Način prijema i dostavljanja podataka o pojavama i opasnostima od prirodnih i drugih nesreća, odnosno o nastanku tih nesreća na području općine Donji Vakuf.....	3
I – 3.	Način, sadržaj i redosljed obavješćavanja općinskih organa uprave, načelnika općine, te ovlaštenih organa općine o pojavama i opasnostima od prirodnih i drugih nesreća na području općine.....	8
II.	Dokument o aktiviranju i angažovanju snaga i sredstava.....	9
II – 1.	Mjere, postupci i zadaci kojima se vrši aktiviranje Općinskog štaba civilne zaštite.....	9
II – 2.	Mjere, postupci i zadaci kojima se vrši aktiviranje povjerenika civilne zaštite.....	11
II – 3.	Mjere, postupci i zadaci kojima se vrši aktiviranje jedinica civilne zaštite.....	12
III.	Dokument o zadacima općinskih organa na provođenju Aktivnosti na zaštiti i spašavanju.....	13
III – 1.	Aktivnost na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća za Općinski štab civilne zaštite.....	14
III – 2.	Aktivnost na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća za Službu za društvene djelatnosti, opću upravu i CZ.....	18
III – 3.	Aktivnost na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća za Povjerenike civilne zaštite.....	22
III – 4.	Aktivnost na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća za Policijsku stanicu Donji Vakuf.....	26
III – 5.	Aktivnost na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća za Javna preduzeća općine Donji Vakuf.....	29
IV.	Dokument o mjerama zaštite i spašavanja.....	32
IV – 1.	Sklanjanje ljudi i materijalnih dobara.....	32
IV – 2.	Evakuacija ljudi i materijalnih dobara.....	33
IV – 3.	Zaštita i spašavanje od RHB sredstava.....	40
IV – 4.	Zaštita i spašavanje od ruševina.....	48
IV – 5.	Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom.....	55
IV – 6.	Zaštita i spašavanje od požara.....	64
IV – 7.	Zaštita i spašavanje od neeksplozivnih ubojnih sredstava (NUS).....	76
IV – 8.	Prva medicinska pomoć.....	81
IV – 9.	Zaštita i spašavanje životinja (epizootije) i namjernica životinjskog porijekla.....	85
IV – 10.	Asanacija terena.....	90
V.	Dokument o informisanju građana.....	94
VI.	Dokument o načinu saradnje sa odgovarajućim.....	

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

Prilog br.1.

- Općinski operativni centar
- Općinski načelnik, predsjedavajući OV-a, zam. predsjedavajućeg OV-a, direktori JU i JP
- Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu,
- Načelnik i općinske službe za upravu
- Kantonalna uprava civilne zaštite,
- Operativni centri u općinskim službama civilne zaštite
- Službe zaštite i spašavanja SBK

OPĆINSKI OPERATIVNI CENTAR VAKUF

Prezime i ime	DUŽNOST	TELEFON	MOBITEL
Purivatra Saudin	Viši referent za CZ	030 509 608	061 791 043
Turbo Sanel	Str. Savjetnik za BIZ-u	030 509 608	061 549 392
Balihodžić Izet	Sam referent za mjesne zajednice	030 509 608	061 871 217
Kulaš Ismir	Str. sar. Za matične knjige	030 509 608	061 931 419
Rujanac Haris	Šef pisarnice	030 509 608	061 392 802

**OPĆINSKI NAČELNIK, POMOĆNICI NAČELNIKA, PREDSJEDAVAJUĆI I ZAM.
PREDSJEDAVAJUĆEG OV-a I DIREKTORI JU I JP OPĆINE DONJI VAKUF**

URED	DUŽNOST	PREZIME I IME	MOBITEL
Općina	Načelnik	Selimović Senad	061 204-045
Općina	Pom. načelnika	Verem Sanita	061 240 514
Općina	Pom. načelnika	Sijamija Muhamed	061 730 869
Općina	Pom. načelnika	Behrem Adis	062 076 881
Vijeće	Predsjedavajući	Hodžić Muhamed	061 404 634
Vijeće	Zam. predsjed.	Potirović Admir	061 342 706
Vijeće	Sek. vijeća	Habib Adis	061 105 472
JKP „Gradina”	Direktor	Velić Lejla	060 31 93 968
JU „Cen. za soc. Rad”	Direktor	Vinčević Mehmed	061 977 778
JU „Don zdravlja”	V.D. Direktor	Vinčević Nihad	061 404 133
UG Vatrogasno društvo	Komandir	Vrco Sado	061 619 630
JU Centar za kulturu, informisanje i sport	Direktor	Rujanac Đulović Adisa	062 843 502
JU Apoteka D. Vakuf	Direktor	Ljubunčić Ašćić Dženana	061 592 392
JU Dječiji vrtić	Direktor	Begović Radžija	061 426 211
Veterinarska stanica	V.D. Direktor	Hojić Adnan	063 60 638

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

SLUŽBE ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI, OPĆU UPRAVU I CIVILNU ZAŠTITU

PREZIME I IME	RADNO MJESTO	TELEFON	MOBITEL
Verem Senita	Pomoćnik načelnika	030 509 611	061 240 514
Rujanac Haris	Šef pisarnice	030 509 610	061 329 802
Balihodžić Arnesa	Referent arhivske grade	030 509 119	061 593 918
Kurbagić Edina	Referent pisarnice	030 509 619	061/426-516
Elkaz Emina	Referent pisarnice	030 509 619	061 807588
Kulaš Ismir	Saradnik za mat. k njige	030 509 606	061 931 419
Haračić Amila	Saradnik za mat. k njige	030 509 606	060 32 91 652
Turbo Sanel	Stručni savjetnik za BiZ	030 509 625	061 549 392
Izet Balihodžić	Referent MZ	030 509 612	061 871 217
Kosovac Mirsad	Stručni savjetnik za CZ	030 509 608	061 792 577
Purivatra Saudin	Referent za CZ	030 509 608	061 791 043
Agić Namir	Kurir	-	061 326 311

NAČELNIK I OPĆINSKE SLUŽBE ZA UPRAVU

PREZIME I IME	RADNO MJESTO	TELEFON	MOBITEL
Selimović Senad	Načelnik općine	030 509 600	061 204 045
Verem Senita	Pomoćnik načelnika za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu	030 509 611	061 240 514
Sijamija Muhamed	Pomoćnik načelnika za privredu, finansije i inspekcijski nadzor	030 509 602	061 730 869
Habib Adis	Sekretar općinskog vijeća	030 509 603	061 105 470
Behrem Adis	Pomoćnik načelnika za katastar i imovinsko pravne poslove	030 509 609	062 076 881

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

OPERATIVNI CENTARI U OPĆINSKIM SLUŽBAMA CIVILNE ZAŠTITE SBK

OPĆINA	IME I PREZIME	TEL.POSAO	MOBITEL	FAX
Bugojno	Sirija Horozović	251-730	061-405-845	251-222
Busovača	Mirsad Mekić	732-192	061-326-426	733-038
Dobretići	Mišo Trupina	641-203	063-178-811	641-203
Donji Vakuf	Saudin Purivatra	509-608	061-791-043	509-615
Fojnica	Selvedina Kurta	547-700	061-341-496	547-746
G.Vakuf-Uskoplje	Rasim Bilkan	494-068	061-340-884	494-101
Jajce	Mirsad Hrnjić	508-843	063-832-011	
Kiseljak	Admir Zubača	877-823	061-773-091	879-053
Kreševo	Davor Kožul	806-602	063-339-422	806-667
N. Travnik	Alija Halilović	525-202	064-41-45-257	525-202
Travnik	Rusmir Halilović	518-135	061-991-691	518-135
Vitez	Nikola Matković	718-225	063-185-195	718-225

KANTONALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE

R/B	FUNKCIJA	IME I PREZIME	POS AO	MOBITEL
1	Direktor	Miroslav Jakić	513-610 lok.206	063-430-385
2	Pomoćnik dir.	Vesna Rubin	510-932 lok.205	062-29939
3	Pomoćnik dir.	Ivan Ljubas	509-288 lok.206	063-536-18
4	Pomoćnik dir.	Ediom Nesimi	509-286 lok.200	06-004-966
5	Stručni saradnik	Dijana Lauš Čeković		036-938-056
6	Stručni savjetnik	Azra Karalić	510-932 lok.205	061-793-757
	Samostalni ref.	Alma Kulenović	510-930 lok.202	062-905-207
7	Šef operativnog cen.	Zenada Čaušević	510-931 lok.204	063-365-225
8	Viši referent	Enes kajmaković	510-931	061-373-841
9	Viši referent	Miroslav Štrbac	510-931	063-334-90
10	Viši referent	Gasal Ajdin	510-931	062-833-379
11	Viši referent	Matej Jurina	510-931	063-560-66666
12	Votač	Emir Torlak		060-345-645
13	Stručni saradnik	Belnin Zukić		061-621-220

SLUŽBE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA PRI KANTONALNOJ UPRAVI CIVILNE ZAŠTITE

R/B	NAZIV	RUKOVODILAC	TELEFON - MOBITEL
1	Služba za zaštitu i spašavanje sa visine	Pinjo Rubil	061-792-532
2	Služba za zaštitu od požara	Marković Ljubo	063-333-282; 062-891-236 Fax: 030 733-142
3	Služba za RHB zaštitu	Zudi Osmani	061-908-175 030 509-706

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

Prilog br.2

- Rješenje o imenovanju komandanta, načelnika i članova općinskog štaba CZ,
- Općinski štab civilne zaštite
- Povjerenici civilne zaštite
- Službe civilne zaštite općine Donji vakuf

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTON SREDIŠNJA BOSNA
OPĆINA DONJI VAKUF
Služba za društvene djelatnosti,
opću upravu i civilnu zaštitu

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ ХЕРЦЕГОВИНЕ
СРЕДЊОБОСАНСКИ КАНТОН
КАНТОН СРЕДИШЊА БОСНА
ОПЋИНА ДОЊИ ВАКУФ
Служба за друштвене дјелатности,
опћу управу и цивилну заштиту

Broj: 02-40-03413/25.
Datum: 01.12.2025.godine

Na osnovu člana 38. Statuta općine Donji Vakuf („Službeni glasnik općine Donji Vakuf“, broj: 01/08, 2/12 i 3/16), člana 106. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine FBiH“ broj: 39/03, 22/06 i 43/10) i člana 7. Odluke o osnivanju Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf („Službeni glasnik općine Donji Vakuf“ broj 02/04), općinski načelnik d o n o s i:

R J E Š E N J E

o imenovanju komandanta, načelnika i članova Opštinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf

1

1. Općinski načelnik **Selimović (Ramiz) Senad** imenuje se za komandanta Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf.
2. Pomoćnik načelnika za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu **Verem (Edib) Sanita** imenuje se za načelnika Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf.
3. Pomoćnik načelnika za privredu, finansije i inspeksijski nadzor **Sijamija (Fehim) Muhamed** imenuje se za člana Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf i zadužuje za mjere spašavanja od rušenja i mjere zaštite i spašavanja klizanja i erozije tla.
4. Sekretar općinskog vijeća **Habib (Nijaz) Adis** imenuje se za člana Općinskog štaba civilne zaštite i zadužuje se za mjere sklanjanja ljudi i materijalnih dobara i mjere zamaćivanja.

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

5. Pomoćnik načelnika za prostorno uređenje, katastar i imovinsko-pravne poslove **Behrem (Dženad) Adis** imenuje se za člana Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf i zadužuje se za mjere zaštite bilja i biljnih proizvoda, za mjere zaštite životinja i namirnica životinjskog porijekla
6. Stručni savjetnik za oblast civilne zaštite **Kosovac (Ramo) Mirsad** imenuje se za člana Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf i zadužuje za mjere zaštite spašavanja na vodi i pod vodom i mjere zaštite i spašavanja od RHB sredstava i asanaciju terena.
7. Sekretar OO Crvenog križa Donji Vakuf **Kico (Alija) Senada** imenuje se za člana Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf i zadužuje se za mjere zbrinjavanja ugroženih i nastradalih i mjere prve medicinske pomoći.
8. Direktor JU Centar za kulturu, informisanje i sport općine Donji Vakuf **Dulović Rujanac (Sinan) Adisa** imenuje se za člana Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf i zadužuje se za mjere zaštite okoliša i informisanja.
9. Komandir vatrogasne jedinice Donji Vakuf **Vreo (Bakir) Sado** imenuje se za člana Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf i zadužuje se za mjere zaštite i spašavanja od požara.
10. Viši referent za civilnu zaštitu **Purivatra (Salih) Saudin** imenuje se za člana Općinskog štaba civilne zaštite općine Donji Vakuf na poslove kurira, vozača, operatera i mjere zaštite od NUS-a.

II

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u Službenom glasniku općine Donji Vakuf

III

Stupanjem na snagu ovog Rješenja prestaje da važi Rješenje broj: 02-40-02238/24 od 26.11.2024. godine.

Dostaviti:

1 x k-dant OpŠCZ
1 x načelnik OpŠCZ
8 x član OpŠCZ
1 x a/a

Općinski načelnik
Selimović Senad

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF

ČLANOVA OPĆINSKOG ŠTABA CZ-e OPĆINE DONJI VAKUF

PREZIME I IME	FUNKCIJA U ŠTABU	MOBITEL	ADRESA
Selimović Senad	Komadant štaba	061 204 045	717 Slbr bb
Verem Sanita	Načelnik štaba	061 240 514	770 Sbbr b
Sijamija Muhamed	Član štaba zadužen za spašavanje iz ruševina i klizanje i erozija tla	061 730 869	Prusac Grad
Habib Adis	Član štaba zadužen za mjere sklanjanja ljudi i mjere zamračivanje	061 105 470	Fadil ef. Hadžić bb
Behrem Adis	Član štaba zadužen za mjere zaštite bilja i biljnih proizvoda, životinja i namjernica životinjskog porijekla	062 076 881	Vrbaska IV bb
Kosovac Mirsad	Član štaba zadužen za mjere zaštite i spašavanje na vodi i pod vodom i mjere RHB zaštite..	061 792-577	1. Juli bb
Purivatra Saudin	Član štaba zadužen za mjere vozač, kurir, operator i mjere zaštite od NUS-a	061 791 043	Torlakovac
Kico Senada	Član štaba zadužen za mjere zbrinjavanja ugroženih i mjere prve medicinske pomoći	061 403-152	Hadžijusufova b
Dulović Rujanac Adisa	Član štaba zadužen za mjere zaštite okoliša i informisanje	062 843 502	770 Sbbr b
Vrco Sado	Član štaba zadužen za mjere zaštite od požara	061 619 630	Blagaj bb

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTON SREDIŠNJA BOSNA
OPĆINA DONJI VAKUF
Služba za društvene djelatnosti,
opću upravu i civilnu zaštitu**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ ХЕРЦЕГОВИНЕ
СРЕДЊОБОСАНСКИ КАНТОН
КАНТОН СРЕДИШЊА БОСНА
ОПЋИНА ДОЊИ ВАКУФ
Служба за друштвене дјелатности,
опћу управу и цивилну заштиту**

Broj: 03-40-_____/25
Datum: _____, godine

Na osnovu člana 134. stav 2. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“ br. 39/03, 22/06 i 43/10), a u skladu sa člankom 17. stav 3. točka 2. Pravilnika o načinu rada i funkcioniranja štabova i povjerenika civilne zaštite („Službene novine Federacije BiH“ br. 77/06 i 5/07), Pomoćnik načelnika za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, d o n o s i

R J E Š E N J E o aktiviranju Općinskog štaba civilne zaštite

1. Naređuje se aktiviranje Općinskog štaba civilne zaštite iz razloga što je zaprijetila (nastala) _____

2. Općinski štab civilne zaštite će se okupiti u njegovom sjedištu u Donjem Vakufu u zgradi općine Donji Vakuf, 14. septembar bb.

5. Realizaciju ovog rješenja obezbjeđuje Općinska služna za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu.

6. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

(m.p.)

Pomoćnik načelnika

Dostaviti :

2. Općinski operativni centar CZ _____
(Puno ime i prezime primaoca i vrijeme prijema Rješenja)
2. Općinska služba nadležna za CZ _____
(Puno ime i prezime primaoca i vrijeme prijema Rješenja)
3. u arhivu
4. a/a

(Napomena: Za slučaj da se aktiviranje izriče usmeno, tada se evidentira tačno vrijeme izricanja aktiviranja dehitnom u Kantonalnom operativnom centru CZ.)

PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DONJI VAKUF

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTON SREDIŠNJA BOSNA
OPĆINA DONJI VAKUF
Služba za društvene djelatnosti,
opću upravu i civilnu zaštitu

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ ХЕРЦЕГОВИНЕ
СРЕДЊОБОСАНСКИ КАНТОН
КАНТОН СРЕДИШЊА БОСНА
ОПШТИНА ДОЊИ ВАКУФ
Служба за друштвене дјелатности,
опћу управу и цивилну заштиту

Broj: 03-40-_____/25

Datum: _____ godine

Na osnovu člana 17. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“ br. 39/03, 22/06 i 43/10), a u vezi Rješenja o aktiviranju Općinskog štaba civilne zaštite donešenog na osnovu članka 17. stavak 3. točka 2. Pravilnika o načinu rada i funkcioniranju štabova i povjerenika civilne zaštite („Službene novine Federacije BiH“, br. 77/06 i 5/07), pomoćnik načelnika za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, **upućuje**

P O Z I V

članovima Općinskog štaba civilne zaštite

1. Član OpŠCZ (prezime i ime) : _____, sa stanom u

Ul: _____ br. _____ u mjestu : _____, dužni ste da se

ODMAH po prijemu ovog poziva javite u sjedište Općinskog štaba civilne zaštite koje se nalazi u objektu općine Donji Vakuf u ulici 14. septembar bb u Donjem Vakufu, jer je naređeno aktiviranje Općinskog štaba civilne zaštite zbog _____

Neodazivanje ovom pozivu povlači odgovornost po članu 196. stav 1 tačka 2). Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“ br. 39/03, 22/06 i 43/10).

Za sva eventualna pitanja možete se obratiti na telefon Općinskog operativnog centra civilne zaštite broj 030 509 608.

(m.p.)

Pomoćnik načelnika

D O S T A V N I C A

Poziv broj : _____ od _____ na ime: _____

sa stanom u ul.: _____ br. _____ mjesto: _____

Uručen na kućnu adresu dana _____ godine u _____ sati.

Uručilac poziva :

Primaoc poziva:

**PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA
OPĆINE DONJI VAKUF**

POVJERENICI CIVILNE ZAŠTITE OPĆINE DONJI VAKUF

R/B	Mjesna zajednica	Prezime i ime	Kontakt telefon
1.	Donji Vakuf I	Žerić Mirsad	062 291 954
2.	Donji Vakuf II	Melić Mustafa	061 342 100
3.	Donji Vakuf III	Kurić Almin	061 756 706
4.	Donji Vakuf IV	Bešir Enver	061 751 719
5.	Prusac	Džonlić Jasmin	062 774 872
6.	Oborci	Mešan Hakija	061 053 031
7.	Šeherdžik	Jugo Zijad	061 254 822
8.	Torlakovac	Ramljak Mehmed	062 381 514
9.	Guvna	Hojić Adis	062 661 741
10.	Čehajići	Kurić Sabahudin	062 954 978
11.	Jemanlići	Mlinarević Eniz	061 756 705
12.	Babin potok	Opardija Samir	061 768 631
13.	Vrbas	Rahnanović Mehmed	061 786 295

OPĆINSKE SLUŽBE ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE

R/B	NAZIV	RUKOVODILAC	TELEFON - MOBILTEL
1	Služba za zaštitu od požara	Sado Vreo	061 619 630
2	Služba za vodosnabdijevanje i čistoću	Lejla Velić	060 31 93 968

Prilog br.3

- Presjednici mjesnih zajednica

PREDSJEDNICI MJESNIH ZAJEDNICA

R/B	Mjesna zajednica	Prezime i ime	Kontakt telefon
1.	Donji Vakuf I	Žerić Mirsad	062 291 954
2.	Donji Vakuf II	Melić Mustafa	061 342 100
3.	Donji Vakuf III	Kurić Almin	061 756 706
4.	Donji Vakuf IV	Bešir Enver	061 751 719
5.	Prusac	Džonlić Jasmin	062 774 872
6.	Oborci	Mešan Hakija	061 053 031
7.	Šeherdžik	Jugo Zijad	061 254 822
8.	Torlakovac	Ramljak Mehmed	062 381 514
9.	Guvna	Hojić Adis	062 661 741
10.	Čehajići	Kurić Sabahudin	062 954 978
11.	Jemanlići	Mlinarević Eniz	061 756 705
12.	Babin potok	Opardija Samir	061 768 631
13.	Vrbas	Rahnanović Mehmed	061 786 295

24

Na osnovu člana 29. stav 1. tačka 2., člana 174. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine FBiH", broj: 39/03, 22/06 i 43/10), i člana 31. Pravilnika o načinu rada i funkcioniranju štabova i povjerenika civilne zaštite («Službene novine Federacije BiH broj 77/06 i 5/07») i člana 38. Statuta Općine Donji Vakuf („Službeni glasnik Općine Donji Vakuf“, broj: 1/08, 2/12 i 3/16), na prijedlog Službe za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu, dana 23.12.2025. godine Općinski načelnik donosi:

ODLUKU

o usvajanju Plana zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća općine Donji Vakuf

I

Ovom Odlukom usvaja se Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća općine Donji Vakuf (u daljem tekstu: Plan zaštite). Plan zaštite nalazi se u prilogu ove Odluke i čini njen sastavni dio.

II

Shodno planu zaštite, općinske službe i druga tijela općinske uprave dužni su sudjelovati u izradi Programa razvoja zaštite i spašavanja općine svako po pitanjima iz svoje nadležnosti.

Organizaciju i koordinaciju izrade dokumenata iz stava 1. ove tačke shodno Zakonu i drugim propisima obavlja Općinska služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu.

III

Zadužuje se Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu da primjerak Plana zaštite dostavi svim općinskim službama, upravama, ustanovama, institucijama i pravnim subjektima, radi obavljanja zadataka koji su u Planu zaštite utvrđeni za ta tijela i radi usklađivanja svih pitanja važnih za organiziranje, funkcioniranje i razvoj sistema zaštite i spašavanja u općini.

IV

Ova Odluka stupa na snagu danom potpisivanja a bit će objavljivana u "Službenom glasniku općine Donji Vakuf".

V

Donošenjem Plana zaštite i spašavanja koji je

sastavni dio ove odluke prestajke da važi Plan zaštite i spašavanja broj:03-49-01491/13, od 05.07.2013. godine

Broj:02-40-03591-2/25

Donji Vakuf, 23.12.2025. godine

Općinski načelnik
Senad Selimović s.r.

25

Na osnovu člana 29. stav 1. tačka 2. i člana 174., stav 1. tačka 4. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine FBiH", broj: 39/03, 22/06 i 43/10), člana 16. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine FBiH", broj: 64/09), i člana 38. Statuta Općine Donji Vakuf ("Službeni glasnik Općine Donji Vakuf", broj: 1/08, 2/12 i 3/16), Općinski načelnik donosi

RJEŠENJE

o imenovanju radne grupe za izradu Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća općine Donji Vakuf za period 2026.-2030. godinu

I

U radnu grupu za izradu Programa razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća općine Donji Vakuf za period 2026.-2030. godinu, imenuju se:

1. Sanita Verem, predsjednik, Pomoćnik Načelnika za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu,
2. Mirsad Kosovac, član, Stručni savjetnik za oblast civilne zaštite,
3. Adis Habib, član, Sekretar općinskog vijeća općine Donji Vakuf,
4. Muhamed Sijamija, član, Pomoćnik Načelnika za privredu, finansije i inspekcijски nadzor,
5. Adis Behrem, član, Pomoćnik Načelnika za katastar i imovinsko pravne poslove,
6. Mensura Karić, član, VD direktora JU „Dom zdravlja“ Donji Vakuf
7. Lejla Velić, član, Direktor JKP „Gradina“ Donji Vakuf,
8. Senada Kico, član, Sekretar općinske organizacije Crvenog križa Donji Vakuf,
9. Omer Pajić, član, Komandir PS Donji Vakuf
10. Saudin Purivatra, Tehnički sekretar radne grupe, Viši referent za oblast civilne zaštite.

II

Zadatak radne grupe iz tačke I ovog Rješenja je da na osnovu Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća na području općine Donji Vakuf, Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacija BiH", broj: 39/03, 22/06 i 43/10), Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 64/09) , Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu SBK/KSB ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj:15/12) sačini prijedlog Programa razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća općine Donji Vakuf za period 2026.- 2030. godinu.

III

Stručne i administrativne poslove za potrebe radne grupe obavlja Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i civilnu zaštitu općine Donji Vakuf i vrši koordinaciju svih aktivnosti Radne grupe.

IV

Predsjedniku, članovima i tehničkom sekretaru Radne grupe pripada naknada. u visini koju posebnim rješenjem odredi općinski Načelnik.

V

Rok za izradu nacrtu Programa razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća općine Donji Vakuf za period 2026.-2030. godinu je 24.01.2026. godine.

VI

Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a bit će objavljeno u „Službenom glasniku općine Donji Vakuf“.

Broj:02-40-00002/26
Donji Vakuf, 05.01.2026. godine

Općinski načelnik
Senad Selimović s.r.

SADRŽAJ

R.b.		str.
	OPĆINSKO VIJEĆE	
1.	Rješenje o izmjeni Rješenja o obrazovanju Kolegija vijeća	1
2.	Zaključak o prihvatanju nacrtu Urbanističkog projekta užeg urbanog područja općine Donji Vakuf 2025.-2035.godina	1
3.	Odluka o izmjenama Odluke o praznicima i značajnijim datumima koji se obilježavaju u organizaciji Općine Donji Vakuf	1
4.	Odluka o dodjeli stipendija redovnim studentima za akademsku 2025/2026 godinu	2
5.	Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o utvrđivanju visine naknade članovima upravnih odbora javnih ustanova čiji je osnivač Općina Donji Vakuf	3
6.	Odluka o visini naknade članovima Općinske izborne komisije Donji Vakuf za 2026.godinu	3
7.	Odluka o dopuni Odluke o osnivanju Javne ustanove Dom kulture Donji Vakuf	3
8.	Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća Općine Donji Vakuf za period 2026.-2030.godina	4
9.	Rješenje o izmjeni Rješenja o imenovanju Komisije za ekonomsko-fnansijske poslove	84
10.	Zaključak o prihvatanju informacije o realizaciji Programa rada Općinskog vijeća za 2025.godinu	84
11.	Zaključak o davanju saglasnosti na akte Javne ustanove Dom kulture Donji Vakuf	84
12.	Program izgradnje objekata komunalne infrastrukture za 2026.godinu	85
13.	Zaključak	89
14.	Program zajedničke komunalne potrošnje za 2026.godinu	90
15.	Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama	101
16.	Rješenje o imenovanju člana Upravnog odbora JU Dom zdravlja Donji Vakuf	101
17.	Odluka o jednokratnoj novčanoj pomoći roditeljima za sanaciju troškova prevoza učenika	101
	OPĆINSKI NAČELNIK	
18.	Rješenje o imenovanju komandanta, načelnika i članova Općinskog štaba civilne zaštite općine	102
19.	Odluka o izradi procjene ugroženosti općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća	103
20.	Odluka o usklađivanju ili izradi Plana zaštite i spašavanja općine Donji Vakuf od prirodnih i drugih nesreća	104
21.	Procjena ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća općine Donji Vakuf	105
22.	Odluka o usvajanju Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća općine Donji Vakuf	200
23.	Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća općine Donji Vakuf	201
24.	Odluka o usvajanju Plana zaštite i spašavanja od prirodnih drugih nesreća općine Donji Vakuf	306
25.	Rješenje o imenovanju radne grupe za izradu Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća općine Donji Vakuf za period 2026.-2030. godinu	306